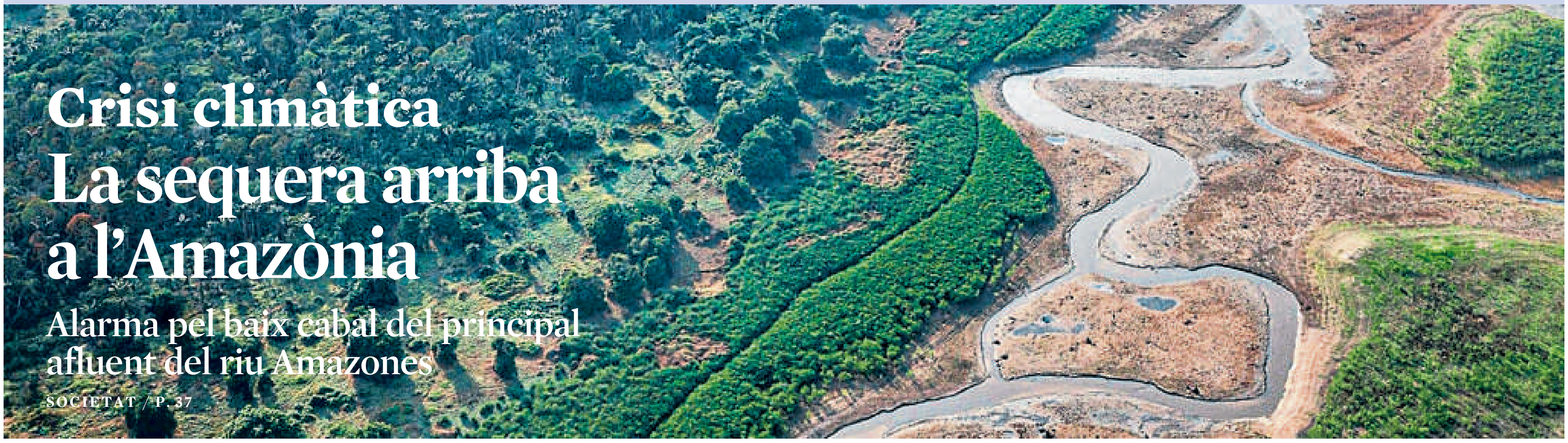
LA VANGUARDIA .cat

FUNDADA EL 1881 PER DON CARLOS I DON BARTOLOMÉ GODÓ

DIUMENGE, 15 DE SETEMBRE DEL 2024.
NÚMERO 51.384

Diumenge

WWW.LAVANGUARDIA.CAT
3 EUROS

Crisi climàtica La sequera arriba a l'Amazònia

Alarma pel baix cabal del principal afluent del riu Amazones

SOCIETAT / P. 37

RICARDO STUCKERT / AFP

CRISI DIPLOMÀTICA

Veneçuela deté dos espanyols acusats de conspiració

El règim de Maduro imputa a l'oposició un pla per desestabilitzar el país amb suport dels Estats Units i Espanya, cosa que la Moncloa nega

POLÍTICA / P. 22

UNA SEGONA VIDA PER A EN BRAHIM

Un home que ho va perdre tot en el sisme del Marroc reneix gràcies a un benefactor català

XAVIER ALDEKOA
Imi N'tala (Marroc)
Corresponsal a l'Àfrica

XAVIER ALDEKOA

A l'esquerra, en Brahim poques hores després del sisme a Imi N'tala; a la dreta, un any després al mateix lloc. INTERNACIONAL / P. 12

Jaume Duch

Conseller de la UE i Acció Exterior

"Les portes de Brussel·les s'obriran amb més facilitat"

POLÍTICA
PÀGINA 20

Immigració

Espanya i el Marroc blinden la frontera a Ceuta davant la pressió migratòria

POLÍTICA
PÀGINA 24

Tecnologia

Líders sense por de l'algoritme

MAGAZINE

Diners

PAULA SAMA

Especial Salut

Un negoci imparable

Enganxats a la pastilla

Jordi Juan
Director

Com que el diumenge és un dia que convida a la reflexió, deixeu-me que avui us escrigui d'un tema que és cada vegada més present en totes les converses i afecta milers de persones: la falta de son. Si agafem el cas d'Espanya, el 48% de la població no dorm bé, segons la Societat Espanyola de Neurologia. El problema neix quan la falta de son es vol resoldre mitjançant l'ús de fàrmacs, i neix una dependència perillosa per a la salut.

Ho posava de manifest aquesta setmana l'Aliança del Son, un grup format per societats científiques i professionals de la salut, que van alertar al Congrés de l'ús massiu que es fa de les benzodiazepines, que provoquen efectes adversos, com ara pèrdua de memòria, o de reflexos i tota mena de trastorns neuronals. A més, si es prenen durant molt de temps, perden tot l'efecte. Com informava Celeste López dimarts a *La Vanguardia*, els espanyols consumeixen cent vegades més benzodiazepines que els alemanys, segons la Junta Internacional de Fiscalització d'Estupefaents. Sembla com si a Espanya hi hagués una certa propensió a resoldre aquest problema només a còpia de receptar tranquil·litzants. El mateix director general de Trànsit, Pere Navarro, va afirmar fa uns dies a *El món a RAC1* que la causa principal dels accidents de trànsit –que, per cert, estan augmentant– són les distraccions. I va apuntar directament al consum d'aquestes substàncies per evitar la son.

Hi ha moltes teories sobre les causes d'aquests problemes relacionats amb l'insomni, que també afecten els nens i els adolescents. No jugarem aquí a fer pinzellades de sociologia apuntant a la influència de les xarxes socials i la inseguretat econòmica o laboral. El nombre de persones amb problemes o trastorns psicològics ha augmentat els últims anys, i no tot és culpa de la covid. Es tracta d'advertir que hi ha molta gent que sense una pastilla és incapaç de dormir, i aquesta dependència és horrible.

Com s'ha dit aquesta setmana al Congrés dels Diputats, s'hauria de posar fre a la prescripció indiscriminada de fàrmacs i buscar alternatives naturals. Fàcil d'escriure i difícil de dur a la pràctica.

LA IMATGE

GIAN EHRENZELLER / EFE

A bon refugi. Les nevades han arribat aviat i han posat fi a la temporada de pasturatge als Alps abans del que s'esperava; aquest ramat de vaques baixa les muntanyes per la vall de Calfeisen, al cantó de Sankt Gallen

PEL FORAT DEL PANY

Barcelona i Sophia Loren

El 20 de setembre, Sofia Villani Scicolone, més coneguda com a Sophia Loren, farà 90 anys. I amb motiu d'aquesta efemèride, l'Institut Italià de Cultura de Barcelona, en col·laboració amb el consolat d'Itàlia i els llegendaris estudis Cinecittà, li va retre un homenatge dijous als cinemes Verdi sota el títol *Sophia Loren, 90 anni di sogni*, que consistia en la projecció de tres reconegudes pel·lícules de l'actriu, acabades de restaurar: *La ciociara* (o *La camperola*, que li va reportar l'Oscar a millor actriu del 1961), *C'era una volta* i *Peccato che sia una canaglia*. Un cop acabades les sessions, els espectadors disposaven de l'oportunitat d'escriure una felicitació a la diva mitjançant unes postals dissenyades per a l'ocasió i que seran remeses al domicili de Loren el dia 20, tal com es va comprometre a fer l'organització. A més de l'útil "Tanti Auguri", "Feliç aniversari" o "Llarga vida", n'hi va haver que es van motivar i va deixar anar: "Gràcies a vostè, tots hem desitjat en algun moment ser italians".●

PENSEM QUE...

Les baixes dels docents

Per als professors de Catalunya el curs escolar va començar l'1 de setembre, i més de 1.600 docents ja han agafat –des d'aquesta data– una baixa per malaltia. En nombres relatius, això significa una mica menys del 2% del total del cos de mestres i docents, que per a aquest curs és de 82.277 persones, en l'ensenyament públic.

Així doncs, el curs s'ha iniciat, a més d'amb l'atrafegament i els imprevistos normals dels primers dies, amb els directors mirant de cobrir aquestes absències, a més de les reduccions horàries a què tenen drets tots els professors més grans de 55 anys o els que tenen fills a càrrec. Un curs més, i acaba de començar, la borsa de personal de substitució –2.140 professors– ja té el 76% dels integrants ocupat. Aquesta situació no és nova. El curs passat, la borsa de substitucions per als centres d'ESO i batxillerat es va quedar buida i els directors van rebre una carta de la conselleria que en poques paraules els deia que s'espavilessin com poguessin.

Més deures per a la consellera Esther Niubó.●

ELS SEMÀFORS

Joan Armengol
Periodista

El rei irrefutable de les entrevistes en aquest país, que va fer popular la pregunta "motiu i abast de la visita?", ha fet 90 anys i recorda algunes de les seves nombroses anècdotes. / P. 53

Juan Antonio Giner
Periodista

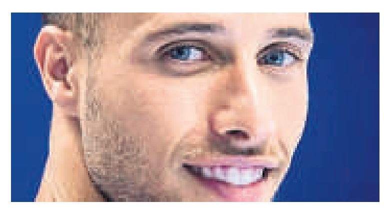
El periodista, professor universitari i consultor Juan Antonio Giner publica *La edad de oro del periodismo* (Libros de Vanguardia), sobre aquesta professió, puntal de la democràcia. / P. 62

Ana Botín
Presidenta del Santander

La banquera celebra els deu anys al capdavant de l'entitat, una dècada en què ha millorat el benefici, la rendibilitat, la solvència i el nombre de clients, que han arribat als 168 milions. / P. 87

Javi Puado
Futbolista

El davanter de l'Espanyol (26) va ser clau en la victòria blanc-i-blava contra l'Alabès després de marcar els tres gols de l'equip. El conjunt perico va aconseguir la segona victòria consecutiva / P. 69

ÍNDEX

Internacional

La tornada de la guerra freda

SAAB AB

El submarí de l'Armada sueca *HMS Uppland*, de la classe Gotland, en aigües sueques amb part de la tripulació dreta sobre el casc i a la torre

Submarins suecs, l'ariet de l'OTAN

Visita a la base naval des d'on surten els àgils submergibles que vigilen el mar Bàltic davant Rússia

MARÍA-PAZ LÓPEZ

Karlskrona (Suècia)
Enviada especial

La base naval sueca de Karlskrona, a la vora del mar Bàltic, acull una contribució decisiva de Suècia a l'OTAN des del seu ingrés en l'aliança fa sis mesos: els submarins de la seva primera flotilla. Concebuts per operar en un mar poc profund, sigil·losos i àgils, posseïdors de capacitats militars molt específiques, els submarins suecs ara són clau per a l'Aliança Atlàntica en dissuasió i vigilància d'un mar de geoestratègia cada vegada més decisiva, on Rússia també treu el cap i aspira a controlar-lo.

Des que Vladímir Putin va envair Ucraïna el febrer del 2022, la flota russa no deixa d'incrementar els seus moviments al Bàltic, escenari, a més, del sabotatge dels gasoductes Nord Stream el setembre d'aquell mateix any.

La Vanguardia ha visitat la base naval de Karlskrona i ha recorregut un dels submarins a punt de partir en missió, l'*HMS Uppland*, per aprendre més bé, dins dels marges de seguretat militar requerits per l'Armada sueca, les virtuts especials d'aquesta aportació sueca a la defensa col·lectiva dels aliats.

"Els submarins suecs operen al mar Bàltic des del 1904, de manera que tenim molta experiència i hem pogut optimitzar les nostres plataformes per operar en un entorn petit, estret i desafiador, com és el mar del Nord, els accessos al mar Bàltic i el mar Bàltic mateix", explica a la caserna Peter Östbring, el vicecomandant de la flotilla, mentre assenyala un mapa del Bàltic en què s'aprecia l'alta densitat de trànsit a les seves aigües.

Es calcula que uns 200.000 vaixells mercants de diverses banderes naveguen a l'any per aquest mar poc profund –la profunditat mitjana és de 57 metres– i tancat en si mateix. Amb l'ingrés de Finlàndia a l'OTAN l'abril del 2023, esperonada com Suècia per l'agressió russa a Ucraïna, ara tots els països riberencs són aliats menys un: Rússia. La flota russa disposa de l'enclavament de Kaliningrad i el port de Sant Petersburg. "Les activitats russes al Bàltic han evolucionat; Rússia es mostra lleument més activa per demostrar força", prossegueix Östbring.

La primera flotilla consta de quatre submarins, tres dels quals de la classe Gotland, i un de la classe Södermanland. Els submergibles Gotland, que funcionen amb combustible dièsel i electricitat, van ser els primers del món a incorporar el molt silenciós sistema de propulsió d'aire independent (AIP) amb motor Stirling, que, com que permet treballar sense accés a oxigen atmosfèric, amplia el temps d'immersió de dies a setmanes, una cosa que abans només era possible en submarins nuclears. Componen el personal de la flotilla, entre comandaments, marineria i civils, un total de 350 persones.

Poc profund i molt transitat, el Bàltic és escenari de dissuasió militar des de l'inici de la guerra a Ucraïna

En vista dels 432.800 quilòmetres quadrats de superfície del Bàltic, quatre submarins poden semblar pocs a l'observador profà. Però, donada la seva tecnologia, equivalen a dotze submarins de fa trenta anys, i a la pràctica poden vigilar secretament els punts crítics d'aquest mar. Suècia és el país amb més nombre d'illes del món –en té 221.800, segons l'estadística oficial–, on els seus submarins s'escapoleixen. Dissenyats per l'empresa sueca Saab Kockums, estan concebuts per resistir càrregues d'impacte provocades per explosions submarines, principalment mines i càrregues de profunditat.

"Els submarins suecs estan equipats per operar en aigües poc profundes, en un entorn especial d'aigües salabroses amb capes de salinitat diferents. Durant 120 anys hem desenvolupat tàctiques per dominar aquest entorn especial. Jo diria que Suècia és en això un cas únic", afirma Paula Wallenburg, la comandanta de la primera flotilla, al moll on està amarrat l'*HMS Uppland*. Aquest submarí de la classe Gotland –així anomenada per l'illa homònima, considerada la perla geoestratègica de Suècia, perquè és una plataforma de terra avançada al Bàltic– fa 62 metres de llargada per 12 d'alçària i 6 d'amplada, i desplaça 1.700 tones.

Com que està mig submergit,

Continua a la pàgina següent

El retorn de la guerra freda

“Rússia es mostra més activa al Bàltic”, alerta l’Armada de Suècia

Ve de la pàgina anterior

l’*HMS Uppland* despista sobre la seva mida, però equival a un edifici de dos pisos d’alçària. Submergit, pot navegar a una velocitat de fins a 20 nusos (és a dir, 37,04 quilòmetres per hora).

Quan es baixa per l’escaleta de la torre, s’accedeix a un univers allargat i estret. Al menjador, davant de la cuina amb finestreta, i sota un retrat una mica antic dels reis Carles XVI Gustau i Sílvia de Suècia, l’oficial al comandament s’esplaia. “La vida a bord és força fàcil. Som entre 25 i 35 persones quan estem en una missió, en aquest cas el 40% són dones. Treballem per torns; són torns de sis hores, la meitat de la tripulació està treballant, i l’altra meitat, descansant”.

Els diversos nivells de salinitat del Bàltic causen complexitat acústica en la propagació dels sons, de manera que un bon submarí en aquestes aigües ha de ser particularment silenciós i furtiu. “Es poden sentir sons al mar si hi ha algun vaixell a prop, però ha de ser molt a prop –explica l’oficial. I podem sentir el sonar actiu dels grans sistemes de sonar que els dos bàndols fan servir al Bàltic i també a l’Atlàntic. Alguns sons es poden sentir, però la majoria de les vegades cal anar al sonar per escoltar bé l’exterior”.

Han detectat més activitat russa al Bàltic des que va començar la guerra a Ucraïna? “Puc estar d’acord amb això. No dic que nosaltres hàgim canviat la nostra pauta, però ells sí que han canviat la seva”.

Entrem a les cabines de quatre lliteres, on, gràcies als torns, s’allotgen a la pràctica vuit persones. Al submarí hi ha una dutxa i dos vàters. Els dos cuiners expliquen que per a una missió porten a bord, entre les provisions, uns 100 quilos de carn i 150 quilos de cafè.

Al nivell inferior del submarí hi ha la llarga i bigarrada sala de torpedes. Quants torpedes pot carregar l’*HMS Uppland*? “Això és informació classificada. Però sí que puc dir que aquí tenim quatre grans tubs llançatorpedes i dos tubs petits”, explica l’oficial al comandament. “Aquest és d’una mida semblant als torpedes dels submarins espanyols”, apunta, assenyalant un dels tubs. En cas necessari, aquests tubs es poden fer servir com a catres per dormir.

Passem llavors a la sala de control que, amb capacitat per a dues persones, és el cor del submarí, el lloc on s’ubiquen els instruments que donen vida a la nau. Després, l’espai es va tornant estret en direcció cap a tots dos extrems de la nau; cal ajupir-se per travessar les portes rodones que van donant accés als compartiments successius.

Que els preuats submarins suecs tinguin casa seva a Karlskrona no és casualitat. Aquesta ciutat de 37.000 habitants va ser fundada el 1680 pel rei Carles XI com a base naval. Al segle XVII l’enemic de Suècia era la veïna Dinamarca, i el rei necessitava per a la flota un port les aigües del qual no es glacessin a l’hivern, com sí que passa a la capital, Estocolm. Els seus consellers van proposar l’illa de Trossö, a l’arxipèlag de Blekinge, i així es va construir aquí la base i la ciutat, que va ser batejada com a Karlskrona (Corona de Carles) en honor al monarca.

El 1998 la instal·lació naval i el plànol urbà van ser declarats patrimoni de la humanitat per la Unesco, i l’arxipèlag de Blekinge és des del 2011 reserva de la biosfera. Karlskrona acull, a més, el Museu Marí, on s’exhibeix el submarí *HMS Neptun*, en servei a l’Armada sueca fins al 1998.

MARÍA-PAZ LÓPEZ

Paula Wallenburg, la comandanta de la primera flotilla, al submarí *HMS Uppland*, a Karlsrkona

LA VANGUARDIA

“Durant 120 anys hem desenvolupat tàctiques per a aquest mar”, diu Paula Wallenburg, la cap de la flotilla

Els submarins de la classe Gotland, molt sigil·losos, poden navegar submergits durant setmanes

En la seva tasca, els submarins poden anar acompanyats per un altre integrant de la primera flotilla, l’*HMS Artemis*, vaixell d’intel·ligència de senyals (Sigint, per les seves sigles en anglès), el vaixell que capta i analitza senyals electromagnètics, sobretot comunicacions. La flotilla es completa amb el vaixell de rescat *HMS Belos*, capaç d’evacuar d’una sola vegada fins a 35 tripulants atrapats en un submarí. Aquest vaixell serà la setmana que ve en unes maniobres de l’OTAN a Noruega. “Els nostres submarins són especialment aptes per al Bàltic, però poden operar també en altres mars, en col·laboració amb els nostres aliats”, subratlla l’oficial al comandament de l’*HMS Uppland*.

Com a 32è membre de l’Aliança Atlàntica des del 7 de març, Suècia aporta la seva potència naval i la seva ubicació geoestratègica. Les forces armades sueques insisteixen a recordar que cooperaven amb l’OTAN des del 1994, de manera que la transició ha estat molt suau.●

La vigilància del llit marí, a debat militar després del sabotatge del Nord Stream

MARÍA-PAZ LÓPEZ
Karlskrona (Suècia). Enviada especial

La primera flotilla de submarins de l’Armada de Suècia està destinada a créixer. A les drassanes de l’empresa sueca Saab Kockums, a l’altre costat de les manses aigües del port de Karlskrona, s’estan construint amb gran discreció dues unitats de la nova joia dels submarins suecs: la classe Blekinge o A26. El primer hauria d’estar a punt d’aquí dos o tres anys, i el segon trigarà una mica més.

Aquest modernníssim submergible, que incorpora a la zona davantera un receptacle capaç de carregar i descarregar vehicles tripulats i no tripulats, i de rebre i deixar anar bussejadors, podrà operar molt més a prop del llit marí.

“Després de les explosions al Nord Stream i el que va passar amb el Balticonnector [gasoducte submarí entre Finlàndia i Estònia, que va patir sospitoses fugues l’octubre del 2023], es presta més atenció a la guerra al fons marí –assenyala Paula Wallenburg, la comandanta de la primera flotilla–. Al llit marí hi ha molts actius econòmics, com ara oleoductes, gasoductes i cables de comunicacions. En el futur, i ja ara, augmentarà la necessitat de vigilància per protegir aquestes infraestructures”.

El Bàltic és un mar estret i poc profund, al qual surten nou països: Dinamarca, Suècia, Finlàndia, Rússia, Estònia, Letònia, Lituània, Polònia i Alemanya. “Per tant, hi ha molts interessos nacionals i és un mar molt utilitzat, tant per a finalitats militars com per al subministrament de béns i altres serveis a les nacions del mar Bàltic”, recalca Peter Östbring, el vicecomandant de la flotilla.

Vigilar infraestructures no és responsabilitat única de submarins, alerta Wallenburg. “És una responsabilitat compartida per les nacions i els propietaris; però com a experts en guerra a l’aigua, participarem en la vigilància i en l’actuació contra diferents tipus de sabotatge”. De moment, el Nord Stream ha posat el focus en la guerra híbrida contra infraestructures ubicades al fons dels mars, àmbit en què els submarins es troben en el seu element.●

Miratge de distensió entre Moscou i Kíiv amb un intercanvi de presoners

Cada bàndol allibera 103 soldats mentre continuen els combats a Kursk

GONZALO ARAGONÉS
Moscou. Corresponsal

La contesa bèl·lica entre Rússia i Ucraïna va viure ahir el dia menys tens d'una dramàtica setmana gràcies a l'intercanvi de 206 presoners de guerra. Els soldats russos alliberats havien estat capturats per les tropes ucraïneses durant la incursió fronterera a l'óblast de Kursk, va dir el Ministeri de Defensa rus.

El president ucraïnès, Volodímir Zelenski, continua demanant als seus aliats que permetin atacar territori rus amb armes occidentals de més abast. La recrudescència del conflicte, els atacs russos i el seu avanç a la província de Donetsk semblava que indicaven que aquesta vegada sí que hi hauria d'haver el vistiplau. De fet, aquest tema va ser el principal que van tractar divendres a Washington el primer ministre britànic, Keir Starmer, i el president dels Estats Units, Joe Biden.

Per Moscou, la qüestió semblava tancada. El ministre d'Exteriors, Serguei Lavrov, va dir abans d'aquesta reunió que Rússia sabia que els EUA i els seus aliats ja havien donat permís al líder ucraïnès. I el president rus, Vladímir Putin, va advertir dijous que permetre l'ús d'armes de llarg abast contra Rússia significaria "un canvi en l'essència del conflicte", és a dir, que "els països de l'OTAN estan en guerra amb Rússia".

Però al final no hi va haver fumata blanca i a Washington es va optar per la prudència. Ni Biden ni Starmer no van donar cap senyal que els ucraïnesos puguin fer servir contra Rússia míssils americans, britànics i francesos de 250 quilòmetres d'abast. Starmer va dir que la reunió de Washington es va centrar en "estratègia" més que en "passos o tàctiques concretes". La Casa Blanca va afegir que tots dos van mostrar "profunda preocupació per l'aprovisionament d'armes letals a Rússia per part de l'Iran i Corea del Nord".

Washington i Londres mantenen la prohibició de míssils de llarg abast contra territori rus arran de l'avís de Putin

Així que, de moment, es manté el límit de 100 quilòmetres en les ofensives ucraïneses contra territori rus, i només com a represàlia. Un lleuger respir, ja que el contrari podria haver portat el conflicte a una nova i perillosa fase.

A aquest respir va contribuir també en l'intercanvi de presoners de guerra russos i ucraïnesos, que va ser possible gràcies a la mediació dels Emirats Àrabs Units, segons va dir el Ministeri de Defensa rus. Cadascun dels bàndols va lliurar a l'altre 103 militars. És el tercer intercanvi des que les tropes ucraïneses van penetrar en la regió russa de Kursk el 6 d'agost. "Els soldats russos són a Bielorússia, on se'ls ofereix l'ajuda mèdica i psicològica necessària" i van poder contactar amb les seves famílies, va afegir el departament.

El dia anterior, Zelenski va informar sobre un altre intercanvi. Segons va dir, Kíiv va lliurar a Moscou 49 persones, inclosos soldats russos que van participar en la batalla de la primavera del 2022 per la planta Azovstal a Mariúpol, una de les batalles més violentes d'una contesa que ja dura més de dos anys i mig.

A final d'agost, els dos bàndols també van bescanviar 230 presoners de guerra, cosa que incloïa un bon nombre de reclutes russos que van ser capturats a Kursk quan complien el servei militar en aquesta regió fronterera amb Ucraïna.

Però la lleugera distensió que sembla que va portar l'intercanvi no va ser més que això, un dels molts miratges enmig de la contundència del conflicte bèl·lic.

Segons les denúncies que cada bàndol fa del contrari, Rússia hauria atacat ahir territori ucraïnès amb més de 70 drons Shahed, de disseny iranià; i Ucraïna hauria fet el mateix contra territori rus amb gairebé una vintena d'avions no tripulats.

Les Força Aèria d'Ucraïna sosté que Rússia va llançar un total de 76 drons contra diverses províncies ucraïneses i que en va abatre 72. Per la seva part, les defenses antiaèries russes van fer caure 19 drons ucraïnesos, va assegurar per la seva part el Ministeri de Defensa rus. Nou van ser abatuts sobre l'óblast de Bélgorod i deu sobre el de Kursk, les dues regions frontereres amb Ucraïna.

Precisament en aquesta última regió continuaven ahir els combats. Aquesta setmana Rússia s'ha llançat a recuperar el terreny ocupat per Ucraïna, 1.300 quilòmetres quadrats segons el seu exèrcit. Moscou assegura que aquesta setmana la seva contraofensiva ha estat exitosa i ha recuperat deu localitats.

Continuen les ofensives de drons: en només un dia Rússia en llança més de 70, i Ucraïna, una vintena

Però Kíiv no es dona per vençut. Ahir el projecte d'intel·ligència ucraïnès DeepState deia que les seves tropes continuaven avançant i que fins i tot havien ocupat tres localitats. I Moscou assegurava que havia rebutjat fins a cinc intents de les tropes ucraïneses de travessar la frontera.●

AP-LAPRESSE

Un soldat ucraïnès (esquerra) és felicitat després de ser alliberat ahir en l'últim intercanvi de presoners amb Rússia

La Fiscalia italiana demana sis anys de presó per a Salvini pel bloqueig de l'"Open Arms"

ANNA BUJ
Roma. Corresponsal

El vice primer ministre italià i líder de la Lliga, Matteo Salvini, s'arrisca a una pena de sis anys de presó per haver impedit el desembarcament dels 147 migrants rescatats per la nau *Open Arms* l'agost del 2019. Ho reclama la Fiscalia de Palerm, que considera que, quan era ministre de l'Interior, Salvini tenia "l'obligació d'oferir un port segur" als nàufrags, i no va ser així, de manera que va crear un "caos institucional amb la seva inèdita posició".

Els fets es remunten a l'etapa del primer govern de Giuseppe Conte, en què Matteo Salvini exercia una duríssima política de ports tancats al capdavant del Ministeri de l'Interior. El vaixell de l'oenagé catalana Proactiva Open Arms va ser 21 dies al mar. Van ser jornades crítiques fins que el fiscal d'Agrigent va permetre el desembarcament a Lampedusa dels migrants que quedaven a bord després que dotze arrissquessin la seva vida llançant-se a l'aigua per desesperació. Segons va recordar l'acusació, entre els migrants esperant sota el sol hi havia menors d'edat ferits i van arribar a beure aigua de mar.

En un duríssim al·legat, la fiscal Marzia Sabella va demanar aquesta pena per al polític ultradretà perquè creu que era conscient de la "il·legitimitat dels seus actes" i també perquè "va lesionar la llibertat de 147 persones sense un motiu comprensible". "No es pot invocar el dret a defensar les fronteres sense tenir en compte la tutela de vides humanes al mar", va dir.

El pols de Salvini contra l'*Open Arms* es va convertir en un símbol de les polítiques de la ultradreta per frenar la immigració. El judici està a punt d'acabar amb una audiència fixada a mitjans d'octubre després de la qual es dictarà sentència. Si és condemnat –malgrat que el procés es podria allargar anys fins a una sentència definitiva–, no serien bones notícies per al Govern de Giorgia Meloni. La primera ministra, també crítica amb la immigració irregular, va considerar que la petició de la Fiscalia és un "precedent gravíssim" perquè Salvini "feia la seva feina defensant les fronteres".●

caprabo
Celebrem el nostre 65è aniversari amb
EL RASCA I GUANYA DE LES MARQUES
caprabo CLUB
Preus vàlids del 12 al 25 de setembre
Aconsegueix 1 RASCA EXTRA per cada 15 € de compra
Combina-ho com vulguis
2a unitat -50%
FUZE TEA
Gamma de refrescos de te 33 cl senyalada
0,99€ | 3 €/l
0'49€
1,49 €/l
FUZE TEA
Gamma de refrescos de te d'1,5 l senyalada
1,99 € | 1,33 €/l
0'99€
0,66 €/l
Preus bons sempre
-5%
0'74€
0'70€
2,12 €/l
FREE DAMM
Cervesa sense alcohol, normal o amb gust de llimona, llauna de 33cl
Del 12 de setembre al 13 de novembre, amb la teva targeta Club Caprabo
Per cada 25 € de compra, et donem 1 RASCA
I per cada 15 € de compra en els productes senyalats, aconsegueix 1 RASCA EXTRA
Més informació a www.caprabo.com/promocions.

Eleccions als Estats Units

La reina pop, en el seu no a Trump i sí a Harris, hi inclou un enllaç d'informació electoral que registra un rècord de visites

Els 405.000 'vots' de Taylor Swift

FRANCESC PEIRÓN
Nova York. Corresponsal

Es diu que la fe mou muntanyes i el més semblant que existeix en l'actualitat a aquest dogma respon al nom de Taylor Swift.

La coronada reina del pop mou i commou mig món o més. Aconseguir entrades per als seus espectacles s'ha convertit en una obsessió, les seves gires provoquen repunts en la inflació i els seus concerts causen terratrèmols pel poder sísmic dels seus seguidors, els anomenats *swifties*.

Ara, a més, és un actiu electoral. Swift és a tot arreu, excepte al país de Fox News, on a l'estil *putinesc* van censurar que la cantant global, nascuda fa 34 anys a Pensilvània i forjada musicalment a Tennessee, havia donat suport a la candidata demòcrata Kamala Harris. Polítics, professors i investigadors universitaris i analistes proven de desxifrar des d'aleshores com es tradueix el seu poder d'influència a les urnes, si és que en té.

Donald Trump, una vegada menyspreat per l'artista, li va treure mèrit i va assegurar, insinuant un boicot, que pagarà al mercat el preu de dir-li no.

"Admirem la música de Taylor Swift, però no crec que la majoria dels nord-americans es vegin influïts per una celebritat milmilionària que fonamentalment està desconnectada dels interessos i els problemes de la majoria dels ciutadans", va afirmar JD Vance, número dos a la papereta presidencial republicana.

Però la qüestió té molta més força de la que pretenen mostrar el líder autòcrata i el seu fidel escuder, així com el seu guardià Elon Musk.

Swift té més de 284 milions de seguidors a Instagram, la xarxa social en què va fer el seu anunci. Va guanyar 195.000 amics poc després d'explicar dimarts a la nit que votaria Harris "perquè treballa pels drets i les causes que crec que necessiten una lluitadora que els defensi". El seu post va rebre més de 10 milions de m'agrada gairebé immediatament.

CHARLES SYKES / AP-LAPRESSE

Taylor Swift, esquerra, saludant els fans dimecres a Elmont (Nova York) durant la gala dels premis MTV

En el missatge va recordar que cal registrar-se per exercir el sufragi i va incorporar l'enllaç Vote.org. En tan sols 24 hores, temps en què va ser vàlid l'enllaç a internet, es van registrar 405.999 visites al lloc web. L'impacte és evident quan es compara amb la mitjana diària de 30.000 visites rebudes del 3 al 9 de setembre, va indicar el Servei General de l'Administració.

Aquesta xifra per si sola no aclareix la qüestió del rèdit electoral de la seva iniciativa perquè no significa que es fes el registre per votar el 5 de novembre. Però sí que ofereix pistes.

Tot i que els seus fans tendeixen a ser demòcrates, a partir d'una recent enquesta de YouGov, la popularitat de Swift és transversal i transcendeix l'espectre polític. No s'ha d'oblidar que, abans de la seva decisió, hi havia grups de pressió de "*swifties* per Trump" (adhesius, samarretes) i el mateix president va donar un "jo accepto" a una falsa Taylor Swift, generada per intel·ligència artificial (IA), que li donava suport. Aquesta és una altra de les raons per la qual va fer el seu pronunciament electoral: advertir contra les manipulacions.

No es pot quantificar l'efecte sobre els votants, però la iniciativa de Swift mobilitza els joves

Segons l'esmentada enquesta, un terç dels votants que no se senten atrets ni per Trump ni per Harris van subratllar que admiren Swift.

"Els votants joves no confien gaire en les institucions , no confien en els líders tradicionals, es fien més de les persones que idolatren", va explicar a *The New York Times* la professora E. Michele Ramsey, especialista en arts i ciències de la comunicació a la Universitat Penn State Berks, on imparteix una classe sobre Taylor Swift. "Volem emular els nostres ídols", va reiterar.

La campanya de Harris, "*swifties* per Kamala", no ha desaprofitat l'ocasió per llançar una línia de propaganda. Creuen que el seu suport pot tenir una gran influència en els votants joves, en general més reticents que els seus pares i avis a anar a les urnes.

La seva tendència sol ser progressista, però Trump ha tingut impacte en la franja dels 18 als 29 anys. Tot i que els sondejos mostren que la vicepresidenta té amb ells molt més èxit que el president Joe Biden, els seus números, 15 punts més que Trump abans del debat, representen la distància més curta de què els demòcrates han gaudit en més de dues dècades.

Aquest és el col·lectiu més divers racialment i amb més indecisos. I entra en joc l'efecte Swift. Trump ja té excusa si perd. "Aquí hi ha molts joves... Tot i que em costi l'elecció –va dir en un míting a Arizona dijous–, em continua agradant més la gent gran".●

Trump defensa l'activista feixista Laura Loomer: "És un esperit lliure"

NOVA YORK Corresponsal

Laura Loomer, l'activista de la ultradreta que viatja amb Donald Trump i sembra l'alarma entre els seus aliats republicans al Congrés, disposa del salconduit del líder.

"Ha estat una de les meves seguidores, igual com molta altra gent", va respondre el candidat conservador. Però no és una *hooligan* més, o potser només ho és com alguns líders neonazis que van visitar la seva mansió de Mar-a-Lago (Florida).

En la seva línia habitual, cosa rara en algú que assegura saberho tot de tothom, Trump va negar tenir coneixement que aquesta provocadora feixista es dedica a difondre teories conspiradores sobre els atemptats de l'11 de setembre del 2001, una feina, segons ella, feta des de dins del govern dels EUA. I va defensar que Loomer, propagadora de comentaris racistes –els haitians es mengen els gossos i gats dels ciutadans d'Ohio–, antimusulmans, homofòbics i transfòbics, no és més que una persona franca. Va insistir que ella va lloar la seva campanya abans de justificar l'afecció que mostra envers l'activista.

"Jo no controlo la Laura. La Laura ha de dir el que ella vulgui, és un esperit lliure", va afirmar en roda de premsa.

Atès el clima de guerra civil que es constata en el partit a costa de Loomer, Trump es va distanciar en part d'ella amb un missatge posterior a la seva xarxa social. Allà va remarcar que aquesta agitadora no treballa en la seva campanya (li ha donat carta blanca) i després va optar per la crítica als seus oponents electorals. "És una ciutadana privada i una de les meves partidàries des de fa molt de temps", va reiterar.

"No estic d'acord amb els pronunciaments que fa, però com molts dels que em donen suport, ella està cansada dels marxistes i feixistes d'esquerra (sic) que m'ataquen i difamen violentament", va afegir. Allò dels feixistes ho deu dir per membres del seu partit, com Marjorie Taylor Green, trumpista rellevant i amiga de Trump, que va titllar Loomer de "racista".●

Eleccions als Estats Units

Harris destaca a les enquestes després del debat, però conté la il·lusió

“Partim en desavantatge”, insisteix en un discurs a Carolina del Nord

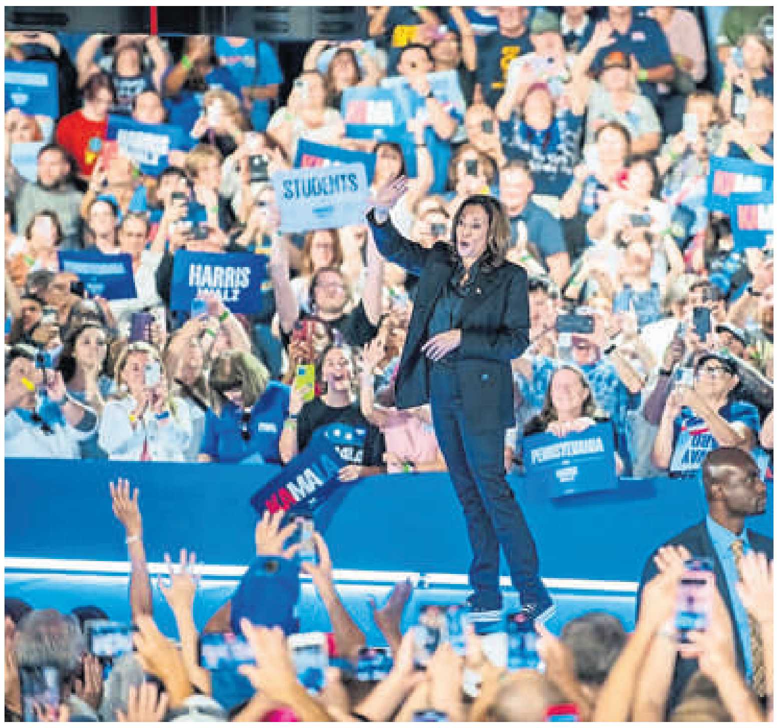
JAVIER DE LA SOTILLA
Washington. Servei especial

La percepció general que Kamala Harris va guanyar el debat amb Donald Trump a ABC News l’ha fet recuperar a les enquestes l’avantatge que havia perdut les últimes setmanes. El sondeig de Reuters/Ipsos, el primer després del cara a cara, li dona un marge de cinc punts (47 a 42%), el més gran des que és candidata, quan fa una setmana situava els dos candidats en un empat tècnic.

Marges semblants li dona l’enquesta de YouGov (50% a 45%) entre votants registrats, en la qual supera per primera vegada el 50%, una xifra que el seu predecessor en el tiquet demòcrata, el president Joe Biden, no va aconseguir mai en una enquesta nacional davant Trump. De fet, l’última vegada que va arribar al seu pic del 47% va ser el maig del 2023. Els resultats de Harris són millors que després de la convenció demòcrata de Chicago fa un mes i mostren una tendència positiva i el repte majúscul de mantenir la il·lusió.

Tot i això, els que realment decidiran el resultat de les eleccions seran uns milers de votants als set estats decisius. I allà el marge és molt més ajustat. Segons l’última projecció de FiveThirtyEight, Harris guanya en quatre dels set per marges de 0,2 (Carolina del Nord) a 2,5 punts (Wisconsin), tots dos empaten a Nevada i Trump venç a Geòrgia i Arizona per distàncies semblants, totes dins del marge d’error.

Tot i que la seva tendència és positiva, l’equip de campanya de Harris té clar que no s’ha de sobreestimar la capacitat de predicció d’aquests sondejos. En els seus mítings posteriors al debat, la candidata demòcrata ha insistit que el favorit continua sent Trump. “Partim en desavantatge, vull que ho tingueu clar”, va dir dijous davant una multitud eufòrica a Greensboro, a l’estat pèndol de Carolina del Nord: “Tenim molta feina al davant, però ens agrada la feina dura”.

DAVID MUSE / EFE

Kamala Harris divendres a la Universitat de Wilkes a Pensilvània

Els sondejos, que van fracassar en els últims dos comicis, mantenen l’empat als estats clau

Els antecedents fan pensar que és assenyat no pecar d’optimisme amb les enquestes, que ja van fracassar el 2016, quan semblava impensable una victòria de Trump, i el 2020, quan van predir amplis marges per a Biden, que va acabar guanyant per la mínima.

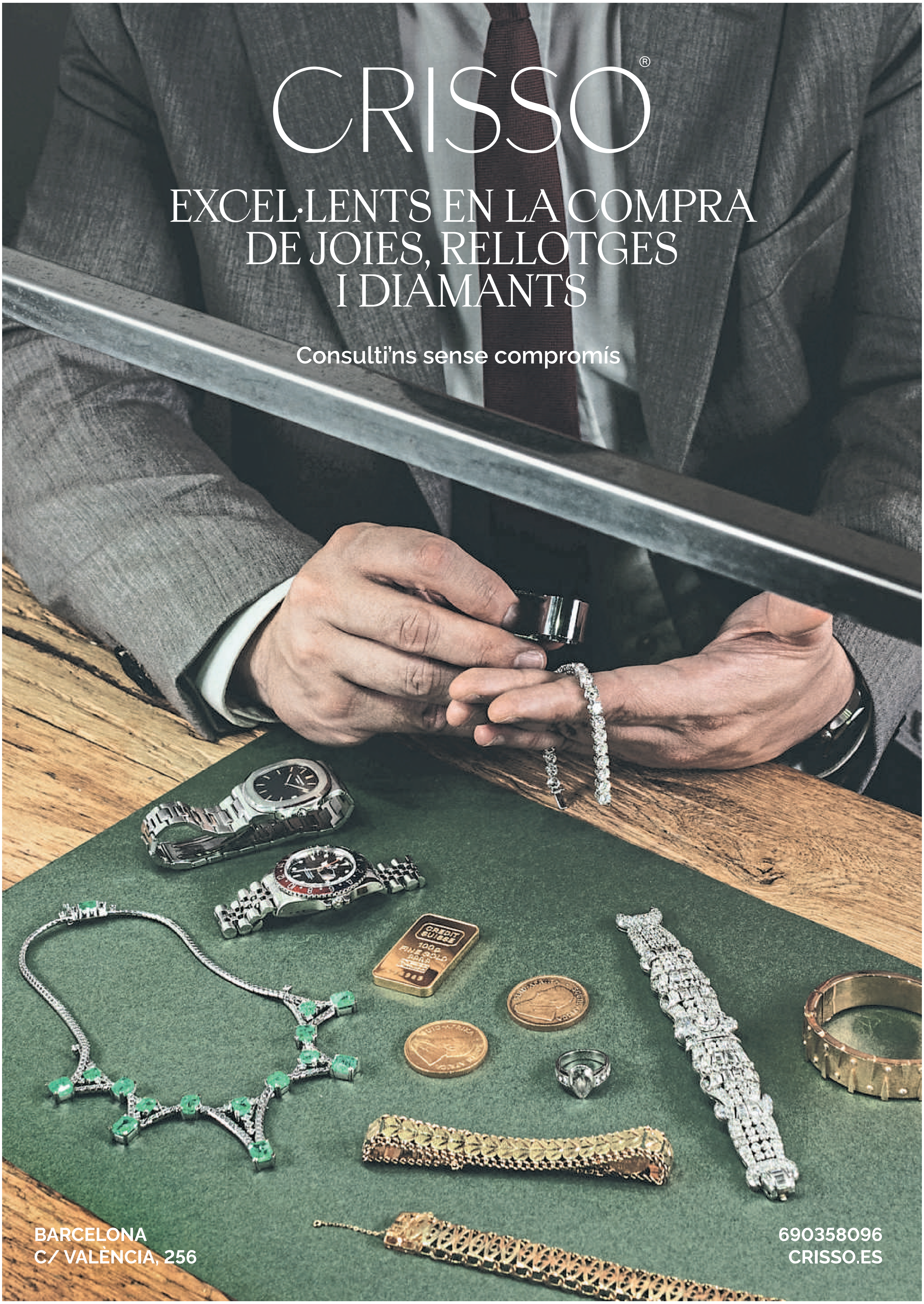
Els enquestadors afirmen que han après d’aquells errors per millorar els seus models predictius. Però, al capdavall, per més que s’incloguin noves variables, millors tecnologies i mostres més representatives, els sondejos continuaran topant amb un problema de base: la voluntat dels ciutadans de respondre a unes enquestes que normalment es fan per trucada.

En les dues últimes eleccions, els principals centres van coincidir que havien sobrerepresentat els votants amb títol universitari i que els havia estat més difícil arribar al perfil de votant de Trump, especialment la classe treballadora blanca dels suburbis. Això és, en part, perquè els enquestadors se solen centrar en els “probables votants”, però el republicà va ser capaç de mobilitzar sectors que s’havien abstingut en comicis anteriors.

També és rellevant el fet que la retòrica de Trump, que convida els seus seguidors a desconfiar de les enquestes, la premsa, els polítics i qualsevol element del que considera establishment, fa que part dels seus potencials votants s’estimi més no respondre.L’aliança recent amb Robert Kennedy també ha creat confusió entre els enquestadors, ja que el seu perfil de votant ha tendit històricament a l’abstenció.

Malgrat el seu descrèdit, les enquestes continuen sent el mètode més fiable per prendre la temperatura a l’electorat. La seva funció, més enllà d’endevinar qui guanyarà, és donar elements a les campanyes per capturar tendències, detectar vulnerabilitats i adaptar el seu discurs a aquella realitat.

El segon debat va marcar l’inici de la recta final de la cursa . A mesura que s’acosti el 5 de novembre, les enquestes seran cada vegada més fiables, ja que la majoria amb prou feines comença a connectar amb la campanya. Els dos candidats s’enfoquen en els estats clau i especialment en els indecisos, que solen decidir el seu vot els dies previs a les eleccions.●

CRISSO®
EXCEL·LENTS EN LA COMPRA
DE JOIES, RELLOTGES
I DIAMANTS
Consulti'ns sense compromís
BARCELONA
C/ VALÈNCIA, 256
690358096
CRISSO.ES

Un home gran que ho va perdre tot en el sisme del Marroc somriu un any després per la generositat d'un anònim català

Una segona vida per a en Brahim

XAVIER ALDEKOA

Imi N'tala (Marroc)
Corresponsal a l'Àfrica

Fa un any, en Brahim formava part dels morts que ningú no compta: els que són vius. Hores després del terratrèmol que el 8 de setembre del 2023 va colpir les muntanyes de l'Atles i va deixar 3.000 morts i 6.100 ferits, deambulava amb l'ànima trencada entre la runa d'Imi N'tala, un poblet a 70 quilòmetres al sud de Marràqueix, que ja no ho era. L'home, septuagenari, havia vist com s'ensorrava tota la seva vida davant els seus ulls: poc abans del sisme havia baixat a agafar aigua en un rierol pròxim i, quan es va girar després de notar la sacsejada, va veure com la muntanya queia sobre les cases i matava tota la seva família i desenes de veïns. Gairebé un de cada tres habitants d'Imi N'tala van morir en un tancar i obrir d'ulls.

Aquell dia, en Brahim demanava clemència divina per morir. Després de parlar amb aquest periodista, es va asseure en uns ferros retorçats al costat d'un esclat de parets caigudes i es va posar a plorar. "Tota la meva família és morta, la meva casa no hi és, la vila ha desaparegut. No em queda res. No és millor morir?", repetia. Ni ell ni ningú no ho sabia llavors, però la seva foto assegut

En Brahim, de 72 anys, havia anat a beure aigua al riu i va veure com la muntanya queia i esborrava el seu poblet

sobre les ruïnes, desconsolat i vençut, amb dues tires d'esparadrap al front i la mirada absent, va ser el començament d'una oportunitat: una segona vida per a en Brahim.

Dies després que es publiqués la imatge a *La Vanguardia*, l'Àngel, economista i director d'una prestigiosa assessoria legal de Barcelona, va contactar amb aquest diari i es va oferir a ajudar econòmicament i de manera anònima en Brahim. Va mantenir la seva paraula durant un any i aquella empenta va ser un salvavides.

Fa uns dies, en Brahim va rebre aquest diari a la tenda de campanya als afores d'Imi N'tala, on viu des del sisme, amb un somriure d'orella a orella. És un home nou. Amb els diners de l'Àngel (del Govern ha obtingut una paga mensual de 230 euros i un primer pagament de dos mil euros, insuficient per reconstruir casa seva) ha pogut condicionar la seva llar provisional, que en una cantonada té fins i tot uns sofàs sota una finestra, però sobretot imaginar un horitzó diferent. "Dono gràcies a Al·là per enviar-me un àngel des d'Espanya", diu en Brahim. Després d'oferir nous, talls de síndria i una pasta dolça de blat, sèsam, ametlles i anís, parla en futur perfecte. "He trobat un terreny per construir una casa, hi estaré segur perquè és lluny de la paret i no hi ha perill que caiguin pedres, m'hi vull quedar".

Més enllà de l'aparició inesperada del samarità català, la vida d'en Brahim ha canviat per un altre motiu: la Fadma. Quatre mesos després del terratrèmol, els seus germans van pactar amb una família d'un poblet veí, també destruït, el matrimoni amb la dona de 43 anys perquè es cuidessin mútuament. Soltera i sense fills (cosa poc habitual per a una dona de la seva edat a les muntanyes de l'Atles), la Fadma és una noia

Després de veure la seva fotografia a 'La Vanguardia', un economista barceloní es va abocar a ajudar-lo

alegre i d'ulls negres que somriu amb timidesa recordant l'enllaç. "Quan m'ho van dir, ho vaig acceptar directament. Ens coneixíem d'alguna vegada. Està bé que estiguem junts, ens ajudem".

Per a en Brahim, ha estat un regal del cel. "És una bona persona. No tindrem fills, però m'ajuda en tot... Fa un any no hi veia sortida, ara he recuperat l'esperança de viure".

La seva alegria contrasta amb la desolació al voltant. A Imi N'tala, com a la majoria de viles remotes afectades, amb prou feines no ha canviat res des del sisme. El poble és un garbuix de ferros i edificis caiguts, com si una bomba ho hagués destruït tot. En una paret trencada, algú ha escrit un missatge en àrab. "8-9-23: No oblidarem mai". Molts veïns lamenten que els ajuts del Govern no han arribat i la falta d'arquitectes ha paralitzat els treballs.

Malgrat que les tasques de reconstrucció són titàniques –segons Rabat, es necessitaran 11.000 euros i cinc anys per tornar a la normalitat–, la desídia i la ineficàcia pel que fa al repartiment d'ajuts ha provocat que només un de cada deu afectats hagi rebut el suport econòmic promès per les autoritats.

Abans d'acomiadar-se, en Brahim demana d'anar a les ruïnes de la seva antiga casa. Al costat de l'entrada principal, enterrades sota la terra, guarda amagades les claus d'una porta innecessària: hi ha forats enormes a diverses parets per on podria entrar un autobús. Ens guia al menjador, entre sostres enfonsats i columnes estellades, i cerca en uns calaixos. "Si veuré reconstruïda Imi N'tala? Ja soc gran, no ho crec, però només Al·là ho sap", diu. Al final, troba el que busca: una bandera vermella del Marroc amb una estrella verda al centre. L'aixeca, l'oneja al centre d'un menjador que ja no ho és i somriu amb una ganyota divertida. Potser fins i tot una mica feliç. ●

XAVIER ALDEKOA

XAVIER ALDEKOA

Del dolor a l'esperança. A dalt, en Brahim fotografiat poques hores després del sisme a Imi N'tala; a baix, un any després al mateix lloc

Gaza supera els 41.000 morts després de dos dies d'intensos bombardejos

Les últimes víctimes són 16 civils caiguts a prop de dues escoles atacades

HELENA PELICANO
El Caire. Servei especial

SHARON ARONOWICZ / AFP

Les ruïnes de Rafah divendres durant un *tour* de l'exèrcit israelià per a la premsa pel sud de Gaza

La guerra a Gaza s'acosta de mica en mica al seu primer aniversari amb poques esperances per a un alto el foc i un nombre de víctimes civils que no para de créixer. El Ministeri de Sanitat de la franja, controlat per Hamàs, va elevar dissabte a 41.182 el nombre de palestins morts i 95.280 ferits durant l'ofensiva israeliana.

Només durant els últims dos dies han mort 64 persones i 115 n'han resultat ferides en "quatre matances contra famílies", segons van anunciar les autoritats palestines, les quals van advertir que els cossos de fins a 10.000 desapareguts continuen colgats sota la runa, i els equips de rescat no hi poden accedir.

Com a mínim onze persones, entre els quals hi havia quatre menors, van morir després d'un atac de matinada contra una residència familiar a prop de l'escola Xukhaiya al nord-oest de la ciutat de Gaza, i dues més van morir en un atac d'artilleria israeliana a la localitat de Beit Hanoun, al nord de Gaza, segons Basal.

Cinc persones més van perdre la vida en un bombardeig pròxim, als voltants de l'escola Arqam, també a la capital, que serveix de refugi a palestins desplaçats. Un vídeo en xarxes social mostrava diversos palestins que buscaven els seus familiars sota la runa.

L'exèrcit israelià va confirmar l'atac als dos edificis pròxims a l'escola, tot i que va assegurar que les dues estructures les feien servir milicians de Hamàs per "organitzar atacs i construir armes". Les forces israelianes van emfatitzar que el grup islamista fa servir la població gaziana com a escut humà, i van assegurar que van prendre precaucions per no ferir civils abans de l'atac. Aquest relat ha estat rebatut en nombroses ocasions, entre d'altres, per la UNRWA, que acusa Israel de cometre actes indiscriminats contra zones humanitàries.

Segons els mitjans palestins, l'objectiu real de l'atac a Arqam era una màquina de processament de carburants pròxima, un element imprescindible a la franja, la infraestructura de la qual ha quedat absolutament destruïda després de mesos de guerra. La Defensa Civil de l'enclavament va confirmar que la màquina no havia estat malmesa, però va advertir que la falta de combustible dificulta enormement la seva feina.

A més, a la localitat de Beit Hanoun (nord de Gaza), dues persones hi van morir i d'altres van resultar ferides en un atac d'artilleria israeliana, va confirmar la Defensa Civil. Segons l'agència oficial de notícies palestina Wafa, almenys tres persones van perdre la vida a la zona costanera de Mawasi, al costat de la localitat de Khan Iunis (sud), en un atac contra una tenda de campanya on es refugiaven desplaçats.

Mentrestant, els Estats Units, un dels mediadors en el conflicte juntament amb Qatar i Egipte, no

A la xifra de víctimes mortals cal afegir-hi la d'unes 10.000 persones desaparegudes

aconsegueixen desencallar les negociacions de pau entre el Govern de Benjamin Netanyahu i la cúpula de Hamàs, liderada per Yahya Sinwar.

El principal escull, segons fonts pròximes a les converses, és la posició de les autoritats israelianes de mantenir una presència militar en dos punts clau de la franja: el corredor Filadèlfia, que la separa d'Egipte, i el corredor Netzarim, una ruta creada per l'exèrcit israelià que separa per la meitat el territori. Hamàs, per la seva banda, manté la seva negativa a un acord que no inclogui la retirada total de les forces israelianes de l'enclavament.●

UNA NIT A LA TERRA

Ramon Aymerich

La indústria europea no passa la ITV

Durant segles, Occident va tenir el monopoli del saber industrial. La irrupció de la Xina als vuitanta va canviar l'equació i avui Europa té dificultats per seguir el ritme dels grans. Alemanya n'és un exemple

Si vol conèixer com ha funcionat la indústria europea l'últim mig segle, una de les coses que ha de saber és que Matías Carnero, president del comitè d'empresa de Seat, va ser nomenat el 2021 membre del consell de supervisió de Volkswagen, un dels primers grups industrials del continent. Havia entrat a la companyia amb 19 anys, es va afiliar a la UGT tres anys més tard i poc després ja era al comitè d'empresa.

El consell compta amb vint membres, la meitat dels quals, treballadors (set del grup i tres pel sindicat IG Metall). La resta són alts executius i accionistes. El Consell és el màxim òrgan de control en el repartiment de les inversions, l'estratègia i el nomenament de directius. Els executius del grup viuen a Hannover, però per a les grans reunions, es desplacen a l'anodina Wolfsburg, 120.000 habitants, seu i cor industrial de Volkswagen.

El model de cogestió alemany neix de l'obsessió per la pau social en un país preocupat pel seu passat. I la predilecció per l'ordre explica la rellevància de la figura de l'aprenent, en una societat convençuda que un podia començar a l'empresa de zero i arribar a càrrecs de responsabilitat. Com Simon Waldenmaier, cap de comunicació de 22 anys a l'MTU Friedrichshafen. Simon va ser reclutat quan encara anava a l'institut en un poble proper a la factoria a Baviera. Com altres alts empleats d'aquesta empresa que va néixer en l'era dels zepelins.

Alemanya ha estat el model de referència per a la resta d'Europa. Fins no fa tant. El 2020, *The Economist* elegia llibre de l'any *Por qué los alemanes lo hacen mejor*, del britànic John Kampfner, escrit i pensat en plena ressaca del Brexit: "Quan una bona part del món està sucumbint a l'autoritarisme i la democràcia mateixa és soscavada des del seu cor, Alemanya s'erigeix com a baluard i referent de la decència i l'estabilitat".

Alemanya era el país entotsolat –no va ser mai cosmopolita–, però pròsper, que et feia creure que els valors del passat sobre el treball eren vàlids. Era una música que sonava bé en un Sud d'Europa turistitzat i nostàlgic de la fàbrica. En la línia del que deia l'entrenador del City, Pep Guardiola. "Si ens llevem ben d'hora, ben d'hora i ens posem a pencar de debò, aquest és un país imparable". Una frase tan ben intencionada com poc científica, però que en el cas alemany semblava que es complia.

MICHAELA STACHE / BLOOMBERG

Fürstenfeldbruck, desballestador d'automòbils a prop de Múnic

Alemanya, elogiada per la visió a llarg termini, no va saber preveure els canvis al cotxe elèctric

Però tot això es fa miques el 2022. Rússia envaeix Ucraïna i a Alemanya no li queda més remei que renunciar al gas barat rus. La pujada de preus expulsa la indústria, que perd competitivitat i mira a altres països on pugui instal·lar-se. Tot això en ple canvi cap al cotxe elèctric, en un procés dominat per la Xina. Mentrestant, la decisió d'Angela Merkel del 2015 d'acollir un milió d'immigrants sirians torna com un bumerang deu anys després en forma de victòria de l'extrema dreta als lands de l'Est. Alemanya entra al divan.

En aquesta tempesta perfecta, destaca l'automòbil. Perquè és la primera indústria alemanya, la que sosté l'edifici social, i perquè els seus mals, encara que específics, poden ser els del continent. Fa dues setmanes Volkswagen va anunciar que estudia tancar dues fàbriques a Alemanya, trencant una regla que durava 87 anys, i que es desdiu del compromís firmat de mantenir l'ocupació fins al 2029.

Volkswagen és víctima de la caiguda de la demanda a Europa. Però la decisió de retallar capacitat de producció havia d'arribar algun dia si hem de fer cas de la seva política d'inversions. Malgrat que Olaf Scholz ha reclamat a la indústria germànica que trenqui amb la Xina per raons geopolítiques, el cert és que l'automoció, Volkswagen la que més, ha augmentat les seves inversions en el país asiàtic. No ferho significa perdre el contacte amb el cervell motor d'aquesta indústria, que avui és més a la Xina que a Europa.

La cosa és saber si l'elit industrial alemanya es va emborratxar d'èxit i no va veure venir els canvis (la Xina és imbatible a les bateries, i els Estats Units, en el software) o si en realitat fa anys que és conscient d'això però no ha trobat les eines per aconseguir-ho.

La primera onada de la industrialització va estar dominada per la màquina de vapor, que va permetre al Regne Unit mantenir l'hegemonia industrial fins al segle XIX. Les millores al motor de combustió, l'enginyeria de precisió i l'electrònica de consum van protagonitzar la segona onada. En aquesta, Alemanya va passar a ser un dels països que va agafar el relleu dels britànics al segle XX. Avui Alemanya arriba tard al nou paradigma, dominat pels smartphones, la intel·ligència artificial i el vehicle elèctric.

Europa ha d'invertir en els sectors que facilitin una digitalització que s'ha quedat a mitges

Alemanya, a qui sempre s'ha elogiat per la seva capacitat de mirar a llarg termini, està immersa en un final de cicle? A les marques europees els passarà el mateix que a la finlandesa Nokia? Aquesta és en part la tesi de *Kaput*, un llibre de Wolfgang Münchau que explica que Alemanya no ha sabut entrar en l'era digital. Que el miracle del model basat en les exportacions i la falta d'inversió en infraestructures (perceptible en tot aquell que hagi viatjat recentment a Alemanya, ja sigui en ponts o en wifi) s'ha acabat.

No és el mateix, però s'assembla una mica al que diu Mario Draghi al seu informe, presentat aquesta setmana. O Europa comença a invertir en tots els sectors que li permetran deixar de ser un continent analògic (*tech*, quàntica, intel·ligència artificial) o té al davant, segons la seva expressió, una "lenta agonia".

Créixer trans a la Camorra

R

EL REPORTATGE

Daniela Lourdes Falanga va passar de ser el tímid fill d'un capo de Torre Annunziata a una líder activista LGTBI i contra la màfia

Una líder a Nàpols Daniela Lourdes Falanga amb el seu gos Pasolini davant de la seu de l'associació Antinoo Arcigay de la ciutat partenopea

ANNA BUJ

ANNA BUJ
Nàpols. Corresponsal

Arriba molt de pressa, amb ulleres de sol i abraçada al seu gos Pasolini, anomenat en honor a l'escriptor, pensador i genial cineasta que va ser un referent per als homosexuals italians. Ve de treballar en un consultori de Nàpols, un cas únic a Itàlia per a les persones transgènere i no binàries que volen dur a terme una transició de gènere de franc. La cita és a la seu de Nàpols d'Antinoo Arcigay, l'associació italiana més important de la comunitat LGTBI, de què va ser presidenta.

"Cerques la Daniela? Tothom busca la Daniela", diu la dona darrere de la barra mentre serveix una cervesa artesana.

Daniela Lourdes Falanga no és una dona qualsevol, tampoc una activista trans qualsevol. Va néixer el 1977 a Torre Annunziata, un municipi a la falda del Vesuvi, a l'àrea metropolitana de Nàpols. Era una època calenta. El 1980 el terrible terratrèmol d'Irpinia va devastar part la regió i va deixar gairebé 3.000 morts. Raffaele Cutolo, fundador de la Nova Camorra Organitzada, va desfermar una guerra plena de sang en la màfia napolitana contra els altres clans, que es van agrupar en la Nova Família per fer-los front. A començaments dels vuitanta, en tot just dos anys, van morir gairebé mil persones. També va ser quan Diego Armando Maradona va arribar a Nàpols. Les seves gestes en forma de gols eren celebrades amb trets.

En aquest clima, la mare de la Daniela, l'Anna, va començar a sortir amb un jove que molt aviat es convertiria en un dels capos de la Camorra a Torre Annunziata. Van tenir un fill, un nen tímid que van anomenar Raffaele. Aviat el pare va abandonar l'Anna i es va casar amb una altra dona. La mare, tot i això, es va entossudir a acostar en Raffaele a la seva família paterna. Volia que el primogènit fos la viva imatge del *boss*: estava destinat a seguir-ne l'exemple en la criminalitat organitzada.

Com a fill gran estava destinat a seguir l'exemple del seu pare, condemnat a cadena perpètua

No va rebre mai afecte del seu progenitor: no entenia que no volgués jugar amb pistoles ni ser futbolista

"Jo era un nen molt sensible, cosa que no lligava amb la violència que observava al meu voltant –recorda Falanga–. La violència era per tot arreu, en el llenguatge, en els actes. Era la manera que la meva família de la Camorra tenia d'afirmar el poder".

Cada diumenge tocava dinar a casa de la seva àvia, però la tractaven diferent dels altres nens. No rebia l'afecte d'un pare que reprovava que no volgués jugar amb pistoles ni convertir-se en futbolista. Als seus somnis era una noia. S'identificava amb el rosa, que aleshores era el color associat als estereotips de gènere, però no podia cantar ni veure dibuixos animats amb dones protagonistes.

Vivia atemorida. Fins i tot li feia por parlar, perquè el seu to de veu no es corresponia amb les expectatives de la seva família. A l'escola, mentre el seu pare entrava i sortia de la presó, va ser víctima d'assetjament. Un dia, quan era adolescent, va anar a classe maquillada. Una companya es va encarregar de refregar-li una tovalloleta per la cara i ensenyar les restes de la base a tothom. Va pensar a llevar-se la vida. La cultura mafiosa, arrelada en el masclisme, encara era més dura contra el col·lectiu LGTBI, que consideraven una debilitat que s'havia d'erradicar.

Fins que una nit, en una retransmissió d'un programa de televisió, va veure una entrevista a l'actriu i activista transgènere Eva Robin's on deia que no era un "hermafrodita", sinó una dona trans que havia aconseguit ser-ho gràcies a hormones. Va descobrir un món. "La Daniela va salvar en Raffaele –assegura Falanga–. Quan vaig veure que em podia convertir en una dona, que podia afirmar també físicament la meva identitat, vaig tenir el coratge de dir no a la Camorra i a la vida que tenia predestinada, perquè culturalment s'esperava que un fill d'un capo continués en la *malavita*".

Nàpols és una ciutat de contradiccions. Entre els altars que brillen a les cantonades perviu una història que reivindica segles d'una coneguda comunitat d'homes que vivien com a dones. Eren els anomenats *femminielli*. Eren als barris marginals i, moltes vegades, no els quedava més remei que dedicar-se a la prostitució, però també eren venerats perquè la supersticiosa societat napolitana creia que portaven sort. Una vegada a l'any, el dia de la Candelera, encara avui continua un pelegrinatge cap al santuari de Montevergine, en una muntanya pròxima a la ciutat, per resar a una verge negra que anomenen Mamma Schiavona, la protectora dels homosexuals, transgènere i *femminielli*.

"Quan vaig veure que em podia convertir en una dona, vaig tenir el coratge de dir no a la Camorra", assegura

"La sang és la sang", li va dir el mafiós quan la va reconèixer fa uns anys en un institut

"Les persones trans i, abans, els *femminielli*, és a dir, tots els homes amb expressions del gènere femení, formaven una part integrant de la comunitat –explica Falanga–, però dir que Nàpols és una ciutat fàcil per als trans està molt lluny de la realitat".

Ella també era creient. Per això va escollir el nom Daniela (que significa jutjat pel Senyor) i Lourdes, per la verge a qui dedicava les pregàries en els moments de neguit. "Ara ja no soc religiosa", reconeix. Quan tenia divuit anys, el diaca de l'església del seu poble el va fer fora de la parròquia mentre preparava els cants pasquals amb altres nois de la seva edat.

El seu pare va entrar definitivament a la presó quan era adolescent, condemnat a cadena perpètua per matança i associació mafiosa. Als 23 anys, després d'haver fet la transició, va enviar una carta des de la presó a un cosí on prohibia que tinguessin qualsevol relació amb la Daniela.

Només el va tornar a veure una vegada, el 2017. Van coincidir en un institut de Nàpols. Ella hi havia de fer una xerrada sobre violència de gènere, ell participava en un grup teatral de detinguts a la presó romana de Rebibbia. Es va acostar on estava asseguda, l'havia reconegut: "*U sang è sang* (la sang és la sang)", li va dir. "Va ser una frase que no em va emocionar perquè en el llenguatge de la Camorra té un significat que jo menyspreo. No pertanyeré mai a la violència; així doncs, vaig escollir la distància", defensa.

Avui res no els uneix. Daniela Lourdes Falanga encara va a les escoles i a les presons explicant que hi ha una altra vida lluny del crim organitzat, de respecte i de tolerància envers la comunitat LGTBI. És una dona feliç.

Política

El moment polític

La pèrfida burgesia catalana

- *Isabel Díaz Ayuso renova el seu arsenal amb un atac frontal a l'empresariat català*
- *La presidenta de Madrid intenta disciplinar el debat sobre el finançament*
- *L'escomesa coincideix amb l'acostament del PNB al PP a propòsit de Veneçuela*

LA CRÒNICA

ENRIC JULIANA
Madrid

DANI DUCH

Miguel Ángel Rodríguez, cap de gabinet de la presidència de la Comunitat de Madrid, amb Isabel Díaz Ayuso dijous

Espanya presenta una singularitat sociològica que segurament obligaria **Karl Marx** a reescriure *El capital*: resulta que només hi ha burgesia a Catalunya i al País Basc. A la resta del país només hi ha empresaris, inversors i emprenedors. Ningú no parla de la burgesia de Madrid, regió metropolitana que pot arribar als deu milions d'habitants i el 25% del PIB d'aquí una dècada. Estem parlant de la regió metropolitana més poderosa d'Europa, dotada de Parlament propi i de capacitats normatives que no tenen ni la regió de París, ni el Gran Londres, mutilat als anys vuitanta per **Margaret Thatcher**. No hi ha burgesia a Madrid.

Des de fa anys, en el debat públic espanyol el terme *burgesia* queda reservat per als empresaris catalans i bascos i els seus cercles d'influència. El Cercle d'Economia de Barcelona, per exemple, se sol presentar com un influent temple burgès. El cercle de Madrid és el Círculo de Empresarios. A Andalusia, el títol d'empresari està substituint la vella etiqueta de terratinent. A la Comunitat Valenciana ha emergit una dinàmica comunitat empresarial que no defuig el debat públic, sobretot el debat sobre el finançament de l'autonomia.

Les clàssiques referències a l'oligarquia financera i terratinent, vella gramàtica de l'historiador **Manuel Tuñón de Lara** per descriure l'essència del poder econòmic a Espanya, han desaparegut del llenguatge de l'esquerra alta en calories, que ara posa el focus en els fons d'inversió, especialment els fons voltor.

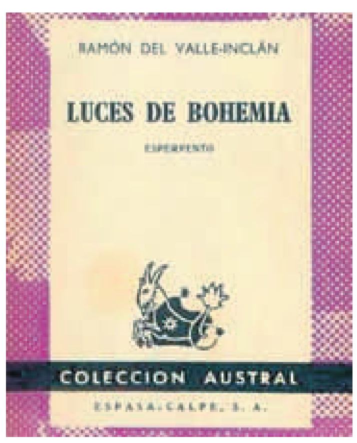
"Els rics de Catalunya volen que la resta d'Espanya sigui la seva mà d'obra, com ha passat sempre. Aquesta manera burgesa i presumptuosa de creure's més que ningú, per crear un negociat. A mi m'ho pagueu tot perquè sí, mentre que tot el que sembla espanyol és cosa de segona". Paraules d'**Isabel Díaz Ayuso** en el programa radiofònic de **Federico Jiménez Losantos**, dimecres passat, el dia abans del debat sobre l'estat de la regió a l'Assemblea de Madrid.

Un debat en què la presidenta madrilenya va atacar de manera insistent la "burgesia catalana", els "rics de Catalunya", la "burgesia nacionalista" i l'"independentisme", terme que comença a perdre esmalt en el debat públic espanyol d'acord amb l'evolució dels esdeveniments a Catalunya. El dia anterior, la manifestació independentista de la Diada només havia reunit unes 60.000 persones a Barcelona (dades de la Guàrdia Urbana), xifra que no converteix l'independentisme en un fenomen sobtadament marginal, però que sí que indica, clarament, un canvi d'època.

Tots els actors de la política espanyola estan prenent nota d'aquest canvi d'època, encara que alguns no ho vulguin admetre públicament. Ayuso i el seu equip, encapçalat per **Miguel Ángel Rodríguez**, guionista incansable, sí que n'han pres nota. Atents a no perdre la iniciativa, atents a l'electoral de Vox, i

Explotador i jueu

"A Europa, el patró de més negra entranya és el català, i no dic del món perquè existeixen les colònies espanyoles d'Amèrica. Barcelona només se salva morint! (...) Eliminant la ciutat, eliminarem el judaisme barceloní". Són paraules d'en Mateu, el pres anarquista català que apareix a l'escena sisena de *Luces de bohemia*, la millor obra teatral de Ramón del Valle-Inclán, una joia de la literatura espanyola. Una nit a Madrid en temps de la llei de fugues. L'escena sisena segurament és l'única en què el sentit tràgic de l'obra no es reflecteix en el mirall còncau del carreró del Gat, no es veu desvirtuat per l'esperpent. Max Estrella, poeta cec i principal protagonista, exclama: "No m'hi oposo. Barcelona semita sigui destruïda, com Cartago i Jerusalem. Alea iacta est! Dona'm la mà". Escrites avui, algunes expressions de *Luces de bohemia* podrien provocar una forta polèmica, especialment sota l'imperi de la Comunitat de Madrid, el Govern de la qual es proclama baluard defensiu contra tot indici d'antisemitisme. Però avui no és ahir. Valle-Inclán va escriure la seva millor obra teatral l'any 1920 (no es va estrenar a Espanya fins al 1970), una obra que reflecteix el llenguatge vigent a l'època. Quan els ànims s'excitaven, l'empresari català era jueu. També ho van dir a Francesc Cambó.

Portada de *Luces de bohemia*

sempre tenaçment disposats a impedir que **Alberto Núñez Feijóo** pugui liderar tranquil·lament el Partit Popular, han escollit un nou i vell adversari: la “burgesia catalana”. Efectivament, **Carl Schmitt** també ha fet escola a Madrid DF. Sense enemic no hi ha política en l’era digital, tecnologia incompatible amb els consensos de llarga durada.

Fa vuit anys, en ple apogeu del procés, Núñez Feijóo va anar al Cercle d’Economia de Barcelona, fòrum burgès per excel·lència, amb un missatge: “El concert fiscal català es pot estudiar”. Feijóo era llavors el principal president autonòmic del PP i persona pròxima a **Mariano Rajoy**. El 2016, el PP governava Espanya, Vox no estava representat a les Corts, i l’eurodiputat **Alvise Pérez**, nou competidor de Vox, militava a UPyD, formació trista.

Vuit anys després, amb el procés col·lapsat, Feijóo és el president del PP, combat asprament el que aleshores estava disposat a considerar, però evita atacar frontalment la “burgesia catalana” –expressió que no sol fer servir–, perquè encara aspira a guanyar algun vot més a Catalunya i a establir algun tipus d’entesa futura amb Junts, quan baixi la marea de l’amnistia, que baixarà. Aquesta setmana, Feijóo ha aconseguit recaptar el vot del PNB sobre Veneçuela. Ben comunicats amb Washington i inquiets pel debat fiscal que s’obre des de Catalunya, els de Sabin Etxea han volgut enviar un missatge a Sánchez. Tàcticament ha estat una bona setmana per a Feijóo: el significatiu gest del PNB i l’aproximació de Coalició Canària. Només falta Junts, que avui no pot fer segons quins gestos.

Díaz Ayuso i el seu equip volen disciplinar el debat sobre el finançament autonòmic, perquè no acabi derivant en una discussió general sobre els drets i deures de Madrid DF, la regió metropolitana més potent d’Europa, en una Espanya cada cop més desequilibrada. Evidentment, hi ha un altre motiu: impedir que Feijóo es consolidi. Per això han assenyalat la “burgesia catalana”, amb ressons del vell falangisme.●

El discurs d’Ayuso tapa Feijóo i ‘crema’ els intents del PP per a una discreta aproximació a Junts

El PNB, inquiet pel debat fiscal, no se’n va amb el PP, però ha enviat una advertència a Sánchez

SENSE PERMÍS

Lola García

Sánchez té corda per estona?

Sánchez ja ha pogut comprovar que aquesta legislatura serà més difícil que l’anterior al Congrés dels Diputats si no passa res que faci canviar el rumb de Junts. De moment, el president guanya temps

Les apostes s’han disparat en els últims dies: Quant durarà **Pedro Sánchez** sense convocar eleccions? La majoria que va donar suport a la seva investidura dona senyals d’avaria tot just començar el curs. El Govern perd votacions (en van 34 des del desembre, quan va començar la legislatura) i el president avisa de manera molt desafortunada que continuarà amb suport parlamentari o sense.

En el mandat anterior va ser ERC la que va proporcionar més maldecaps al govern central. La seva competència amb Junts provocava més d’un disgust a la Moncloa. El seu no al pressupost va portar al primer avanç electoral i van votar en contra de la reforma laboral. El recorregut de col·laboració entre Esquerra i el PSOE ha estat tortuós, però ningú no hauria dit que duraria sis anys.

Borràs i Turull durant l’ofrena floral de la Diada

QUIQUE GARCÍA / EFE

El fiasco del procés ha passat factura als independentistes i ERC és sumida en una crisi que amenaça d’explotar de manera virulenta. Ara com ara, no existeix cap possibilitat que els dos sectors enfrontats al congrés del novembre arribin a una entesa. Mentrestant, es ressent la col·laboració amb el PSOE, amb el Govern de **Salvador Illa,** i s’endarrereix més l’entrada a l’executiu de l’Ajuntament de Barcelona.

Tot això malgrat que les dues opcions en lliça a ERC són proclius a la negociació amb els socialistes, una vegada que la relació amb Junts ha esclatat en mil trossos. **Oriol Junqueras**, a priori qui té més possibilitats de ser elegit com a líder, va ser qui va obrir les negociacions amb el PSOE, per això podria continuar aquesta via. Junqueras podria fins i tot acordar amb Sánchez un nou indult parcial que li permetés presentar-se a unes eleccions, ja que està inhabilitat pel Suprem.

Per part de la candidatura patrocinada per **Marta Rovira** tampoc no hi ha reticències a la via de la negociació i, de fet, seu és l’èxit del finançament “singular” pactat amb el PSC. Però Rovira ja ha anunciat que ella deixarà la primera línia política i els noms que sonen per encapçalar la candidatura manquen ara per ara de prou autoritat. Encara que Junqueras s’erigeixi en vencedor de la contesa, caldrà veure amb quin suport surt elegit i en quin estat queda el partit. Les probables ferides internes complicaran els acords d’ERC amb els socialistes. Per exemple, a Illa li serà difícil aprovar els seus pressupostos abans de final d’any, com pretén, fins i tot presentant uns comptes semblants als que va pactar amb els republicans quan aquests governaven i que no es van arribar a aprovar pel rebuig dels comuns i l’avanç electoral. Així i tot, tant Sánchez com Illa estan convençuts que la col·laboració amb ERC encara pot donar molt de si.

Les possibilitats de consolidar un vincle estable amb Junts, en canvi, són escassíssimes. El resultat del congrés que aquesta formació celebrarà a l’octubre no fa preveure grans canvis. A l’últim conclave,

No és probable que el congrés de Junts es resolgui amb canvis que facilitin pactes amb el PSOE

Jordi Turull i **Laura Borràs** es van repartir la direcció a partir del pas al costat de **Carles Puigdemont** al partit. Però l’expresident ha recuperat de facto les regnes de Junts, té Turull com a número dos i Borràs ha quedat en tercer pla. El congrés servirà per reflectir aquest nou repartiment de poder intern. I això són males notícies per a Sánchez.

Tot i que cada vegada amb menys esperances, a la Moncloa continuen pensant que el partit de Puigdemont no pot continuar aïllat gaire temps més. Però l’expresident va veure frustrada la seva única opció de tornar al Palau de la Generalitat perquè Sánchez no va obligar Illa a donar-li suport en una operació que només veia possible el mateix Puigdemont. La màxima a Junts en aquests moments és refermar-se com el referent independentista, sobretot després del suport d’ERC a la investidura d’Illa. Per descomptat, els de Junts no es plantegen cap relació amb el PSC i Puigdemont només està interessat en com controlar els seus set diputats al Congrés.

És cert que continua pendent l’amnistia i que, per desbloquejar-la, és precís que l’avali la majoria progressista del Constitucional. A Puigdemont no li interessa trencar mentre continuï sense resoldre’s, però que estigui estancada també complica la relació. Si fos amnistiat i tornés a Catalunya, potser s’obriria una porta amb Junts, aventuren alguns socialistes. Ara per ara, aquest partit s’afegirà al desgast del Govern central. Per començar, amb el no als pressupostos de l’Estat.

Si a aquestes dificultats se sumen avisos del PNB o de Coalició Canària que, de manera puntual, reclamen l’atenció de l’Executiu, és evident que l’activitat legislativa serà un calvari. Sánchez ja ha deixat clar que continuarà, encara que sigui amb una pròrroga pressupostària. Però necessitarà omplir el buit legislatiu amb una mica més de contingut. De moment, ho intenta amb el finançament autonòmic. El president no volia parlar del tema, ja que remet al pacte amb ERC, però potser li convé vist el debat que ha provocat entre els barons del PP, que s’han afanyat a vetllar pels seus interessos deixant **Isabel Díaz Ayuso** més sola.

L’absorbent discussió sobre el repartiment dels diners proporciona a Sánchez temps, en espera que alguna cosa canviï en l’atribolat esdevenir polític dels seus socis. Al cap i a la fi, si a Sánchez se li fa costeruda la legislatura, també se li pot fer llarga a **Alberto Núñez Feijóo**.●

“Les portes de Brussel·les s’obriran amb més facilitat”

Jaume Duch

Conseller d’Unió Europea i Acció Exterior del Govern

ENTREVISTA

BEATRIZ NAVARRO
Brussel·les. Corresponsal

Les noves línies estratègiques del Govern de Salvador Illa en matèria d’acció exterior passen nítidament per Brussel·les. “Volem incardinar més bé Catalunya en els processos que s’estan posant en marxa a la UE i participar d’aquest lideratge europeu”, explica el nou conseller d’Unió Europea i Acció Exterior, Jaume Duch. “Hem d’estar en tants llocs i processos com sigui possible, però des de la lleialtat a les institucions del Govern espanyol i de la UE. Aquesta és la manera de funcionar a Brussel·les i d’aconseguir resultats concrets”, puntualitza el fins fa un mes director general de Comunicació del Parlament Europeu. Duch (Barcelona, 1962) va atendre a *La Vanguardia* divendres a la delegació del Govern davant la UE.

“Catalunya és Europa i aquesta delegació ho demostra”, va dir en l’acte de la Diada a Brussel·les. Però aquesta delegació del Govern, com altres oficines en altres llocs del món, s’han fet servir per difondre el relat independentista. Què en faran?

El Govern té diversos tipus de delegacions al món, no només les del meu departament, també n’hi ha d’Empresa, d’altres de dedicades a la cultura, el turisme o la defensa de l’idioma. Jo crec que això és el normal, no només per al Govern català, sinó per a qualsevol tipus de govern o administració. Del que es tracta és que les delegacions facin una feina útil a la ciutadania, concreta, que ens permeti obrir portes i eixamplar el nostre teixit empresarial. Si poden fer aquest paper, llavors tenen tot el sentit.

Serà possible reorientar la seva activitat en aquella direcció?

És una de les nostres prioritats.

Alguns partits del Parlament consideren que delegacions com aquestes són “xiringuitos”.

Insisteixo, aquestes delegacions tenen sentit si aporten un benefici real a Catalunya i els seus ciutadans.

En l’anterior legislatura es va passar de 14 a 21 delegacions. Algunes són encara en via d’obertura, continuaran endavant?

Hi ha un acord d’investidura amb ERC que diu que hem de consolidar i ampliar. I jo crec que és aquest l’ordre. Primer, consolidar, aconseguir que aquestes delegacions, les ja obertes i les que s’està obrint, puguin exercir un paper eficaç, que no té res a veure amb ideologies, sinó amb els interessos reals del país. Quan això estigui fet, veurem els passos següents.

ZACARÍAS GARCÍA / GENERALITAT DE CATALUNYA

Jaume Duch divendres a la delegació del Govern de la Generalitat davant la UE

Aquesta mateixa delegació ha tingut un paper molt marcat en la internacionalització del procés independentista. El to de l’acte d’aquesta Diada va ser molt diferent.

Assistim a un rellançament del paper que la delegació ha de jugar a Brussel·les. Catalunya ha de participar del lideratge de la UE. Ha de ser realment activa en aquests anys en què la UE s’ha de reforçar i reinventar. Hem d’estar en aquell lideratge. Aquesta delegació ha d’incrementar el seu nivell d’interlocució i de diàleg amb les institucions i amb les direccions generals de la Comissió. Ha d’ajudar-nos –no només al meu departament, sinó a tots els del Govern– a tenir més presència a Brussel·les i a aprofitar més bé els moltíssims avantatges que significa ser part d’un Estat membre de la UE.

Catalunya ha tingut històricament un paper molt actiu i un gran accés a les institucions europees, però amb l’inici del procés això va canviar radicalment. Com valora el punt de partida i quins objectius es marquen?

A Brussel·les hi ha molta satisfacció perquè el nou Govern vol impulsar la seva presència a la UE i participar en aquest lideratge. La meva sensació és que les portes s’obriran ara amb molta més facilitat. El més important és que els objectius del Govern i els de la UE siguin coincidents, i crec que en això avançarem molt ràpidament. Els objectius del Govern en el terreny mediambiental, l’economia, les polítiques socials i la reindustrialització tenen un reflex clar amb els de la mateixa Unió.

El seu pas a la política després d’una llarga carrera com a funcionari europeu va causar sorpresa. Sempre s’ha avingut amb els polítics dels *dos costats del passadís*, com diuen als EUA, però què li han dit els seus amics del PP i el PPE a Brussel·les?

> **Diplomàcia**
> Les delegacions tenen sentit si aporten un benefici real a la ciutadania”

> **Pas a la política**
> “Participar en aquest projecte, en aquest moment, té tot el sentit del món”

Crec que han entès perfectament que digués que sí a participar en un projecte que en aquest moment té tot el sentit del món. Un projecte obert, de conciliació i que dona a la presència europea una prioritat molt important. Per a mi és un canvi molt gran, però faig el pas perquè crec que puc aportar alguna cosa. Tinc una experiència molt llarga a les institucions europees i, si d’alguna manera puc ajudar que les coses surtin bé els pròxims anys, doncs per què no.

Aquesta Diada s’ha registrat la mobilització independentista més baixa dels últims anys. Què ha passat, a què ho atribueix?

Catalunya és una societat plural i cada ciutadà es pronuncia com es vol pronunciar, i això és una cosa que cal respectar al 100%. Sí que crec que en aquest moment la gent s’adona que el món està canviant i tenim davant nosaltres reptes molt difícils. La gent jove està passant per situacions per les quals no havien passat les generacions anteriors pel que fa a accés a habitatge i a llocs de treball de qualitat. D’alguna manera, les prioritats de la gent es van adaptant a la situació. També penso que ara el focus està posat en el que farà el nou Govern i la seva política d’integració i, alhora, d’obertura a una societat plural. Crec que hi ha una gran expectació.

Un dels seus grans reptes és treballar en minoria parlamentària. Creu que el seu grup serà capaç de tirar endavant els pressupostos per al 2025 amb aquesta situació?

Som a l’inici del procés. Evidentment, la negociació s’ha de fer d’entrada amb els partits que van donar suport a la investidura del president i del Govern. Si es pot anar més enllà, s’hi anirà. Això està en mans de la consellera d’Economia, que ja ha iniciat els contactes. Estic convençut que les coses aniran cap endavant.

El procés coincideix amb el debat d’ERC sobre el seu lideratge, això pot afectar la seva posició en les votacions del Parlament?

Cal respectar moltíssim els processos interns dels altres partits. No crec que sigui paper de cap representant del Govern fer comentaris sobre aquestes discussions.

Com es proposen d’impulsar l’ús del català a la UE?

Primer vull posar en relleu tot el que ja s’ha aconseguit i al que segurament se li ha de donar més ús i visibilitat, com ara la utilització del català al Consell de la UE, al Comitè de les Regions i fins i tot a la Comissió Europea, perquè amb aquestes tres institucions hi ha acords perquè es faci servir. On encara falta avançar és al Parlament Europeu. I, en paral·lel a això, el Govern espanyol ha assumit la prioritat d’aconseguir que el català i les altres llengües cooficials a Espanya siguin llengües oficials de la UE.

> **Nova etapa**
> A Brussel·les hi ha satisfacció pel fet que el Govern vulgui impulsar la presència a la UE”

> **Finançament**
> “Quan arribi l’hora de la negociació, totes les cadires seran ocupades, PP inclòs”

Com es pot trencar el bloqueig al Parlament Europeu?

Aquesta pregunta correspon als eurodiputats, però l’actual composició del PE permet pensar que es pot avançar.

La desaparició de Ciutadans del grup liberal europeu pot flexibilitzar la seva posició?

Aquesta és una pregunta per als diputats del Parlament Europeu.

L’acord per impulsar l’oficialitat del català a la UE forma part dels acords signats entre el PSOE i Junts, que en vista de la falta de resultats parla d’“incompliments”. Creu que això pot tensionar la governabilitat?

Tothom és conscient que l’oficialitat del català, una decisió que han de prendre 27 estats membres, no és una cosa que s’aconsegueix en uns quants mesos. Per tant, aquí el que importa és la voluntat del negociador, i la voluntat del ministre d’Exteriors, José Manuel Albares, és màxima. Hi hem de confiar i donar-li suport.

El pacte PSC-ERC ha posat sobre la taula la qüestió del finançament singular per a Catalunya. Creu que el PP acabarà cedint i pactant una modificació del sistema de finançament de les autonomies?

El finançament no és només una qüestió important per a Catalunya, sinó per a la resta d’Espanya, per a totes les comunitats. Per tant, imagino que en el moment de la veritat, que és el moment de la negociació, totes les cadires seran ocupades.●

Veneçuela anuncia la detenció de dos espanyols acusats de conspiració

El règim vincula els arrestats amb el CNI i amb un pla per assassinar Maduro

LV

Andrés Martínez i José María Basoa, els dos espanyols detinguts a Veneçuela

REDACCIÓ Barcelona

El Govern de Veneçuela, encapçalat per Nicolás Maduro, va informar ahir a la nit (hora espanyola) de la detenció de dos ciutadans espanyols, dos nord-americans i un txec, implicats en una suposada operació que tenia per objectiu dur a terme actes “terroristes” per provar de “desestabilitzar” el país, com ara atemptar contra el mateix Maduro i contra la vicepresidenta executiva Delcy Rodríguez. Així ho va explicar Diosdado Cabello, ministre per a Relacions Interiors, Justícia i Pau, en una roda de premsa a Caracas.

Segons el ministre, en l’operació van ser confiscades més de 400 armes i alguns dels capturats pretenien portar a Veneçuela “un grup de mercenaris” per assassinar el mandatari Nicolás Maduro i altres dirigents del chavisme. Cabello va situar darrere la suposada operació insistentment tant l’agència d’intel·ligència nord-americana (CIA) com el Centre Nacional d’Intel·ligència espanyol (CNI). Des de la Moncloa, però, es negava ahir qualsevol vincle dels dos ciutadans amb el CNI.

Segons el ministre, els dos espanyols, identificats com José María Basoa i Andrés Martínez, van ser detinguts a Puerto Ayacucho, a la frontera amb Colòmbia, i tindrien vincles amb una dirigent de Vente Venezuela a Aragua, el partit de l’opositora María Corina Machado. “Estan prestant declaració ara mateix i els han intervingut el telèfon”, va dir Cabello, que va afegir que “a Espanya diran que és mentida, però nosaltres sabem que tenen vincles amb el CNI”.

Les detencions van tenir lloc quan el Govern espanyol provava de rebaixar l’escalada de tensió diplomàtica oberta entre Caracas i Madrid. Per això, el ministre d’Exteriors espanyol, José Manuel Albares, va qualificar divendres de “sobirana” la decisió de Maduro de convocar l’ambaixador d’Espanya al país i cridar a consultes el seu representant a la capital espanyola després que la ministra de Defensa, Margarita Robles, qualifiqués el règim veneçolà de “dictadura”.

Tot això la mateixa setmana en què el líder opositor al règim, Edmundo González, rebés asil a Espanya i fos rebut pel president del Govern, Pedro Sánchez, després que el Congrés, en una votació afavorida pel PP i que no disposava del beneplàcit dels partits del Govern espanyol, reconegués González com a president electe de Veneçuela. Un reconeixement merament simbòlic, que, però, va fer que el president del Parlament veneçolà demanés al seu Govern trencar totes les relacions amb Espanya. “Com tindrem relacions amb un Govern que aspira a enderrocarnos”, va insistir ahir Cabello, per qui Espanya està implicada “fins al coll” en l’operació. “Espanya veurà què fa, si es continua ficant en els afers interns de Veneçuela o rectifica. Tant de bo rectifiqui a temps”, va desitjar.

La Moncloa nega la suposada relació dels detinguts amb els serveis d’intel·ligència espanyols

Malgrat tot, Delcy Rodríguez es va reunir divendres amb el director de la unitat de negocis de la petroliera espanyola Repsol al país llatinoamericà, Luis Antonio García Sánchez, a Caracas, per discutir les “aliances estratègiques” i avançar en la “cooperació energètica”.●

15 / 09 / 2024

MG GRUPO INMOBILIARIO

Exclusius a la Zona Alta

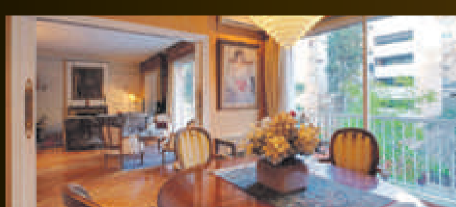

REINA VICTÒRIA – GANDUXER

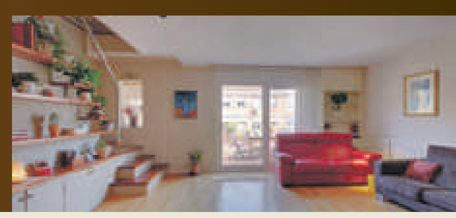
Immillorable situació. Finca amb presència, sisè pis d'alçada, exterior a tres vents. Reformat amb materials de màxima qualitat. 238 m² d'habitatge i 25 m² de terrassa. 2 places d'aparcament i traster a la mateixa finca. Zona comunitària amb piscina climatitzada.

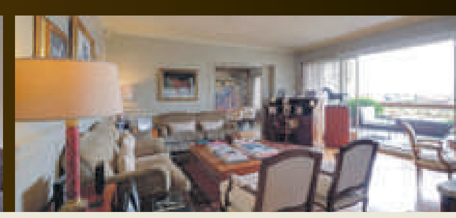
TURÓ PARK – REINA VICTÒRIA

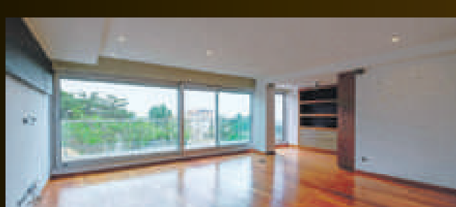
Pis totalment exterior. Distribució impecable. 296 m² i 21m² de terrassa, saló en tres peces, 2 suites i 2 dormitoris que comparteixen un bany. A la mateixa finca disposa de 4 places d'aparcament i traster. Servei de porteria 24 h.

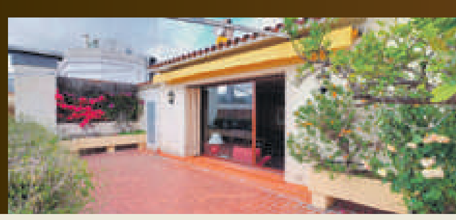

REINA VICTÒRIA

ÀTIC SARRIÀ 1.790.000 €

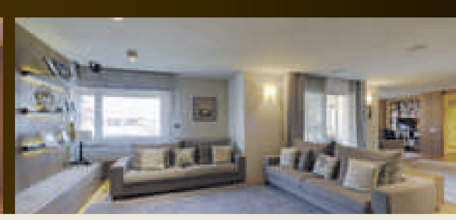

ÀTIC J.S. BACH 1.200.000 €

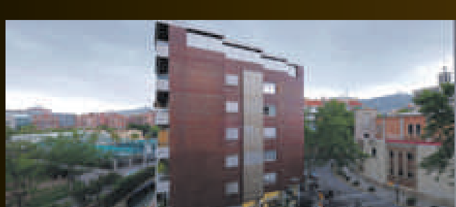

ÀTIC TRES TORRES

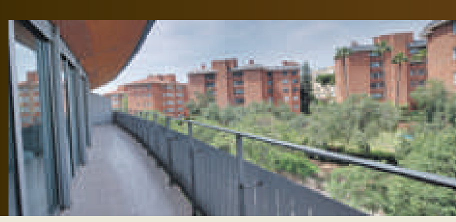

DÚPLEX BONANOVA 1.390.000 €

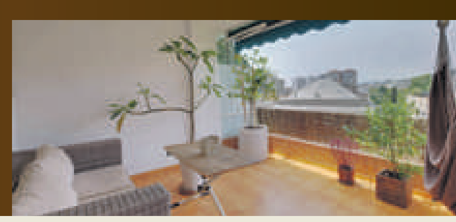

ÀTIC TURÓ PARK 2.600.000 €

EMANCIPACIÓ 1.190.000€

TRES TORRES 2.490.000 €

GANDUXER 740.000 €

J. V. FOIX – SARRIÀ 1.400.000 €

SARRIÀ 675.000 €

CASA A PROP DE TIBIDABO

WWW.MGBCN.COM

C/Valero 7 · 08021 BCN

Telf. 93 203 08 08

El Marroc i Espanya eleven la pressió policial a la frontera de Ceuta

Els cossos policials proven d'evitar l'entrada d'immigrants pel Tarajal

CEUTA Agències

Els voltants de la frontera del Tarajal, que separa Ceuta del Marroc, han viscut durant aquestes últimes hores un increment de la pressió policial i de les mesures de seguretat als dos costats de la línia que separa els dos països després d'una crida a través de les xarxes socials en què s'incita els marroquins a entrar nedant a Ceuta durant el dia d'avui.

Fonts policials han informat Efe que les mesures de seguretat més importants s'han adoptat a la població marroquina de Fnideq (Castillejos), que està ubicada a uns dos quilòmetres de la frontera de Ceuta, amb la incorporació de més efectius policials i militars a l'entorn de la platja des d'on se solen començar aquesta mena de travessies nedant rumb a Espanya.

A més, aquesta setmana, segons va informar la policia marroquina a les seves xarxes socials, hi va haver 60 detencions relacionades amb aquesta qüestió. En concret, són persones vinculades a la difusió de notícies falses que inciten a l'entrada massiva d'immigrants nedant a Ceuta a través de l'espigó fronterer del Tarajal, segons va informar el cos policial del país alauita en un missatge a la xarxa social X. En aquesta ocasió, els missatges difosos per les xarxes –sobretot a TikTok– animen a llançar-se avui al mar.

Entre els arrestats al Marroc també hi havia menors i les detencions es van dur a terme entre els dies 9 i 11 de setembre. Una de les notícies falses que ha circulat per xarxes socials al·ludia a un suposat trasllat massiu des del centre d'estada temporal d'immigrants (CETI) de Ceuta fins a la Península. La Delegació del Govern a la ciutat autònoma, per la seva part, va desmentir la informació, que "en absolut respon a la realitat".

El Marroc, que ara coopera en el control migratori, ha instal·lat nombroses tanques al camí que condueix a la frontera, segons han informat a Efe testimonis directes, que han assenyalat que ha tingut lloc l'arribada de desenes de vehicles policials per incorporar-se a aquest control.

Mentrestant, al costat espanyol de la frontera tant la Guàrdia Civil com la Policia Nacional són en alerta a causa d'aquesta situació que a l'agost ja va originar fins a 700 intents d'entrada al dia en determinats dies, sobretot quan hi havia una boira intensa que dificultava el control policial.

Tot i que per motius de seguretat els diferents actors implicats en l'operatiu eviten proporcionar molts detalls, de moment ha transcendit que la Guàrdia Civil a Ceuta ha activat una "alarma" i "s'ha pogut donar previ avís i així desplegar una sèrie de reforços" que han arribat a la ciutat durant les últimes hores, segons va informar l'Associació Unificada de Guàrdies Civils (AUGC), un sindicat de l'institut armat.

REDUAN / EFE

Un ciutadà marroquí després d'arribar nedant a la platja del Tarajal a l'agost

Aquesta setmana han detingut 60 persones per incitació a les xarxes a l'entrada massiva a Espanya nedant

Per la seva part, en la Direcció Superior de Policia estaran "previnguts". Fonts consultades per Europa Press expliquen que els reforços de la Guàrdia Civil són "humans i materials" i a primera hora de divendres va arribar a la ciutat una patrullera.

Davant aquesta situació, el president de la Ciutat Autònoma de Ceuta, Juan Jesús Vivas (Partit Popular), va voler llançar divendres un "missatge de tranquil·litat" perquè, segons va dir, ell té "plena confiança" en els cossos i forces de seguretat de l'Estat.

A més, el dirigent popular va assegurar que "aquesta alarma no arriba a consumar-se".

Al seu torn, la Delegació del Govern central a Ceuta va evitar donar detalls del dispositiu que s'ha preparat per avui i va assenyalar que els cossos estaran "preparats" davant la possibilitat que la pressió migratòria es vegi incrementada.●

Advertència de la Fiscalia a les Canàries per l'acollida de menors

La Fiscalia va llançar un avís al Govern de Fernando Clavijo i identificarà les "persones de la direcció general de Protecció de la Infància del Govern de les Canàries" que s'emparin per no acollir als seus centres nens arribats en *cayuco* en el nou protocol aprovat per l'executiu autonòmic i investigarà si han comès un delicte d'abandonament de menors o d'una altra mena. En un decret difós divendres, la fiscal superior de les Canàries, María Farnés Martínez, va donar instruccions als fiscals sobre com calia actuar si qualsevol força o cos de seguretat de l'Estat posa en coneixement seu "la negativa de la direcció general de Protecció de la Infància" a l'acollida d'un menor immigrant en un centre de la comunitat autònoma quan hagi estat "degudament ressenyat" d'acord amb el protocol nacional del 2014. El Govern de Clavijo va publicar dijous el seu protocol davant el "desordre" que creu que provoca el fet que la Policia lliuri els nens arribats en pastera directament als centres. Sobre això, el president del PP canari i vicepresident del Govern, Manuel Domínguez, va negar ahir que l'arxipèlag abandoni els menors no acompanyats que arribin de manera irregular a les illes a bord de pasteres o *cayucos*. Ahir van arribar dos *cayucos* a El Hierro amb 85 migrants i un altre va ser rescatat a prop de La Gomera amb 70 persones.

THE DISTRICT
Real Estate Investors
Europe
25-27 September 2024
Barcelona
#TheDistrict2024
ELEVATE YOUR BUSINESS.
ACCELERATE YOUR DEALS
DAVID MARTÍNEZ
CEO
AEDAS Homes
EDUARD MENDILUCE
CEO
Anticipa Real Estate
Aliseda Inmobiliaria
CRISTINA GARCÍA-PERI
Senior Partner
Azora
CARLOS PIERRE
CEO & Founder
BADI
JORDI SOLDEVILA
Executive Manager, Foreclosed Assets
Caixabank
ENRIQUE MARTÍNEZ LAGUNA
Vice President
CBRE Spain
JAMES YOUNG
Head of Investors Services, EMEA & APAC
Cushman & Wakefield
JAVIER DE PABLO
CEO Life Science & Tech Hubs
Deeplabs
Stoneshield
PATRICIA PLANA
Director Strategy, Risk & Transactions - RE
Deloitte Spain
PAULA ALBALADEJO
EMEA Head of Sustainability Project & Development Services
JLL Spain
JAVIER FAUS
President
Meridia
FRANCISCO RIVAS
Director
Merlin Properties
LUIS CARDONA
Structured Finance - VP
Banco Santander
JOAQUIN CASTELLVI
Founding Partner - Head of European Acquisitions
Stoneweg
ZAHER AL-BACHIR
Co-Founder & CEO
United Hills Real Estate
GET 35% OFF ON YOUR PASS
www.thedistrictshow.com
exhibit@thedistrictshow.com
The District is an event of:
NEBEXT
NEXT› BUSINESS EXHIBITIONS

El Constitucional posa velocitat de creuer per estudiar l'amnistia

El recurs que plantegi Puigdemont es quedarà a la cua de la resta de reclamacions

CARLOTA GUINDAL
Madrid

El Tribunal Constitucional (TC) ja ha designat ponents per als com a mínim setze recursos que haurà d'estudiar sobre la llei d'Amnistia, a més de quatre qüestions d'inconstitucionalitat plantejades pel Tribunal Suprem i el Tribunal Superior de Justícia de Catalunya (TSJC). A partir d'ara els magistrats designats –tots menys el president, Cándido Conde-Pumpido– estudiaran la polèmica norma.

Lluny de pretendre fixar la validesa de la llei, o no, en un temps curt, fonts del tribunal asseguren que es tracta d'un text complex que necessita un estudi reposat. Amb aquesta idea s'envia el missatge que l'amnistia no quedarà resolta en poc temps. Sens dubte es descarta un desenllaç durant aquest mateix any.

La llei no quedarà en un calaix, però la velocitat serà més aviat de creuer i podria mantenir-se així com a mínim fins a mitjan 2025. El TC és conscient que toca desinflamar després d'uns mesos en què s'ha posat a la diana el president, donant per fet que maniobraria a favor del president del Govern espanyol, Pedro Sánchez, i donant validesa a la totalitat del text.

Ara per ara només està admès a tràmit un dels afers, la qüestió plantejada pel Tribunal Suprem, tot i que la previsió és que en els següents plens es vagin admetent la resta, llevat que n'hi hagi algun amb defectes de forma. El Suprem considera que la llei d'Amnistia és contrària al dret d'igualtat i de seguretat jurídica.

El TC haurà d'aclarir al Suprem si la llei és constitucional i si, per tant, l'ha d'aplicar. Així serà en els quatre casos plantejats tant per l'Alt Tribunal com pel TSJC. Aquestes qüestions són independents dels recursos d'inconstitucionalitat plantejats pel Partit Popular, diverses comunitats autònomes presidides per barons populars i Castella-la Manxa, amb Emilio García-Page, del PSOE, de president.

J.J. GUILLÉN / EFE

José María Macías durant la presa possessió al TC davant el president Cándido Conde-Pumpido

Principalment, els articles de la Constitució que es creuen vulnerats són el 17 i el 25, que prohibeixen lleis penals singulars, i també el 62, que rebutja els indults generals. A aquests fonaments jurídics s'hi afegeix la possible vulneració a l'article 9.3 de la Carta Magna, que garanteix el principi de legalitat, la jerarquia normativa, la publicitat de les normes, la irretroactivitat de les disposicions sancionadores no favorables o restrictives de drets individuals, la seguretat jurídica, la responsabilitat i la interdicció de l'arbitrarietat dels poders públics.

El tribunal de garanties té damunt la taula setze recursos i quatre qüestions d'inconstitucionalitat

Tot i que hi ha 16 recursos, una vegada resolt i debatut el primer, la resta de les ponències hauran d'anar conformes amb la primera.

Els temps dependrà de si les ponències debatudes, tant en les qüestions com en els recursos, surten a la primera o si la majoria dels magistrats les rebutgen, fet que obligaria a modificar-les i, per tant, endarreriria la seva votació.

Des que Conde-Pumpido va ser designat president del TC el gener de l'any passat ha intentat que els afers no es quedin enquistats. El contratemps que hi pot haver ara és l'equilibri dins del nou tribunal. Amb l'arribada recent de José María Macías s'afegeix un vot al costat conservador de l'òrgan. Cal tenir en compte que un magistrat del bloc progressista, l'exministre de Justícia amb Sánchez Juan Carlos Campo, s'ha abstingut d'aquesta qüestió per haver-se pronunciat sobre l'amnistia –la considerava inconstitucional– quan va indultar els líders independentistes.

L'equilibri ara és de sis magistrats al bloc progressista davant cinc dels conservadors. A això s'hi afegeix que en algun dels recursos presentats s'hi ha plantejat la recusació de Conde-Pumpido, i Laura Díez –els dos progressistes–, a més de Campo, que ja s'ha abstingut. Així que un magistrat progressista posi algun detall d'inconstitucionalitat a la llei, el vistiplau a la llei es pot veure afectat.

La causa contra l'expresident seguirà activa fins que el TC no es pronunciï sobre la petició d'empara

Un tercer bloc seran els recursos d'empara que presentaran els no amnistiats. El més rellevant serà el de l'expresident català Carles Puigdemont. El líder de facto de Junts va protagonitzar una sorprenent aparició a Barcelona coincidint amb el debat d'investidura del socialista Salvador Illa –ell havia promès durant la campanya tornar per a la investidura– i es va aconseguir tornar a escapar malgrat l'ordre nacional de detenció que té a sobre.

En contra del que pretenia el legislador quan va aprovar la llei d'Amnistia, l'instructor de la causa del procés, Pablo Llarena, entén que Puigdemont no pot ser amnistiat perquè el seu cas s'acull, a parer seu, a una de l'excepcions de la llei, la del benefici personal obtingut amb fons públics en la organització del referèndum de l'1-O. La Sala Penal de l'Alt Tribunal, presidida per Manuel Marchena i que ja ha aplicat aquest mateix criteri als ja condemnats, ha de revisar aquesta resolució, cosa que no es preveu fins al mes que ve.

Fins que aquesta resolució no sigui ferma, Puigdemont no podrà presentar el seu recurs d'empara al TC. Encara que demani mesures cautelars, fonts del tribunal expliquen que el fet que hi hagi una ordre de detenció a sobre seu no prioritzarà el seu recurs a les qüestions d'inconstitucionalitat ni als recursos. De fet, és al contrari. Les fonts expliquen que el que és lògic és que primer es determini si la llei és constitucional per després resoldre si una persona ha de ser emparada per la vulneració d'algun dels seus drets. En el seu cas, el tribunal haurà d'entrar en el fons de si la interpretació feta pel Suprem sobre el delicte de malversació és correcta.

Aquest escenari allunya la tornada de l'expresident català, que en aquestes últimes eleccions al Parlament havia lluitat per recuperar la presidència de la Generalitat.

A més, en aquest període de temps, el Tribunal de Justícia de la Unió Europea (TJUE) podria resoldre un recurs plantejat per l'expresident contra la decisió del Tribunal General de la UE de retirar-li la immunitat i avalar el suplicatori que en el seu dia li va concedir el Parlament Europeu. Una vegada que el tribunal europeu es pronunciï, Llarena estaria en disposició de reactivar l'ordre europea de detenció contra ell, perquè fins que el TC no digui el contrari, la causa contra ell per un delicte de malversació de cabals públics està vigent i no queda paralitzada.●

L'esquerra s'obstina a anar per separat a la pròxima batalla electoral

Sumar i Podem desatenen les tímides crides a la reunificació d'IU

EMILIA GUTIÉRREZ

Ione Belarra va fer el traspàs del Ministeri de Serveis Socials davant la mirada de Yolanda Díaz

ASIER MARTIARENA
Madrid

Les esquerres espanyoles presumeixen de ser el far de les seves germanes europees des del revés que PP i Vox van patir a les eleccions generals. Aquell inesperat desenllaç del juliol del 2023, quan les dretes ja es disposaven a repartir-se els ministeris, va convertir el govern de coalició en una illa progressista dins d'un continent escorat cap a estribord. El PSOE, Sumar, Podem, IU, comuns, Més Madrid o ERC no han deixat de reivindicar-se cada vegada que han tingut ocasió. Però aquella gesta cada vegada sona més llunyana fins al punt que ara són, precisament, les dretes les que sumen després d'haver atret el 52% dels vots en les recents eleccions europees del juny.

És un canvi de rasant que el CIS ja recollia des del segon trimestre de l'any i que el seu últim baròmetre ha confirmat catapultant la suma de les dretes –entre les quals irromp amb força Se Acabó la Fiesta, el partit ultra d'Alvise Pérez– fins a una estimació de vot del 47,5%. Tot just a tocar de la majoria absoluta quan al maig amb prou feines sumaven el 40,6%.

El conjunt de l'arc parlamentari progressista ha reunit multitud d'argumentacions per explicar aquest retrocés. Des del desgast que els ha suposat l'"alambinada" aprovació de la llei d'Amnistia, fins al context de "replegament ideològic" sobre el qual s'han desenvolupat les eleccions europees o el "debat migratori" que tant polaritza els posicionaments.

Després de la desfeta a les generals, les dretes han crescut i van sumar el 52% dels vots a les europees

Dit d'una altra manera, el PSOE, Sumar i Podem han justificat la seva rebolcada per no estar jugant amb les millors cartes possibles. Però en la seva anàlisi ometen, de manera interessada, que la mà de què disposen també està condicionada pels descarts que ells mateixos han fet mitjançant acusacions de vetos –com els que Irene Montero va denunciar per a la formació de llistes del 23-J–, espantades –per la fugaç sortida de Podem del grup parlamentari de Sumar en els primers revolts de la legislatura–, i opes més o menys hostils –com el suggeriment del PSOE al seu soci de coalició per unir forces a Galícia i evitar així que el seu electorat es diluís entre les tres opcions d'esquerres que completava el Bloc Nacionalista Gallec (BNG)–.

Sumar està reforçant la seva organització i només treballarà amb les forces "que volen ser" a la coalició

L'estiu, amb el prolongat forrellat informatiu d'uns i altres per blindar "unes vacances més necessàries que mai", ha servit per calmar les aigües. Especialment a Sumar, on per fi han superat la crisi de lideratge oberta pel pas a un costat de Yolanda Díaz com a coordinadora general i que va ser aprofitat per les formacions coalitzades per sotmetre l'espai a un test d'estrès que l'executiva yolandista no s'esperava. No, almenys, en els seus primer mesos de vida.

Podem ho descarta: "Van voler matar-nos i no van calcular el que era tenir oposició a esquerra i dreta"

Fins i tot s'han sentit des d'IU globus sonda prospectius advocant per un canvi total de rumb en l'horitzó del qual apareix la reunificació de l'espai a l'esquerra del PSOE per evitar que donar la batalla electoral per separat es continuï traduint en una "suma de debilitats". Tot i que les parts interessades han fet l'orella sorda.

"Sumar ja és asseguda en una taula, però amb qui vol ser a Sumar", al·leguen fonts de l'executiva evitant nomenar Podem. "i aquest equip plurinacional està sent productiu, com demostren les nombroses iniciatives que s'han aportat per sortir millor i més reforçats. El que toca ara és deixar enrere el període d'impàs a què el PSOE ha sotmès els primers compassos de la legislatura i posar-se a governar i avançar en drets socials per a la ciutadania. Aquesta, i no la configuració interna, és l'única i veritable vara de mesurar que els votants faran servir quan arribin les pròximes eleccions", asseguren.

Podem també ha sentit la crida. Però no l'escoltarà. "Cada vegada sonaran més sovint i més forts [els crits a la unitat] perquè, tot i que alguns no ho vulguin veure, la legislatura està acabada i arribaran al final amb un relat caducat. Ens van voler matar i no van saber veure el que significava tenir oposició per l'esquerra i per la dreta", raonen espolsant-se qualsevol responsabilitat passada i futura.

Malgrat que cap de les dues formacions no vol atendre la tímida crida a la reunificació feta,

IU farà servir la seva capil·laritat i implantació per assajar una reunificació improbable a Andalusia

Antonio Maíllo s'ha proposat d'aplicar-se en la tasca. El recentment elegit coordinador federal d'IU, que manté una bona relació tant amb Yolanda Díaz com amb Pablo Iglesias, descarta un front popular a l'estil del teixit a França per frenar la ultradreta de Marine Le Pen, però ambiciona recuperar "el 20% de l'espai polític existent a l'esquerra del PSOE però que no optarà mai per una papereta que inclogui les sigles socialistes".

Aquesta missió de reconstrucció, que avui sembla impossible, es provarà per primer cop molt probablement a Andalusia, on IU té una important capil·laritat territorial i on, amb permís de Castella i Lleó, podria tenir lloc la propera cita amb les urnes amb l'esperança que la llum del far progressista no s'apagui.●

Podem sí que s'uneix a una nova coalició a Europa

■ El perfil propi que Podem ha decidit marcar a escala espanyola també té la seva rèplica a escala continental. Tot i que a l'Europarlament ha anat un pas més enllà integrant-se a una nova coalició. El partit lila s'ha unit, entre d'altres, a La França Insubmisa i el Bloco portuguès per iniciar els tràmits de cara a la creació d'un nou partit a escala europea amb què distanciar-se de l'esquerra clàssica. El web del Parlament Europeu ja recull la recepció de la documentació per a la inscripció de l'Aliança Europea d'Esquerres pels pobles i el planeta, que és el nom triat. Podem emmarca aquest pas en la necessitat de frenar l'avanç de l'extrema dreta, que, lamenten, s'ha anat beneficiant de les concessions que l'esquerra tradicional ha lliurat als poders i les elits. Una bona part dels integrants de la futura coalició ja treballaven junts des de fa mesos per incloure diversos punts en comú als seus respectius programes electorals de les eleccions europees del juny des de la convicció que el continent necessita una "esquerra que no es resigni".

MECC
Madrid Expo Camper & Caravan
18-22 SEPTIEMBRE 2024
IFEMA MADRID
Feel the Caravaning Experience
¡LA CITA MÁS TOP PARA LOS AMANTES DE LAS AVENTURAS SOBRE RUEDAS!
¡Tu entrada con descuento!
MECC 2024: la gran cita del sector del caravaning, camping y camper
+100 MARCAS EXPOSITORAS
MUSIC LIFE XPERIENCE
ESCENARIO EXPERIENCIAS
WELCOME PARTY
ÁREA DE PERNOCTA
GASTRO FESTIVAL
GLOBAL PARTNERS
EVENT PARTNERS
www.caravaningexpo.com
MECC es un evento de:
NEBEXT
NEXT› BUSINESS EXHIBITIONS

LA VANGUARDIA

PRESIDENT-EDITOR
JAVIER GODÓ, COMTE DE GODÓ

DIRECTOR
Jordi Juan

DIRECTORS ADJUNTS
Lola García
Miquel Molina
Enric Sierra

ADJUNTS AL DIRECTOR
Enric Juliana
Manel Pérez

SUBDIRECTORS
Isabel Garcia Pagan
Lluís Uría
Joel Albarrán
Lucía González

Auge de la sanitat privada

La sanitat pública espanyola està desbordada. N'hi ha prou amb veure les grans llistes d'espera existents per a qualsevol tractament, així com les llargues cues –ara amb cita prèvia– a l'assistència primària. La demanda és creixent, per l'augment i l'envelliment de la població, mentre que la capacitat d'atenció medicosanitària no evoluciona en la mateixa proporció. Si no fos pel servei que presta la sanitat privada, el sistema públic de salut ja s'hauria col·lapsat completament. Es pot dir, per tant, que la sanitat privada presta, a la pràctica, un gran servei públic. Això obliga a avançar a través de la cooperació i la col·laboració.

La sanitat pública espanyola, amb caràcter general, manté un servei pròxim a l'excel·lència en les urgències mèdiques i en els tractaments i intervencions greus i molt greus. Això, al marge de les llargues llistes d'espera, és indiscutible. Però no passa el mateix, en canvi, amb la resta de necessitats menys greus de la salut, que no són mortals però que amarguen i compliquen la vida. Un percentatge molt elevat de la població espanyola ha comprès, en aquest sentit, que si desitja un servei mèdic ràpid i de qualitat no té més remei que pagar-s'ho –sempre que pugui– de la seva butxaca. Això explica que els últims quatre anys, des de la pandèmia de la covid, el nombre de persones que tenen subscrita una pòlissa privada de salut hagi augmentat a raó de mig milió per any.

El col·lapse de la sanitat pública dispara la demanda de l'atenció sanitària privada

L'Executiu hauria de desgravar les assegurances de salut privada de l'IRPF en lloc d'apujar-los l'IVA

El creixement de les pòlisses de salut privades ha estat espectacular. Amb una prima mitjana de 800 euros anuals, ja cobreixen les necessitats mèdiques de 12,4 milions de persones, una quarta part de la població espanyola, amb presència destacada a les comunitats de Madrid i Catalunya. A més, la sanitat privada presta serveis directes a la sanitat pública quan es troba saturada. Actualment disposa de 438 hospitals, que representen el 57% dels d'Espanya, i 50.574 llits. La seva activitat suposa el 22,6% dels ingressos hospitalaris, el 32,6% de les cirurgies i el 25,2% de les urgències. Concentra així mateix el 52% dels equips de ressonància o el 50% dels de litotrípsia.

Des de l'informe sobre la viabilitat de la sanitat pública realitzat als anys vuitanta del segle passat per Fernando Abril Martorell –històric vicepresident dels governs d'Adolfo Suárez–, se sap que la sanitat pública universal no es pot finançar per l'Estat si no s'estableixen fórmules de copagament dels usuaris en funció del nivell de renda. Això ha estat políticament impossible d'implantar per cap govern des de llavors per la impopularitat que suposa. En canvi, per la via dels fets, atesa la insuficiència de la sanitat pública per falta de recursos, un ampli percentatge de població s'ha vist obligada a recórrer als serveis de la medicina privada. En conjunt, els ciutadans espanyols paguen directament una mitjana de 195 euros anuals en sanitat privada.

La sanitat privada no s'hauria de perseguir i criminalitzar com es fa des de les posicions polítiques d'esquerra per raons ideològiques. Al contrari, cal assumir-ho com un bé comú i encaixar-lo en el servei als ciutadans en el marc de la col·laboració publicoprivada. Per a l'Estat seria totalment inassumible ampliar la sanitat pública per atendre degudament tota la població que actualment atén la sanitat privada.

Dit tot això, no té cap mena de lògica que el sector més a l'esquerra del Govern central, encapçalat per Sumar, apunti la possibilitat d'apujar els impostos als usuaris de la sanitat privada a través de l'increment de l'IVA. Això suposaria un cop dur per a milions de persones amb pòlisses d'assegurança privada, que ja per si mateixes són molt elevades, i podria provocar un retorn de ciutadans cap a la sanitat pública que resultaria totalment inassumible per a l'Estat.

Les polítiques del Govern espanyol, en qualsevol cas, haurien d'anar en sentit contrari i establir compensacions fiscals per als que subscriuen una pòlissa privada de salut, a través de desgravacions en l'impost sobre la renda de les persones físiques (IRPF). Això resulta especialment necessari per a les persones a partir dels 60 anys, que és l'edat en comencen a encarir-se considerablement les pòlisses privades, just quan més es necessiten.

Avui dia l'atenció sanitària a Espanya no s'entén sense el concurs combinat de la sanitat pública i la sanitat privada. Aquest és un valor que, pel bé de tots, cal mantenir i desenvolupar, com hem dit, a través de l'avanç de la col·laboració i la cooperació.●

APUNTS DEL NATURAL – JL MARTÍN

FUTURS IMPERFECTES

Màrius Carol

La brúixola moral

El filòsof Immanuel Kant va escriure a la *Fonamentació de la metafísica dels costums* que els dilemes morals no es resolen bé si els mirem com una cosa aliena i defensava que els éssers humans disposem d'una brúixola moral interna que ens compromet íntimament. El que cal saber és si indica correctament el nord.

Un d'aquests dilemes s'ha suscitat aquesta setmana, en què hem sentit el ministre de l'Interior, Fernando Grande-Marlaska, afirmar que li hauria encantat que Carles Puigdemont hagués estat detingut a Barcelona, la qual cosa va ser replicada per Jordi Turull, secretari general de Junts, que es va indignar per considerar que el ministre va votar a favor d'una llei d'Amnistia que l'hauria de comprometre políticament.

Les paraules de Marlaska topen amb l'estratègia del Govern espanyol, que considera que tots els independentistes han de ser amnistiats. Tanmateix, dos ministres més com Margarita Robles (Defensa) i Óscar Puente (Transports) han fet declaracions en la mateixa línia que el responsable d'Interior. Tot i això, Salvador Illa va defensar, al debat d'investidura, que l'amnistia s'ha d'aplicar ara mateix i sense subterfugis.

Turull s'indigna quan sent dir a Marlaska que li hauria encantat detenir Puigdemont

Un mes després del número d'escapisme de Puigdemont a l'Arc de Triomf, ens adonem que no només no va servir de res, sinó que l'ha perjudicat judicialment, a més va deteriorar seriosament la imatge dels Mossos. I del que no hi ha dubte és que si hagués estat detingut i empresonat, potser Illa no seria al capdavant de la Generalitat, el clima social hauria empitjorat socialment i s'hauria donat oxigen a un independentisme en hores baixes, com s'ha vist a la Diada.

Fa uns mesos, vaig tenir una conversa amb l'expresident José Luis Rodríguez Zapatero en la qual defensava l'amnistia, sobretot perquè tenia clar que si es jutjava Puigdemont i acabava a la presó, això causaria un dany a la institució que representa els catalans molt difícil de superar. Kant també va escriure que veiem les coses no com són, sinó com som nosaltres. Segurament, Marlaska va ser sincer amb si mateix, però poc lleial amb el seu Govern. És el que tenen els dilemes: no és fàcil sortir-ne indemne.●

Ja hem tornat a escola

Carme Riera

Em fixo que pul·lulen pels carrers els nois i noies de quinze anys, amb les motxilles a coll, quan surten dels instituts. Molts són els que es queixen d'iniciar el curs tan aviat. Sembla que el mes d'agost els catapulta directament a la gàbia de les classes que no acabaran fins al mes de juny. Tot i descomptats els ponts i aqüeductes assentats en les festes, les vacances de Nadal i les de Setmana Santa, el curs és ara molt més llarg que fa unes dècades. Ha influït l'increment horari en la millora de l'ensenyament? Em penso que no.

Si ens fiem dels informes, principalment del famós PISA, els nostres estudiants no ocupen els primers llocs, encara que, pel que sembla, el 2022, data de l'últim informe que vam conèixer el 2024, s'ha notat alguna millora en comparació amb el del 2018. No obstant això, entre els alumnes espanyols avaluats el 2022, el 27% tenen un rendiment baix en matemàtiques, un 22% en comprensió lectora i un 21% en ciències. Així doncs, la satisfacció no pot ser gaire.

En l'últim informe PISA s'hi ha afegit un aspecte interessant. Sota el títol de "Ments creadores, escoles creatives" s'ha mirat d'avaluar el pensament creatiu dels estudiants. La proposta ha partit de l'alemany Andreas Schleicher, director d'educació de l'Organització per al Desenvolupament Econòmic (OCDE), que subratlla la importància del pensament creatiu, qualificant-lo com la segona habilitat més important després del pensament analític. I aquí sembla que els nostres estudiants no han quedat malament del tot, encara que darrere de Singapur, Corea del Sud, el Canadà, Austràlia, Nova Zelanda, Estònia i Finlàndia. I damunt de l'escamot de cua: Albània, les Filipines, l'Uzbekistan, el Marroc i la República Dominicana.

DAVID BORRAT / EFE

Si l'escola apliqués unes normes per a la convivència social, podria disminuir la violència de gènere

Trobo a faltar en l'informe PISA un apartat que tingui a veure amb l'educació, ras i curt. Educació que suposa l'aprenentatge de normes elementals de convivència, de la necessitat de respecte i de tolerància cap als altres, professors i companys.

Si d'un temps ençà un alumne en un institut pot insultar un professor, i amb delit encara més aferrissat si és professora, o fins i tot amenaçar impunement, sense ser sancionat per això, i de la mateixa manera impune pot destrossar el mobiliari de l'aula sense que hagi de pagar-lo, poc ha d'estranyar-nos que quan sigui gran incrementi encara més aquests extraordinaris costums pels quals, segurament, haurà aconseguit un grau de notorietat força rellevant.

És possible que per continuar destacant condueixi a gran velocitat i contra sentit, amenaci de pegar-li dues castanyes a la seva parella o les hi pegui directament, perquè sí, perquè li ve de gust, perquè a ell no hi ha ningú que li pari els peus.

Crec que si el sistema educatiu que domina l'ensenyament públic apliqués sense pal·liatius unes normes imprescindibles per a la convivència social és possible que a la llarga disminuïssin tant la violència de gènere com els accidents de cotxe provocats, la majoria, per subjectes irresponsables.

Per això, encara que de moment els nois i noies de quinze anys no hagin de ser avaluats de la matèria d'educació en el pròxim examen PISA, considero fonamental que al nostre país es faci un esforç perquè les normes educatives elementals siguin inculcades de manera generalitzada.

Tal vegada el futur nacional dependrà tant o més de les capacitats de tolerància i de respecte dels ciutadans que del seu coneixement de les matemàtiques.●

Referèndum en 'prime time'

Joana Bonet

N'hi ha prou amb quinze dies de setembre per arraconar la indolència de l'hamaca sota el ventilador i posposar aquelles promeses que ens vam fer, idees que semblaven imbatibles i ara es van desinflant com el globus que s'escapa dels llavis deixant anar un aire prim.

Estem una mica atordits per passar del desinterès vacacional a una vida reduïda a l'agenda, potser per això els continguts més buscats a Google es refereixen a la salut i a les drogues. Dos contraris que es necessiten en una societat que ha perdut l'alegria i el son. Cal anestesiar els dolors de l'ànima amb rialles amnèsiques, i el capitalisme ho sap. Per això s'ha apropiat de l'humor i del cànnabis, que està fent encara més rics els milionaris gràcies a les patents de productes amb cannabidiol, que contenen les propietats relaxants de la marihuana sense col·locar. Disposem per a això d'altres mitjans en què el consum és legal, i no em refereixo només a l'alcohol i les benzodiazepines que tants espanyols consumeixen, sinó a la televisió.

Les dues Espanyes, es diu: la de Victoria Federica o la de Juanjo Millás

Durant una setmana ens hem llevat tan contents pensant qui hauria guanyat l'assalt, Broncano o Motos, com si fóssim família d'algun. Les dues Espanyes, es diu una vegada més; la de Victoria Federica o la de Juanjo Millás. Perquè la conversa no va, en realitat, de televisió sinó de política, encara que s'assemblin tant, capaces totes dues de produir un ràpid embafament. "La televisió és una bèstia, no té memòria ni gratitud", vaig sentir dir-li una vegada a Paolo Vasile, un autèntic Fouché de les ones.

Ara Broncano i la seva frescor, Motos i el seu ullal recargolat, mantenen un pols en *prime time*. A un el titllen de passota i a l'altre de cunyat perquè lideren formats que coquetegen amb l'humor ideològic: *in risa veritas*. Però resulta que a la dreta no li fan ni "puta gràcia" algunes bromes que tiren cap a l'esquerra, i viceversa, demostrant que, sí, tota rialla és política, i que ni per riure no ens posem d'acord. I és que el Broncano-Motos s'ha plantejat com un combat per monopolitzar la veritat a l'espai públic: gairebé cinc milions d'espectadors votant la seva particular idea de la llibertat.●

Això era una distopia

Xavi Ayén

Un dia de finals dels anys quaranta, el *caudillo* Francisco Franco, amb l'escopeta a la mà, en una de les seves caceres per Ciudad Real, després de mirar al seu voltant, va fer un comentari desmenjat sobre la manca de pobles en aquell lloc al costat de la nacional IV. Atès que, en les dictadures, les coses funcionen com en un còmic de Mortadel·lo –i molt pitjor– els acompanyants del mandatari van interpretar aquella frase banal com una autèntica ordre d'Estat i van decidir construir un poble just al lloc que havia assenyalat la mà del sàtrapa, entre Valdepeñas i Manzanares, l'actual pedania de Consolación, al seu dia batejada com a Villanueva de Franco.

L'anècdota, una entre milers, l'extrec de *Los pueblos de Franco* (Galàxia Gutenberg), rigorós estudi d'Antonio Cazorla Sánchez, catedràtic d'història a la Universitat de Trent, que desmunta amb profusió de dades el mite de les bondats de la colonització agrària a Espanya del 1939 al 1975.

Cazorla mostra com els tres-cents pobles i barriades construïts pel règim no van solucionar la misèria i, sobretot, que es va tractar d'una operació destinada a transferir ingents quantitats de capital públic als terratinents, que cedien una petita part de les seves terres –que l'Estat els comprava a un preu molt superior al del mercat– a canvi d'una revalorització enorme de la resta. Molts d'aquells pobles quedaven molt bonics a les fotos de les revistes d'arquitectura –encara avui–, però els mancaven els serveis més bàsics. Els colons eren sotmesos a unes condicions financeres abusives, havien de lliurar bona part del que produïen i molts van abandonar aquells enclavaments distòpics –comandats pels temuts *mayorales*– per marxar a la gran ciutat.

El complex tema dels colons al camp franquista aixeca avui un interès renovat per autors que busquen una perspectiva global, com Cazorla, o com ara Marta Armingol i Laureano Debat, que sumen històries humanes al recent *Colonización* (La Caja Books). No dubto que un dia ens arribarà la gran pel·lícula sobre el tema.

Si bé la majoria dels que van patir el franquisme tenen clares les coses perquè les veien, en les generacions joves poden anar calant falsedats com que aquests nous pobles eren una acció social destinada a pal·liar la pobresa dels camperols, una mentida dels creadors de "Franco va portar la Seguretat Social a Espanya" (no la comparen mai amb les que ja hi havia a les democràcies veïnes).

Villanueva de Franco, per cert, es va construir en un lloc de terra pobra i pertinaç sequera. Fins al 1959 no va anar a viure-hi gent. I, per descomptat, l'aigua no arribava a totes les cases.●

LA COMÈDIA HUMANA

John Carlin

IA o estupidesa humana?

Deepfake és una altra paraula més que hem de sumar als anglicismes que contaminen la nostra llengua, llista que inclou, per exemple, *cool, hipster, celebrity, software, streaming, fitness, look, wellness, brainstorming, influencer, spoiler, remake, online, start up, like, trending topic* o *cheesecake*.

Abans que algú s'ofengui, o m'acusi de valorar més la meva meitat britànica que la d'aquí, afegiré ràpidament que el corrent no només flueix en una direcció. Hi ha moltes paraules hispanes d'ús tan freqüent en anglès que bona part dels angloparlants no tenen ni idea que venen de fora. Penso en *aficionado, macho, guerrilla, bonanza, siesta, vigilante, mosquito, embargo, patio, chorizo* (pronunciat *choritso*), *paella* (*paela*) y *callos a la madrileña*. (L'última és broma, esclar, que els anglesos i companyia encara estan lluny d'ascendir a aquest cim de la civilització).

Però no ens distraguem. Tornem a *deepfake*. Encunyada fa molt poc, significa literalment *falsedat profunda* i es refereix a les imatges, vídeos, àudios o textos presentats com a reals gràcies a la intel·ligència artificial, però que no ho són.

S'ha observat diverses vegades que, atesa la inevitable penetració d'aquest inquietant fenomen en la societat, els periodistes tenim l'obligació d'ajudar el públic a distingir entre el que és real i el que ha estat manipulat digitalment per promoure una ficció. Doncs posem fil a l'agulla.

A continuació, oferiré un qüestionari que servirà per a dos propòsits: el primer, distingir entre la veritat i la mentida, o la intel·ligència i l'estupidesa humana; el segon, mesurar quanta atenció han estat prestant els lectors a les notícies.

Per a cada pregunta es proposaran tres respostes, només una de les quals serà la correcta. Apareixeran les de debò (no feu trampa) al final d'aquesta columna.

1. Quin personatge de reconegut prestigi mundial ha dit aquesta setmana que hi ha una ciutat nord-americana on els immigrants s'estan menjant els gossos i els gats dels veïns?

a) Javier Milei

b) Kim Jong-un

c) Donald Trump

2. Quin famós polític té el costum de referir-se amb admiració en els seus discursos al fictici caníbal i assassí en sèrie Hannibal Lecter?

a) Vladímir Putin

b) Santiago Abascal

c) Donald Trump

3. A la comitiva de quin candidat presidencial pertany Laura Loomer, que va afirmar que si la candidata demòcrata d'origen hindú Kamala Harris guanyés les eleccions presidencials del novembre la Casa Blanca "faria olor de curri"?

a) Isabel Díaz Ayuso

b) Nicolás Maduro

c) Donald Trump

4. Quin expresident d'una gran democràcia va declarar davant una fervent multitud dels seus seguidors que si el tornen a elegir "no hauran de votar mai més"?

a) José María Aznar

b) Carles Puigdemont

c) Donald Trump

5. Quina important figura política d'Occident va dir que animaria Rússia a atacar aquells països membres de l'OTAN que no aportaven els diners que els corresponien com a membres de l'organització? (El més probable és que pensés en Espanya, el país que paga menys en relació amb el seu pressupost nacional).

ORIOL MALET

a) Giorgia Meloni

b) Pablo Iglesias

c) Donald Trump

6. Quin expresident dels Estats Units va dir que si no fos perquè era el seu pare estaria fornicant amb la seva filla? (Bé, per ser precisos, va dir *dating*, que implica una relació sexual).

a) Bill Clinton

b) George W. Bush

c) Donald Trump

7. Quin notori ultradretà republicà conegut popularment com a *Darth Vader*, exvicepresident dels EUA que va instigar la guerra de l'Iraq, ha anunciat aquesta setmana que votarà per la demòcrata Harris?

a) Mike Pence

b) Dan Quayle

c) Dick Cheney

8. Quin cèlebre multimilionari ha convidat aquesta setmana la cèlebre multimilionària Taylor Swift a tenir relacions sexuals per fer-li el favor –així ho va expressar– d'impregnar-la?

a) Donald Trump

b) Bill Gates

c) Elon Musk

(La resposta correcta en tots els casos és la c. Felicitats als que les heu encertat totes. Rebreu com a premi un ninot inflable d'un senyor de cara taronja, cabells de palla i cos de vaca). (Mil perdons. Em sap greu. Aquesta última frase l'ha generat la maleïda intel·ligència artificial...).●

'Deepfake' són imatges, vídeos, textos... presentats com a reals gràcies a la IA, però que no ho són

Qui ha dit que hi ha una ciutat on els immigrants es mengen els gossos dels veïns?

Història i llegat

Glòria Serra

Viatjant pels Estats Units, és habitual veure en museus i institucions de tot tipus plaques on s'explica que la col·lecció de figuretes de l'antic Egipte s'exposa gràcies a la família X, o que existeix una càtedra dedicada a les llengües semítiques per la generositat de la família Y, o bé que unes guitarres històriques van ser regalades pel col·leccionista Z. Les lleis del país nord-americà ajuden bastant a fomentar futurs donants i també un concepte tan anglosaxó com retornar a la societat una part de la fortuna que s'ha aconseguit per les oportunitats rebudes. També els expresidents hi contribueixen amb les anomenades biblioteques presidencials, curulles dels documents i coneixements adquirits.

Hi he pensat buscant explicacions a la fundació que el jubilat rei Joan Carles ha fundat a Abu Dhabi. Sumer (Su Majestad el Rey) no està pensada, segons sembla, per preservar el seu presumible patrimoni lluny de les lleis fiscals espanyoles per a les seves filles (recordem que el seu fill, el rei Felip, ja hi va renunciar de manera explícita i documentada). Així ho ha fet saber el seu entorn, tot explicant que la fundació vol preservar el llegat de Joan Carles, força atrotinat per les seves irregularitats fiscals, econòmiques i ètiques, amb la publicació de llibres i estudis.

S'entén el desig del rei emèrit de reivindicar-se, atès que encara no sembla entendre com n'està de malmesa la seva figura. En la seva primera visita a Espanya després de marxar cap al golf Pèrsic, els periodistes li van preguntar si donaria explicacions al seu fill sobre el seu comportament: "Explicacions?, de què? Ha, ha!", va respondre.

No ho acabo d'entendre. Per què aquesta fundació no és a Espanya, on són tots els documents i supervivents relacionats amb el seu regnat? Quin tipus de papers hi ha? No poden ser oficials, que suposo deuen estar dipositats a la Zarzuela. Estaran obligats els historiadors i investigadors interessats a viure a Abu Dhabi per fer la seva feina? Massa preguntes per a un llegat enfangat i una operació de blanqueig d'una figura que encara ni ho ha explicat tot ni ha justificat res. Aquesta podria ser la primera publicació que impulsés la flamant fundació Sumer.●

Per què la fundació Sumer no és a Espanya, on hi ha tot el que té relació amb el regnat?

Perversions i futur del patriotisme

Llàtzer Moix

Patriotes per Europa és, després de les eleccions comunitàries del 9-J, la principal formació ultradretana del Parlament Europeu, on agrupa 84 dels 720 escons disponibles. Presideix aquest grup, després d'estavellar-se en la segona volta de les recents legislatives franceses, el jove Jordan Bardella, pupil predilecte de Marine Le Pen. Però l'inspira ideològicament el primer ministre hongarès, Viktor Orbán, cap de files del partit Fidesz; bon amic de Vladímir Putin, a qui freqüenta i escolta amb atenció, i responsable del lema de tuf trumpista "Make Europe great again".

Sembla una broma que s'autotitulin Patriotes per Europa els que es reivindiquen com a euroescèptics, situen entre les seves prioritats la defensa de les sobiranies nacionals i dissenteixen de les sancions comunitàries a Rússia. Tot això, quan ja s'han denunciat reiterats intents russos de soscavar la Unió Europea, recorrent a notícies falses, a diputats corruptes i a altres recursos de la guerra híbrida (i més barata que la convencional), que és la que Putin es pot permetre.

Té conya també que Vox, que es presenta com "la veu de l'Espanya Viva" –pel que sembla, hi ha una Espanya Morta, però no ens n'hem assabentat–, i tant es vanta del seu patriotisme, navegui embarcat en aquesta aliança europea sensible als interessos del Kremlin. És el món al revés: la ultradreta de bracet del poder postsoviètic enredaire.

Bé és veritat que el patriotisme travessa des de fa temps hores baixes, i més després que l'hagin empastifat subjectes indesitjables, com els integrants de la denominada policia patriòtica, el patriotisme de la qual consistia a utilitzar recursos públics per a la fabricació de dossiers fraudulents i curts de proves, mitjançant els quals van intentar arruïnar prestigis polítics. Patriotisme en estat pur, com poden veure.

Ai de tu, patriotisme! Qui t'ha vist i qui et veu. En mans de qui has caigut? Quins usos perversos et donen? Quins altres excessos encobriràs?

Han passat molts segles, més de vuit, des de la batalla de Las Navas de Tolosa, que amb freqüència s'esmenta a Espanya

ZOLTAN FISCHER / EFE

El patriotisme del segle XXI no s'hauria de basar en essències, sinó en consensos

com un episodi seminal del patriotisme. Però posteriorment han abundat les veus crítiques amb aquest concepte, des de Samuel Johnson fins a Lev Tolstoi, passant per George Bernard Shaw i Oscar Wilde. Encara que potser ningú amb la contundència expressada per Schopenhauer: "Tot imbècil execrable, que no té al món res de què enorgullir-se, es refugia en aquest últim recurs que consisteix a vanagloriar-se de la nació a què pertany per casualitat".

Es pot dir més fort, però no més clar. I es pot dir també de manera més constructiva, atès que el patriotisme té alguna cosa d'inevitable i també de casa comuna. Deia el president Obama: "El patriotisme és més que la fidelitat a un lloc al mapa: és el respecte a uns valors, a una manera de pensar".

No es referia, esclar, a la manera de pensar, per anomenar-la d'alguna manera, d'Orbán, Le Pen o Abascal. Es referia a quelcom semblant al patriotisme constitucional defensat des de fa mig segle pel pensador alemany Jürgen Habermas. Aquell que no s'ha de buscar al terrer natal –excloent per tant d'entrada els que van néixer lluny–, sinó en el denominador comú que ofereixen uns valors de convivència compartits, ja siguin els recollits en els principis fundacionals de la Unió Europea o a les constitucions occidentals modernes, com ara l'espanyola. Perquè el patriotisme del segle XXI no s'hauria de basar en essències, sinó en consensos.

Acabo amb una observació fruit dels desplaçaments vacacionals: a la Catalunya polaritzada pel procés van aparèixer, a l'entrada de molts pobles, rètols amb el nom de la localitat sobre la llegenda "Municipi de la República Catalana". La república esmentada era inexistent, però en la seva fórmula virtual alleujava una mica la frustració de la part sobiranista de la societat catalana. Ara es veuen molts menys rètols amb aquest missatge. La majoria han estat substituïts per uns altres, que duen un fons morat, en els quals el nom del municipi és el subjecte de l'oració que es completa així: "... rebutja la violència masclista". Doncs mira, ja s'ha avançat una mica pel camí que va de les essències cap al consens.●

Sí, ho vull No vull

Llucia Ramis

Una de les meves millors amigues m'ha demanat que sigui la mestra de cerimònies del seu casament. A mi, que m'escau més el paper de fer objeccions en el moment del "que parli ara o calli per sempre" que d'arrencar un "sí, ho vull". Se m'acudeixen moltes raons per sortir corrents i poques per quedar-me amb qualcú fins que la mort ens separi. Però, pensant-hi una mica, això potser és perquè, si he tengut res clar a la vida, ha estat tot el que no volia: ni casar-me, ni tenir fills, ni hipotecar-me. Vaig fracassar en això darrer, i així ho sentia mentre signava davant notari. Ho feia contra la meva voluntat; havien pogut amb mi.

No és una por al compromís. Soc coherent, i m'he compromès amb feines, persones, projectes, passions, sense necessitat de contractes a llarg termini. La qual cosa passa factura; aquest país no està fet per a autònoms ni per als qui aspiren a la independència del *living apart together*, hi ha un desequilibri. Casar-se pot

Aquest país no està fet per a autònoms ni per als qui aspiren al 'living apart together'

aportar avantatges fiscals i oferir més drets (herències i permisos en cas d'hospitalització, per exemple). A més, si comparteixes habitatge, divideixes despeses; això sí, a l'alt preu de la convivència. I un contracte laboral fix dona més prestacions, confiança i seguretat, tant a qui el té com a qui estudia la seva situació.

Tampoc és que vagi contra corrent, ni em considero antisistema. Però crec que el romanticisme és l'edulcoració del control, un bombó amb què ens fan empassar el que sigui. I si no ho aconsegueix perquè a una l'embafa el dolç, aleshores el control s'empastifa de pragmatisme. Intentar deslliurar-se'n és complicar-se la vida. En fi, potser simplement soc tossuda i no reconeixeré ara que per ventura m'he equivocat. Però no sé deixar de veure que el món fingeix que és estable mitjançant uns fonaments massa rígids per suportar les sacsejades d'aquesta època de terratrèmols.

La ficció ajuda a recobrar l'esperança i l'entusiasme, essencials per canviar les coses. I casar-se (per amor, o amb amor però per altres motius) no deixa de ser un relat. *No voler* és una forma de resistència. I segons com es miri, la resistència no porta enlloc, ni et salva de possibles frustracions. Això és el que diré al casament. Que aventurar-se al "sí, ho vull" és fer una passa cap a un lloc al qual no arribaries amb un "no vull".●

La intimitat de les butxaques

Joan-Pere Viladecans

Notes del natural. Al control de metalls de qualsevol aeroport: acuradament embolicats en paper d'alumini, abans paper de plata, una pastilla per al ritme cardíac i una altra més per si es donés el cas... Mig blíster amb quatre orfidals que, com tothom sap, temperen molts neguits, un multiusos amb recepta mèdica. "Una a la nit a l'anar a dormir i una altra ja a l'aeroport". I també a la butxaca petita dels pantalons texans, que al Far West era per guardar-hi el rellotge, una petita pedra trobada a la frontera d'Arenys de Mar (per molts, Sinera) amb Canet de Mar, amb un vernís greixós adquirit de tant grapejar-la. Com més fricció més sort, és el que tenen els amulets, comenten. Ja a la butxaca esquerra, un clau de ganxo com està escrit que els buscava Pavarotti pels escenaris del món abans de cantar. Ja se sap, les manies i les supersticions són lliures i cadascú s'apanya amb les seves i amb les que pot i porta damunt. Uns bitllets calculant la despesa d'unes vacances discretes acaben l'inventari.

I a la butxaca dreta, moltes monedes de cèntims i algun xiclet solt enganxat a elles, una porqueria. Una medalleta de santa Rita perquè no se sap mai... La boleta de paper amb alguna anotació antiga i ja mig esborrada per més d'un rentat completa, més o menys, el recompte de l'altra butxaca. Una minisíndrome de Diògenes a la vista i al parer del senyor agent.

L'assumpte de la butxaca té substància. Cada una és un món. Una història personal. Una biografia possible. Alguna cosa que per poc que s'hi pensi és tema per a una novel·la. La caixa negra, més urbana que rural, de cadascun de nosaltres. Què els sembla com a títol: *La intimitat de les butxaques*? La intimitat s'acaba quan un és al control, al detector de metalls d'un aeroport, posem per cas davant un/a agent que l'escorcolla i li escura els seus interiors perquè tot xiula. I apareixen el clau de ganxo, la pedra de la sort, el blíster amb els orfidals, les pastilles per al ritme... santa Rita, el xiclet solt i grapejat... I expliqui-li a l'agent que és una persona delicada, supersticiosa, atemorida, amb por de volar... o un artista, posem per cas. No sé què és pitjor!

Josep Pla guardava les burilles a la butxaca de l'americana per cargolar després el tabac. Joan Miró, sempre poètic, portava a sobre un bri d'herba de Mont-roig mentre pintava *La masia* a l'estudi de París. Juan Ramón no sortia de casa sense l'ampolleta d'alcohol a la butxaca superior. Superstició o higiene? I tants altres que van ser l'espòiler de la nostra realitat, oi?●

CARTES DELS LECTORS

Podeu enviar les vostres cartes a **cartes@lavanguardia.cat**. *La Vanguardia* agraeix les aportacions dels lectors i tria per publicar aquells textos que no superin els mil caràcters. Les cartes han d'anar firmades amb nom i cognoms i hi ha de constar el DNI o el passaport, l'adreça i el telèfon. No es publicaran escrits firmats amb pseudònim o inicials. *La Vanguardia* es reserva el dret de resumir-ne o extractar-ne el contingut i de publicar els que consideri oportuns. No es mantindrà correspondència ni s'atendran visites o trucades sobre originals no publicats.

A la consellera Parlon

Consellera, he sido guardia urbano 32 años, mi padre estuvo en la Policía Nacional y mi hijo es policía local. Esto no me convierte en un experto en seguridad pública, pero sí sé cómo es el día a día de un policía. La semana pasada una señora me hablaba de la inseguridad en Barcelona y área metropolitana. Esto no sería raro si no se tratara de la propietaria de un pequeño hotel de Cantabria.

Llevo toda la vida oyendo la solución clásica, más mossos y mejor coordinación entre cuerpos de seguridad. Con nuestro modelo policial es una buena receta, pero con el tiempo comprobará que nunca es definitiva y se desgasta. Tiene un reto mayúsculo. Deberá buscar nuevos caminos, que los hay, y ser creativa y valiente. No lo podrá fiar todo a juntas y convenios, tendrá que legislar y ser firme. Suerte.

Vicente Manuel López
Suscriptor *Esplugues de Llobregat*

La policía, en la calle

Casi sin darme cuenta advierto un cambio, ¡coches de policía en las calles! Mossos y Guardia Urbana. ¿Es producto de la Copa del América o cambio de rumbo político? Espero que se mantenga. La policía en la calle disuade y observa; desde los despachos se ve poco o nada.

M. Àngels Pascual
Barcelona

Los extremos se tocan

No hay partido con el que pueda estar más en desacuerdo que Aliança Catalana, ultraderechista y xenófoba, pero no hay que perder de vista un pequeño detalle: sus diputados fueron elegidos democráticamente, nos guste o no. Por tanto, quienes utilizando la violencia impiden que puedan manifestarse, hacer una ofrenda floral o lo que toque se ponen a su misma altura: la del totalitarismo, la de la intransigencia dictatorial. Por favor, lo que menos necesita en estos momentos Catalunya son los extremistas, sean del color que sean. Violencia, no. Convivencia, sí.

Ferran Martín Cañadell
Barcelona

EL DEFENSOR DEL LECTOR

Joel Albarrán

La fotografia de la víctima Gisèle P.

Lectors retreuen que es difongui la imatge de la dona violada a França però no la de l'home que la drogava amb aquest fi

Gisèle P. va ser víctima d'uns actes perversos i pertorbadors que han impactat a tothom en començar a jutjar-se la setmana passada. El seu exmarit ha confessat que la va drogar durant deu anys perquè desenes d'homes la violessin a casa seva, i 51 d'ells s'asseuen al seu costat al banc dels acusats. *La Vanguardia* ha publicat una fotografia, distribuïda per l'agència AFP, que mostra la víctima, de 72 anys, asseguda darrere del seu advocat als jutjats d'Avinyó (França), amb ulleres de sol, acompanyada dels seus fills, que s'agafen les mans amb evident emoció. De l'acusat, Dominique Pélicot, només se n'ha publicat un esbós, distribuït per la mateixa agència, ja que no se n'han difós imatges.

Diverses lectores han escrit al diari expressant la seva indignació perquè la fotografia de la víctima s'ha fet pública i la del seu exmarit i els presumptes violadors no. "Em sembla inconcebible i indignant que les imatges que veiem a tots els mitjans mostrin el rostre de la víctima, mentre que els agressors romanen en l'anonimat. (...) L'exposició de les víctimes només afegeix més dolor i patiment a la seva ja traumàtica experiència", es lamenta una lectora de Barcelona. "La impressió final és que ells no existeixen. Només la víctima, un altre cop la dona", reflexiona una altra lectora des de Brussel·les. La reacció de totes dues, i segurament de molts altres lectors, està totalment justificada. En cap cas s'ha d'exposar la identitat d'una víctima en contra de la seva voluntat. És important, doncs, aclarir que la decisió va procedir de la mateixa Gisèle P. "El jutge li va oferir preservar la seva intimitat i que no fos fotografiada ni filmada, però ho va rebutjar", explica Eusebio Val, corresponsal del diari a París. Els acusats, en canvi, han refusat fer públiques les seves identitats i només s'han pogut captar imatges d'ells asseguts d'esquena durant el judici, que s'han publicat a l'edició digital del diari.

"La vergonya ha de canviar de banda", va explicar el seu advocat en un missatge que s'ha convertit en un poderós símbol de la lluita contra la violència sexual cap a les dones.

La valenta Gisèle ha proclamat que la seva voluntat és que el cas tingui la màxima difusió per ajudar altres víctimes de submissió química: "El dia que una dona es llevi i no recordi què va fer el dia anterior es dirà a si mateixa: 'he sentit el testimoni de la senyora Pélicot'".

defensor@lavanguardia.es

LA FOTO DEL LECTOR

Josep Figueras: "Parlar a l'aigua ens fa més feliços"

Àngel Sastre retrata l'exatleta Josep Figueras a la platja de Roda de Berà, on un grup de sèniors tenen el costum diari de reunir-se per xerrar al mar. "Parlar a dins de l'aigua fa que ens sentim més feliços", afirma en una entrevista al web, i assenyala: "Les habilitats comunicatives es fonamenten a saber escoltar"

La solució a l'AP-7

Per què no hi ha ningú que doni l'única solució a l'autopista AP-7? En un altre país, una via que tingués un trànsit tan intens i perillós tindria cinc carrils i hi posarien de nou peatges per pagar les obres durant 50 anys. Ànims, valents!

Fede Claur
Subscriptor *Barcelona*

Una gran Elena Congost

Vull retre un petit homenatge a Elena Congost, que ha demostrat ser una geganta en la seva modalitat atlètica i per la seva humanitat. No sols per la mala sort que va tenir i per la intransigència dels jutges que la van eliminar, sinó per tots els mèrits que té com a olímpica i com a persona.

Ramon Serra Rius
Valldoreix

Abrazos virtuales

Cuando converso telefónicamente con mi mejor amigo, él me manda un abrazo, pero cuando nos vemos nunca me abraza. En alguna tertulia de radio y televisión, cuando el moderador se despide de un invitado, le manda un abrazo en lugar de darlo físicamente. En cuanto a los besos, se han sustituido por un fugaz e insípido roce de mejillas. Como saludo, el beso ya no está, aunque yo siempre lo espero. Visto lo visto, ¿no sería mejor volver al saludo tradicional del apretón de manos, sin distinción de sexos? O mejor, una leve inclinación de cabeza, gesto elegante donde los haya.

Enric Macià
Sant Hilari Sacalm

grupoGodó

JAVIER GODÓ, COMTE DE GODÓ *President*

Carlos Godó Valls — Conseller Delegat
Màrius Carol — Conseller Editorial
Ramon Rovira — Director General de Presidència
Ana Godó — Directora de Libros de Vanguardia i V. Dossier
Jaume Gurt — Director General Corporatiu
Pere G. Guardiola — Director General Comercial i d'Expansió
Xavier de Pol — Director General de Negoci Media
Jorge Planes — Director d'Estratègia i Desenvolupament Corporatiu

LA VANGUARDIA

JAVIER GODÓ, COMTE DE GODÓ *President-Editor*

Óscar Rodríguez — Director General
Javier Martínez — Director Digital i Subscripcions
Xavier Martín — Director Econòmic Financer
Juan Carlos Ruedas — Director de Màrqueting i Desenvolupament de Negoci

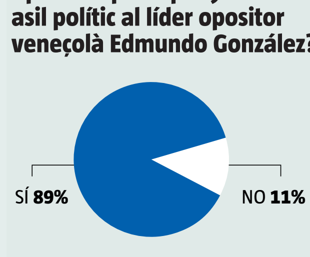
Edita LA VANGUARDIA EDICIONES SL
Av. Diagonal, 477. 08036 Barcelona
Tel.: 93 481 22 00 / 93 481 25 00
Fax: 93 481 24 55
Internet www.lavanguardia.com
Dipòsit legal B-18078-2011
ISSN 2014-1718 (edició impresa)
ISSN 2462-3415 (edició en línia en pdf)
Imprimeix CRE-A IMPRESIONES DE CATALUNYA SL
Polígon Zona Franca, carrer 5, sector C. 08040 Barcelona
ROTOMADRID, SL. C/ Meridiano, 19. 28850 Torrejón de Ardoz, Madrid
Distribueix MARINA BCN DISTRIBUCIONS SL
Carrer E, 1 (cant. c/6). Pol. Industrial Zona Franca. 08040 Barcelona
Tel.: 93 361 36 00

Difusió controlada per OJD

ANUNCIS I ESQUELES
GODÓ STRATEGIES SLU
Per telèfon 902 178 585
Barcelona Av. Diagonal, 477. 08036
Tel.: 93 344 30 00. Fax: 93 344 31 88
Madrid María de Molina, 54, 4.º. 28006
Tel.: 91 515 91 00. Fax: 91 515 91 09
ATENCIÓ AL SUBSCRIPTOR
Tel.: 933 481 482
ATENCIÓ AL LECTOR
Tel.: 93 481 22 00. Fax: 902 185 587
Cartes dels lectors
cartas@lavanguardia.es
Defensor del lector
defensor@lavanguardia.es

L'ENQUESTA

Aproveu que Espanya doni asil polític al líder opositor veneçolà Edmundo González?

Han votat 653 persones

Transformacions socials

Els nord-americans ja no es traslladen

- *La mobilitat anual dels habitants dels EUA cau al nivell més baix de la història*
- *Si als anys seixanta s'arribava al 20% a l'any, avui aquesta xifra baixa al 8,7%*
- *Tendències demogràfiques, socials i econòmiques impulsen aquest declivi*

FRANCESC PEIRÓN
Nova York. Corresponsal

MICHAEL NAGLE / BLOOMBERG

En retrocés Una ciutat com Nova York, suposadament una atracció per viure-hi, s'està convertint en insostenible per als salaris mitjans, de manera que perd població autòctona; això es compensa amb els immigrant forans

La mobilitat dels nord-americans per buscar-se una destinació és una peça clau en la seva idiosincràsia com a nació.

Forma part de l'estil de vida americà, retratat de manera magistral en novel·les com *El raïm de la ira*, de John Steinbeck, un relat dur dels sense ningú que persegueixen un futur, o pel·lícules com *La leyenda de la ciudad sin nombre*, musical en clau d'humor que retrata els exploradors que anaven a la recerca de la fortuna amb la febre de l'or.

Des dels seus orígens fins al present, aquest nomadisme ha estat un tret identitari comú, un dels seus mites, en contrast amb els ciutadans d'una Europa suposadament més sedentària i aferrada al territori.

Les opcions de muda es redueixen a mesura que la població envelleix i es compra una casa

Els mites també evolucionen. Els EUA han estat durant molt de temps un dels països més mòbils del món desenvolupat. Si mudar-se a través de la ciutat, l'estat o el país –escodrinyant noves feines o millors dies– va arribar a ser una part comuna de l'existència dels nord-americans, ara quedar-se quiet un llarg temps és la norma, la nova tendència observada.

Així, la proporció de nord-americans que es muden anualment ha registrat el nivell més baix de la història, afirma la Brookings Institution, des que el govern va començar a tenir-ne un registre mitjançant les dades de l'Oficina del Cens.

"En la història dels Estats Units s'acostumava a dir 'vine a l'oest, jovenet' quan s'animava a ocupar territoris subdesenvolupats, i s'havien mantingut altes taxes de migració", explica William Frey, professor investigador de la Universitat de Michigan i demògraf i sociòleg de la institució.

"Ara estem establerts en moltes parts del país", subratlla.

Segons els números, un de cada cinc nord-americans, entorn d'un 20% de la població, es mudava cada any en la dècada del 1960. Aquest percentatge ha caigut al 8,7% avui en dia, fins i tot amb totes les mudances de l'època de la covid des de les grans ciutats costaneres cap a l'anomenat *Sun Belt*, el cinturó del sol que inclou el sud-oest i el sud-est, amb estats com Arizona, Texas, Geòrgia, Tennessee o Florida.

Frey distingeix entre la mobilitat local, la predominant, amb un 60% del total, que és la que es produeix en la mateixa àrea, i la de llarga distància, en general entre mercats laborals o entre estats, que està motivada per la idea de trobar-ne un de millor o una nova feina en qualsevol lloc.

"Tots dos tipus de moviments han anat disminuint amb el pas del temps", afirma Frey en una entrevista. Una sèrie de tendències demogràfiques, socials i econòmiques clau impulsen aquest declivi.

En aquells anys seixanta, la mobilitat local arribava a unes xifres més altes perquè la població era més jove, i avui en canvi no contribueixen tant al procés de migració.

"La gent jove es mou molt més que la gent gran. A mesura que la població envelleix, més persones tenen una casa en propietat i quan ets propietari no et mudes amb tanta freqüència com quan estàs de lloguer. Ser propietari fa que t'estableixis en una àrea", afirma.

"Part d'això és un cicle vital", recalca. A més del progressiu envelliment de la població, amb una caiguda de les taxes de natalitat, es constata que els joves es prenen més temps abans de casar-se i, per tant, endarrereixen l'opció de tenir fills i de comprar-se una casa.

També es detecta una tornada a la casa paterna un cop acabats els estudis universitaris, on es queden durant més temps.

Aquesta congelació en la mobilitat ja es va detectar a partir de la Gran Recessió, entre els anys 2007 i el 2010, quan els mi-

Factors del canvi

Potser per una qüestió conjuntural, com observa el demògraf William Frey, però hi ha una sèrie de factors que contribueixen a aquest canvi de tendència històric. Els mercats laborals cada vegada estan menys segmentats per regions i, en alguns casos, són més remots. Així doncs, els tecnològics no s'han d'instal·lar a Silicon Valley, un dels llocs amb el sector immobiliari més car, ni els experts en la indústria de l'automòbil s'han de traslladar a Detroit. A més, les cases ja no solen estar compostes per només un sustentador, no hi ha un únic salari. Ja no és l'època de les mestresses de casa en exclusiva. Això fa que buscar dues o més feines noves en un altre lloc sigui molt més complicat. Sense oblidar que l'alt cost de l'immobiliari exerceix de fre a l'hora de canviar de lloc. Els que protagonitzen més avui dia la mobilitat són les persones amb estudis superiors. Els treballadors amb menys educació no es beneficien d'aquesta mobilitat.

llennials van rebre el cop i es va fer molt difícil aconseguir una ocupació en condicions o accedir a un habitatge.

Però, remarca Frey, aquesta tendència s'ha vist encara més reforçada per l'impacte de la pandèmia. "Això suposa que en l'actualitat tinguem menys gent que es traslladà", insisteix.

Apunta que la capacitat de treballar en remot obre una altra perspectiva. Durant aquella primera dècada del segle, ningú no sabia què era la comunicació via Zoom, avui totalment normal. Aquesta possibilitat d'exercir la tasca des de la llar pot afectar la mobilitat i l'elecció del lloc on viure.

Ofereix l'oportunitat de triar "un lloc bonic per viure, agradable", en lloc de desplaçar-se a les regions on hi ha la feina.

Tot això, reitera Frey, necessita un període de temps perquè es confirmi.

La mobilitat cau perquè els joves són més a la llar familiar, endarrereixen el casament i tenir fills

Califòrnia i Nova York perden població autòctona, però creixen per l'arribada d'immigrants

En aquest marc, un altre fenomen constatat és que "les destinacions a les quals la gent es desplaça canvien d'un període a un altre, depenent de la situació econòmica.

La gent tendeix a deixar les àrees metropolitanes de molt alt cost. En la llista de les 25 ciutats que més creixen, entre les quals figuren Phoenix (Arizona), Miami (Florida) o Charleston (Carolina del Sud), no hi apareixen ni Nova York ni les californianes Los Angeles o San Francisco.

Explica Frey que tant en la Gran Poma com a les urbs de Califòrnia hi ha molta gent que se n'està anant.

"La raó principal que Califòrnia o la metròpolis de Nova York hagin crescut en població es deu a l'arribada d'immigrants estrangers, no als moviments dins dels Estats Units", recalca Frey.

En aquest moment hi ha més persones que se'n van que no pas que hi arriben a causa dels preus elevats. "Persones amb bons ingressos i educació superior encara es muden a Nova York, però els que tenen ingressos mitjans, gent jove, se'n van i s'instal·len en altres llocs".

Tot i que una part del país rebutja la immigració, la seva contribució cada vegada és més vital.●

El Madeira, el tributari més important de 'la mare dels rius', presenta un aspecte alarmant

SOS per un afluent de l'Amazones

BRUNO KELLY / REUTERS

No és el desert: veïns d'un poble riberenc portant aigua potable pel llit sec del Madeira

DOMINGO MARCHENA
Barcelona

L'Amazònia és la selva més gran del planeta i la terra de l'Amazones, un dels rius més grans i cabalosos del món, en permanent pugna amb el Nil. Fins i tot el llibre Guinness dels rècords, que dona el primer lloc al riu africà, reconeix que "l'Amazones té diverses desembocadures que s'eixamplen cap al mar, per això el punt exacte on desguassa és incert" i, si s'hi inclogués l'estuari més allunyat, la seva longitud superaria en més de 55 quilòmetres els 6.750 del *riu dels faraons*.

Primer o segon del món, el que ningú no hauria de poder discutir mai a *la mare dels rius* és la seva majestuositat. O sí. Perquè ni tan sols l'Amazones, un dels laboratoris del clima del món, com l'Antàrtida, no és immune a l'erosió, la desforestació, la sequera i el canvi climàtic. Totes les alarmes ja han saltat pel trist i alarmant aspecte que presenta en molts dels seus trams un dels seus principals afluents, el riu Madeira.

El 2014, arran d'unes pluges torrencials, el Madeira va aconseguir la seva profunditat més gran des que n'existeixen registres. A l'altura de Porto Velho, la capital de l'estat amazònic de Rondònia, el curs de l'aigua va arribar a tenir llavors una profunditat de gairebé 20 metres. Avui la profunditat mitjana en aquest lloc és d'uns 70 centímetres, tres vegades menys del que seria normal.

La temporada seca, que abans començava a partir del juliol, s'ha avançat al maig. Els bancs de sorra són cada vegada més nombrosos i el trànsit fluvial, cada vegada menys intens. Les barcasses han hagut de disminuir la càrrega per no encallar i en segons quins punts la circulació fluvial és impossible: el riu es pot creuar a peu. Nombroses comunitats rurals riberenques han quedat aïllades. Però l'agitada navegació

El Brasil pateix la pitjor sequera de la seva història, i el pulmó més gran del planeta, una greu onada d'incendis

no és l'únic problema... La desaparició dels recursos del Madeira, d'uns 3.300 quilòmetres de longitud, que transcorren gairebé íntegrament pel Brasil, tret d'un petit tram fronterer amb Bolívia, ha posat en perill la supervivència de nombroses comunitats riberenques que tenien en la pesca una de les seves principals fonts d'alimentació. Tot el país pateix la pitjor sequera dels últims 75 anys, però aquí els efectes s'agreugen molt més.

Les centrals hidroelèctriques de l'afluent més gran de l'Amazones, entre les quals n'hi ha algunes de les més grans de Sudamèrica, funcionen al ralentí. La de SantoAntônio, per exemple, a Porto Velho, només pot posar en funcionament set de les seves 50 turbines. A la de Jirau, també a l'estat de Rondònia, funcionen deu turbines de les 50 previstes, sense capacitat per "atendre 10 milions de llars", com van dir les autoritats el 2016, quan la van inaugurar.

Si la situació del riu i els problemes pel flagell de la sequera i les altes temperatures han posat en greus dificultats les comunitats rurals assentades, el panorama és encara pitjor per als indígenes. Survival Internacional afirma que l'Amazònia és la llar d'un milió d'aborígens, repartits en uns 400 pobles. La majoria viuen al llarg dels rius.

I falta un ingredient del còctel: els incendis, gairebé tots provocats per ramaders o miners il·legals per aconseguir més terres. Des de l'1 de gener han cremat gairebé set milions d'hectàrees del pulmó més gran del planeta. Entre el gener i l'agost hi va haver 63.189 focus d'incendis, el doble que durant el mateix període del 2023. L'Amazònia es crema.

El Madeira és font d'una infinitat de llegendes amb singulars coincidències amb cosmogonies de pobles molt més del nord, com els lakota o els xeienes. Algunes ètnies amazòniques creuen que el riu va néixer d'una serp gegant; altres, de dos bessons que van talar un arbre sagrat. Sens dubte, un dels mites més bonics diu que les seves aigües són les llàgrimes de la Lluna per un amant inaccessible i fugisser: el Sol. Però mai fins avui no s'havia plorat tant per aquest riu. I no havia estat mai tan sec.●

El Brasil lluita contra els incendis que amenacen Rio de Janeiro i São Paulo

RIO DE JANEIRO AFP

El Brasil encara lluitava divendres a la nit contra desenes de milers d'incendis alimentats per la pitjor sequera registrada al país, on grans ciutats com São Paulo i Rio de Janeiro estan sota amenaça.

"El Govern federal, en cooperació amb els governs estatals i municipals, està treballant per combatre els focus d'incendi", va escriure el president Luiz Inácio Lula da Silva a la xarxa social Bluesky, una solució alternativa des de la prohibició d'X al Brasil.

Fins a la mitjanit de dijous el 60,7% dels incendis registrats al setembre a Amèrica del Sud tenien lloc al Brasil, segons xifres de l'Institut Nacional d'Investigacions Espacials basades en dades recollides per satèl·lits.

Els incendis també han arribat a ciutats, incloent-hi São Paulo, que divendres va veure com els incendis s'acostaven als seus barris del nord. Un helicòpter de la policia intentava apagar un incendi forestal a prop de la favela Brasilândia.

Per la seva banda, l'Institut Nacional de Meteorologia ha posat en alerta de "perill" les regions del sud-est, on hi ha São Paulo i Rio, però també el centre del país, que viu amb nivells d'humitat especialment baixos, entre el 12% i el 20%.

"Quan cau la nit, el terra ja no està moll, la temperatura baixa una mica", va dir al diari *Folha* el capità Roberto Farina, portaveu de la Defensa Civil de São Paulo.●

Una mort i un documental destapen abusos entre treballadores del CSIC

'Salvados' aporta llum sobre la desaparició d'una dona en un vaixell oceanogràfic

DOMINGO MARCHENA
Barcelona

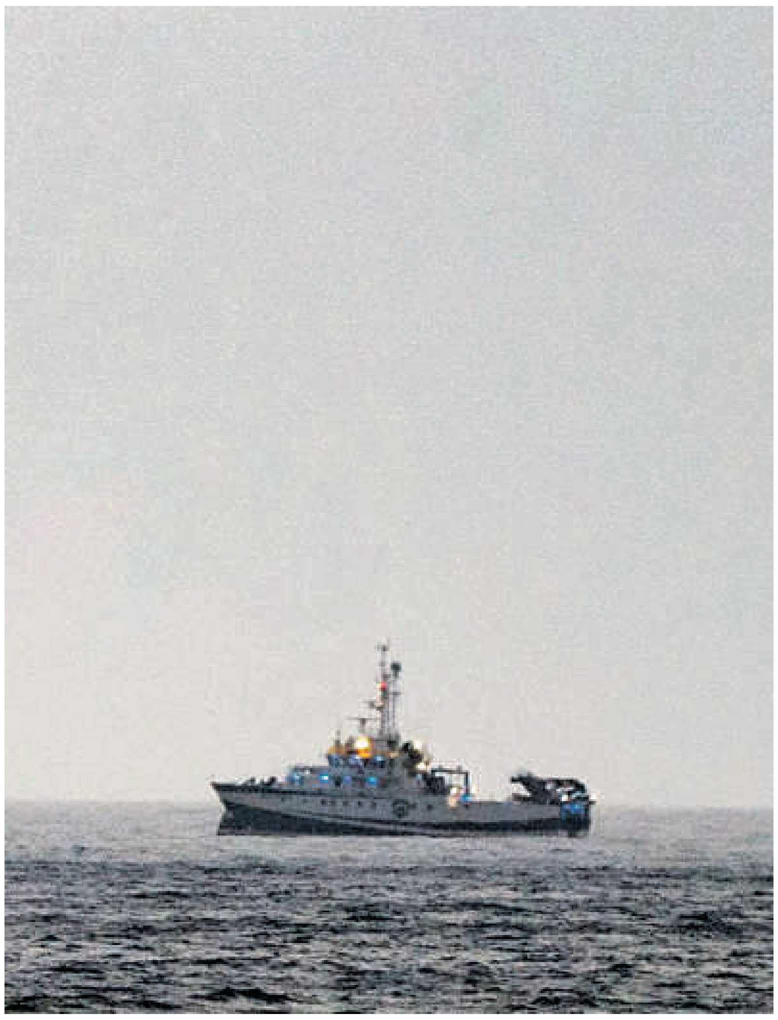
La mort de María del Carmen Fernández Vázquez, de 43 anys, casada i mare de tres fills, continua sent considerada encara avui per la justícia una *desaparició*. Aquesta dona, cambrera d'un vaixell del Consell Superior d'Investigacions Científiques (CSIC), es va volatilitzar el 10 de setembre del 2023 en alta mar, mentre el vaixell en què treballava, el *García del Cid*, navegava a l'altura de la localitat valenciana de Gandia.

El cos no es va trobar mai i la Guàrdia Civil va descartar un homicidi o un assassinat, fet que reduïa molt les possibilitats: un accident o, el més probable, un suïcidi. El programa *Salvados*, de la Sexta, aborda aquesta nit aquest fet i resol els dubtes, tot i que des del començament la mateixa família va sostenir que la Mari, com tots l'anomenaven, va prendre una decisió desesperada moguda per una absoluta impotència.

La cambrera, com han publicat diversos mitjans, incloent-hi un reportatge de *La Vanguardia* del 17 d'agost, havia denunciat per assetjament un membre no científic de la tripulació. Per no coincidir amb ell, la víctima va demanar el trasllat a un altre vaixell, però el CSIC no va acceptar la seva demanda, com explica des de fa mesos l'advocat de la família, Diego Leis, que no apareix al documental.

Qui sí que hi apareix és el marit de la Mari, José Ramón Martínez, que admet dues dades esgarrifoses. El que va denunciar la seva dona, diu, no va ser només un assetjament, sinó "una agressió sexual". El presumpte autor, a més, és "un familiar llunyà" contra qui no s'ha fet res perquè la justícia ha decretat el sobreseïment del cas. Hi ha dos tipus de sobreseïments: el definitiu i el provisional.

A les facultats de Dret s'expliquen les diferències entre una figura i l'altra amb una metàfora ferroviària. El sobreseïment definitiu és un tren que arriba a la seva destinació i ja no pot continuar endavant. El provisional, ans al contrari, és un tren que queda en via morta, en espera (o no) que reprengui la marxa, si apareixen noves proves. Apareixeran aquestes noves proves al programa?

Un vaixell oceanogràfic EFE

La desapareguda va demanar sense èxit de no coincidir a la mateixa nau amb el presumpte agressor

El vaixell
El CSIC va honrar el científic Francisco García del Cid (1897-1965) posant el seu nom a un vaixell; la Consuelo, la neta, va explicar a aquest diari que l'avi es regiraria a la tomba si sabés el que va passar al vaixell

La neta d'un heroi del CSIC renega del vaixell oceanogràfic amb el nom de l'avi

L'activista social Consuelo García del Cid exigeix que s'investigui una mort a bord

Una cambrera de la nau 'García del Cid' va desaparèixer al mar després de dos anys de baixa per assetjament

"Nineta estimadíssima"

El documental ha tingut accés al diari íntim de la cambrera. La tarda i la nit del 9 de setembre del 2023, hores abans que desaparegués del vaixell, es va comunicar per WhatsApp amb diversos familiars, entre ells, la seva cunyada. Aquesta dona també explica davant les càmeres que es va quedar glaçada quan la Mari li va enviar una captura d'unes pàgines del seu diari. En aquella travessia ja no viatjava el presumpte agressor, però les últimes línies del diari expliquen què va fer la seva autora i per què.

Per a la justícia no serà cap novetat perquè coneix des del principi aquest document, que té un indubtable interès per explicar l'infern que vivia aquesta dona, i no només ella. La majoria de les víctimes d'assetjament o agressions sexuals són moltes vegades revictimitzades perquè han de reviure els fets i sortejar la incredulitat dels altres. Fins i tot el marit de la Mari admet que ella "tenia por de quedar marcada". Davant una situació així "no es viu, es pateix", explica aquest home, que també es lamenta que avui "és més fàcil que una dona quedi com una puta que com una víctima". La investigació periodística posa cara i ulls a una cosa que també se sabia, però no amb tanta cruesa: que el calvari de María del Carmen Fernández Vázquez no és un cas aïllat. Així ho admet Isabel Loureiro, delegada de CC.OO.

A més de sindicalista, Isabel Loureiro és tècnica de l'Institut Espanyol d'Oceanografia i assegura que denuncies com la de la víctima del vaixell *García del Cid* haurien d'estar solucionades en 40 dies, segons estableixen els protocols del CSIC, "però s'allarguen fins a l'infinit i més enllà". Aquesta portaveu afirma que el Consell Superior d'Investigacions Científiques coneix "des de fa dècades" denúncies d'assetjament sexual.

"La biòloga va calenta com una gossa", va sentir una investigadora en un vaixell pesquer

Hi ha hagut investigadores que havien de suportar propostes molt grolleres de "caps d'equip en campanyes oceanogràfiques". Un exemple, i potser no el pitjor: "Vens a la meva cabina a fotografiar-me la cigala". La biòloga Amparo Burguillos també il·lustra al programa la situació d'algunes dones a alta mar, a bord d'un microcosmos tan petit com un vaixell i envoltades per una tripulació íntegrament masculina.

El naufragi de l'*Argos Georgia*, al juliol, va descobrir per a moltes persones l'existència als vaixells pesquers dels observadors científics: dos dels supervivents tenien aquesta comesa. Són experts com Amparo Burguillos, que han de certificar l'estat i la qualitat de les captures. En un dels seus viatges, aquesta investigadora va haver de sentir frases com "la biòloga va calenta com una gossa". A la persona que s'encarregava de les bugades li preguntaven "quants tangues tenia, de quin color eren i si feien olor. I què fas? Ets l'única dona en un vaixell a 11.000 quilòmetres del port més proper".●

Més de 1.600 professors catalans han agafat una baixa els primers dies de curs

REDACCIÓ Barcelona

Un mínim de 1.627 professors han tramitat una baixa per malaltia durant els primers dies de curs, que per als ensenyants va començar l'1 de setembre, segons informava ahir la Ser. Aquesta xifra, que representa menys del 2% del total de la plantilla, ha estat confirmada pel Departament d'Educació. La conseqüència és que el 76% dels integrants del grup estable de substitucions, integrat per 2.140 persones, ja han hagut de cobrir algun docent, que estarà fora del seu lloc de treball un mínim de 7 dies.

Això suposa un autèntic maldecap per als directors dels centres, ja que no només han de veure com solucionen aquestes baixes durant els primers dies de curs, sinó que també han de tramitar les peticions per cobrir les hores de docència que es redueixen als més grans de 55 anys o les dels docents que s'aculen a alguna reducció de jornada lligada, per exemple, al fet de tenir fills menors a càrrec. Això, depenent de la mida dels centres i del perfil

El 76% dels integrants del grup estable de substitucions ha hagut de cobrir un docent

de les plantilles, pot suposar moltes hores de docència que, en aquests moments, no estan assignades a ningú. Ja durant els dos últims cursos, la borsa de personal per cobrir les baixes per a ESO i batxillerat es va quedar buida i Educació va enviar una carta als centres en què recomanava que els equips directius busquessin els possibles substituts, amb els requisits necessaris, o fins i tot sense algun, valorant la seva idoneïtat.

Entre el 2020 i el 2023, la Generalitat va assumir un sobrecost de 1.121 milions d'euros per cobrir baixes de mestres per qüestions mèdiques, permisos familiars o excedències laborals, entre altres motius. Durant aquests tres anys es van comptabilitzar fins a 240.343 substitucions de docents.●

El xalet de Villalbilla on va aparèixer morta la propietària és en una urbanització on els veïns no es coneixen

Mort i silenci al soterrani

PEDRO VALLÍN
Madrid

Ningú no en sap res. La urbanització El Robledal, quatre quilòmetres a l'est de la petita localitat madrilenya de Villalbilla, a l'extrem sud-est de la comunitat, afrontant amb La Alcarria, és una successió d'unitats familiars dissemblants en edat, factura i poder adquisitiu –xalets moderns i luxosos limítrofs amb segones residències bufones del segon desenvolupisme, casetes modestes de classe mitjana i, fins i tot, cabanes d'hort amb rematada d'uralita, algunes potser reconvertides en habitatge de cap de setmana–, un petit resum d'èpoques i aspiracions d'extraradi que no forma cap comunitat i on els veïns amb prou feines es coneixen. Cada tanca és el confí d'un món. Les vides es tanquen entre bardisses i a la urbanització hi falten, si més no, espais compartits, bars o botigues, a excepció del vell restaurant Los Robledales –amb imponents posats d'establiment de banquets de la transició amenitzats per música de Mocedades–, situat al costat de la carretera general, a la plaça de la Urba (no és diminutiu, n'és el nom de veritat) i, just a l'altre costat de la calçada, el bar de la gasolinera, succintament batejat "Donde siempre".

Però el xalet de César G. S. (de 60 anys) i la seva dona, Raquel B. L. (54 anys) –que la Guàrdia Civil va trobar morta en un zulo insonoritzat de l'habitatge fa set dies–, és a l'altre extrem d'El Robledal, al nord, a la quadrícula que formen els carrers Romero, Salvia, Lavanda i Mirto, eloqüent llista de carrers que ens parlen de la pressa amb què es va posar en marxa la urbanització fa mig segle, els últims dies del franquisme, i del que hi havia abans del somni unifamiliar de les verdes prades. En rigor, la del Romero –al número 15 del qual vivien des de fa uns mesos la Raquel i en Cèsar– és "avinguda" i no "carrer", però només de nom i pretensions, ja que els escassos vuit metres d'ample aconsellen menys ínfules.

DANI DUCH

Entrada del domicili on vivia la parella, en una urbanització de Villalbilla

Els veïns d'El Robledal saben poc del veí del costat, i encara menys d'en Cèsar i la Raquel, lacònics i estranys. D'ell saben que passejava abstret recitant lletanies sense saludar, i d'ella, que amb prou feines passava de l'hola i adeu. La casa que compartien, construïda sobre el desnivell del turó, aprofita la caiguda del terreny que feia el carrer per a la rampa d'aparcament i crea una successió de soterranis, en un dels quals hi ha el zulo insonoritzat on van trobar morta la Raquel el dia 8 –estava desapareguda des del 31 d'agost– amb escuma a la boca i envoltada de pastilles.

Malgrat el secret de sumari, alguns detalls del cas s'han anat filtrant en diferents mitjans asturians (d'on era oriünd l'ara detingut) i madrilenys. Per exemple, l'endemà de desaparèixer, la Raquel, que havia tingut dos intents de suïcidi temps enrere, va trucar al 112 dient que tenia un "brot". Els sanitaris es van desplaçar al lloc, però ningú no els va obrir la porta de la casa i només van aconseguir parlar amb una veïna que va dir que no sabia res ni havia vist res estrany o sospitós. Tres dies després, en César va denunciar la desaparició de la seva parella, que va dir que no veia des que havia sortit, el dia 31, per visitar la seva mare en una localitat pròxima. Dos dies després de la denúncia la Guàrdia Civil es va presentar a la casa i en Cèsar es va negar a permetre un escorcoll, de manera que 48 hores després els agents van tornar amb una ordre judicial i van trobar el cadàver, que no presentava signes de violència. Per tant, la presó provisional dictada pel jutge del cas assenyala un presumpte delicte d'homicidi o bé d'inducció al suïcidi. Les dades del mòbil de la morta suggereixen que no va arribar a sortir mai de la casa, potser ni tan sols de la sala insonoritzada, que va ser construïda pel matrimoni quan va adquirir l'habitatge i on havien instal·lat un altar, que sembla respondre a la passió de César G. S. per l'ocultisme, la ufologia i les pseudociències. Tot i això, més enllà de les seves pregàries de carrer, cap veí no sap gran cosa del que passava en aquella casa. Veient l'escassíssim trànsit de cotxes i transeünts a l'extrem nord de la urbanització, costa entendre que el matrimoni considerés necessari construir i insonoritzar un zulo. A El Robledal ningú no sent res.●

César G. S. ha ingressat a la presó per un presumpte delicte d'homicidi o d'inducció al suïcidi

El Robledal és una urbanització immensa dels anys setanta sense bars, ni botigues ni espais comuns

Ramaathis-Mam, mosso de magatzem i ocultista

■ César G.S. treballa com a mosso de magatzem en un establiment de la cadena de bricolatge Home Depot. Tot i això, alhora conrea la seva altra cara, com Ramaathis-Mam, especialista en gairebé totes les modalitats de pseudociència, ocultisme, espiritisme, ufologia i pseudoteràpies que alimenten des de fa anys la tripulació del programa de televisió *Cuarto milenio*. César G.S. ha publicat, amb la firma de Ramaathis-Mam, llibres amb títols expressius de les seves aficions: *El lenguaje mágico de la vida* (2016), *Desde Orión (una guía de luz para el despertar)* (2021), *Códigos secretos de las fuerzas de la oscuridad* (2017), *Revelaciones extraterrestres* (2013), *Ciudades de luz intraterrenas* (2015) i *Diálogos con el tiempo* (2012). Però ningú al veïnat d'El Robledal no sabia res de la seva vida. Al contigu camp de golf –inaugurat el 1974 "pel Príncep d'Espanya", Joan Carles de Borbó–, el restaurant Green 19 és obert per a no socis i hi solen anar veïns de la zona perquè és l'únic local d'hostaleria dels voltants. Però allà tampoc ningú no ha sentit parlar de l'estrany César G.S, pseudoterapeuta i humà aquarià contactat pels extraterrestres. Segons ell.

Detingut un home després de ruixar amb benzina i calar foc a la seva exparella a Vigo

VIGO Agències

Els agents del cos de Policia Nacional van detenir ahir un home de 41 anys a Vigo després de ruixar amb benzina la seva exparella, de 30 anys, i calar-li foc. Segons van informar fonts policials, els fets van tenir lloc cap a les 9 hores a l'entrada del domicili de la víctima, a la carretera de Valadares.

La dona sortia de casa seva i l'home, que duia el líquid inflamable en una ampolla, la va ruixar i li va calar foc. La víctima va aconseguir apagar les flames i va alertar un familiar.

Fins al lloc dels fets s'hi van desplaçar els agents que van detenir l'home, d'inicials B.R.R. i veí de Gondomar, que els va intentar agredir amb una ampolla de cervesa al bar on s'havia refugiat després de cometre els fets, segons ha detallat la Subdelegació del Govern espanyol.

La víctima va ser portada a l'hospital de Povisa amb el 35% del cos cremat, i possiblement serà traslladada a la unitat de cremats de l'hospital Juan Canalejo d'A Coruña.

El presumpte agressor té antecedents policials per tinença il·lícita d'armes. El 2010 la Guàrdia Civil va obrir una investigació per la mort d'una jove per un tret a la seva casa de Gondomar i va detenir el que aleshores era el seu xicot, ara arrestat per aquest cas. En aquell succés, la jove va ser trobada morta amb un tret a la templa a l'habitació de casa seva.

D'altra banda, associacions de dones migrants del País Basc van denunciar divendres els assassinats per violència de gènere que pateix aquest col·lectiu a Espanya i van exigir justícia per a Yanely González, la dona de 31 anys d'origen peruà assassinada dijous en mans, presumptament, de la seva parella al domicili que tots dos compartien a Bilbao.

Les manifestants van assenyalar que "durant el 2023 el 43,2% de les dones assassinades per violència de gènere a Espanya van ser migrants, i avui la Yanely forma part d'aquesta estadística de feminicidis".●

EN MILLORA V CONTÍNUA

Neix Empresas de Vanguardia, una iniciativa per donar suport a les pimes

'La Vanguardia' reafirma el compromís amb el teixit empresarial local

CARLOTA BISBE
Barcelona

Les petites i mitjanes empreses (pimes) són el motor de l'economia local, però sovint les seves històries d'esforç, dedicació i èxit no aconsegueixen la visibilitat que mereixen. Conscient d'aquesta realitat, i amb el compromís de donar suport a aquest sector clau, *La Vanguardia* posa en marxa Empresas de Vanguardia, una iniciativa creada per donar-los l'oportunitat de brillar i ser reconegudes en un espai de referència.

Per donar a conèixer la seva història, hem destinat un espai exclusiu al web de *La Vanguardia* en què les pimes que se subscriguin en seran les protagonistes. Aquí, cada empresa tindrà l'oportunitat d'explicar la seva trajectòria, èxits i desafiaments amb un periodista especialitzat, que s'encarregarà d'escriure un article en què subratlli allò que fa únic el seu negoci. Cada història que s'explica a Empresas de Vanguardia no només destaca els èxits d'aquestes pimes, sinó que també serveix com a inspiració per a d'altres, mostrant que amb perseverança i passió és possible superar els obstacles i arribar a l'èxit.

> **Nova subscripció**
> **Un espai exclusiu al web de 'La Vanguardia' per donar suport a les pimes en el camí cap a l'èxit**

> **Visibilitat**
> **Les pimes ara són les protagonistes, cal que se n'expliquin les històries**

> **Comunitat**
> **Més de 100 pimes de diferents sectors ja formen part d'aquesta iniciativa**

A Empresas de Vanguardia, cada setmana es compartiran apassionants històries sobre com les pimes estan transformant el seu entorn amb creativitat, esforç i visió de futur. Des de sectors tradicionals que han sabut reinventar-se fins a noves emprenedories que estan canviant les regles del joc, oferirem una finestra única per conèixer l'impacte real que aquestes empreses tenen en el dia a dia.

Ens centrarem en casos d'èxit, entrevistes amb empresaris i empresàries, i exemples de com aquestes companyies estan superant reptes, adoptant noves tecnologies i contribuint al creixement sostenible. A més, explorarem els processos de digitalització, internacionalització així com les iniciatives més innovadores que estan modelant el futur empresarial del nostre país.

Per enfortir encara més la proposta de valor d'aquesta subscripció per a pimes, a més de la publicació d'un article al web, formaran part d'un exclusiu directori d'empreses, rebran una versió impresa de la seva història, ideal per exhibir al seu establiment, i obtindran quatre subscripcions digitals a *La Vanguardia* per als seus treballadors o col·laboradors, de manera que se'ls facilitarà l'accés a contingut de qualitat per mantenir-se informats.

Els primers dies de la seva creació, Empresas de Vanguardia ja ha ajudat més de 100 pimes de diversos sectors a connectar amb el seu públic de manera efectiva. Però no tot són números, el que més importa és la satisfacció i la sorpresa dels qui ens contracten. Un exemple és Limpiezas Pimter, la seva història, publicada a *La Vanguardia*, no només va emocionar milers de lectors, sinó que també va permetre atreure nous clients. Segons explica el seu propietari: "Han vingut nous clients que han contactat amb nosaltres després d'haver llegit la nostra història a *La Vanguardia*". Aquest és només un dels molts casos que demostren de quina manera una visibilitat més gran pot transformar el destí d'una empresa.

> **Limpiezas Pimter**
> **"Després de llegir la nostra història, nous clients han contactat amb nosaltres"**

> **Ebenisteria Espígol**
> **"Sortir en aquest espai ha estat un reconeixement immens al nostre llegat familiar"**

Les empreses que formin part d'Empresas de Vanguardia podran disposar de l'ajuda d'un periodista per explicar la seva història amb el rigor que caracteritza aquesta capçalera. "Sortir a *La Vanguardia* ha estat un reconeixement immens per al nostre llegat familiar. Han sabut captar la nostra essència i la nostra història, compartint-la tal com la imaginem", explica Antón Espígol d'Ebenisteria Espígol, una de les primeres empreses que va formar part del projecte.

Amb Empresas de Vanguardia, *La Vanguardia* reafirma el seu compromís amb el teixit empresarial local, donant suport a les pimes en el seu camí cap a l'èxit. Més que un simple espai publicitari, volem oferir una plataforma de contingut de qualitat, en què el lector podrà trobar històries d'innovació, superació i creixement. Un lloc per descobrir de quina manera les empreses estan transformant el seu entorn i adoptant noves solucions que impacten en el nostre dia a dia.●

LA SUBSCRIPCIÓ INCLOU

1. Article a 'La Vanguardia'
Un periodista s'hi posarà en contacte per saber la història de l'empresa i elaborar-ne un article

2. Versió imprimible
Disposaran de l'article en format imprès per penjar-lo a l'establiment

3. Fitxa al directori d'empreses
Formaran part del directori d'empreses al web de *La Vanguardia* i aconseguiran que més de 17 milions de lectors les trobin fàcilment

4. Quatre subscripcions
Disposaran de quatre subscripcions de *La Vanguardia* digital per als treballadors

Escanegeu aquest codi QR i descobreix més coses sobre el projecte
www.lavanguardia.com

R

EL REPORTATGE

El Beluga, l'enorme Airbus de càrrega, és una peça fonamental per mantenir la maquinària aeroespacial europea en marxa

Bateig L'aspecte recorda el del cetaci blanc de l'Àrtic: anomenar-lo Beluga va ser automàtic; els primers vols van ser la tardor del 1994.

MAX LEITMEIER

La balena voladora fa 30 anys

JAVIER ORTEGA FIGUEIRAL
Barcelona

Un Airbus ja ha volat abans de ser un avió real. Sembla una exagerada frase de màrqueting aeronàutic, tot i que és certa. Bona part de les peces de les aeronaus que s'acoblen als centres de la companyia arriben per aire des d'altres factories. Arriben a bord d'un avió fora del normal: el Beluga.

Divendres el model va fer 30 anys. Va ser un dimarts 13 de setembre del 1994 quan el constructor europeu va començar a guanyar definitivament la seva sobirania aeronàutica davant la indústria dels Estats Units, ja que podia confiar la seva logística a un producte propi. I és que quan Airbus va néixer a començament dels setanta com a consorci entre França, Alemanya, el Regne Unit i Espanya, es va fer evident que, per créixer, els seus centres de producció haurien d'estar units per un mètode més efectiu, segur i ràpid que el terrestre: el cel.

Per afrontar les comandes, les grans peces produïdes a les factories aeronàutiques repartides per Europa havien d'arribar a temps per a l'acoblament final dels avions. Després d'analitzar les alternatives logístiques, Airbus va decidir que la millor solució vindria des del seu territori competidor: els Estats Units.

I és que l'únic avió capaç de transportar peces enormes senceres era el Super Guppy, un avió creat als seixanta per a la NASA. Una empresa californiana es va encarregar de modificar el fuselatge de diversos Boeing Stratoliner i Stratocruiser, models dels anys quaranta, per poder portar els elements més voluminosos dels coets espacials fins a Cap Canaveral, incloent-hi les parts del Saturn V per a l'Apol·lo 11, que va portar l'home a la Lluna.

Airbus va comprar quatre unitats del Super Guppy fa 50 anys. El quadrimotor gegant, tan útil com poc estilitzat, va complir la seva missió de transport de components aeronàutics enormes. Des dels Estats Units els professionals del sector, acostumats llavors a la seva preeminència, ironitzaven amb aquest fet recordant que "la indústria europea depèn de les ales dels Estats Units", una frase semblant a la que fa temps deien alguns aviadors espanyols, que s'estimaven més volar amb els Boeing o McDonnell Douglas que no pas amb els Caravelle francesos: "El pernil, serrà... i l'avió, americà".

Deixant al marge enfrontaments i favoritismes, Airbus va veure clar que per continuar unint les seves factories necessitava un nou model avió per a grans càrregues. Es va tornar a fer una feina de recerca i es va concloure que la millor opció era que la mateixa companyia desenvolupés un aparell específic. Així doncs, prenent el fuselatge d'un Airbus A300 de la sèrie 600, es van dur a terme unes modificacions notables respecte a l'original, es va abaixar la cabina de vol i es va construir una enorme estructura superior capaç d'allotjar-hi grans volums gràcies a un portaló davanter.

Es va aconseguir. L'avió va ser batejat com a A300-600 ST, per avió de càrrega en anglès. El seu aspecte recordava clarament el del cetaci blanc que habita a l'Àrtic, per tant, anomenar-lo *Beluga* va ser gairebé automàtic. La tardor del 1994 es van fer els primers vols de prova i el 1995 l'agència europea de seguretat aèria li va atorgar el seu certificat de tipus, llum verda per al gegant.

Els Beluga van anar substituint els Super Guppy i van millorar els temps de transport entre les factories. Tot i que hi ha algunes variacions, en general als Airbus el tren d'aterratge i les ales es construeixen al Regne Unit. La secció de cua i les portes són responsabilitat d'Espanya, el fuselatge es fabrica a Alemanya, i el morro i la secció central, a França. Tot això s'acaba transportant als centres d'acoblament final a Tolosa de Llenguadoc, Hamburg i Sevilla. A la factoria espanyola s'hi acaben de construir avions de transport militar com ara el C295, que també té versions civils, o l'A400M, que ha anat substituint els cèlebres Hèrcules en diversos exèrcits.

La capacitat de càrrega, de fins a 51 tones, permetria portar a bord uns 34 cotxes del model Mini Cooper

Com que els models d'aquest constructor han continuat creixent i les comandes continuen arribant, el 2018 la multinacional europea va engrandir el Beluga amb una versió XL, amb més capacitat i abast, basat en el model A330. Per posar un exemple aclaridor, la seva capacitat de càrrega de fins a 51 tones permetria portar a bord uns 34 cotxes del model Mini Cooper. Les seves dimensions de 63,1 m de longitud, 18,9 m. d'alçària i 8,8 m d'amplada li permeten acomodar dues ales de l'A350, el doble que el Beluga ST.

Els sis Beluga XL construïts són els que ara volen regularment entre onze destinacions europees perquè la maquinària d'Airbus no pari. Això inclou uns sis vols a la setmana a Espanya, tant a Sevilla com sobretot a Getafe. La versió ST ara es comercialitza a tercers per a càrregues especials de tota mena: des d'helicòpters fins a components espacials, grans equipaments o fins i tot obres d'art de dimensions enormes com ara *La llibertat guiant el poble* d'Eugène Delacroix, que va volar des del Museu del Louvre a Tòquio a bord d'un Beluga. Per a aquell viatge al Japó es va incidir que les dimensions del quadre feien impossible portar-lo en un Jumbo de Boeing dels Estats Units.●

JB ACCARIEZ

Portaló Es va modificar el fuselatge d'un Airbus 300 construint una estructura superior capaç d'acollir grans volums gràcies a una gran portaló

MÉS INFORMACIÓ SOBRE L'ACTUALITAT RELIGIOSA A http://www.catalunyareligio.cat

El salesià Juan García, de 92 anys, és un rector actiu a Terrassa i Matadepera

"Continuo dient missa perquè em dona la vida"

PALOMA ARENÓS
Terrassa

Menut, àgil i amb un somriure perenne, el salesià Juan García és un capellà peculiar i molt excepcional. Als 92 anys continua en actiu, amb una legió de fidels que l'adoren per la seva bonhomia, a l'església de Sant Francesc, al complex de l'hospital de Sant Llàtzer, a Terrassa, i a l'església de Sant Jaume, a Matadepera. "Continuo dient missa perquè em dona la vida. Si no, em quedaria assegut al sofà, mirant la tele, m'aniria apagant i seria el final. Això no ho penso permetre", assegura, una tarda, assegut en una sala dels Salesians de Terrassa, on viu des de fa 32 anys.

Ara per ara, amb 66 anys oficiant misses, no es planteja retirar-se. "Continuaré mentre tingui memòria i el cos aguanti". És tal la seva passió per l'eucaristia que després de fer les seves rutines als Salesians de Terrassa, entre setmana, espera "com un nen amb sabates noves cada cap de setmana" per continuar celebrant aquesta cerimònia litúrgica. "Tinc fidels que em venen a buscar i em porten amb cotxe, i puntualment agafo algun taxi cap a Matadepera. Soc feliç, acompanyant-los, especialment en el moment de la comunió, amb el cos i la sang de Crist", reconeix.

CRISTOBAL CASTRO / SHOOTING

El nonagenari Juan García celebrant l'eucaristia a Terrassa

García, nascut a Madrid el juny del 1932, es va criar al si d'una família que no tenia antecedents religiosos, amb tres germans i els seus pares, Juan i Isabel. El seu pare era un militar català i amb tota la família es van traslladar a Osca el 1936. Va esclatar la guerra i, al cap de pocs mesos, el van matar al front. "A la meva mare li van oferir que entrés a l'orde dels Salesians. Estàvem en plena guerra i la situació econòmica i social era horrible. Tenia vuit anys, era molt bon alumne, un nen pietós i estudiós. Sempre em van tractar molt bé. El director i el professor que tenia van veure alguna cosa en mi. La meva vocació va començar aquí, amb els anys em vaig anar formant i es va reforçar", detalla. "La veritat és que estava entusiasmat amb aquells salesians que es cuidaven tan bé dels nens. Els imitava a casa, feia missa amb els meus germans i em feia els ornaments amb paper", apunta García. També anava "a ajudar a missa cada dia perquè estava molt agraït amb l'ajuda que els salesians brindaven a la meva família. Per la meva formació, només pagava un duro al mes, que és el que la meva mare es podia permetre", recorda, emocionat.

Temps després, va estudiar Humanitats al Tibidabo, va fer el noviciat a Horta, a Barcelona, i va professar els vots de pobresa, castedat i obediència, amb 16 anys. "Allà em van continuar ajudant, em compraven roba, fèiem excursions per Barcelona... En tinc grans records i afecte". Va ser ordenat sacerdot el 22 de juny del 1958 al Tibidabo. Més tard, va estudiar Filosofia a Girona, va fer tres anys de pràctiques com a mestre i va decidir que el seu ofici seria el de professor per tornar tot l'aprenentatge vital als seus alumnes. "He donat classes de llatí, matemàtiques, ciències naturals, ciències socials i religió a primària, tant a Osca com a Catalunya. M'entusiasmava el contacte amb els alumnes, malgrat que m'he trobat alguns nois molt difícils. Però alguna cosa devia fer bé perquè, molts anys després, encara n'hi ha alguns que em venen a visitar i fem un dinar anual, tots junts", explica el capellà.

> **"Continuaré mentre tingui memòria i el cos aguanti", diu García, ordenat sacerdot el 1958**

García va arribar als Salesians de Terrassa amb 60 anys i els seus primers records no són positius. "No coneixia Terrassa. La veritat és que vaig venir descoratjat perquè no m'agrada canviar-me de casa. Em va caure el món a sobre... Tornar a començar em costa moltíssim. Vaig venir com a vicari de la parròquia i professor de l'escola Sant Domènec Savio. Però al cap de poc temps –reconeix– ja em vaig sentir com a casa".

El pare salesià és conscient tant de la crisi de vocacions com d'una societat cada vegada menys religiosa. "La fe ha decaigut moltíssim, de tal manera que les esglésies són mig buides i la confessió ha caigut en picat. Això ens porta a una vida en què només es procura el plaer immediat i s'allunya dels preceptes cristians", lamenta. Com a sacerdot, s'acosta "als feligresos des de la senzillesa i la comunicació. Per a mi, la fe autèntica no és anunciar als quatre vents que ets un bon catòlic. No. Només cal anar vivint la vida cristiana, amb amor a Déu i al proïsme, i complir els manaments. Cal recuperar l'essència del cristianisme; Déu és amor", conclou.●

DES DE LA DIÒCESI

Joan-Enric Vives
Arquebisbe d'Urgell

Acollim el nou bisbe coadjutor d'Urgell

Dissabte vinent, festa de l'apòstol i evangelista Mateu, mons. Josep-Lluís Serrano i Pentinat, fill de Tivissa, rebrà l'ordenació episcopal a la catedral de Sta. Maria de la Seu d'Urgell. Esdeveniment rellevant per a la vida de la diòcesi d'Urgell i per a l'Església que fa camí a Catalunya i Andorra. Serà coadjutor de l'arquebisbe i units treballaran en nom de Jesucrist, el Bon Pastor.

Un bisbe catòlic és un pastor i un successor dels apòstols, que té la missió de guiar, ensenyar, santificar i governar la comunitat cristiana. Transmet i ensenya la fe, amb tota fidelitat a les Escriptures i a la tradició viva, amb la predicació, la catequesi i el testimoniatge de la veritat rebuda. També santifica els fidels amb l'oració i a través dels sagraments. Governa i dirigeix la vida pastoral de la diòcesi, organitzant les parròquies, els agents pastorals i els recursos, prenent les decisions i les prioritats més adequades. És vincle d'unitat i de comunió dins la diòcesi i amb l'Església universal, per la comunió amb el successor de Pere i els altres bisbes. Ha de deixar-se inspirar i conduir per l'Esperit Sant, per mantenir la unitat i la vitalitat de l'Església.

En l'actual moment de la vida de l'Església, apareix la necessitat que el bisbe accentuï la vivència de la sinodalitat, encarnant un estil de servei pastoral que promogui la participació, l'escolta i la col·laboració de tothom. Això implica caminar junts com a Poble de Déu, tots centrats en la comunió, la participació i la missió compartida. Ha d'estar obert a escoltar tots els membres de la diòcesi, laics, consagrats, diaques i sacerdots, i especialment aquells que sovint són menys escoltats, acollint les esperances i necessitats de totes les sensibilitats de la comunitat. Haurà de fomentar la participació activa de tots els membres de l'Església en la presa de decisions, promovent estructures i processos que permetin als fidels contribuir-hi i participar-hi responsablement, a través dels consells presbiteral i pastoral, la visita pastoral i les consultes i reunions comunitàries.

Avui valorem que sigui un pastor humil, reconeixent que ell sol no té totes les respostes i que la saviesa de l'Esperit Sant es manifesta a través de tot el Poble de Déu. Proper, accessible i disposat a acompanyar els fidels. Així mateix, la sinodalitat implica transparència en la gestió i en la presa de decisions, promou la unitat en la diversitat i fa que tot s'orienti a la missió. Cal sortir a evangelitzar, portant el missatge de l'Evangeli a les perifèries i a aquells que es podrien sentir fora de l'Església. Tot cercant la voluntat de Déu a través de la pregària, el diàleg i la reflexió en comunitat, i caminant al costat del seu poble. Ha de ser veu valenta de l'Evangeli i impulsar obres de caritat, cultura i justícia que mostrin l'amor de Crist, servir els més pobres, atraure tothom cap a la fe, a través del testimoniatge del seu servei desinteressat i l'exemplaritat de la seva vida. Ho demanem per a tots els bisbes de l'Església, i especialment en aquests dies perquè aquests dons siguin atorgats al nou bisbe coadjutor d'Urgell.

> **Valorem que sigui un pastor humil, proper, accessible i disposat a acompanyar els fidels**

La creença en Déu va a més

FE EN EL MÓN

DANIEL ARASA

Afirmar avui que creure en Déu va a més, in crescendo, pot sorprendre molts lectors, o fins i tot que mostrin incredulitat davant l'evident descens de la pràctica religiosa a Europa i altres països d'Occident. Tot i això, s'està donant un fenomen notable i curiós en un camp especialment significatiu, el científic. Al llarg dels tres últims segles ha estat sempre present el debat sobre la compatibilitat de fe i ciència, i molts s'inclinaven pel "no", de manera que una part molt important dels membres de la comunitat científica es declaraven ateus o agnòstics. Estan canviant molt els temps avui. Potser comença a fer-se realitat allò que deia Louis Pasteur: "La poca ciència allunya de Déu, però la molta ciència ens apropa a ell".

Els últims temps molts científics expressen la seva creença en Déu

En els últims temps molts científics expressen obertament la seva creença en Déu o expliquen que el mateix els passa a altres dels seus companys. Alguns ho expliciten en llibres que s'han convertit en supervendes, nivell de vendes gens freqüent en un llibre religiós actual. Així ho han fet Michel-Yves Bolloré i Olivier Bonnassies a *Dios. La ciencia. Las pruebas. El albor de una revolución* (Funambulista). A La Contra de *La Vanguardia* el primer d'ells declarava amb rotunditat fa uns mesos: "És impossible científicament que Déu no existeixi". Ell i d'altres expliquen que després de tanta complexitat de l'univers hi ha un pla intel·ligent que de cap manera pot ser resultat de la casualitat, del caos. A la pregunta de quina era la posició d'Einstein, la resposta de Bolloré va ser: "Einstein, el més savi del segle XX, va ser deista, va apuntar cap a una causa de l'univers, un Déu, però no unipersonal".

Un altre llibre recent en la mateixa línia és el de José Carlos González-Hurtado, *Nuevas evidencias científicas de la existencia de Dios* (Voz de papel), en què explica que una amplíssima majoria dels grans científics són creients, tot i que en molts casos no d'un Déu personal. En la presentació del llibre a Barcelona, l'autor va fer la següent afirmació: "L'ateisme és de lletres", com a referència al fet que els qui són ateus parteixen aprioristicament d'una ideologia que nega Déu, mentre que els científics, els que es basen en dades comprovables, són creients. Va fer un repàs als premis Nobel i va explicar que la majoria dels guardonats en matèries científiques eren creients, mentre abundaven més els ateus en camps com el de la literatura.

MANÉ ESPINOSA

L'enginyer informàtic Michel-Yves Bolloré

En una línia semblant als anteriors, des d'una altra òptica i a un nivell molt pròxim a nosaltres, també hi ha l'exitós llibre *Diez razones para creer en Dios* (Albada), d'Oriol Jara.

El gir que s'està fent en el món científic encara no ha impregnat el conjunt de la societat, perquè són fenòmens lents, d'aigües profundes més que d'ones superficials, però són decisius al final. En aquest cas representen un retorn a Déu, tot i que no impliquen de manera automàtica una incorporació al cristianisme o a una altra religió. Molts d'aquests científics són deistes que a la seva manera veuen clar un Déu creador, causa de l'univers, mostrant a més que es pot arribar a Déu per la raó, sense necessitat d'assumir una religió concreta. Cosa diferent és conèixer o acceptar que Déu s'ha revelat, que ha parlat a l'home. En el cas del cristianisme, que fins i tot s'ha encarnat.

Hi ha un canvi d'escenari. En un altre moment el debat era creure o no en Déu. Avui s'ha convertit en una qüestió del passat i l'eix s'ha desplaçat cap a l'acceptació o no –en el món cristià– de la figura de Jesucrist i de la seva doctrina i missatge●

Un monjo de Montserrat presidirà una congregació benedictina

■ El monjo de Montserrat Ignasi M. Fossas Colet (Aiguafreda, 1960) presidirà la congregació benedictina Sublacense Cassinesa OSB, integrada per uns setanta monestirs de 24 països. Ha estat elegit per un termini de vuit anys prorrogables i la seva missió com a superior de la congregació serà "promoure la fraternitat entre els monestirs" i "vetllar per les relacions amb la Santa Seu". Fossas Colet és llicenciat en Medicina per la Universitat de Barcelona i el 1986 va ingressar a Montserrat, on va ser prior entre el 2011 i el 2021. / Redacció

La biblioteca personal del cardenal Vidal Barraquer, disponible

■ La biblioteca del seminari de l'arquebisbat de Tarragona ha incorporat al Catàleg Col·lectiu del Patrimoni Bibliogràfic de Catalunya un total de 750 exemplars de la biblioteca personal de qui va ser cardenal arquebisbe de Tarragona entre el 1919 i el 1943, Francesc Vidal Barraquer. Són documents que van del segle XVI a començaments del segle XX, entre els quals hi ha monografies de dret civil i canònic, en català i castellà, i un important volum d'obra teològica en català de finals del segle XIX. / Redacció

In Memoriam

†

David Jou Andreu

(1924-2024)

Fill predilecte de Sitges

Capità de la Marina mercant i historiador

Vidu de Lolita Mirabent Muntané (1926-2014)

Ha mort a Sitges, cristianament i amb la ment clara, el 13 de setembre del 2024. Els seus fills, David i Elisabet, Lluís i Vinyet, Xavier i Pilar i Pere; nets, Albert i Elsa, Carles i Patrícia, Helena i David, David i Vica; i besnets, Clara i Alexandre, us ho fan saber i us preguen un record i, als creients, també una pregària. Les exèquies se celebraran a la parròquia de Sitges, avui diumenge, 15 de setembre, a les deu del matí.

†

Enric Sopena Daganzo

Periodista

Va morir el 7 de juliol del 2024, a Madrid, als 78 anys, havent rebut els Sants Sagraments. La seva dona: Margarita Sáenz-Diez Trias; els seus fills: Marisol, Pita, Miguel, Margarita i Enric; fills polítics: Pepín i Eduardo; nets: Fernando, Ignacio, Pablo, Daniel, Blanca, Álvaro, Bosco, Martín i Olivia; i la seva germana, Mariam preguen una oració per la seva ànima. La missa pel seu etern descans tindrà lloc el 16 de setembre, a les 20 hores, a l'església Sagrat Cor Jesuïtes, (carrer Casp, 27, de Barcelona).

†

Jaume Torner Sallés

Metge cirurgià jubilat

Ha mort cristinament a Valldoreix en companyia de la seva família, a l'edat de 103 anys el dia 13 de setembre del 2024. (A.C.S.) La seva esposa, Núria; els seus fills, Jaume i Maria Rosa, Núria i Josep; els seus nets, Cristina i Sergi, Marta i Gabriel, Lluís i Ariadna, Maria; els seus besnets, Pau, Lluc i Inés, i família tota ho comuniquen als seus amics i coneguts i els preguen de tenir-lo present en el seu record i a les seves oracions. La cerimònia tindrà lloc demà, dilluns dia 16 de setembre del 2024, a les 12.30 hores, al Tanatori Les Corts.

†

Lluïsa Torrellas Fontanellas

Ens ha deixat el 4 de setembre d'enguany, a Barcelona, a l'edat de 90 anys, desprès de rebre els darrers Sagraments. La seva família us ho fa saber. La cerimònia de comiat se celebrarà el proper dimecres, 18 de setembre, a les 17.30 hores, a l'església del Reial Monestir de Santa Maria de Pedralbes. En pau descansi.

CONCEPCIÓN CAPUZ PONS

† Ha fallecido cristianamente, el 14 de septiembre en Barcelona, a la edad de 90 años. Su cuñada, sus sobrinos, nietos y demás familia agradecen las condolencias y muestras de cariño recibidas y ruegan una oración por su alma. El velatorio tendrá lugar hoy, 15 de septiembre, a las 18 horas, y la misa funeral en su memoria se celebrará mañana lunes, 16 de septiembre, a las 15 horas, en el Tanatori Les Corts.

ANIVERSARIS

Vint-i-sisè aniversari

M.ª CARMEN CASTILLO GRANÉ

El cel, el mar i el teu somriure; mami! No hi ha dia que passi que no estiguis en el nostre record; has estat el millor exemple d'amor! T'estimem i t'enyorem sempre. – Calonge, 15 de setembre del 2024.

Avui fa un any

Serveis Funeraris de Barcelona — mémora

- Maria Teresa Mangas Valiente
- José Antonio Martí Rebull
- Isabel Jordan Escriche
- Jose Maria Fortuny Folch
- Matilde Valladares Ruíz
- Eduvigis Labajo Morales
- Enrique Rascón Molina
- Pere Alberich Rodríguez
- Mercedes Nebot Brunet
- Rosa Elvira González Pérez
- Rita Zarzoso Visus

Llistat publicat per cortesia de Serveis Funeraris de Barcelona.

VIURE

GENT

El príncep Enric fa 40 anys amb un substanciós regal

Colau se'n va per lluitar contra la ultradreta i tornar el 2027

L'exalcaldessa s'acomiada dels seus a la festa del desè aniversari de BComú

LLIBERT TEIXIDÓ

L'exalcaldessa Ada Colau va estar acompanyada a la Nau Bostik del seu cercle més pròxim

El nou organigrama dels comuns

La sortida de qui va encapçalar la llista de BComú a les últimes eleccions trastoca l'organigrama del grup municipal de la formació. Les regidores Janet Sanz i Gemma Tarafa fan un pas endavant. Sanz serà la nova presidenta del grup, i Tarafa, la portaveu. La primera és una de les cares més conegudes dels comuns, un dels artífexs de les transformacions urbanístiques de l'urbs durant els dos anteriors mandats. Tarafa no és tan coneguda entre el gran públic, però és una de les persones de confiança de Colau. En l'anterior mandat va ser regidora de Salut i Envelliment. La sortida de Colau també propicia la tornada al Consistori de Jordi Rabassa, que va ser el regidor responsable del districte de Ciutat Vella.

LA CRÒNICA

LUIS BENVENUTY
Barcelona

D'aquí poques setmanes Ada Colau, com a brigadista internacional del segle XXI, marxarà a combatre la ultradreta arreu del món. I aquí a Barcelona què passa, què succeeix? Un es pregunta si potser per aquests verals la ultradreta i el feixisme no avancen a preocupants passos. Que ningú no es posi nerviós. Tranquil·litat. El pla de l'exalcaldessa preveu molt seriosament la possibilitat de tornar abans o després i tornar a conquerir l'alcaldia de la ciutat en les eleccions municipals del 2027.

Almenys això és més o menys el que la mateixa Colau va donar a entendre ahir durant la llarga intervenció de més d'una hora a la festa del desè aniversari de BComú. La veritat és que un no sap mai a què atenir-se amb la fundadora de la Plataforma d'Afectats per la Hipoteca. Quan esperes que doni grans explicacions, sense més ni més, es posa supercríptica, i quan menys t'ho esperes deixa anar un gran titular. Sempre va ser així. L'espai número 53 de la Nau Bostik es va quedar petit. Els activistes van superar les previsions de l'organització. L'expectació era màxima...

"Ella pot fer el que li doni la gana", diuen entre bastidors els seus, els de sempre, en espera que Colau pugi a l'escenari i agafi el micròfon. "Per tornar primer ha de marxar, no?", deixen anar a la cua de les acreditacions. A aquests saraus sempre hi van els més implicats, els més involucrats, els més pròxims. Qualsevol crítica semblaria molt estranya. El bany de masses estava garantit. "La veritat és que es va acabar un cicle, aquí a Barcelona, i necessitem que en comenci un altre". "Hem de tornar a guanyar". I quina millor manera de guanyar que escrivint llegendes?

Entre els assistents, Ernest Urtasun, ministre de Cultura, Jordi Martí, secretari del Ministeri de Cultura, Gerardo Pisarello, secretari de la mesa del Congrés dels Diputats, Jéssica Albiach, presidenta del grup parlamentari català dels comuns, Gala Pin, diputada de Comuns Sumar, l'eurodiputat Jaume Asens...

Tothom és més o menys conscient que, si Colau no es presenta a les eleccions municipals del 2027, els comuns poden rebre una trompada electoral de dimensions històriques, com també que quatre anys a l'oposició no contribuiran precisament a reforçar la figura de l'exalcaldessa davant la ciutadania en general.

La fundadora de la PAH entén que ara com ara pot ser més útil "bastint ponts"

Els comuns que es queden ja s'encarregaran de desgastar l'alcalde Jaume Collboni.

El primer any i escaig de mandat va deixar ben clar que els socialistes no tenen la més petita intenció d'incorporar els regidors de BComú al govern municipal. Aquests mesos van fer palès que la relacionis personals entre l'alcalde i l'exalcaldessa són molt tibants des de fa molt de temps, molt més del que molts sospitaven. Ahir mateix Colau va deixar caure unes quantes invectives contra el seu antic soci de govern durant els dos anteriors mandats i contra el que fa ara. A més, l'alcalde Collboni juga com ningú a la geometria variable, i de cap manera no se sent incòmode governant amb només deu regidors.

El fre a qualsevol govern municipal tripartit d'esquerres va obrir aquesta porta a l'exterior

En realitat, la prioritat dels socialistes és sumar a l'executiu els cinc regidors d'ERC. L'aliança amb els republicans no els donaria gaire més autonomia política, però sí que els permetria alleugerir les agendes i rebaixar la càrrega de treball quotidià. Durant els pròxims tres anys els acords amb BComú estan cridats a ser puntals. Collboni confia a presentarlos aviat una proposta de pressupostos tan progressistes que els comuns no tinguin altre remei que donar-li suport. A més, el més que possible suport dels comuns a la proposta de pressupostos de la Generalitat del president Salvador Illa pot desencadenar fàcilment un efecte cascada a l'Ajuntament.

Mentrestant, Colau exercirà de brigadista internacional del segle XXI per l'estranger. Així es

Continua a la pàgina següent

Les excursions de turistes en bici saturen els carrils més cèntrics

La via que passa davant de la Pedrera és una de les més afectades

LLIBERT TEIXIDÓ

Molts s'aturen per fer-se una fotografia i d'aquesta manera interrompen la circulació

EUGENIA YÚFERA
Barcelona

Les excursions de turistes amb bicicleta estan generant molèsties i inconvenients a bona part dels carrils bici més cèntrics i transitats de Barcelona. El que passa davant de la Pedrera il·lustra aquesta situació. Els tours en bici i les bicicletes de lloguer diari s'agrupen en fila índia i entorpeixen la circulació.

"Aquests turistes van lents i esquivar-los és un perill perquè que no es pot avançar una filera de vuit o deu bicicletes en carrils bici petits o de doble direcció", assegura Joan Marc Montserrat, de l'associació Bicicleta Club de Catalunya (BACC). "El carril bici de Provença, davant de la Pedrera, és horrible, perquè és de doble direcció i has de tocar el timbre sistemàticament si no vols xocar contra un turista en bici que està distret amb l'obra de Gaudí o qualsevol altra persona que s'aturi per fer-se una selfie".

A més, molts veïns del districte de Ciutat Vella, sobretot del Barri Gòtic, ja estan una mica cansats de trobar-se cada dos per tres a la cantonada una tirallonga de turistes amb bicicleta, patinets i molts altres artefactes de mobilitat personal. Les criatures, la gent més gran i les persones amb problemes de mobilitat són els que veuen més alterades les seves vides quotidianes. "Sembla que hagis de demanar-los permís per poder passejar tranquil pel teu barri –diu Martí Cusó, de l'associació de veïns del Gòtic–. Els barris del districte de Ciutat Vella ja s'han convertit en un parc temàtic. Sembla que les vides dels que hi viuen no siguin cap prioritat. Volem tranquil·litat, espais en què els nens puguin jugar, que ens puguem asseure i fer vida de barri sense estar importunats constantment per les masses de visitants".

Els col·lapses tenen lloc sobretot a les vies per a ciclistes més estretes i les bidireccionals

La normativa de l'Ajuntament de Barcelona estableix que els tours turístics amb bicicleta no poden superar les nou persones en carrers inferiors als 10 metres d'ample, i les 15 persones en la resta de carrers de l'urbs. El Consistori, tot i això, no disposa d'un balanç concret de sancions interposades en aquest àmbit. L'associació de veïns del Gòtic assegura que són molts els grups que superen aquests límits, i que la Guàrdia Urbana sembla que està molt més preocupada per altres qüestions. D'altra banda, bona part d'aquestes excursions no estan pas organitzades.

La saturació de molts dels espais dedicats a l'aparcament de bicicletes també molesta la gent que acostuma a pedalar pel centre de Barcelona. No pocs aparcaments de la ciutat habitualment estan plens de bicicletes compartides, de bicicletes de lloguer diari, com les taronges de Donkey Republic o les turqueses de Bolt. "El ciclista local no sol fer servir aquestes bicicletes, en tot cas fa servir les del Bicing", diuen des del BACC.

Al Gòtic lamenten que aquests grups sobre rodes alteren la vida quotidiana de molts veïns

En realitat, aquestes bicicletes compartides no requereixen aquests emplaçaments. Disposen del seu propi sistema de seguretat digital. Fonts municipals assenyalen que "els espais previstos per a aquestes bicicletes són els aparcaments en forma d'U invertida disposats a l'espai públic", però que "han d'estar lligades amb candau en els punts d'ancoratge". L'associació de veïns del Gòtic es queixa que "els veïns no poden aparcar perquè empreses privades fan un ús privatiu de l'espai públic". I els del BACC es pregunten: "Com és que una empresa privada ocupa un espai que ni tan sols no està dimensionat per als usuaris de Barcelona?".●

"Ella pot fer el que vulgui", diuen els comuns

Ve de la pàgina anterior

forgen les llegendes. El més probable és que la líder de BComú oficiï el comiat de l'Ajuntament de Barcelona al ple municipal d'octubre.

Perquè el món, tal com va lamentar quan va pujar a l'escenari de la Nau Bostik i va agafar el micròfon, no s'assembla gaire al de fa deu anys: la ultradreta avança a Europa, els feixistes estan més organitzats que mai, el que passa a Amèrica Llatina també és molt preocupant, la democràcia es debilita una mica més cada dia que passa, no podem quedar-nos de braços plegats davant el genocidi que pateix el poble palestí...

"A sobre, tenim un sistema econòmic depredador que cau en barrina i que està disposat a morir matant –també va dir Colau als seus–. Sincerament, crec que en aquests moments puc ser molt més útil bastint ponts. Les forces d'esquerra hem d'espavilar, articular-nos molt millor en tots els àmbits".

Tot i això, Colau també va destacar que les seves paraules no eren un comiat definitiu. "Continuarem juntes, fent comunitat als barris i celebrant que som vives, juntes i que ho volem canviar tot sense demanar permís i sense por".

LLIBERT TEIXIDÓ

Les comunes Sanz i Tarafa, al centre, escoltant Colau

L'exalcaldessa no va dir en cap moment d'una manera literal que serà la candidata dels comuns a les eleccions municipals del 2027. Tot i això, sí que va deixar ben clar que el projecte de transformació social que va començar ara fa deu anys encara té un llarg recorregut i que no està disposada a permetre que els lobbies, els poders fàctics, les agrupacions empresarials i els valedors de les institucions de tota la vida tirin per terra tot el que van fer durant els dos últims mandats.

Així ho entén. I els seus la van acomiadar al crit d'"alcaldessa, alcaldessa...".●

Copa de l'Amèrica

Fa 40 anys que el fotògraf Carlo Borlenghi, el millor fotògraf nàutic del circuit, retrata l'esdeveniment

L'ull de la Copa de l'Amèrica

PIERGIORGIO M. SANDRI
Barcelona

KOS PICTURE SOURCE / GETTY

A tota vela
Carlo Borlenghi és el fotògraf més cotitzat de les regates; a la foto gran, un catamarà d'Alinghi navegant al llac de Ginebra, i a baix, un vaixell de la regata Conde de Godó, un autoretrat i uns velers a la competició Sidney-Hobart

CARLO BORLENGHI

CARLO BORLENGHI / AP

No sap nedar. No hi entén de navegar. Ha nascut a Bellano, un poble al nord d'Itàlia envoltat de muntanyes. I tot i això Carlo Borlenghi ha vinculat la seva trajectòria professional al mar. Fins a convertir-se en una llegenda. Amb el francès Gilles Martin Raget, se'l considera el millor fotògraf nàutic de la història, l'autor de fotos impossibles, el creador d'un gènere, dins de l'art visual. Avui, als 68 anys, surt a buscar el Luna Rossa amb el seu entrepà embolicat en paper d'alumini.

Borlenghi va començar retratant la Copa de l'Amèrica el 1983. "He estat testimoni de l'evolució de l'acer fins al carboni. Però el més difícil és fer fotos a embarcacions que ara volen a 50 nusos. A l'aigua amb les onades no et pots agafar i de vegades se me'n va l'objectiu i acabo retratant al cel", confessa.

Opina que fa dècades fer fotos de la competició era més gratificant perquè l'atleta era el protagonista. "Tenies més possibilitat de ressaltar el costat humà. Veies persones, l'esforç que suportaven. El que estava emprenyat. El que havia perdut. Eufòria i desesperació. I les maniobres amb les veles acolorides dels espinàquers... Et donava més joc que els vaixells voladors. Ara em costa més: els AC75 són màquines amb homes emmascarats. De vegades sembla que no hi hagi ningú a bord".

Malgrat la seva fama, Borlenghi no es va adormir mai sobre els llorers. Va ser pioner en la fotografia digital a començament dels noranta. "Vaig comprar una màquina que costava com un pis amb vista al llac. Però fou un encert, perquè era el primer que proporcionava fotos als mitjans". El 2016, la seva passió per l'aigua gairebé li costa la vida. Al llac de Garda, mentre seguia una regata de catamarans, una embarcació va acabar aterrant sobre la seva llanxa. Va tenir els reflexos per saltar a l'aigua i salvar la pell.

Aquell noi que venia als pantalans les fotos per pagar-se la carrera amb els anys ha muntat una agència de renom especialitzada en els temes d'aigua. Les seves imatges són en moltes de les postals dels estancs de Sardenya, amb fotos de platges paradisíaques. "Fa dècades en aquests llocs no només hi havia menys turistes, sinó que eren persones de bon gust, de classe alta, elegants", recorda. "Però jo volia ser com Henri Cartier Bresson, captar la vida quotidiana. Jo no sé fer retrats. Així que el 2020 em vaig proposar un repte: retratar tots els habitants del meu poble, més de 1.800 persones. Vam fer una exposició que va ser un gran èxit".Quin és el seu secret? "Cada any estudio el meu material de l'any anterior per no repetir-me. I segueixo aquesta regla: la millor foto és la que no necessita peu de foto".●

Anticipar-se al moment

EL MIRADOR

XAVIER CERVERA
Barcelona

Fa 40 anys, quan va començar, recorda Carlo Borlenghi, tot era diferent... "Feies les fotos, enviaves el rodet al laboratori i prenies alguna cosa amb els mariners al bar del club –em va dir l'última vegada que ens vam veure–. Dos dies després, triaves les *diapos* i les enviaves a l'agència. Avui dispares, reveles els fitxers, edites, hi afegeixes els peus, les distribueixes per internet, les penges a xarxes... Ja no hi ha temps per al bar".

Sembla una professió agradable, la de fotògraf de regates de la Copa de l'Amèrica, però... "Ara els velers són tan ràpids que necessites disparar com en una cursa d'F-1. És com el Mundial de futbol. Els millors dissenyadors inventen noves maneres de competir. De Newport a Nova Zelanda he vist una evolució increïble, passant de 15 kn a 50 kn. És la cursa més difícil de guanyar. Diners, organització, tàctica... Hi ha tantes possibilitats d'equivocar-se... Són els millors navegants del món. És una fantàstica escola de vida".

Has d'estar a l'altura. No és fàcil immortalitzar aquesta aventura a prop de 100 km/h, amb la sal a la cara. Perquè per captar el gran moment l'has de veure abans que passi. Només així hi pots arribar a temps. Allà hi ha la mestria de Borlenghi, rere l'empremta de Cartier-Bresson i del seu *instant decisif* a velocitats de tret que competeixen amb els F-1 del mar.

I així, en les pitjors condicions, Borlenghi uneix forma i contingut, art i plàstica. Parlem de pur fotoperiodisme. "Cada any té la seva foto. Cada nou enquadrament és la meva millor obra". Una, tot i això, encara l'impressiona. "El 2010 van transportar un catamarà en helicòpter, de Ginebra a Gènova. Jo era en un altre helicòpter i...".●

V. CUERVO

Tres mil persones participen en el Matagalls-Montserrat

Aquest cap de setmana se celebra l'edició número 45 de la Matagalls-Montserrat. Fins a tres mil persones s'hi van apuntar per recórrer els 83,4 quilòmetres i superar els pràcticament 6.000 metres de desnivell en menys de 24 hores. La nit sempre es fa especialment llarga. Aquesta marxa degana de tot Catalunya no és competitiva, el que compta és arribar, de la manera que sigui, caminant, corrent... i és organitzada pel Club Excursionista de Gràcia. Per desè any consecutiu, la tradicional prova ha exhaurit totes les places disponibles per participar-hi. Aquest límit queda establert amb l'objectiu de protegir els paratges naturals on té lloc.

Un foc a l'Alt Empordà obliga a tallar l'AP-7 i l'AVE

Ha cremat unes 14 hectàrees, segons dades dels agents rurals

SÍLVIA OLLER
Girona

Quan els Bombers treballaven per donar per controlat l'incendi de Cabacés, declarat dijous a la comarca del Priorat i que va posar l'ai al cor als veïns, agricultors i negocis del parc natural de la serra de Montsant, ahir un altre foc sorprenia a l'altre extrem de Catalunya, a l'Alt Empordà, a pocs quilòmetres de la frontera amb França.

Poc abans de les quatre de la tarda, les flames agafaven una zona agrícola i forestal al terme municipal d'Agullana (Alt Empordà), a prop de la carretera local GI-500, i amb el temut vent de la tramuntana van posar en perill dues grans infraestructures properes. La circulació de l'AVE va ser interrompuda cap a les 16.45 h entre Figueres i el túnel del Pertús a petició dels Bombers, perquè els efectius desplaçats –més d'una trentena de mitjans terrestres i aeris– poguessin treballar en l'extinció de les flames, pròximes a la via fèrria. D'altra banda, el Servei Català de Trànsit també va tallar la circulació a l'autopista AP-7, entre les sortides Figueres nord i la Jonquera, en els dos sentits de la marxa durant dues hores, i la carretera local GI-500.

Els bombers van estabilitzar l'incendi cap a les sis de la tarda, cosa que va permetre reobrir la circulació en sentit nord a l'AP-7. El trànsit de l'AVE es va reprendre abans de les 20 h. Al tancament d'aquesta edició s'havien cremat unes 14 hectàrees, segons dades provisionals dels agents rurals, que investiguen les causes. La col·laboració d'agricultors de la zona que van llaurar les terres per evitar que el foc arribés a una zona muntanyosa va ser vital per evitar que el foc anés a més.

BOMBERS DE LA GENERALITAT / ACN

Imatge aèria de la serra de Montsant

Els Bombers donen per controlat l'incendi de Cabacés (Priorat), que ha cremat unes 108 hectàrees

A mitja tarda es donava per controlat l'incendi de Cabacés, que ha cremat 108 hectàrees, la majoria forestals i en una petita proporció agrícoles del parc natural de la serra de Montsant. Precisament les vinyes situades al peu de la serra de Montsant van tenir un paper determinant per frenar un incendi amb un potencial de destrucció d'unes 1.000 hectàrees.

Durant la nit de divendres a dissabte, amb l'incendi perimetrat i estabilitzat, un centenar de Bombers van remullar la zona per evitar la reactivació de les flames en una zona molt castigada per la sequera. L'alcalde de Cabacés, Jaume Pujals, reclamava mesures estructurals per afrontar els incendis. El foc de Cabacés s'ha convertit, de moment, en el pitjor d'una campanya que s'anticipava dura per la sequera que ha afectat Catalunya en els últims tres anys. Tot i això, les pluges del maig i el juny en zones assedegades han contribuït que els pronòstics no s'hagin complert.

Aquests incendis arriben a les portes de la tardor. Ho recordava la subinspectora de l'àrea forestal GRAF dels Bombers, Marta Miralles, en un article publicat a final d'agost pel periodista Esteve Giralt en aquestes pàgines. "És molt habitual tenir un gran incendi al final de la campanya" i fixava la seva preocupació als dos extrems de Catalunya, on el vent podia jugar males passades.●

EL DIETARI D''EL MÓN'

Jordi Basté

Setmana 2

Màrius Carol estrena nova novel·la; un jove youtuber aconsegueix la docusèrie de l'any; les millors i pitjors cançons de Lluís Llach; la història de moltes drogues i rock and roll d'una banda històrica, Tequila, i l'última oportunitat per veure un dels grans musicals de la història, 'Mar i cel'.

DL
DILLUNS
Màrius Carol

Es titula *El nen dels escacs* i, com tot el que fa o diu en Màrius, és interessant. És la història del pare del seu sogre, la seva vida en la guerra i la relació amb la família. En Màrius barreja dues de les seves passions, el periodisme i la literatura (la tercera és el Barça). Ajudat per l'historiador Carles Querol, em sorprèn quan rebo en directe un missatge que em xiva que el fill de l'historiador és l'Oriol, el CEO de Kosmos (King's League). Per cert, el watsap me l'envia el periodista Guillem... Carol, que no té res a veure amb en Màrius.

DT
DIMARTS
Carles Tamayo

Impressiona *Cómo cazar a un monstruo* a Prime. Un jove Carles Tamayo explica que la captura d'aquest pederasta condemnat a 24 anys de presó va ser per culpa del narcisisme del personatge, que li va demanar un reportatge per parlar de la seva vida. I és aquí quan Tamayo es qüestiona per què aquest perill públic encara va lliure pel carrer. Tamayo va saber de la detenció d'aquest home perquè la seva mare estava escoltant RAC1. A partir d'aquí, s'inicia un dels documentals de l'any. Una meravella, una barbaritat.

DC
DIMECRES
Lluís Llach

En Lluís arriba a la ràdio per parlar de la manifestació convocada per dimecres. És transparent, sempre ho ha estat i les crítiques de les xarxes li importen entre poc o gens. Diu el que diu i qui ho vulgui entendre, bé, i qui ho manipuli, també. Falla la manifestació perquè la gent, pel que sigui, ha desconnectat d'un relat carregós. La part musical de l'entrevista ens encanta. La seva cançó que més li agrada, *Només per a tu*. La que menys, *El bandoler*. Ah, i *Amor particular* no va dedicada a Flotats, sinó al públic.

DJ
DIJOUS
Alejo Stivel

Passejant per una llibreria veig en una cantonada un llibre titulat *Yo debería estar muerto*. Moltes vegades l'èxit d'un llibre desconegut és al títol. El que passa és que aquest va lligat al seu autor: un dels components d'una banda de la meva infantesa, Tequila. És Alejo Stivel. Montse Girona aconsegueix que, en pocs dies, ens visiti. L'autor d'himnes com *Salta, Dime que me quieres o Nena* s'explica i entre drogues (toves i dures), un càncer, altres malalties i un tiroteig a l'Argentina dona la raó al títol del llibre.

DV
DIVENDRES
Dagoll Dagom

Emetem *El món a RAC1* des del de l'escenari del Teatre Victòria de Barcelona. *Mar i cel* torna i la venda prèvia bat rècords. El teatre ple i van ampliant dates. Musical transgeneracional que demostra qui va ser president de l'Espanyol, Joan Collet, que durant el programa m'envia un missatge: "La meva família ha vist *Mar i cel* tres vegades. El meu fill gran porta tatuat el logo dels pirates en una cama. Ja tenim entrades per a la quarta". El Victòria s'omple aquest matí per ovacionar aquesta històrica companyia.

Detingut a Terrassa l'autor de l'última mort amb arma blanca

La víctima va ser apunyalada amb un ganivet de 21 centímetres al carrer

MAYKA NAVARRO
Terrassa

Aquesta vegada l'escenari ha estat Terrassa, i la víctima, un marroquí de 33 anys, veí de la localitat, que ha mort aquesta passada matinada després de rebre en ple carrer una punyalada amb un ganivet amb un fulla de 21 centímetres. L'agressió va tenir lloc poc abans de la una de la matinada de dissabte, i en menys d'una hora els Mossos d'Esquadra ja havien detingut el presumpte autor. La policia de la Generalitat encara investiga les causes d'aquesta agressió mortal, si potser la va desencadenar l'intent de robatori d'un telèfon mòbil.

El sospitós és un home nascut a Gàmbia el 1980 que es va amagar en un edifici del carrer Renaixement i que va provar d'enganyar els policies que el buscaven fent-se l'adormit. Però l'estratagema no li va sortir bé, de cap manera. La ràpida arribada de diversos policies va resultar clau. Durant l'escorcoll corresponent els mossos també van trobar el ganivet en qüestió, amb el mànec negre i la fulla encara ensangonada.

La inquietant i recent proliferació d'armes blanques s'ha convertit en una de les prioritats de l'actual equip de la conselleria d'Interior, amb la socialista Núria Parlon al capdavant. Tot just posar un peu en el departament, la consellera va encarregar al nou director de la policia, Josep Lluís Trapero, l'elaboració d'un ambiciós pla que impliqui totes les policies municipals i la seguretat privada amb l'objectiu de combatre un fenomen que només aquest any ha llevat deu vides. *La Vanguardia* publicava aquesta setmana unes xifres molt i molt contundents que ajuden a entendre molt més bé l'abast d'aquest problema de seguretat que, a més, està desencadenant un gran neguit ciutadà. Cada dotze hores té lloc a Catalunya una lesió amb arma blanca.

JOAN MATEU PARRA

Un dispositiu recent de la Guàrdia Urbana al Raval

Cada dotze hores té lloc a Catalunya una lesió amb navalles, ganivets, matxets...

Aquest últim crim va tenir lloc al carrer Periodista Grané, a l'altura de l'encreuament amb Renaixement. Precisament en aquesta part de Terrassa els Mossos van desplegar la setmana passada i també aquest cap de setmana un gran dispositiu de seguretat ciutadana. Això explica l'arribada de dues patrulles dels Mossos i de la policia municipal al poc temps de produir-se els fets i que la detenció del principal sospitós tingués lloc en menys d'una hora.

Aquesta primera patrulla de seguretat ciutadana dels Mossos va trobar la víctima, encara amb vida i acompanyada d'un amic que desesperadament provava de tapar-li la ferida per on l'home sagnava d'una manera molt abundant. Els agents van dur a terme diverses maniobres de reanimació fins que va arribar de l'ambulància del Servei d'Emergències Mèdiques (SEM), que únicament va poder certificar la mort del jove.

L'amic de la víctima va assegurar que la discussió entre tots tres es va iniciar per un telèfon mòbil. Els investigadors del grup d'homicidis de la regió policial metropolitana nord acabaran d'aclarir si aquesta discussió va venir precedida pel robatori del dispositiu. La investigació està sota secret d'actuacions.●

Barcelona retirarà la missa de la Mercè del programa de les festes

REDACCIÓ Barcelona

Fonts municipals van informar ahir que la inclusió de la missa de la Mercè en el programa de la festa major de Barcelona d'aquest any respon a un error tècnic i que el govern de l'alcalde Jaume Collboni ja ha ordenat de retirar-la tant de la pàgina web corresponent com de les reimpressions que encara puguin fer del programa.

La Vanguardia va informar en la seva edició de dissabte que el Consistori tornava a incloure en el programa oficial d'aquesta festa major la missa de la Mercè, una referència que el govern de l'alcaldessa Ada Colau havia esborrat dels pasquins i webs municipals el 2015.

Les fonts de l'Ajuntament de Barcelona van explicar ahir que "des del respecte a totes les creences, entenem que les celebracions litúrgiques no han d'aparèixer en el programa oficial de les festes atenent la seva vocació popular i laica. Així ho va comunicar l'alcalde Collboni per carta al juliol a les comunitats religioses que es van adreçar al Consistori per demanar que la missa aparegués en el programa".●

A la primavera
Francisco Rivera i Lourdes Montes amplien la família

Després de deu anys de matrimoni i dos fills en comú, la Carmen, de vuit anys, i en Curro, de cinc, el torero i la dissenyadora han anunciat que esperen el tercer fill. “Si tot va bé, a la primavera serem un més”, ha escrit Montes juntament amb una foto familiar.

Farà servei comunitari
Timberlake es declara culpable per conduir ebri

El cantant Justin Timberlake s’ha declarat culpable de conduir sota els efectes de l’alcohol. Assumeix una multa de 500 dòlars i accepta fer 25 hores de servei comunitari. També se li retirarà el permís de conduir durant 90 dies.

Enric fa 40 anys lluny dels Windsor

La cort paral·lela dels Sussex a Califòrnia suscita un considerable recel a Buckingham

RAFAEL RAMOS
Londres

Enric va celebrar el trentè aniversari fa una dècada vestit de frac en un acte multitudinari a Londres acompanyat del seu germà Guillem; els vint, preparant-se per entrar a l’acadèmia militar de Sandhurst; els vint-i-cinc, de vacances a Botsuana; els vint-i-vuit, de soldat a l’Afganistan sota foc dels talibans; els quinze, matant el seu primer cérvol a Balmoral, i els tretze, plorant la mort de la seva mare, Diana de Gal·les.

Avui en fa quaranta i l’actual Enric no té res a veure amb l’adolescent que va créixer sense una figura materna que en tingués cura i el guiés, ni amb el nen que va fer la gràcia d’anar a una festa amb un uniforme nazi, ni amb el jove que es barallava amb els fotògrafs gelós de la seva intimitat, ni amb l’adult que va tenir múltiples xicotes abans de casar-se amb Meghan Markle i fer un tomb inesperat a les vicissituds dels *royals* britànics.

L’Enric que avui ho celebra en petit comitè a la mansió de Montecito (Califòrnia), amb la seva dona, els seus dos fills i un grup d’amics, s’ha divorciat pràcticament dels Windsor, no es parla amb Guillem (tots dos van coincidir en un recent funeral per un familiar sense intercanviar cap paraula) i les relacions amb el seu pare i la reina Camila són entre fredes, gèlides i més congelades que un lluç pescat a Namíbia.

Tot i això, un *royal* és un *royal*, encara que abdiqui, i la condició comporta enormes avantatges. No ha estat precisament una sorpresa, perquè hi comptava, però el duc de Sussex s’ha trobat amb el regal d’uns 25 milions d’euros, lliures d’impostos, que la seva besàvia, la reina mare, havia deixat per a ell en un fons perquè li fossin lliurats en ocasió del seu quarantè aniversari. Un bon acompanyament per al pastís i el xampany de la festa! (Va percebre una quantitat semblant quan va fer els 21).

Il·lusionat
Diu que els 30 el feien dubtar,però que la idea dels 40 l’entusiasma

40

MAX MUMBY/INDIGO / GETTY

ANWAR HUSSEIN / GTRES

KIERAN DOHERTY / REUTERS

WPA POOL / GETTY

DOMINIC LIPINSKI / AP

Es va rodar al juliol
Katy Perry tria la UAB per gravar l'últim clip

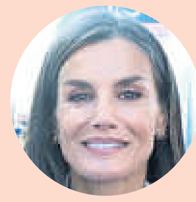
L'artista nord-americana va rodar el curtmetratge de la cançó *I'm his, he's mine*, que es va estrenar divendres, al campus universitari de la UAB. El rodatge es va dur a terme a finals de juliol, quan es va veure Perry a la discoteca La Terrrazza.

SANTORAL

Mare de Déu dels Dolors, Nicomedes, Emilià, Jeremies, Màxim, Nicetes, Teodor, Albí, Caterina de Gènova, Porfidi

ANIVERSARIS

52 *Letizia Ortiz* reina consort d'Espanya

61 *Teresa Helbig* dissenyadora

79 *Carmen Maura* actriu

77 *Eusebio Poncela* actor

64 *Carme Conesa* actriu

A Enric no li falten diners, tot i que viure en una de les zones més exclusives de Califòrnia, amb celebritats com Ariana Grande, Gwyneth Paltrow, Oprah Winfrey, Rob Lowe, Katy Perry, Jennifer Aniston o Ellen DeGeneres no pot ser barat, gens ni mica. A part dels diners heretats (nou milions més d'euros de la seva mare), el rei Carles li va donar una "suma considerable" com a comiat quan se'n va anar a Califòrnia, ha guanyat fins ara uns 30 milions amb el polèmic llibre autobiogràfic (en què reparteix canya a tort i a dret), té un contracte de 35 milions amb Spotify i un més de gairebé cent amb Netflix. El seu últim projecte, acabat d'estrenar, és un documental seriat sobre jugadors de polo. Els Sussex últimament no paren i les seves excursions a l'estranger són com els "viatges reials" de la seva cort alternativa, mentre que els Windsor amb prou feines es mouen pels problemes de salut de Carles i Caterina. Les imatges de les seves estades a Nigèria i a Colòmbia han rebut tanta atenció mediàtica com fossin el rei i la reina, o els prínceps de Gal·les, cosa que no se li ha posat bé al palau de Buckingham. I ara ja en preparen un altre a Botsuana...

Família
No es parla amb el seu germà Guillem i les relacions amb el seu pare i Camil·la s'han tornat gèlides

Diners
Enric acaba de rebre una considerable suma que li va deixar la seva besàvia la reina mare per a quan fes 40 anys

Quan no és de viatge, com avui, Enric teletreballa a casa i tot just surt per passejar el seu labrador per la platja, fer fúting amb els guardaespatlles seguint-lo de prop en un Range Rover o anar a sopar a un restaurant italià (Tre Lune) que li agrada a Meghan i cobra la pizza margarida i la lasanya a preu de caviar. També és ella la que fa la vida social amb els veïns cèlebres i les mares dels amiguets dels seus fills, Archie i Lilibet (de 5 i 3 anys).

Meghan no trepitja Anglaterra i Enric, quan hi va, és sol, tant per a un funeral com per a coses de negocis o per als nombrosos judicis que té pendents a Londres contra la seva família reclamant que li paguin les despeses de seguretat, o contra grups mediàtics que acusa de libel o de piratejar el seu telèfon (el cas amb el *Mirror* s'ha resolt amb una indemnització).

El que és clar és que no s'avorreix, i que avui no rebrà ni una trucada, ni tan sols un missatge, del seu germà Guillem. *C'est la vie!*●

Custo recupera a la passarel·la de Madrid el seu segell

A la tercera jornada de la 80a edició de la Mercedes-Benz Fashion Week Madrid, Custo Barcelona va presentar Come & See, les novetats per a la primavera-estiu 2025. En aquesta col·lecció, el dissenyador català torna a experimentar amb la fusió de materials com la seda, la llana i el jacquard amb teixits tecnològics i ha recuperat els grafismes que li van donar tanta fama als inicis i de què s'havia allunyat els últims temps. Ahir també van presentar les seves propostes a la passarel·la madrilenya Dolores Cortés, Paloma Suárez, Fely Campo, Yolancris i Lola Casademunt by Maite.

VIOLETA SANTOS MOURA / REUTERS

Shailene Woodley serà Janis Joplin

Una pel·lícula explicarà la història de l'estrella del rock morta als 27 anys

ELENA CASTELLS
Barcelona

L'actriu Shailene Woodley, coneguda per la trilogia *Divergente*, la sèrie *Big little lies* o pel seu paper de Lina Lardi a *Ferrari*, ja es prepara per a un nou paper. Es convertirà en Janis Joplin, la cantant dels Estats Units de rock i blues que va esdevenir una icona hippy i de la contracultura durant la dècada dels seixanta. Shailene, de 32 anys, també produirà aquesta pel·lícula autobiogràfica que segons *Variety* disposa d'un pressupost de 10 milions de dòlars.

Janis Lyn Joplin va néixer a Port Arthur (Texas) el 19 de gener del 1943 al si d'una família treballadora. El seu pare, Seth Joplin, treballava en una refineria i la seva mare, Dorothy East, havia destacat cantant a l'institut. Des de molt petita, la seva família va notar que Janis demandava més atenció que els seus altres dos germans petits, Laura i Michael. La seva mare va descriure Janis com a infeliç i insatisfeta, remarcant que la relació familiar era molt complicada. Sent molt jove, l'artista es va convertir amb la seva música en una icona del rock i blues i en un símbol de la contracultura hippy dels anys seixanta. Va morir a la primerenca edat de 27 anys a Los Angeles (Califòrnia), tot just unes setmanes després que un altre important de la música, el seu amic Jimi Hendrix, morís amb la mateixa edat.

CHARLES SYKES / AP-LAPRESSE

MICHAEL OCHS ARCHIVES / GETTY

Dues estrelles Shailene Woodley, de 32 anys, interpretarà Janis Joplin, l'estrella del rock que es va convertir en una icona hippy als seixanta i que va morir amb tot just 27 anys

Shailene donarà vida a la primera dona estrella del rock and roll, recordada no només per la seva poderosa veu i presència escènica, sinó també per ser considerada per la crítica especialitzada com una de les artistes més influents de tots els temps.

El biopic serà filmat a Califòrnia, on destaquen llocs emblemàtics com San Francisco i Sunset Sound a Los Angeles. Woodley ha destacat en un comunicat la importància de Califòrnia en la vida de Joplin, sent l'epicentre d'una contracultura que fins al dia d'avui té un enorme impacte. "L'estat es va convertir en l'escenari en què va explorar no només el món de la música, sinó el de la seva vibrant humanitat (...) Tinc la sensació que Janis estaria somrient d'orella a orella, conduint per la carretera de la costa en el seu Porsche psicodèlic sabent que la seva història està portant oportunitats i finançament a la ciutat i a la gent que tant va significar per a ella", ha afirmat amb relació al suport econòmic de 2,5 milions de dòlars que rebrà mitjançant el crèdit fiscal de Califòrnia.

Encara no hi ha data de rodatge ni d'estrena. Sens dubte, portar la vida de Joplin a la pantalla gran és tot un desafiament, ja que ja hi ha hagut altres intents anteriors que s'han quedat pel camí. Noms com Amy Adams, Zooey Deschanel, Reneé Zellweger, Pink i Melissa Etheridge ja van sonar en el passat per donar vida a l'autora de cançons com *Maybe* i *Peace of my heart*, però per diferents motius aquests projectes no van arribar a veure mai la llum.

L'únic cas en què es va arribar a plasmar part de la història de Joplin va ser a la pel·lícula *La rosa*, del 1979, interpretada per Bette Midler. Però la família de Joplin es va negar a cedir els drets de la seva música, per això al final la cinta amb prou feines va ser una inspiració de la vida de la rockera.●

EN OBERT

LOS TRES MOSQUETEROS: D'ARTAGNAN

La 1 22.05 hores
Aventures 121 minuts ★★★

Direcció: Martin Bourboulon **Intèrprets:** François Civil, Eva Green, Vincent Cassel **Nacionalitat:** França, 2023

D'Artagnan és donat per mort després d'intentar salvar una jove de ser segrestada. A París, intenta trobar els seus agressors.

EL REY ESCORPIÓN: EL LIBRO DE ALMAS

Paramount 22 hores
Acció 102 minuts ★★★★

Direcció: Don Michael Paul **Intèrprets:** Zach McGowan, Pearl Thusi, Peter Mensah **Nacionalitat:** EUA, 2018

El rei Escorpión forma equip amb la guerrera Tala. Junts busquen la llegendària relíquia coneguda com El Libro de las Almas.

PLATAFORMES

E: Estrena

CIVIL WAR

Movistar Plus+ Distopia bèl·lica

Dirigida per Alex Garland i protagonitzada per Kirsten Dunst, Cailee Spaeny i Wagner Moura. En uns Estats Units en plena guerra civil, les tropes de les Forces Occidentals de Texas i Califòrnia i les de l'Aliança de Florida avancen cap a Washington. Dos periodistes planegen entrevistar i fotografiar el president abans que entrin els secessionistes.

EN FIN

Prime Video Sèrie

El dia que ha d'arribar l'apocalipsi, en Tomás (José Manuel Poga) s'aixeca amb ressaca enmig d'una orgia. Fa uns mesos, arran de la notícia de la fi del món, va abandonar la Julia (Malena Alterio), la seva dona, i la Noa (Irene Pérez), la seva filla. Però quan el planeta errant que havia de xocar contra la Terra passa de llarg, en Tomás entén la magnitud de l'error.

MÁS QUE UN MUSEO

CaixaForum+ Documental

Morrosko Vila-San-Juan dirigeix aquest documental en què, a través de la història de la construcció del nou Museu Munch a Oslo, duta a terme durant 12 anys per un taller d'arquitectura espanyol, Estudio Herreros, es descobreix la sorprenent transformació de la capital noruega i planteja la pregunta de com haurien de ser els museus del futur.

IN VOGUE: LOS AÑOS NOVENTA

Disney+ Sèrie documental

Els noranta van ser la dècada en què la moda de disseny va saltar de la passarel·la a la cultura popular. Aquesta docusèrie compta amb cares molt conegudes dels mons de la moda, el cinema i la música, a més d'Anna Wintour (foto) i Edward Enninful de Vogue, i narra des de dins els moments més recordats de la moda i la cultura popular dels noranta.

RECOMANEM

SOMKEAT RUKSAMAN / EFE

EL CASO SANCHO

Max
Sèrie documental

Relat de l'homicidi més mediàtic dels últims anys

Relat exhaustiu a partir dels fets investigats i del testimoni de persones relacionades de la investigació de l'homicidi del metge colombià Edwin Arrieta a Tailàndia l'agost del 2023, comès per Daniel Sancho, fill de l'actor Rodolfo Sancho. La justícia tailandesa l'ha condemnat a cadena perpètua pels càrrecs d'assassinat premeditat, ocultació del cadàver i robatori de documentació aliena. Només uns dies després de la resolució judicial, la plataforma ha estrenat el primer dels tres nous episodis que completen aquesta docusèrie després que a l'abril, coincidint amb l'inici del judici, s'estrenés *El caso Sancho: Episodio 0*.

PROGRAMACIÓ TV

GRAELLA ELABORADA PER ONEDATA. COMERCIAL@ONEDATA.ES

Consulteu aquí la programació d'avui i dels propers dos dies de tots els canals **http://parrilla-tv.lavanguardia.com**

ST SUBTITULAT / **R** REPETICIÓ

La 1

7.35 **El escarabajo verde.** (ST)
8.05 **La recepta perduda** (gastronòmic).
8.55 **Vuelvo a empezar** (sèrie documental). (ST)
9.50 **Saber vivir.** (ST)
10.25 **MasterChef Celebrity** (talent show). (ST) (R)
13.55 **D Corazón** (actualitat social). (ST)
14.00 **L'informatiu.** (ST)
14.30 **D Corazón** (actualitat social). (ST)
15.00 **Telediario 1.** (ST)
16.00 **Sesión de tarde: Despiertos en Estambul.** Alemanya, 2014. Dir.: Marcus Ulbricht. Int.: Jasmin Gerat. La Didem Aksoy és una dissenyadora de moda turcoalemanya que viu a Berlín. (ST)
17.30 **Sesión de tarde: El lugar del corazón.** Alemanya, 2018. Dir.: Stefan Bühling. Int.: Anna Herrmann i Jens Atzorn.
19.00 **Sesión de tarde: Un verano en el Tirol.** Alemanya, 2021. Dir.: Karola Meeder. Int.: Maike Jüttendonk i Sami Loris. (ST)
20.30 **Aquí la Tierra** (divulgatiu). (ST)
21.00 **Telediario 2.** (ST)
22.05 **La película de la semana: Los tres mosqueteros: D'Artagnan.** França, Alemanya, Espanya, 2022. Dir.: Martin Bourboulon. Int.: François Civil i Vincent Cassel. A D'Artagnan, un jove intrèpid, el consideren mort després de pretendre salvar una jove de ser segrestada. Quan arriba a París, intenta trobar els seus agressors.
0.00 **Pel·lícula: Terminator.** R.U., EUA, 1984. Dir.: James Cameron. Int.: Arnold Schwarzenegger i Michael Biehn. (ST)

La 2

11.50 **La 2 express.** (ST)
12.05 **La asombrosa aventura estadounidense de George:** La costa oeste.
12.50 **Página 2:** Carmen Mola.
13.25 **Flash moda.** (ST)
13.55 **La trampa** (entrevistes). Presentador: Pep Plaza.
14.05 **En router** (divulgatiu): La bretxa digital a Osona. Presentadora: Thais Villas.
14.35 **La recepta perduda** (gastronòmic).
15.30 **Saber y ganar fin de semana.** (ST)
16.20 **Grans documentals** (sèrie documental). El cicle anual de l'Àfrica salvatge: L'hivern. (ST) (R)
17.10 **Grans documentals** (sèrie documental). De l'alba al capvespre. (ST)
17.55 **Grans documentals.** De l'alba al capvespre: Nadal a Nova Zelanda.
18.40 **El documental de La 2.** Dinasties: Guepardos. (ST)
19.30 **Históricos anónimos:** El primer encierro de Brihuega. (ST)
20.15 **Dfiesta en La 2:** San Genaro. (ST)
20.45 **Tesoros de la tele:** El loco de la colina. (ST)
22.30 **Versión española: La playa de los ahogados.** Espanya, 2015. Dir.: Gerardo Herrero. Int.: Carmelo Gómez i Antonio Garrido. Un matí, el cadàver d'un mariner és arrossegat per la marea fins a la vora. Si no tingués les mans lligades, Justo Castelo seria un altre dels fills del mar que ha trobat la seva tomba entre les aigües mentre feinejava.
0.00 **Versión española. Última sesión: El rey de La Habana.** Espanya, República Dominicana, 2015. Dir.: Agustí Villaronga. Int.: Maikol David. (ST)

TV3

6.00 **Notícies 3/24.** (ST)
8.45 **Curses de Muntanya** (atletisme): Olla de Núria 2024. (ST)
12.05 **Diumenge, concert** (concert): Concert Songs of Hope/Veus-Cor Infantil Amics de la Unió de Granollers. (ST)
13.15 **Doctor Martin** (sèrie): Adeu, Doc Martin. (ST)
14.05 **Zona zàping** (zàping).
14.30 **Telenotícies migdia.** (ST)
15.40 **Tarda de cine: La capitana Marleau. A cel obert.** França, 2017. Dir.: Josée Dayan. Int.: Corinne Masiero i Géraldina Pailhas. L'Alexandrine, una paracaigudista aficionada, és víctima d'una caiguda fatal. (ST)
17.25 **Tarda de cine: La capitana Marleau. Philippe Muir.** França, 2015. Dir.: Josée Dayan. Int.: Gérard Depardieu. Philippe Muir troba el seu comptable assassinat. (ST)
19.10 **Assassinats al nord** (sèrie): Acció cívica. (ST)
20.05 **Diades castelleres especials** (cultural): Primer diumenge de festes a Tarragona. (ST)
21.00 **Telenotícies vespre.**
22.05 **Quanta guerra!** (sèrie documental): Raquel Sans: les decisions de la iaia Carme. Presentador: Eloi Vila. Raquel Sans, presentadora del Telenotícies migdia, recorda que la seva àvia, Carme Segarra, li explicava que durant la guerra feia d'infermera. Un dia, mentre era a l'hospital, li va caure una bomba a sobre, i una mà la va estirar i li va salvar la vida. (ST)
23.05 **Quanta guerra!** (sèrie documental): Andreu Buenafuente. (ST)

Cuatro

7.55 **Volando voy** (aventura).
9.15 **Iumiuky** (divulgatiu).
9.30 **Volando voy** (aventura).
10.55 **Viajeros Cuatro** (reportatges): Ibiza.
11.55 **Planes gourmet** (gastronòmic).
12.00 **Viajeros Cuatro** (reportatges): Ibiza i Lanzarote.
14.00 **Noticias Cuatro.** Presentadors: Roberto Arce i Marta Reyero. (ST)
14.55 **ElDesmarque Cuatro.**
15.20 **El tiempo.** (ST)
15.35 **Home cinema: Fast & Furious VI.** EUA, Japó, Espanya, R.U., 2013. Dir.: Justin Lin. Int.: Vin Diesel i Paul Walker. El Dom i el Brian van destruir l'imperi d'un mafiós i van aconseguir milions de dòlars.
18.05 **Home cinema: 2 Fast 2 Furious. A todo gas 2.** EUA, 2003. Dir.: John Singleton. Int.: Paul Walker i Tyrese Gibson. Brian O'Connor és detingut pels seus antics caps de l'FBI per participar en curses de cotxes clandestines.
20.00 **Noticias Cuatro.** Presentadors: Roberto Arce i Marta Reyero. (ST)
20.55 **ElDesmarque Cuatro.**
21.10 **El tiempo.** (ST)
21.20 **First Dates** (entreteniment). (R)
21.40 **Cuarto milenio** (misteri). Presentadors: Iker Jiménez i Carmen Porter. El programa aborda la història de Carlo Acutis, l'adolescent italià mort el 2019 i beatificat el 2020, i les novetats sobre la seva presumpta incorruptibilitat corporal de la mà de Carmen Porter. A més, Iker Jiménez aprofundeix en la història de tres gimnastes llegendàries amb una vida marcada per la guerra freda.

Telecinco

7.15 **Enphorma** (salut).
7.30 **¡Toma salami!** (zàping).
8.00 **Love Shopping TV** (promocional).
8.45 **Got Talent España. Momentazos** (talent show).
10.05 **Got Talent España** (talent show). Presentador: Santi Millán. (R)
13.20 **Socialité** (actualitat social). Presentadors: María Verdoy i Antonio Santana.
15.00 **Informativos Telecinco.** Presentadors: José Ribagorda, Leticia Iglesias i David Cantero. (ST)
15.30 **ElDesmarque Telecinco.** Presentador: Luis García. (ST)
15.45 **El tiempo.** Informació meteorològica. (ST)
16.00 **¡Fiesta!** (magazín). Presentadora: Emma García. Espai en directe que aposta per l'entreteniment i la crònica social. Amb un gran equip de col·laboradors, ofereix reportatges, l'última hora dels realities de la cadena i entrevistes en el plató als protagonistes del món del cor.
21.00 **Informativos Telecinco.**
21.30 **ElDesmarque Telecinco.**
21.40 **El tiempo.** (ST)
22.00 **Gran Hermano: el debate** (reality show). Presentador: Ion Aramendi. Després de la primera doble expulsió de l'edició, la casa es prepara per rebre dos nous concursants, procedents de la casa secreta. Més tard, té lloc la resolució de la primera prova setmanal. A més, com a gran novetat, també hi haurà un guanyador o una guanyadora individual, que tindrà un poder inèdit que afectarà els seus companys.

laSexta

6.00 **Ventaprime** (promocional).
6.30 **Bestial** (sèrie documental). (ST)
8.40 **Zapeando.** Presentador: Dani Mateo. (ST) (R)
10.05 **Equipo de investigación** (reportatges). Negocio sobre ruedas, Cazamultas i Coches robados. (R)
14.00 **La Sexta noticias 1ª edición.** Presentadora: Cristina Villanueva. (ST)
15.00 **La Sexta deportes.** Presentadora: María Martínez. Espai dedicat a la informació esportiva. (ST)
15.15 **La Sexta meteo.** Presentadora: Marta Barbolla. Espaci d'informació meteorològica.(ST)
15.30 **La Roca** (magazín). Presentadora: Nuria Roca. El programa torna per comentar la setmana amb el sentit de l'humor habitual i l'anàlisi més completa de l'actualitat. (ST)
20.00 **La Sexta noticias 2ª edición.** Presentadora: Cristina Villanueva. (ST)
20.45 **La Sexta meteo.** (ST)
20.55 **La Sexta deportes.** (ST)
21.30 **Salvados** (actualitat): Abusos a bordo. Presentador: Gonzo. El setembre del 2023, el vaixell del Consell Superior d'Investigacions Científiques anomenat García del Cid atracava d'emergència a Gandia després d'una setmana de campanya oceanogràfica. Però la tripulació no estava completa. María del Carmen Fernández, casada i amb tres fills, que treballava com a cambrera a bord, havia desaparegut. (ST)
22.40 **Salvados** (actualitat). Presentador: Gonzo. (ST)

Antena 3

7.15 **Pelopicopata** (divulgatiu). (ST)
8.40 **López y Leal contra el canal** (concurs). (R)
10.15 **Centímetros cúbicos** (magazín).
10.55 **López y Leal contra el canal** (concurs). (R)
12.50 **Cocina abierta con Karlos Arguiñano** (gastronòmic). (ST) (R)
13.50 **La ruleta de la suerte** (concurs). (ST) (R)
15.00 **Antena 3 Noticias 1.** Presentadors: Matías Prats i Mónica Carrillo. (ST)
15.45 **Deportes.** Presentadors: Rocío Martínez, Javier Alba i Alba Dueñas. (ST)
15.55 **El tiempo.** Presentadora: Himar González. (ST)
16.00 **Multicine: Un intruso en mi familia.** EUA, 2019. Dir.: Michael Feifer. Int.: Vanessa Marcial i Eddie McClintock. (ST)
17.45 **Multicine: Las cartas del corazón.** EUA, 2019. Dir.: Henri Charr. Int.: Kat Fairaway i Clark Moore.
19.20 **Multicine: Corazones caídos.** EUA, 2019. Dir.: Jason Priestley. Int.: Jason Priestley i Annalise Basso.
21.00 **Antena 3 Noticias 2.**
21.45 **Deportes.** (ST)
21.55 **El tiempo.** Presentadora: Himar González. (ST)
22.10 **Una nueva vida** (sèrie). El Halis, l'amo d'una marca de joieria molt prestigiosa, es troba la policia a la porta de casa quan es lleva perquè una dona ha denunciat el seu net, el Ferit, per tenir segrestada la jove estirada al seu costat, però el Ferit es queda parat en veure-la i assegura que no la coneix de res. (ST)

ANA JIMÉNEZ

Joan Armengol mostrant dues fotos; la primera, amb Adolfo Suárez i Fidel Castro, i la segona, abordant els Beatles

El periodista Joan Armengol, a qui no se li va resistir mai una entrevista, des de Nixon, Dalí, Cassius Clay, Fidel Castro fins a The Beatles, ha fet 90 anys

“Motiu i abast de la visita?”

XAVIER RIBERA
Barcelona

Joan Armengol (Igualada, 1934), rei irrefutable de les entrevistes en aquest país, que en altre temps, quan caçava els famosos a peu d’avió alhora que es burlava la censura de l’època, va fer popular la pregunta “motiu i abast de la seva vista?”, no va pensar mai que “viuria tants anys”. Va fer recentment els 90, “són molts, massa”, lamenta. Li fallen les cames, però no el cap. Hi emmagatzema una multitud d’anècdotes de les seves 70.000 entrevistes. “A alguns els vaig entrevistar més d’una vegada”, matisa, “però s’acostaran, sí, a les 50.000”.

Fem comptes: és difícil que un altre periodista el superi. Rep *La Vanguardia* en una residència de gent gran de l’Eixample de Barcelona. Es disculpa perquè la seva veu, ara cansada, ja no és la que era, una dicció elaborada i solemne. A la seva habitació conserva un retrat en què l’acompanyen Adolfo Suárez i Fidel Castro. També guarda una distinció que en temps de pandèmia li va lliurar la seva ciutat.

A Igualada va començar tot. Allà, amb 15 anys, Armengol va pronunciar el 22 de gener del 1950 les paraules inaugurals de l’emissora local: “Aquí, Ràdio Igualada”. Recorda com si fos ahir la seva primera entrevista: “Va ser a l’actriu Catalina Bárcena”.

Aviat es van adonar que aquell noi valia i el llavors cap de programes de Ràdio Barcelona, Jaume Torrents, el va fitxar. I l’any 1961 va començar amb magnificència: “D’ajudant de Bobby Deglané, tot un fenomen de la ràdio en aquella època; amb el temps, Deglané deixa de fer el programa i el director de Ràdio Barcelona em pregunta si em veig capaç de presentar-lo jo, i accepto”. Era la seva oportunitat, “el meu somni”, i no ho va deixar escapar.

La seva carrera està plena d’èxits, a Armengol difícilment se li escapava un entrevistat. Per on començar? “Recordo l’entrevista a la trapezista Pinito del Oro, des d’un trapezi, que es movia molt, a vint-i-tants metres d’altura... Vaig dubtar, però vaig pensar que amb el pas dels anys algú explicaria als meus fills que el seu pare no es va atrevir a pujar al trapezi, i vaig pujar i vam xerrar”.

> **“Vaig ser un addicte a la feina, a les entrevistes; vivia només per a les entrevistes”, recorda qui solia abordar els famosos a peu d’avió**

A Nixon, nascut a Yorba Linda, el va entabanar explicant-li “que la seva localitat es diu així per Josep Antoni Jorba, un català nascut a Jorba, un poble pròxim a Igualada; li va fer gràcia i el vaig entrevistar dues vegades”. Va abordar Franco sense demanar permís: “En una audiència a Pedralbes, ‘me la jugo’, vaig pensar, i em vaig acostar i li vaig començar a fer preguntes, sense problemes”.

Entre els seus èxits també hi ha l’última entrevista que es va fer a Pau Casals, que després la censura va prohibir. Armengol també va tenir el privilegi d’acompanyar Josep Tarradellas quan va tornar de l’exili. I després va entrevistar els Beatles des de l’escaleta de l’avió, i tantes altres.

Des de la residència, Armengol encara està connectat a la informació. Escolta la ràdio i llegeix *La Vanguardia*. “És el diari que sempre he llegit”, confessa. “Vaig entrevistar Carlos Godó, comte de Godó, pare de Javier Godó, que no concedia entrevistes”, afegeix. “Vaig ser un addicte a la feina, a les entrevistes, vivia per a les entrevistes, descuidant totes les altres coses...”, confessa taciturn.

Pel camí es va desprendre del seu fons: “Tenia una quantitat de material increïble, centenars de fotos, cartes, fins i tot un Dalí... Quan vaig deixar el meu pis em vaig desfer de tot, què n’havia de fer? No m’ho podia emportar a la residència...”. Part del material va aparèixer als Encants.

Conserva, això sí, una memòria prodigiosa on guarda com una relíquia les anècdotes d’una vida dedicada a les entrevistes. Recorda l’última, va ser amb motiu dels cinquanta anys d’aquella arriscada conversa, enfilat al trapezi, amb Pinito del Oro.●

‘Shogun’ i ‘The Bear’, favorits en drama i comèdia per als Emmy

REDACCIÓ Barcelona

Quina sèrie reemplaçarà la tres vegades guanyadora *Succession* com a millor sèrie a la categoria de drama de la televisió és la gran incògnita que es revelarà diumenge (matinada de dilluns a Espanya) a la cerimònia de lliurament dels premis Emmy, en què *Shogun* parteix com a favorita. La història ambientada al Japó feudal ja ha aconseguit el rècord d’Emmys per a una sola temporada d’una sèrie de televisió: es va emportar 14 trofeus als Emmy de les Arts Creatives, un esdeveniment previ en què es premia els actors convidats i oficis com el disseny de producció. Competint amb *Shogun* hi ha *The crown*, *The morning show* i *La edad dorada*.

A la categoria de comèdies, *The Bear*, una història sobre la tensió en un restaurant de Chicago, està a punt d’aconseguir el segon premi consecutiu, i té 23 nominacions, la xifra més gran per a una comèdia en un any. Altres comèdies candidates són *Hacks*, *Solo asesinatos en el edificio* i *Colegio Abbot*.

Mi reno de peluche, sobre un cambrer assetjat per una clienta, lidera la categoria de millor sèrie limitada, en què també hi ha nominades *Ripley*, *Fargo* i *True detective: Noche polar*.●

Un pinxo covard

Víctor-M. Amela

Sense premsa lliure no hi ha democràcia. Contra aquesta llibertat fonamental atempta Daniel Esteve, el caguetes líder de Desokupa: espantat després de saber que periodistes d’*Equipo de investigación* (La Sexta) preparen un reportatge sobre els mètodes de Desokupa, ha reaccionat penjant al seu compte d’X (203.636 seguidors) alguns vídeos amenaçant companys d’aquest programa de televisió. Esteve els amenaça d’“okupar” les seves segones residències i d’assetjar els seus fills a les seves escoles i a ells mateixos als seus domicilis. “Vaig contra vosaltres”, brama, i afegeix: “Si vosaltres traieu coses, jo en trauré també”. Execrable.

Atresmedia, com correspon, demandarà per amenaces i coaccions Daniel Esteve de Desokupa, pinxo a qui no li convindria gens que algun dels seus seguidors (“el meu CNI”, els anomena) toqués un cabell a un periodista de La Sexta. El propòsit d’aquest lliberticida, del tal Dani *Desokupa*, és atemorir els periodistes perquè incompleixin la seva obligació professional d’investigar i divulgar veritats lliurement. La llibertat d’informar està protegida a Espanya per la Constitució del 1978 i les nostres lleis: perdurarà malgrat tots els pinxos de les xarxes socials.

> **La llibertat d’informar té un gran puntal en els periodistes del canal La Sexta i la seva oferta especialitzada en política**

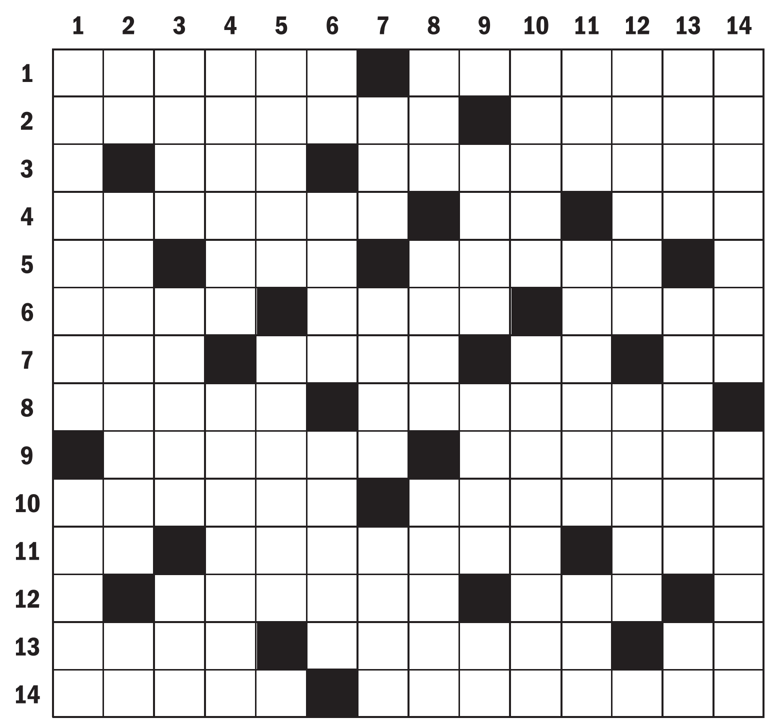
Perdurarà així mateix per la determinació i esforç dels periodistes de La Sexta: aquest canal ha aconseguit ser el primer fòrum televisiu de la informació política. Tot teleespectador a Espanya sap avui que per informar-se al detall sobre política espanyola o internacional, ha de sintonitzar La Sexta. Passava aquesta mateixa setmana amb *Al rojo vivo: el debate que te hará soñar*, una emissió especial de cinc hores intenses –de dos de la matinada a set del matí de dimarts a dimecres– conduïdes per Antonio García Ferreras: hem assistit al debat Trump-Harris, ajudats per un panel d’analistes que ens han ensenyat el que cal saber sobre les pròximes i decisives eleccions als Estats Units. És una aposta privada que sembla pròpia d’una televisió pública, i que més enllà d’*Al rojo vivo* s’estén a *Más vale tarde*, *El intermedio*, *La Sexta clave*, *La Sexta columna*...

Felicitem-nos per aquesta oferta i pel que s’ha dit abans, i dit això donem suport incondicional des d’aquesta columna i sense objeccions als periodistes d’informatius de La Sexta i del seu *Equipo de investigación*, amb la nostra gran i estimada companya Glòria Serra al capdavant. – @amelanovela

PASSATEMPS

ELS MOTS ENCREUATS Màrius Serra

Núm. 12388

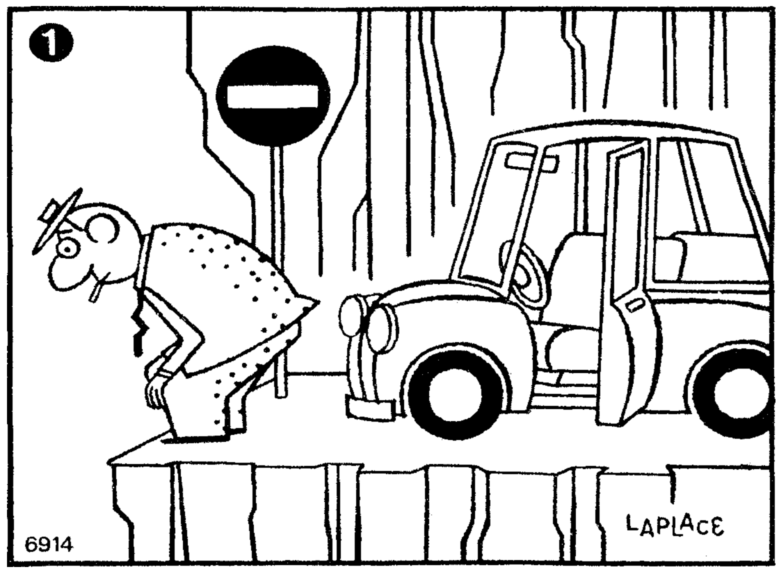
HORITZONTALS 1. Vigilada pels seus superiors. La quantitat que cap a la conca de les dues mans juntes. **2.** Turques. En dues paraules, a un campament de beduïns. **3.** Ens cal per respirar. Núria Bordils Rifé. Còlic de ronyons. **4.** Gras, però només si és dijous. La nota musical més vàcua. Reiterat, precedí la gran Gabor, nord-americana d'origen hongarès. **5.** Gairebé és gol. Mamar sense ajuntar mai els llavis. Fujo per practicar una modalitat atlètica. Res no és. **6.** El sentit més desenvolupat per cuiners i modistes. Llegendari. La de l'aliança va generar una recerca llegendària. **7.** Gel anglès. Residència per a gent vulnerable. Senyor. Cal pitjar-lo per engegar la tele. **8.** Mantingui relacions sexuals amb la llanera solitària. Expressió que evoca l'encert d'un cop o d'una acció com ara un gol del Girona. **9.** Premsa com La Vanguardia. Relatiu a la jurisdicció del pare abat. **10.** Alforges petites que porten a l'espatlla els pastors. Li passi la mà per la cara de manera afectuosa. **11.** Pals que no alimenten. Òxid doble de titani i d'altres metalls. Inversió en una taverna. **12.** As. Ètnia africana de baixa estatura. Divisa groga. Al bell mig del cel. **13.** Covador. Erts però no desèrtics. En Capone. **14.** Tancada. Escandinau illenc per antonomàsia.

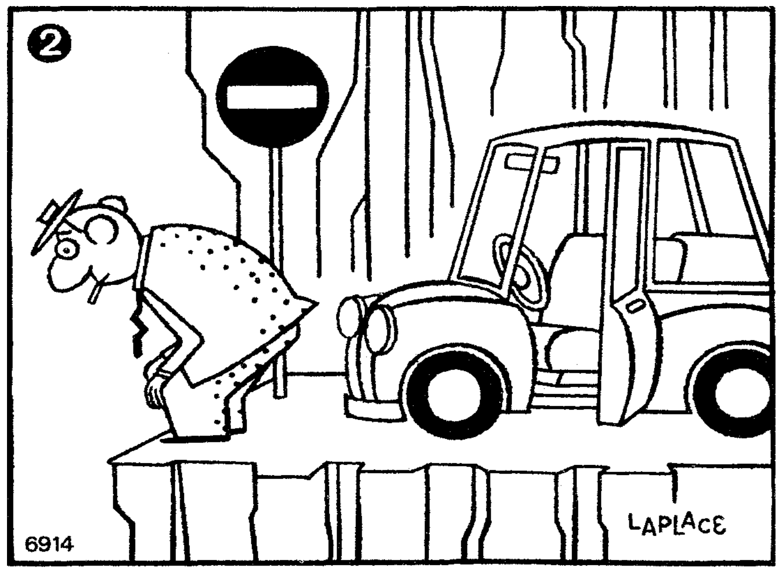
VERTICALS 1. Relatiu als animals. El color preferit dels tiradors que fan punteria. **2.** Principi etimològic. Brotades evangèlicament. Quaranta-nou romans. **3.** La roba fina de Badalona. Tindria una identitat seriosa. Ocell amb una cua coberta de llargues plomes d'un verd i d'un daurat iridescents amb una taca oval a l'extrem, les quals pot dreçar formant ventall. **4.** Que té el color de l'ambre groc. Els peus trisíl·labs de la poesia grega i llatina que fan pensar en un escaquer. **5.** Ronda. Ventilació. Acaba com comença. **6.** Han perdut una porteria de rugbi. Tenies identitat. Llenca de terra que impedeix que hi hagi més terra illenca. **7.** Comencen a enredar-se. Estri de fumador que acompanya el pam. El transport més ràpid. **8.** El més ruc de la base. L'ocell que sobrevola la Llombardia. Desplaçats. **9.** Escaire. Jaqueta d'etiqueta amb dos faldons llargs de forma trapezial. Embruta el caminador. Principi d'il·luminació. **10.** Emmarat. Relativa al descans dels jueus. **11.** Aversió. Agafar una cosa de manera violenta. Agitació en un ens. **12.** Brutícia de joier. Ornament. Puny d'espasa. **13.** Llengües del Siam. Dirigeix. Vistes aèries de la cosa gallega en un dia de boira. **14.** Doblegaran l'arma de Robin Hood. Escrits difamatoris contra algú.

ELS 8 ERRORS

Original publicat a La Vanguardia entre 1982 i 1999

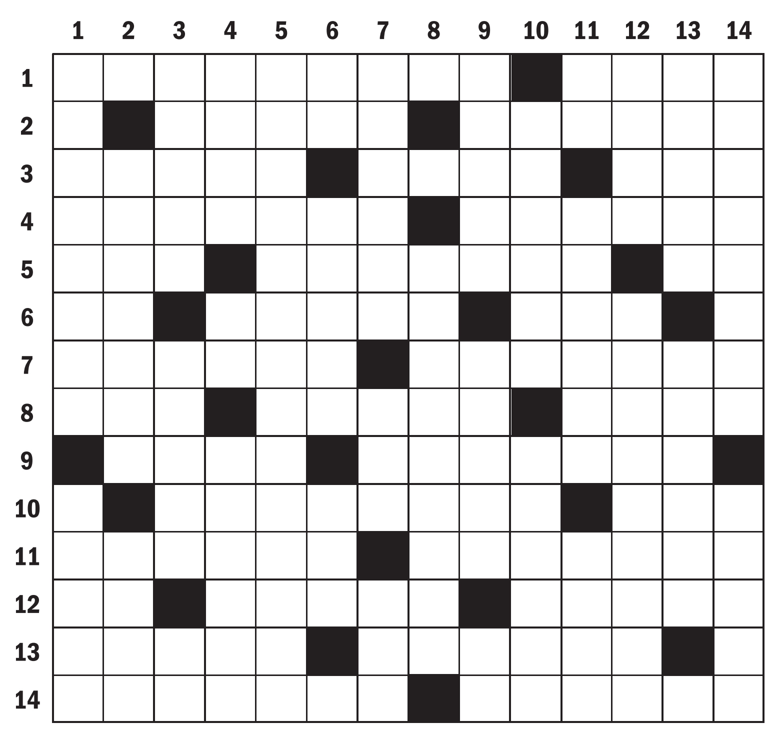
En el dibuix de dalt hi ha vuit diferències respecte al dibuix de baix

CRUCIGRAMA Fortuny

Núm. 13843

HORIZONTALES 1. Estrés láctico (dos palabras). Pasta alimenticia. **2.** Acaba en punta. Sucumbió a los anexionistas. Grandes intereses. **3.** Interferencia telefónica. Cerraduras de prestigio universitario. Disco en que no participan vocalistas. **4.** Distribución temporal. Iglesia alejada del mundanal ruido. **5.** Detrás del señor parece una dama. Nos permite soñar con las Bermudas. Se encuentran en la calle. **6.** Supuesto que no tiene lugar. La senda tortuosa parece del norte. Necesita una buena lid para defender una causa. La última de la clase. **7.** Mezcla de néctar que produce un estado de percepción alterado. Tener mucha paciencia. **8.** Tres iguales para maña-na. No los hace el que tiene buen saque. Cebo hecho con huevas de bacalao. **9.** Tienen problemas con la justicia cuando miran a occidente. Alegremente y sin pensar mucho son tres palabras. **10.** En la actualidad está triplicada. El templo que le dedicaron en Efeso era maravilloso. Inerte, sin abrir la boca. **11.** Adquisición artística. Se ríe del insomnio. **12.** Separadas por un tabique. Anzuelo que ve, anzuelo que traga. Sierra de Almería que produce una droga salvaje. **13.** Su folclore es como un canto al dolor en toda su agudeza. Era celosa, pero alcanzó una elevada posición. Del país. **14.** Está en su sano juicio. Acude sin hacer la siesta.

VERTICALES 1. Prefiere los huevos a los sesos. Andando como un animal (dos palabras). **2.** Repetida con calma. Acciones que perjudican la cohesión interna. Hubo un tiempo en que valía veinte francos. **3.** La rúa adquirió un aspecto muy femenino. As en alto grado. Reaparece redundantemente. **4.** En la rana juega un papel estelar. Marcan los límites de la definición. Terrible riesgo con que se crean unidades de trabajo. **5.** Coger por banda y echar una buena (tres palabras). **6.** Hubo un tiempo en que era de la familia. Aniones y cationes. Nos dejan boquiabiertos al hablar del ser común. Hace envidia. **7.** Carnicero mexicano. Necesita un peón para ganar. División episcopal. **8.** Al principio siempre es silenciosa. Se dobla al andar. No entienden la irregularidad de las diástoles. **9.** Gran matemático suizo del siglo XVIII. Nos habla del más fuerte de los tejidos. Dos de cada. **10.** Se pone de manifiesto al liarse promiscuamente. El remolón es muy dado a darlas. **11.** Le falta esto para montar un tenderete. La demora irregular es un buen palo. Su capital es Bamako. **12.** Conspiré en el Kurdistán. Tienen una apariencia dudosamente sardónica, los muy animales. **13.** Trenza que no está sola. En un submarino y en dos términos. Entrada de teatro. **14.** Sucesión de planos horizontales situados cada uno a más altura que el anterior. Es escasamente penetrante.

SOLUCIONS

MOTS ENCREUATS ANTERIORS

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
M	A	L	F	I	X	O	■	A	P	O	C	A	R
A	L	L	E	V	I	■	E	R	R	A	R	E	U
N	I	U	■	A	C	A	M	P	E	N	■	R	G
I	N	C	A	■	S	I	B	O	C	■	F	I	I
L	E	S	O	S	■	D	A	N	S	A	R	A	N
L	A	■	N	O	M	A	D	A	■	N	E	■	T
E	■	E	I	■	A	D	A	R	G	A	D	A	■
S	E	N	E	S	■	A	L	■	A	T	■	S	A
■	L	I	S	O	S	■	I	B	L	■	E	T	T
B	E	G	■	S	I	T	■	R	O	I	N	A	R
O	S	M	I	C	■	A	D	O	N	D	A	■	E
L	■	A	N	A	P	■	A	S	S	E	R	V	I
I	S	■	I	V	O	R	I	S	■	A	C	R	E
D	E	S	C	A	R	A	■	A	R	R	I	E	S

CRUCIGRAMA ANTERIOR

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
M	O	T	U	P	R	O	P	R	I	O	■	G	P
A	■	A	M	A	L	T	E	A	■	N	A	O	S
D	A	N	E	S	■	O	L	E	A	S	T	R	O
R	B	T	■	T	A	M	A	R	I	■	O	R	A
E	R	O	T	E	M	A	■	C	R	O	N	O	S
S	I	■	U	L	A	N	O	■	E	L	A	N	■
E	R	A	L	■	N	O	R	M	A	R	■	E	P
L	■	C	I	A	O	■	O	A	D	■	E	R	R
V	A	L	O	N	■	I	N	S	O	M	N	I	O
A	R	A	■	O	L	O	D	I	■	A	G	A	S
■	P	R	I	M	A	T	O	L	O	G	O	■	T
S	I	A	M	■	T	A	■	L	I	A	R	L	A
M	A	D	A	G	A	S	C	A	R	■	D	A	T
A	S	O	M	A	S	■	T	R	A	P	E	R	A

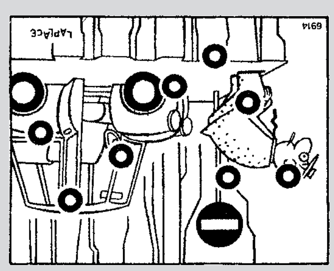
PROBLEMA D'ESCACS ANTERIOR

1.♖h7! [també empata 1.♖g7! ♖a5 2.b7 ♗c4! 3.♖h7! ♔a7 4.b8♕+ ♔xb8 5.♖h8+ ♔a7 6.♖h7+ ♔a6 7.♖h8!] **1...♖a5 2.b7! ♔a7! 3.b8♕+! ♔xb8 4.♖h5 4...♗b7+** [4...♗b5+ 5.♔b6!; 4...♘b7 5.♖xa5 ♘xa5+ 6.♔b6] **5.♔b6 ♖a6+ 6.♔xc5 ♖a5+ 7.♔b6 ♖xh5 ½–½**

JEROGLÍFIC ANTERIOR

AGAFAR EL BOU PER LES BANYES

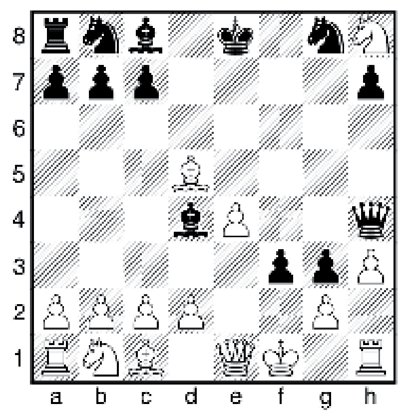
ELS 8 ERRORS

ESCACS Miguel Illescas

Núm 6844

DIFICULTAT BAIXA, D'1 A 5 MINUTS

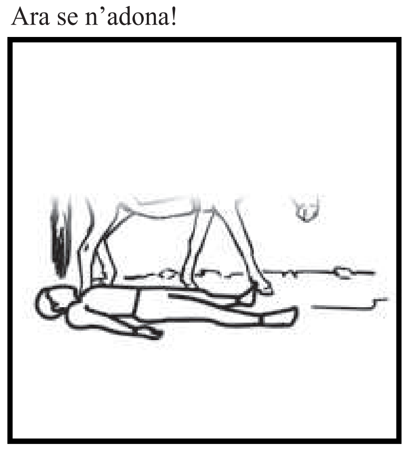
NEGRES JUGUEN I GUANYEN

Itze – Reinte (1925). Una obertura tan agressiva com el gambet de rei és una arma de doble tall que de vegades pot acabar en desastre. Això els va passar a les blanques a la partida de referència. Es van tornar materialistes, capturant una torre en h8, i el foc enemic els va escombrar del tauler.

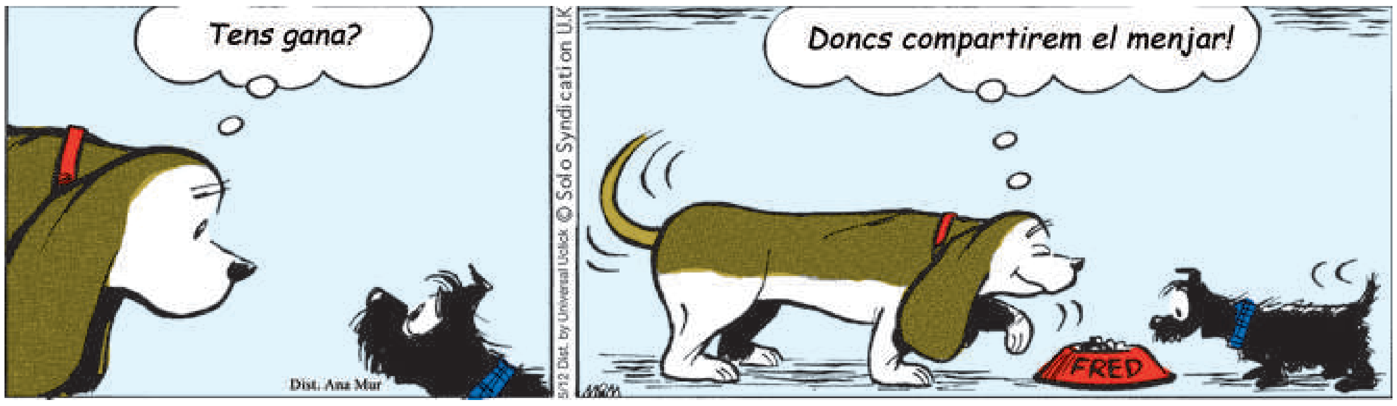
Informació proporcionada per www.ajedrez21.com

JEROGLÍFIC

Ara se n'adona!

FRED BASSET Alex Graham

SUDOKU

FÀCIL

5		7				8		
				6		2	1	
			1					
2	3	5			4			
6	4						3	7
			6			4	2	9
					7			
	7	2		3				
		8				9		6

INTERMEDI

	7		6	1				
	3						1	
9	2					8		
8				4				5
		7		5		2		
4				6				1
		3					9	2
	5						6	
				8	9		3	

DIFÍCIL

			5	2	8		3	
9				1				5
	2					1		
							9	8
			4		5			
5	3							
		7					2	
3				9				4
	5		1	8	6			

COM S'HI JUGA: Completeu el tauler (subdividit en nou quadrats) de 81 caselles (disposades en 9 fileres i 9 columnes) omplint les cel·les buides amb un número de l'1 al 9, sense repetir cap número en la mateixa filera, ni en la mateixa columna ni en cada quadrat

SOLUCIONS D'AHIR

FÀCIL

3	5	4	6	8	2	9	7	1
2	7	9	3	5	1	6	4	8
1	6	8	9	4	7	2	3	5
9	8	5	4	1	3	7	6	2
6	3	2	5	7	8	1	9	4
7	4	1	2	9	6	5	8	3
4	1	3	7	6	5	8	2	9
5	9	6	8	2	4	3	1	7
8	2	7	1	3	9	4	5	6

INTERMEDI

6	8	4	3	7	5	2	9	1
9	7	5	2	1	6	8	3	4
1	2	3	9	8	4	7	6	5
7	5	8	4	9	1	3	2	6
3	1	9	7	6	2	4	5	8
4	6	2	8	5	3	1	7	9
5	3	1	6	2	8	9	4	7
2	9	6	1	4	7	5	8	3
8	4	7	5	3	9	6	1	2

DIFÍCIL

3	7	9	4	5	1	6	8	2
6	2	8	3	7	9	5	4	1
4	5	1	8	6	2	9	7	3
9	6	2	1	3	7	4	5	8
1	8	4	6	2	5	3	9	7
5	3	7	9	8	4	1	2	6
8	9	3	2	4	6	7	1	5
7	4	6	5	1	8	2	3	9
2	1	5	7	9	3	8	6	4

ASTROLOGIA

Blanca Herrero

Àries 21 de març al 19 d'abril
La manera actual de comunicar-vos amb els altres no és la més adequada, per això algú es podria sentir ferit.

Taure 20 d'abril al 20 de maig
Només haureu de pensar en el que us agradaria fer i passar a l'acció; les reunions amb amics seran agradables.

Bessons 21 de maig al 20 de juny
Les relacions socials seran la millor opció; podríeu rebre missatges importants i reveladors mitjançant els somnis i la lectura.

Cranc 21 de juny al 22 de juliol
Dediqueu el dia a la família i a qui més estimeu, no us en penedireu; un dinar familiar seria fantàstic.

Lleó 23 de juliol al 22 d'agost
Dia de satisfaccions, us sentireu en plenitud; potser la setmana ha estat tensa, però avui comprovareu que no ha estat en va.

Verge 23 d'agost al 22 de setembre
Ja us trobareu més bé i potser us vindrà de gust sortir de l'entorn habitual; anar a la recerca de la natura us aniria molt bé.

Balança 23 de setembre al 22 d'octubre
Serà un dia per a les relacions; aquest tema ara serà molt important: dependrà de vosaltres que les relacions millorin.

Escorpió 23 d'octubre al 21 de novembre
Dia perfecte per explorar una mica en el tema de l'amor i de la sexualitat, perquè ara són qüestions candents a la vostra vida.

Sagitari 22 de novembre al 21 de desembre
Dia per gaudir del contacte amb els éssers estimats; gaudiu del dia i de la vida, i no us enfadeu, qui s'enfurisma perd en tots els sentits.

Capricorn 22 de desembre al 20 de gener
Aneu amb compte amb el món emocional perquè podria estar massa alterat i causar-vos problemes en les relacions.

Aquari 21 de gener al 19 de febrer
Dia semblant al d'ahir; haureu d'entendre que tota relació ha de saber donar i rebre alhora.

Peixos 20 de febrer al 20 de març
Tindreu una tensió poc agradable; aprofiteu els bons aspectes i sortiu amb els éssers estimats a divertir-vos.

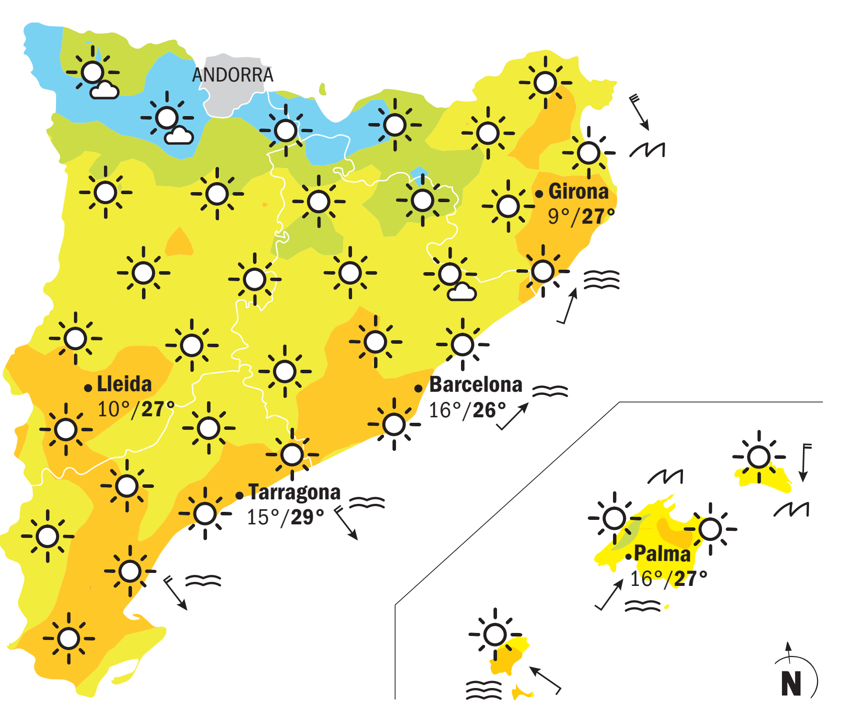
blanca.herrero@astro.virtualmedia.es

EL TEMPS

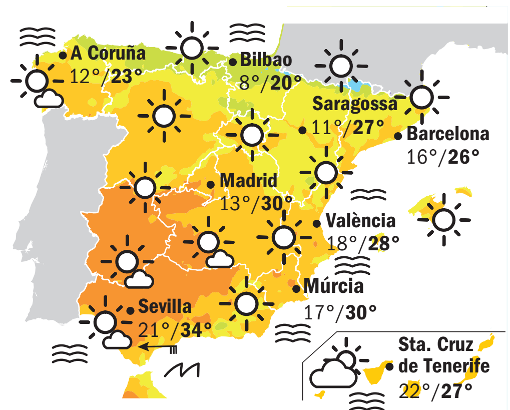
MÉS INFORMACIÓ A: http://eltiempo.es

TEMPS I TEMPERATURES PREVISTES

Informació proporcionada per www.taikometeorologia.com

°C <-5° -5-0° 0-5° 5-10° 10-15° 15-20° 20-25° 25-30° 30-35° 35-40° 40°<

QUALITAT DE L'AIRE A BARCELONA

Contaminació L'estabilitat farà que empitjori una mica la qualitat de l'aire

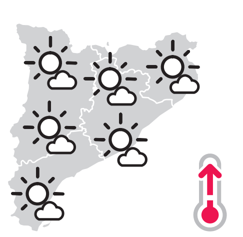
Pol·len Nivells moderats de partícules d'amarantàcies

FASES LUNARS

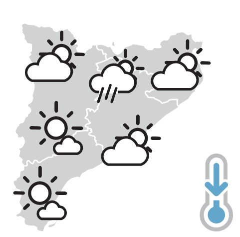
18/09	25/09	02/10	11/10
Lluna plena	Quart minvant	Lluna nova	Quart creixent

ELS ASTRES
Hora de demà

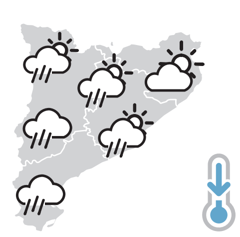
SOL	Sortida	07 h 31 min
	Posta	20 h 01 min
LLUNA	Sortida	19 h 23 min
	Posta	05 h 07 min

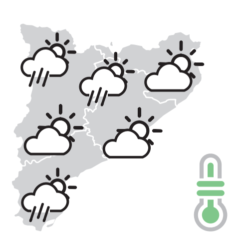
DILLUNS Pinzellades de núvols i augment de la temperatura. Contrast entre el dia i la nit

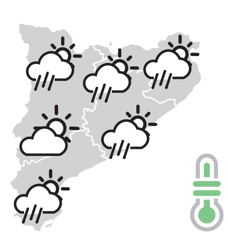
DIMARTS Temps insegur amb més núvols i algun ruixat. Reculada de la temperatura

DIMECRES Núvols freqüents i pluges disperses a moltes comarques. Ambient rúfol i fresc

DIJOUS Flux de llevant. Més núvols que sol i alguns ruixats a l'oest. Temperatura a ratlla

DIVENDRES Ruixats dispersos a pràcticament tot el territori, amb un ambient poc suau

Alfred Rodríguez Picó

Temperatura contrastada

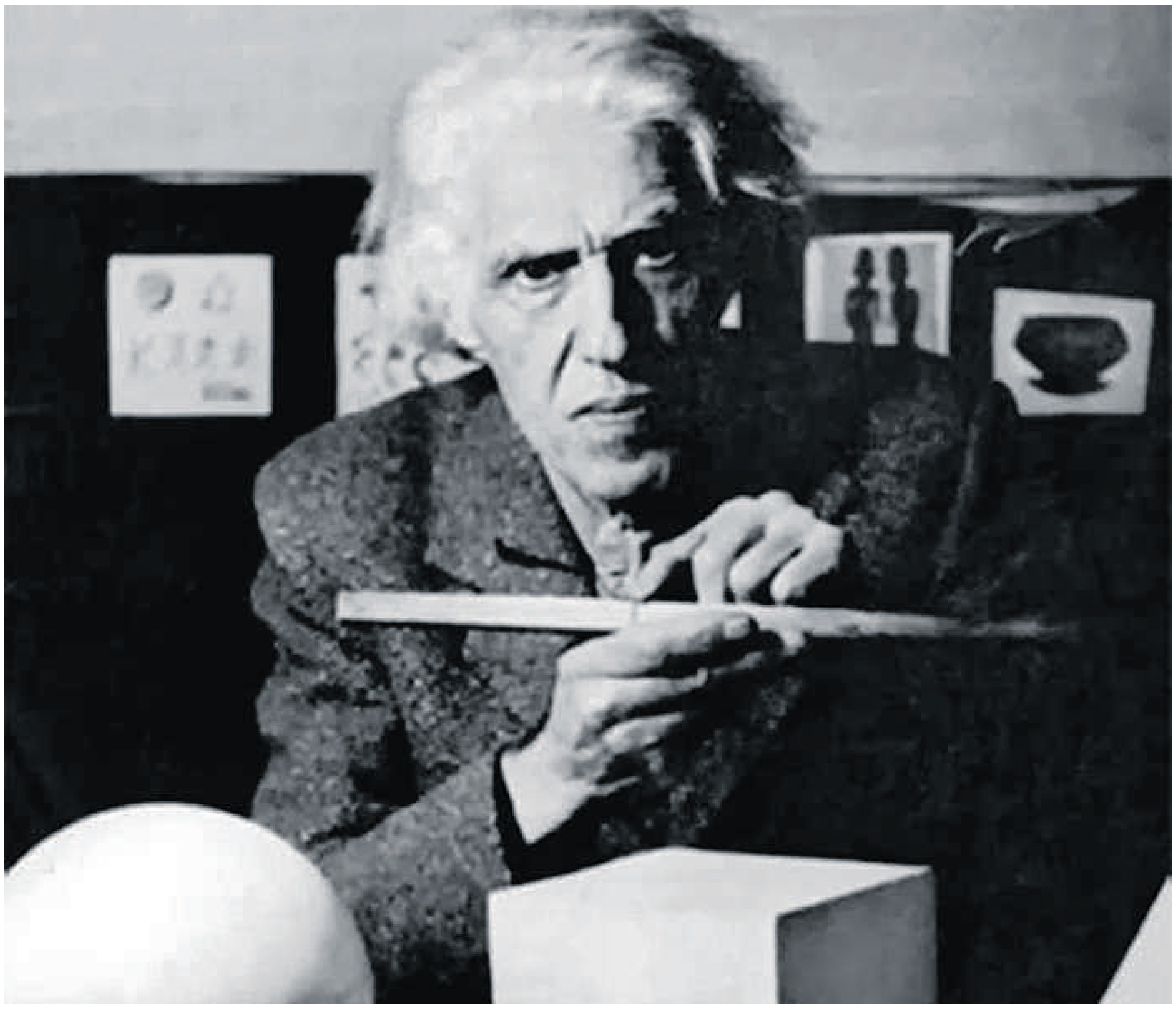
El setembre és un mes que es troba a mig camí entre la calor canicular estiuenca i el fred hivernal, i que per tant pot oferir-nos un tastet de tots dos. Demà farà 24 anys del rècord de temperatura màxima registrat aquest mes a Catalunya, amb 40,8°C a Vinebre (Ribera d'Ebre). És una temperatura molt diferent de la dels últims matins, amb fred de rècord en algunes valls dels Pirineus i amb migdies cada vegada més suaus. Avui es repetirà aquesta situació, amb un matí fresc, fins i tot fred en zones interiors i de muntanya, i unes hores centrals una mica més càlides que no pas ahir. La setmana que ve torna a baixar la temperatura.

Catalunya. Diumenge amb domini absolut del sol, bona visibilitat i vent menys intens als extrems del territori. Demà de jersei o màniga llarga i migdia de màniga curta en molts llocs: recordeu que el sol encara escalfa molt. Demà arribaran núvols alts que deixaran el cel enteranyinat.

Espanya i Europa. Es mantindran les pluges a les illes Britàniques i al centre del continent europeu, localment abundants a Hongria, Polònia i República Txeca. Sol i alguns núvols alts a Espanya, amb calor a la meitat sud peninsular.

@AlfredRPico

150è aniversari del naixement de l'autor de les pintures del saló de Sant Jordi

ARXIU

Torres-García, un creador contemporani

La figura de l'artista uruguaià vinculat a Barcelona es mostra com a divulgador, més enllà del pintor genial

JORDI CARRIÓN
Montevideo. Servei especial

L'any Torres-García va començar al gener al seu Uruguai natal amb l'exposició *El descubrimiento de sí mismo* al MACA (Museu d'Art Contemporani Atchugarry) de Punta del Este. El nou gran centre d'art del país va sumar 60.000 visitants en tres mesos i va editar un catàleg que reconsidera el pintor, pedagog i dissenyador en el context del segle XXI.

"No va ser difícil, perquè és un creador molt contemporani, fins i tot la seva ètica i la seva política, que es va expressar en el famós *Nuestro norte es el sur,* és actual", explica el director, Leonardo Noguez. Torres-García podria subscriure el punt del *Manifest postfotogràfic* que Joan Fontcuberta va publicar el 2011: "L'artista es confon amb el comissari, amb el col·leccionista, el docent, l'historiador de l'art, el teòric". Es podria afegir: amb l'influencer. I el seu pensament va ser anticolonial. Si Borges va escriure que el patrimoni de l'escriptor argentí era l'univers, Torres-García –afegeix Noguez– "ens va dir que no havíem de mirar a Europa per decidir què fer des del sud".

> **"Ens va dir que no havíem de mirar a Europa per decidir què fer des del sud", assenyala Noguez**

"Vam encarregar el projecte a Aimé Iglesias i Cecilia Rabossi, dues joves comissàries argentines, una decisió que no va estar exempta de polèmica", afegeix. Es van plantejar com mostrar des d'una nova òptica el que segurament és l'artista més important i més estudiat de la història de l'Uruguai. "Llavors se'ns va ocórrer la idea d'examinar la seva relació amb la ciutat", afegeix. "Després de Barcelona, París o Nova York, ciutats modernes, va decidir tornar a Montevideo, ciutat artísticament conservadora", i aquella decisió i les seves conseqüències permetien veure tota la seva obra en relació amb una certa idea de metròpolis. "Vam partir de la hipòtesi que potser la trama ortogonal de Barcelona va poder influir en el seu llenguatge personal, el de l'universalisme constructiu, que també s'expressa a partir d'una trama ortogonal", però que en comptes d'illes d'una ciutat particular conté símbols universals.

Fill d'un català de Mataró i d'una mestissa uruguaiana, Joaquim Torres-García va ser autodidacte a l'Uruguai, on va néixer el 28 de juliol del 1874. Després de migrar a Catalunya el 1891, va accedir a l'educació formal, com a alumne a l'Escola Oficial de Belles Arts de Barcelona. Va destacar en

Polièdric Una de les imatges més conegudes de Torres-García, que podria ser considerat un humanista, ja que incloïa tots els angles del coneixement de l'art; al costat d'aquestes línies, 'El peix' (1928)

l'ambient del noucentisme. Gaudí li va ensenyar la connexió de l'art amb la natura; però també li va dir que seria més bon professor que pintor. Es va equivocar: va ser bo tant en la teoria com en la pràctica. Enric Prat de la Riba li va encarregar de fer els frescos del Saló de Sant Jordi del Palau de la Generalitat, en què Torres-García va treballar el 1913 i el 1914. Però les crítiques de la premsa van interrompre el projecte. Va començar a engendrar llavors el comiat de la mimesi i de la catalanitat, que arribaria el 1921, després d'una experiència de mestre a Terrassa. Va iniciar llavors el camí de l'avantguarda, l'abstracció i les joguines.

En el modèlic catàleg de l'exposició del MACA i en la mostra que

AVUI RECOMANEM
TEATRE AKADÈMIA

Un monòleg sobre l'amor i la guerra, que arrenca amb Troia
Rubén de Eguía és l'actor que emprèn amb convenciment *En mitad de tanto fuego,* monòleg brillant d'Alberto Conejero al teatre Akadèmia, amb direcció de Xavier Albertí. Ell és Pàtrocle, company de guerra i d'amor d'Aquil·les. / **M. Camps**

Més informació a: www.lavanguardia.com/cultura

es pot veure en aquests moments al Museu Torres-García de Montevideo, *Joaquín Torres-García. Clásico - Moderno - Universal,* es fa èmfasi en el seu disseny de joguines. Va ser el laboratori de la seva revolució artística. Des dels Aladdin Toys, en què va implicar els seus fills quan eren petits, fins al Taller Torres-García, que va formar una nova generació d'artistes uruguaians, passant pels centenars de xerrades i conferències que va impartir, 150 de les quals reunides en la nova edició del seu llibre *Universalismo constructivo* (Fundación Torres-García) –la seva obra magna–, reforcen la idea que el creador uruguaià va transcendir la figura del pintor genial, va ser també un divulgador, un mestre, com Walter Gropius o Bruno Munari.

"El nostre museu va ser el primer de l'Uruguai que va generar un equip docent per rebre grups d'estudiants, el 1992", explica Alejandro Díaz Lageard, besnet de l'artista i director del Museu Torres-García. "L'àrea educativa és un orgull, perquè vincula la seva obra amb les infanteses, i la connexió és molt forta, natural, potser perquè ell veia el nen com una figura primigènia i en els seus assajos sempre donava importància al dibuix infantil".

El museu crea aliances amb empreses i institucions (com la Unesco) perquè donin suport al viatge d'alumnes que no arribarien al museu per falta de mitjans. El resultat d'aquesta feina es mostra en la cinquena planta de l'exposició, que exhibeix collages, dibuixos i joguines fetes per escolars.

"De suport oficial del Govern de Catalunya no n'hem tingut, potser perquè la conversa va ser a començaments d'aquest any i ja no hi havia marge", declara Díaz Lageard. Però la Sala Parés inaugurarà una exposició d'homenatge, *Torres-García: entre el noucentisme i les avantguardes,* centrada en la seva etapa catalana, per a la qual la Generalitat deixarà els esbossos dels famosos frescos. El dia 8 d'aquell mateix mes tindrà lloc una conversa i brindis d'homenatge al Reina Sofia. I el 12 es projectarà a Casa Amèrica el documental *Pax in lucem* (coproduït per CaixaForum+), dirigit per Emiliano Mazza de Luca.

"La sala del quart pis de l'exposició la vam generar per la pel·lícula", explica Díaz Lageard. Allà es veuen les restes del mural *Pax in lucem,* que es conservaven als soterranis del Museu Nacional d'Arts Visuals de Montevideo des de l'incendi que el 1978 va destruir les 73 obres de Torres-García que s'exhibien al Museu d'Art Modern (MAM) de Rio de Janeiro, episodi que va deixar orfe l'Uruguai d'aquell patrimoni, en ple centenari del pintor.

La pel·lícula, a més de perseguir a Mataró, Barcelona i Terrassa, o Nova York, París i Montevideo, els ressons de la vida de l'artista, mostra el procés de restauració dels fragments del mural perdut i com és copiat, reconstruït, per a la mostra. La metàfora, encara que evident, és preciosa: com aquella obra, Torres-García és un artista que no deixa d'emergir i tornar, que no deixa d'estar mai vigent.

"No només els seus dibuixos i pintures estan molt cotitzats", revela el llibreter Andrés Linardi –de la llibreria antiquària Linardi y Risso de Montevideo–, "també ho estan els seus llibres". En aquests moments treballa, pel 150è aniversari, en el catàleg de les publicacions. Veig a internet que la targeta d'invitació a la mostra de Torres-García a les galeries Dalmau del 1912 es ven per 2.000 euros; i que la col·lecció completa de la revista *Removedor,* que editava el Taller Torres-García, costa 30.000 euros. Abans de dir-se Linardi y Risso, la llibreria es va dir Salamanca i al seu soterrani va allotjar exposicions als anys quaranta d'aquells artistes que tant van aprendre d'un mestre que també va ser escriptor. Va publicar dotze llibres en vida i va donar a llum vint-i-cinc manuscrits. Entre els quals la novel·la *La ciudad sin nombre,* en què un personatge pregunta a un altre: "D'on vens?". La seva resposta és: "De l'eternitat".●

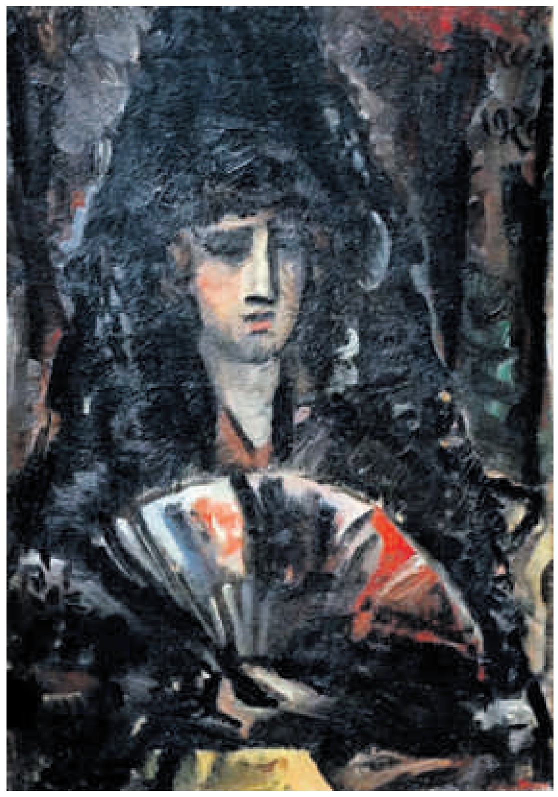

PHOTO 12 / GETTY

'Dona espanyola' Aquest és el títol de l'oli sobre tela que apareix al costat d'aquestes línies; a sota, coberta d'un dels dotze llibres que va escriure Torres-García, com a mostra de la faceta d'estudiós i divulgador de l'art; en aquest cas, tracta la relació de l'art amb la natura

HISTORICAL PICTURE ARCHIVE / GETTY

El nostre nord és el sud

ANÀLISI

JUAN BUFILL

Els museus catalans d'art modern i contemporani no han volgut o pogut celebrar el 150è aniversari de Torres-García amb una gran exposició. Afortunadament, algunes galeries privades han recordat la importància del llegat de l'artista nascut a Montevideo, de mare uruguaiana i pare català, format principalment a Barcelona, però també a París, a Nova York i al seu país d'origen.

La galeria Mayoral es va anticipar amb l'exposició *Torres-García. El nostre nord és el sud.* La segona cita tindrà lloc a la Sala Dalmau des del 17 de setembre. La mostra reunirà una bona selecció de les obres que aquesta galeria va exposar i va vendre al llarg de la seva trajectòria. També serà un elogi del bon col·leccionisme. Hi haurà una tercera cita barcelonina, a la Sala Parés, a partir del 28 de novembre, i seria injust oblidar que el Museu Picasso li va dedicar una esplèndida exposició el 2003 i el 2004 comissariada per Emmanuel Guigon.

El llegat de Torres-García no es limita a la seva notable obra plàstica. Des d'una perspectiva actual, el que més em crida l'atenció és el contrast entre el seu pensament i el que ha predominat des dels anys vuitanta. És el contrast entre una època auroral, impulsada per les idees i projectes de la modernitat, i una altra –l'actual– ideològicament atordida per successives decepcions i lliurada al consum de novetats tecnològiques, espectacles i distraccions postmodernes. Torres-García encara volia imaginar un món diferent i un futur millor. I era escoltat, i va aconseguir influir. De la imaginació al poder, avui hem passat a la lucidesa sense altaveu i a la distracció sotmesa al poder. Torres-García era, en canvi, rigorós i radical: "Cal ser precís: se sap o no se sap". O també: "El que és en l'universal no pot ser en res convencional".

Torres-García coincidia amb alguns romàntics: "La vida i l'art són el mateix". Era contundent contra tot el que empobreix la condició humana, com ara l'excessiva especialització: "Hi ha professionals

Era contundent contra tot el que empobreix la condició humana

en tota mena de coses, i aquests gairebé ja no poden ser homes". Sabia reconèixer la unitat i la diversitat de les arts: "Arquitectura, pintura, escultura: tres branques d'un mateix arbre". I afirmava: "L'art s'ha de basar en el saber i en el que és veritablement real".

Imagino les opinions que avui expressaria Torres-García sobre certes marques molt promocionades recentment, com ara la intel·ligència artificial aplicada a la creació artística i literària, la realitat virtual com a succedani de la realitat o la postfotografia com a botxí de la fotografia sense trucs. Crec que no tindria pietat.●

Un retrat de Manolita Piña al MNAC

■ La Generalitat ha adquirit un retrat de Manolita Piña, pintora barcelonina que va desar els pinzells després de casar-se amb Torres-García el 1909. Havia estat alumna seva i després es convertiria en un dels pilars fonamentals tant de la seva vida com de la seva carrera. Un col·lega li va advertir: "La dona d'un pintor no ha de pintar. Si ho fa millor, serà en detriment del seu marit. I si ho fa pitjor, l'avergonyirà". El quadre es dipositarà al Museu Nacional d'Art de Catalunya (MNAC), que aplega a la seva col·lecció tretze obres de l'artista, i es presentarà a la tardor en el marc d'unes jornades d'homenatge amb motiu del 150è aniversari. Torres-García és una figura important al museu, que, el 2016, i a causa de les penúries financeres, no va poder acollir la gran exposició que li va dedicar el MoMA i que després va arribar a Madrid i Màlaga, malgrat que havia participat en la gestació del projecte. / Teresa Sesé

BLUES URBÀ

Miquel Molina

A la recerca de les veus perdudes de Rebecca Horn

L'artista Rebecca Horn, morta fa una setmana, deixa una obra meravellosa a Barcelona. El seu *Estel ferit* està ben conservat, però hi ha un element que es va retirar de la peça fa 30 anys i que ara es podria recuperar amb noves tecnologies

Primavera del 1992. L'artista alemanya Rebecca Horn (1944-2024) i la historiadora de l'art i comissària **Gloria Moure** supervisen les obres d'instal·lació de l'escultura *L'estel ferit* o *El lucero herido*, que és com s'anomena l'obra coneguda popularment com *els cubs*. El lloc és la platja de Sant Sebastià, a la Barceloneta. A més d'aixecar l'estructura de 10 metres que es va perfilant contra la línia de l'horitzó, els operaris treballen amb un rudimentari sistema d'amplificació que s'ha d'instal·lar dins de l'estructura. Es tracta d'un enregistrament que se sent a través d'uns simples altaveus…

Aquest divendres, en una cafeteria del passeig de Gràcia, Moure en recordava els detalls. Havien passat cinc dies des que va transcendir la mort de Horn a Alemanya. Un ictus sofert el 2015 l'havia apartada de la via pública. Els seus últims anys havien transcorregut en una residència.

“Aquells enregistraments els havíem fet als xiringuitos de la Barceloneta abans que els tanquessin i els enderroquessin –rememora Moure–, perquè l'obra és un homenatge a ells, a la seva pèrdua; a la cinta se sentia, atenuada i sense que es pogués entendre, com un rumor, la veu dels propietaris, dels clients o d'ella mateixa dient els noms dels locals. L'enregistrament es va instal·lar dins de l'escultura perquè sonés de manera ininterrompuda, amb un sistema de llums blancs”.

Per desgràcia, l'àudio i la il·luminació només van funcionar durant els primers dies. La humitat va tenir la culpa que s'arruïnés l'invent. Trenta anys després, *L'estel ferit* és una obra molt apreciada per locals i forans, que han propagat per tots els racons del món, a través d'Instagram, el missatge de la seva falsa fragilitat. És una presència poderosa que llueix esplèndida des de la seva última restauració, el 2023.

ANA JIMÉNEZ

L'escultura de Rebecca Horn es mostrava així d'esplèndida divendres

Però hi ha una cosa que li falta: les veus que Horn va gravar en aquells xiringuitos que tant va freqüentar, ja silenciades. Per sempre? *Mar y Playa, Salmonete, L'Escamarlà, La Aurora, Sol y sombra, Casa Paulino, Rancho Grande, El Avión, Miramar, La Gaviota, Terramar, Club Atlético*… una lletania d'absències recitada per una dona que s'havia enamorat de Barcelona als seixanta i que va continuar visitant la ciutat sempre que va poder.

Horn havia estat seleccionada per Moure per participar en l'ambiciós pla d'escultures de l'Olimpíada Cultural, encarregat per **Pasqual Maragall**. A més de l'artista alemanya, el programa incloïa un jove **Jaume Plensa**, Jannis Kounellis, **James Turrell**, **Ulrich Rückriem**, **Lothar Baumgarten**, Mario Merz i Juan Muñoz (que va crear *Una habitació on sempre plou*, una fascinant instal·lació veïna de *L'estel ferit*). El propòsit de Moure, l'artífex d'aquell aterratge d'art internacional, va ser que les obres no actuessin com una imposició per als ciutadans, sinó que s'integressin al moviment de la ciutat.

Ubicar *L'estel* a la platja no va ser senzill, perquè ja llavors es fomentava la descentralització de l'art disseminant les noves obres per l'extraradi. Va ser Moure qui d'alguna manera *va enganyar* l'alcalde, que va estar encantat, d'altra banda, de deixar-se enganyar. “Bé, d'alguna manera, la Barceloneta és la perifèria”, li va dir Moure. “Esclar, doncs portem-la a la perifèria”, va respondre Maragall.

Per poder ubicar l'escultura a la platja va caldre considerar que la Barceloneta era perifèria

Preguntem a la comissària si Horn va ser conscient de la bona acollida que la seva obra havia tingut a Barcelona i respon que sí, que li encantava que s'hagués integrat tan bé. Abans de deixar la cafeteria, li plantejo: “I si la cinta amb les veus fantasmals dels xiringuitos encara es conservés en algun magatzem municipal, potser en una prestatgeria elevada amb una etiqueta on posa *Rebecca Horn*? I si la trobéssim i la poguéssim reintroduir a l'escultura, d'on no hagués hagut de sortir mai? Amb la tecnologia d'avui seria molt fàcil que sonés en *loop* durant el dia i la nit, tant li faria si hi ha humitat o no, si plou o fa sol. I si proposem a l'Ajuntament que la busqui?”.

I si.

mmolina@lavanguardia.es

La reivindicació de Kounellis

Un altre gran artista internacional amb obra a l'espai públic barceloní és el grec Jannis Kounellis (1936-2017). *Balança romana* és una escultura ubicada just davant del centre cívic de la Barceloneta, al carrer Miquel Boera. Kounellis formarà part, a partir del 8 d'octubre, de la gran exposició que la col·lecció Pinault dedica a l'arte povera (art pobre) a la Borsa de Comerç de París. Una ocasió per recordar la seva escultura barcelonina, ben preservada, però força ignorada.

30 anys sense Nicky Hopkins

Aquest mes fa 30 anys que va morir un dels pianistes més infravalorats del rock, Nicky Hopkins (1944-1994). A més d'aportar el seu tecleig a *Revolution*, dels Beatles, i de tocar amb els Who o amb els Kinks, Hopkins va infondre vida a molts dels grans clàssics dels Rolling Stones. Temes com com *Loving cup* o *Sympathy for the devil* deuen molt a aquest músic que va viure un dels moments més brillants de la banda: l'enregistrament a la Costa Blava del mític *Exile on main street*.

El Macba a les Tres Xemeneies

El secretari d'Estat de Cultura, Jordi Martí, ha agitat el debat cultural amb la seva idea, publicada divendres en aquest diari, de portar a les Tres Xemeneies de Sant Adrià de Besòs l'ampliació del Macba. No hi ha dubte que el museu, mitjançant exposicions temporals, pot tenir un paper important en aquesta nova etapa d'obertura de l'antiga central tèrmica, però no s'hauria de fer en detriment d'una ampliació al Raval que hauria d'ajudar a dinamitzar aquest barri tan complex.

ROCK/ÈTNICA

‘Mood’ anatòlic

Altin Gün ★★★☆☆
Lloc i data: Apolo (12/IX/2024)

RAMON SÚRIO

El grup holandès Altin Gün expandeix des d'Amsterdam l'amor incondicional pel rock psicodèlic turc. I, tenint en compte les més de mil persones que van convocar a l'Apolo, a tocar del *sold out*, el seu revivalisme ha fet impacte a Europa i més enllà. N'hi ha per a això i per a molt més, ja que l'aconseguit so traslladа al present el que han après de tòtems del passat, com ara el grup Mogollar o l'heroi del rock anatòlic Erkin Koray. Aquestes influències són ara més evidents després que marxés la cantant i compositora Merve Dasdemir, que durant els vuit anys que ha estat al grup va contribuir a fer avançar el seu so cap a àmbits més contemporanis, adjacents amb el synth-pop i la música disco.

Reduïts a quintet i sota el lideratge del baixista Jasper Verhulst, s'enfoquen cap al so més rocker dels seus dos primers àlbums, en detriment dels flirtejos electro i dance dels tres últims, malgrat que en la inicial *Seker oglan*, que tanca el seu debut *On*, un ritme funk s'obre pas pel que serà el signe distintiu de la seva música, el so del baglama o saz, ancestral instrument de corda que està en l'origen de la música turca i que ells han electrificat per convertir-lo en un solista que pugui competir amb la guitarra elèctrica de Thijs Elzinga. L'encarregat de lluir-se al saz com un *guitar hero* és Erdinç Ecevit, que, a més, s'ocupa de cantar i tocar els teclats. El grup el completen un bateria i un indispensable percussionista que alterna congues, bongos, timbals i darbukka.

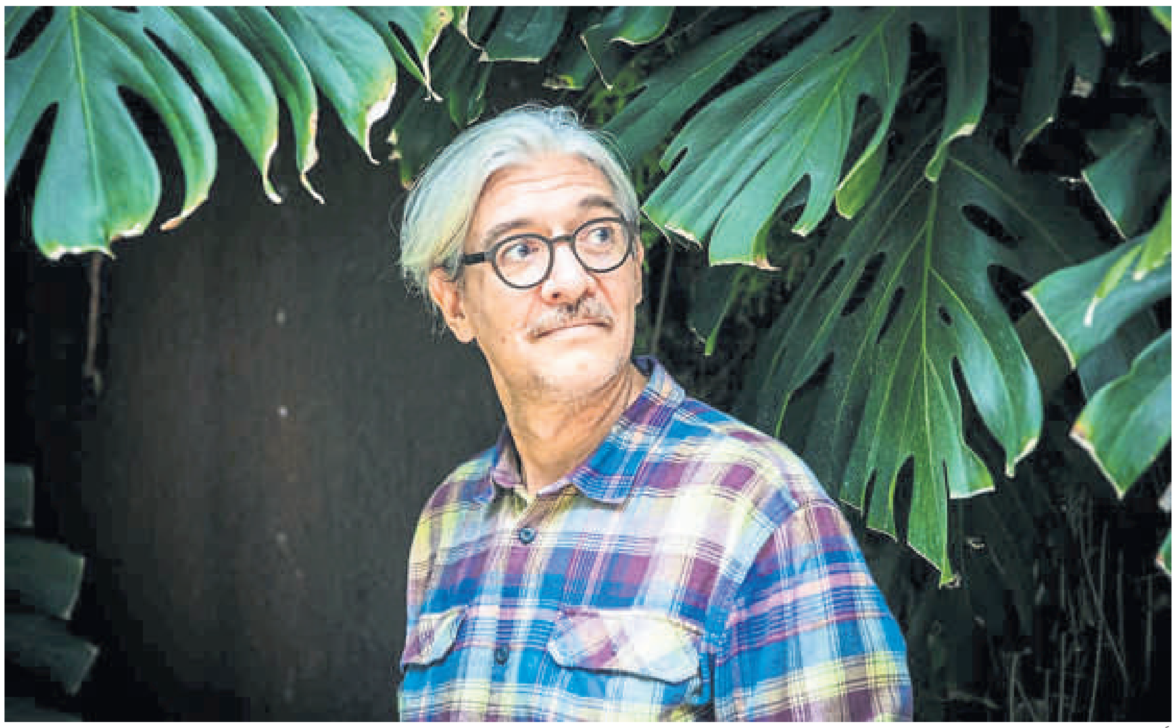
Per rescabalar-se de la pèrdua fonamental de Merve, al seu actual repertori, cantat en turc, només hi inclouen versions de peces tradicionals i temes de bards emblemàtics de la música anatòlica, com Neset Ertas o el modernitzador del folklore Arif Sag, tot transformat en un torrent distorsionat de rock psicodèlic, ple de laments vocals amb *jondura* mig oriental i unes gens menyspreables dosis de ritmes ballables, en un *mood* anatòlic que connecta amb els ancestres i alhora amb l'acid rock, sense obviar els moments progressius accentuats per onatges de teclats *vintage*. I, tot i que ara apostin pel que és regressiu, el seu retorn és tan eficaç com inapel·lable.●

El mexicà Emiliano Monge publica 'Los vivos', una novel·la sobre la violència estructural i les absències forçades

Quan desaparèixer es converteix en normal

LARA GÓMEZ RUIZ
Barcelona

La majoria de persones que s'acosten a conversar amb Emiliano Monge (Ciutat de Mèxic, 1978) acaben inclinant lleugerament el cap per llegir-li l'avantbraç: "Yo nací un día que Dios estuvo enfermo". L'escriptor no triga a deixar anar una explicació que sap de memòria per les vegades que amics i familiars l'hi han preguntat: "És del peruà César Vallejo. Vaig tenir moltes malalties de petit i em vaig passar molt de temps d'hospital en hospital. Tot i això, reconec una cosa, encara que la vegi ara d'adult, allà em vaig fer escriptor". I allà, probablement, va imaginar que algun dia, ja major d'edat, també es tatuaria el mite del llenguatge. "Vaig entendre la importància que té i com canvia dir les coses d'una manera o d'una altra. Per això, he trigat més de deu anys a escriure el meu últim llibre. No trobava com".

LLIBERT TEIXIDÓ

L'escriptor mexicà Emiliano Monge aquesta setmana a la llibreria Finestres de Barcelona

Es refereix a *Los vivos* (Random House), una novel·la que acaba d'arribar a les llibreries i que convida el lector a reflexionar sobre la violència estructural i les moltes desaparicions forçades que hi ha a Llatinoamèrica. L'autor no especifica el lloc on passen els fets, malgrat que no és difícil d'imaginar que el seu Mèxic natal ha estat una de les principals fonts d'inspiració. "És el país amb més periodistes assassinats cada any del món, tret de territoris en guerra. Hi moren més de deu persones al dia, i no en dic més perquè les xifres oficials fan curt i no interessa que transcendeixin. Així i tot, són brutals. I d'un tema com aquest, no en podia parlar de qualsevol manera". Va ser un dia, durant una conferència sobre genètica, que no tenia a veure res amb el tema, quan els seus ulls es van obrir de bat a bat. "El ponent insistia en la importància de parlar sobre els vius. Aleshores vaig entendre que havia de parlar dels que havien aparegut per poder parlar dels desapareguts. Si no, era impossible, ja que es convertia en una crònica de successos".

A les seves pàgines, Monge juga sovint amb els silencis i amb la llengua del poble comca'ac, que anomena a partir de l'absència i no de la presència. És a través de personatges com ara la Vestigia, el passat de la qual sembla impenetrable; l'Hincapié, a qui la por constant que els seus éssers estimats no tornin a casa no el deixa viure; la Lucía, que persegueix la llengua dels morts; i el Niño, que apareix d'un dia per l'altre i prova de dotar de sentit l'existència de tots ells, o, almenys, intentar-ho. L'últim és una denúncia "dels molts orfes que deixa aquesta situació i del tràfic de menors. L'hem de combatre, no normalitzar-lo, que és el que està passant i és terrible".

L'escriptor mexicà apunta també a l'aleatorietat de les desaparicions. "Pot ser que un dia te'n vagis a estacionar bé l'automòbil i no tornis. No és que no passés abans, però sí que hi havia més raons que ho motivaven, tant una venjança com que aquella persona tenia diners. Ara hi ha molts subsaharians de qui es perd el rastre mentre fan el camí cap als Estats Units. No tenen ningú pròxim que els reclami i els familiars que esperen tenir-ne notícies als seus països pensen que estan en trànsit, malgrat que pot ser que no en tornin a saber res".

Les moltes morts i desaparicions a Llatinoamèrica han creat nous oficis, com el de 'varillero'

Les moltes morts i desaparicions han fet que es creïn nous oficis, com el de *varillero*, que és "la manifestació de l'horror. Són persones que claven una vareta a terra i, en funció de l'olor, poden saber si hi ha una fossa o no", explica Monge, que encara no entén "com els dirigents canvien i el problema persisteix. Això converteix l'Estat en còmplice i arribarà un dia que això es revertirà. Tant de bo aviat".●

Enric Cambray estrena al TNC 'Hamlet.02', una aproximació al segon acte del drama de Shakespeare

"Belbel m'ha regalat fer el seu Hamlet"

MAGÍ CAMPS
Barcelona

Sergi Belbel explica que va quedar fascinat amb un actor que el va enganyar, perquè feia papers diferents a *Molt soroll per no res* i es va pensar que eren dos actors. A partir d'aleshores, l'autor i director ha comptat amb Enric Cambray (Barcelona, 1988) en alguns dels seus muntatges. Tot i l'admiració del dramaturg, Cambray li va confessar que a ell no li donarien mai un Hamlet. Belbel li va respondre que ell tampoc no en muntaria cap, perquè fa molts anys va veure una versió extraordinària de Patrice Chéreau a Avinyó, i "no li arribaria mai a la sola de la sabata". Però allò va empènyer Belbel a escriure un monòleg sobre el primer acte de *Hamlet,* i ara arriba el segon, al Taller de Pintura del TNC. I qui és l'actor triat en tots dos casos? Doncs Enric Cambray.

LLIBERT TEIXIDÓ

Enric Cambray al TNC, on inaugura temporada amb *Hamlet.02,* de Sergi Belbel

"Belbel m'ha regalat fer el seu Hamlet", explica agraït l'actor, que qualifica l'obra que ha emprès Belbel com el seu "testament dramatúrgic". El projecte comprèn cinc obres, cadascuna dedicada a cadascun dels cinc actes de *Hamlet,* on s'analitza, es comenta i s'ironitza tot el que hi passa, amb referències aquí i allà. Per a la primera part no trobaven productor i, al final, ells mateixos la van produir i la sala Dau al Sec de Mercè Managuerra els va acollir. Després va ser La Biblioteca de La Perla 29 i ara arriba la segona part, que s'estrena ni més ni menys que al TNC aquest dimecres, inaugurant la temporada.

Si fer *Hamlet.01* era com pujar un vuit mil, com és fer ara *Hamlet.02*? "D'una banda, hi ha la por de les segones parts –respon Cambray–. Però alhora, des del primer moment, s'establirà com un pacte amb l'espectador que ha vist el primer, seguint aquest personatge que ens explica la seva història, des d'aquest punt de vista més còmic. Després hi ha la responsabilitat de fer-la al TNC, en una sala per a 200 espectadors, perquè cal la proximitat. I finalment hi ha les ganes de seguir explicant aquesta història de la manera que l'explica el Sergi".

Els monòlegs sobre els cinc actes de l'obra són "el testament dramatúrgic de Belbel", diu Cambray

"El segon acte és de transició –continua l'actor–, en el qual la resta de personatges comencen a definir el comportament de Hamlet com a bogeria. A *Hamlet.02* expliquem si per ell és boig o no, si ho fa veure a través de totes les accions, ja sigui amb la trobada explicada amb Ofèlia, on hi ha una mica de pseudoviolència que no acaba de quedar clara, i el que diu el pare d'ella. I és quan arriben els amics Rosencrantz i Guildenstern per espiar-lo".

"També és l'acte on Shakespeare introdueix de manera més ferma el seu amor cap al teatre, cap al fet teatral, perquè és quan arriben els còmics –destaca Cambray–. No fan encara la representació davant del rei, però sí que els prepara i és quan Polonius fa la famosa divisió de gèneres del teatre: pastoral, còmic, dramàtic... I també quan, a través de Hamlet, expressa l'amor cap a l'ofici de l'actor".

"Al segon acte, Shakespeare introdueix de manera més ferma el seu amor cap al teatre"

La conclusió de Cambray és que "tant Shakespeare com Belbel han abocat tot el seu amor pel teatre en aquest acte". "Crec que és molt plaent per l'espectador de teatre veure i entendre i viure això, perquè al final el que estic posant en comú amb ells és un amor compartit. Hi ha un moment que ho dic: 'Aquest segon acte parla sobretot de la fascinació que el teatre exerceix en Hamlet i, per tant, també en vosaltres, perquè si no us fascinés el

L'actor farà la primera i la segona part seguides el 29 de setembre i el 6 d'octubre

teatre segurament no hi seríeu, aquí'. I s'acaba amb una sorpresa: al final no estic sol a l'escenari. Volem que cada part sigui diferent. Potser la quarta serà un musical", apunta.

Com que a l'actor no li fan por els reptes, hi ha dos diumenges que farà com Kilian Jornet i pujarà dos vuit mil seguits: primer *Hamlet.01* i tot seguit, amb una hora de descans, *Hamlet.02,* el 29 de setembre i el 6 d'octubre: "Això sí que em fa vertigen", confessa. Però Belbel aspira a fer, quan hagi completat les cinc parts, la marató sencera: deu hores del seu *Hamlet* amb un sol actor a l'escenari. Poca broma.

Però la tardor d'Enric Cambray tot just comença. Després d'inaugurar el TNC, recupera amb Ricard Farré *Les dones sàvies* a El Maldà per sisena vegada, i tot seguit es posarà a dirigir el nou musical, ara en català, d'Àngel Llàcer i Manu Guix, *El dia de la marmota,* que s'estrenarà el 23 de desembre. Tot un fenomen.●

L'ex Calle 13 comença al Palau Sant Jordi la gira mundial de 'Las letras ya no importan'

Les venes nostàlgiques de Residente

ESCENARIS

SERGIO LOZANO
Barcelona

Pérez Joglar es mostra al seu últim disc, *Las letras ya no importan,* cansat de la vida que ha portat durant les últimes dues dècades. Tot i això, ja sigui per necessitats econòmiques o per la beneïda contradicció pròpia dels humans, aquest ànim no va impedir a l'excomponent de Calle 13 d'emprendre una nova gira mundial amb arrencada dissabte al Palau Sant Jordi (13.000 assistents), on el raper de 46 anys va presentar un xou amb tocs teatrals que va reflectir totes les seves facetes: del bromista que humilia amb les seves barres els adversaris musicals a l'artista conscienciat nascut del mateix gresol que Rubén Blades o Gilberto Gil i que va ser vetat a Puerto Rico per insultar el governador de l'illa. I ara, al músic amb vestit i armilla que s'eixuga les llàgrimes després de cantar.

La violetera de Sara Montiel va precedir l'aparició de Residente davant d'un públic de totes les edats que reflectia el pas del hip-hop a una nova generació, amb pares que portaven els seus fills i uns quants cabells blancs a les grades, reunits a la recerca dels missatges acerats de Residente.

LLIBERT TEIXIDÓ

Residente ahir al Palau Sant Jordi

Tot i que va començar el concert gairebé en solitari amb la personalíssima *René,* durant la nit el raper va estar acompanyat per set músics que es van encarregar d'aportar bases, reggaeton, cúmbia, reggae, merengue o xaranga, compassats pels contundents greus de la bateria. Per la seva part, el porto-riqueny de veu dura no ha tret tall a la llengua irreverent amb què canta *Pa divertirme,* pallissa de barres dirigides contra l'estrella del reggaeton J Balvin amb l'ajuda de Bizarrap, o *El aguante,* una prova de l'habilitat que té Pérez Joglar per llançar pulles socials partint del més senzill.

Va sonar *Ron en el suelo,* homenatge als bons temps passats, per tornar a eixugar les llàgrimes i rememorar els anys de Calle 13 amb una collita que va incloure l'alegre *Baile de los pobres* o el reggaeton *Atrévete,* que va fer famosa la formació, després de demanar al públic que saltés per l'educació pública i contra les matances de Gaza i Ucraïna. També hi va haver espai per a la reivindicació amb *This is not America* y *Latinoamérica,* díptic amb la part més orgullosa d'aquest continent que flueix per les venes del porto-riqueny. Per això després de bussejar entre els seus pensaments ha descobert les mateixes històries que encara serveixen de bandera per a una generació.●

Les madrilenyes, ara duet, presenten el quart disc amb protagonisme guitarrer

Hinds, la força de la desesperació

SERGIO LOZANO
Barcelona

Un crit d'eufòria saluda el ressorgiment de les guitarreres Hinds des del sotrac més profund dels seus deu anys de carrera, propiciat per una pandèmia que ho va malmetre tot. Es tracta de *Viva Hinds*, quart àlbum de les madrilenyes reconvertides en duo i disposades a acceptar l'oferta per fer de teloneres d'Oasis a la seva pròxima gira, si és que els germans anglesos són prou eixerits per acceptar-la. "No creus que encaixem moltíssim? Jo és que crec que és bona idea per a ells", assegura Ana Perrote a través de la pantalla de l'ordinador, convençuda sobre les bondats d'obrir els concerts d'Oasis igual com van fer l'any passat amb Coldplay a Barcelona. Amb ella hi ha Carlota Cosials. L'altra meitat de Hinds anuncia que han quedat a Londres amb el fill de Liam Gallagher. El vocalista d'Oasis només segueix sis persones a Instagram, "i dues d'elles segueixen Hinds", el seu fill Lennon, i Paul, el més gran dels germans Gallagher.

Les teloneres de Coldplay a Barcelona s'ofereixen als Oasis: "Encaixem moltíssim"

La formació madrilenya és una rara avis dins de l'indie espanyol, ja que són tant o més conegudes al món anglosaxó que a la Península gràcies a una música guitarrera clara i sense embuts, rock al qual es poden afegir diversos cognoms, però que no enganya pel que fa a la seva arrel. Molt menys en aquest últim treball, *Viva Hinds*, gravat al caire de l'abisme amb la banda a punt de morir a causa d'un cúmul d'infortunis que van començar el 2020, quan el confinament va malmetre la presentació del seu àlbum anterior, *The prettiest curse*, el més ambiciós de la banda independent (indie de debò, no només l'etiqueta), que sense el suport de cap multinacional va veure com tota la seva infraestructura s'enfonsava mentre ho feia la seva gira internacional. "Vam perdre tots els festivals, tots els diners dels visats dels Estats Units i el Japó".

L'abandonament poc després d'Ade Martín i Amber Grimbergen, les altres dues components de Hinds, podrien haver suposat el cop de gràcia per a la banda, que s'havia quedat, a més, sense discogràfica.

DARÍO VÁZQUEZ

Ana Perrote i Carlota Cosials, Hinds, en una imatge promocional

Però amb els pocs diners que els quedaven van muntar un estudi casolà d'enregistrament amb l'únic suport d'un enginyer i Pete Robertson a la producció. El resultat recupera el format de duet amb què van néixer les Hinds el 2014 per oferir una música més diàfana que en el seu disc anterior.

Cosials destaca que la música "té moltíssim més espai, no s'estan barallant els instruments, ni hi ha afany de protagonisme de cap de les parts". A més, les cançons no estan contaminades pels egos. "L'Ana i jo confiem l'una en l'altra, no hi ha hagut baralles a l'estudi sobre si aquesta guitarra ha de tenir més distorsió o si el baix ha d'estar més alt a la mescla". No passava igual quan eren quatre les components, recorda Perrote, "de vegades no sabíem frenar i treure, pel bé de la cançó, aquesta guitarra o aquell baix; moltes vegades hem perjudicat la cançó per estar totes contentes".

L'enregistrament del disc va ser "un dels moments més feliços d'aquest any", recorda Carlota Cosials. "Vam veure que estàvem fent una cosa important", tot un pal·liatiu contra la falta d'autoestima que patien quan van començar el projecte. El rearmament moral de la banda es pot mesurar en xifres, dels 80.000 oients mensuals a Spotify de començament d'any fins al gairebé mig milió de l'actualitat, aconseguits gràcies a temes com ara *Boom boom back*, escrita amb la col·laboració de Beck, a qui van enrolar en una nit de bars a Los Angeles.

L'altra col·laboració és a càrrec de Grian Chatten, vocalista dels Fontaines DC, banda que consideren "els nostres millors amics dins de la indústria musical". Es van conèixer durant la seva primera actuació a Dublín, en la qual els irlandesos van ser els seus teloners. "És molt fort pensar que Hinds era més gran que Fontaines DC!", recorda Perrote: "Ens vam conèixer que érem nens i ara les dues bandes som adults".●

CRÍTICA DE MÚSICA

ESTEBAN LINÉS

★★★★★ obra mestra / ★★★★☆ molt bona / ★★★☆☆ bona / ★★☆☆☆ regular / ★☆☆☆☆ dolenta

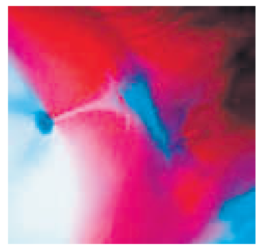
La bellesa del detall

Stuart Staples encara mana de manera eficaç i enlluernadora al timó d'un vaixell artístic que ja té més de tres decennis de travessia. Una singladura, la dels Tindersticks, que ha torejat des del començament amb l'estatus de banda de culte, cosa que ara sí que els reflecteix justament i adequadament, però que a finals dels noranta els va situar en un àmbit de gustos minoritaris-elitistes. Va ser després d'una aturada d'un lustre que la banda de Nottingham va començar a establir l'actual referencial estil, sense mirar al passat i il·luminant material, com a mínim, molt digne d'atenció.

Ara Staples i els seus col·legues donen vida a un *Soft tissue* que té poc a veure amb l'anterior *Distractions*, publicat el 2021 i elaborat sota els efectes postpandèmics pel que fa a sonoritat i arranjaments: sovint més enllà de la veu de Stuart Staples hi havia poc on agafar-se. Un escenari on el so i la música envolten agradablement, de vegades bevent del gloriós soul nord-americà dels setanta –la subjugadora *New world*, amb què comença el disc–, malgrat que també s'espavilen en moments de pols rítmic una mica llatí com en *Nancy*. El que s'aconsegueix al final i en conjunt és que la suma dels magnífics detalls, de vegades a tocar fins i tot del minimalisme, desemboquen en una obra tan bonica com addictiva. A *Soft tissue* no s'ha de buscar l'agitació ni el ritme enganxós, sinó un gaudi de la bellesa de les coses petites –encara que algunes lletres siguin més aviat ombrívoles– en una realitat quotidiana sovint per posar-se a córrer.

TINDERSTICKS
★★★★☆
SOFT TISSUE
POP-ROCK
CITY SLANG

FLOATING POINTS
★★★★☆
CASCADE
ELECTRO-TECNO
NINJA TUNE

El mancunià Sam Shepherd dona una lliçó de com gaudir de l'electrònica a la pista de ball d'avui dia tornant a captivar amb una obra que es podria considerar la més brillant del seu vessant de productor de dance. Shepherd, magistral, treballa amb sintetitzadors modulars, incorporant instrumentacions acústiques i varietat de subgèneres.

NICK LOWE
★★★★☆
INDOOR SAFARI
POP-ROCK
YEP ROC/POPSTOCK!

El bregat Lowe destil·la passió, frescor i brillantor al primer àlbum en 11 anys. Acompanyat de la ja inseparable banda d'emmascarats músics, Los Straitjackets, el britànic fa un cant al gaudi de la vida a través de material original, versions retocades-actualitzades de singles seus pretèrits i d'un parell de suculentes versions.

ROGER MAS I LA COBLA SANT JORDI
★★★☆☆
VOL. 2
CANÇÓ
SATELITE K

Segona entrega gravada d'un projecte ja nascut el 2011, on el sempre imprevisible Mas va tornar a donar raons de sobra per fascinar-se amb el seu art. Tot i que el primer volum va sortir fa 12 anys!, la idea remarca la seva dimensionalitat –arranjaments del pianista Xavier Guitó–, com ara viatjant des de Sèrbia a Catalunya passant per Itàlia, Galícia o França.

“Sap quin és el reportatge més llegit a la història del ‘NYT’?”

Juan Antonio Giner

Autor de ‘La edad de oro del periodismo’

ENTREVISTA

JOAQUÍN LUNA
Barcelona

Per Juan Antonio Giner (Barcelona, 1947), periodista, professor universitari, consultor per a un centenar de mitjans als cinc continents, el periodisme té futur llevat que desaparegui la democràcia al planeta. Publica *La edad de oro del periodismo* (Libros de Vanguardia), que serà presentat dimarts a Madrid.

Déu-n'hi-do: desfilen els grans editors, directors i periodistes –i els seus ensenyaments–, amb molts dels quals va tractar, com la seva adorada Kay Graham, la gran dama, de *The Washington Post*.

Té futur el periodisme?

Mitifiquem el periodisme del segle passat quan l'actual és millor. Hi ha coses que eren una porqueria. Soc optimista, no per actitud vital, sinó perquè els fets ho demostren. Esclar que si fos editor, el desafiament molt fort és fer pagar als lectors. Si vostè vol periodisme del bo cal pagar-lo. No hi ha cap altra opció.

La gent paga per un cafè, però li costa per la informació...

Perquè durant deu o quinze anys hem regalat la informació, totalment de franc. I el contingut el fan periodistes a qui cal pagar. Està costant, però s'està capgirant. Però tornem al periodisme, va veure el debat Trump-Harris?

Sí, esclar...

L'*anchorman* i la periodista de l'ABC van ser espectaculars. Van parar els peus a Trump amb autoritat, serenitat i educació. Un moment màgic. Això és un periodista! Em van recordar l'admirat Edward Murrow, corresponsal de la CBS a Londres, quan el senador McCarthy, el de la caça de bruixes, el va acusar de comunista... i Murrow el va tombar.

I, tot i això, pot tornar a la Casa Blanca. Vostè viu a Miami, creu que guanyarà?

No m'agradaria, però aquest home arribarà a president. Guanyar un debat no és guanyar les eleccions. Fracàs del periodisme? Molts mitjans li fan costat. Anys abans de ser candidat, la revista *The New Yorker* va encarregar un perfil seu a un bon periodista que es va passar sis mesos seguint-lo. Acabava el text amb una frase curta i demolidora: “No té amics”.

El Watergate va donar un gran prestigi al periodisme. Hem oblidat aquell esperit crític?

Aquest mite del periodisme d'investigació, l'odio: no hi ha periodisme sense investigació. És una redundància. I no oblidem la fusteria periodística: els periodistes que repassen, verifiquen dades, en l'ombra. Han desaparegut i és negatiu. Perquè la gent pagui i es digui que és imprescindible la informació has de tocar-li el cor. Saps quin ha estat el reportatge més llegit en la història del *The New York Times*?

Hiroshima? La guerra del Vietnam? L'11-S?

No, i es va publicar deu fer uns deu anys. Vuit pàgines. Sap el que són vuit pàgines del *NYT* un diumenge? “Morir-se sol”. Començava en portada dient una cosa semblant a: “Ahir a la nit, la policia va fer caure la porta d'un apartament. Hi van trobar un cadàver que feia mesos que estava en descomposició”. Un veí va alertar veient que no canviava de vorera el cotxe i que tenia moltes multes. El típic home que vivia sol, sense família, ni amics, i es mor sol. A l'Ajuntament els diuen que és un fet freqüent a Nova York, gent que es mor sola. I decideixen aprofundir en la història. I quan expliques una història així s'organitza una revolució. Els Watergates són això: històries que estan amagades. O tornem a explicar històries que toquin la fibra i facin pensar o ningú no pagarà. Això, esclar, requereix temps. A un periodista donali més temps que no pas diners.

El llibre és una galeria d'herois... i malvats.

> **Trump i la veritat**
> **Els periodistes li van parar els peus al debat, però guanyarà la presidència, crec”**

Maxwell era un pocavergonya, Murdoch no és un exemple tot i que cal prendre-se'l seriosament. Es va gastar una fortuna en *The Wall Street Journal*! Herois? Lord John Reith, fundador de la BBC el 1922, un conservador que fins i tot Churchill volia eliminar. Va fixar la imparcialitat com a valor suprem. O Hubert Beuve-Méry, segurament el millor periodista de la història. Va fundar *Le Monde* –que avui va molt bé. L'Eliseu enviava cada dia un cotxe al taller de *Le Monde* per recollir-ne el primer exemplar. Tots el respectaven. Culte, intel·ligent sobri. Va venir a donar una conferència a la Universitat de Navarra quan jo era professor, i només va presentar una factura de 70 euros del bitllet de tren.

Hi ha futur!

I és infinit si hi ha empreses al darrere. La tecnologia ens proporciona tot el que vulguem, però si no hi ha periodisme... Sense cacau no hi ha xocolata! ●

J.A. Giner a l'últim despatx de Beuve-Méry a *Le Monde*

Subscriu-te a ‘La Vanguardia’ i aconsegueix una potent planxa de vapor de Polti

● *Amb tecnologia puntera per planxar tot tipus de teixits ajustant la temperatura i la calor*

● *Emporta-te-la de regal subscrivint-te a ‘La Vanguardia’ per tan sols 39€ al mes*

REDACCIÓ / Barcelona

Planxar era, fins fa uns anys, una de les tasques domèstiques més detestades. Afortunadament, la tecnologia ha aconseguit que actualment aquesta tasca sigui molt més simple i ràpida de fer, aconseguint resultats professionals amb molt poc esforç. N’és un bon exemple la Polti Vaporella Quick & Comfort, que disposa de la tècnica més puntera per planxar tota mena de teixits en poc temps, eliminant les arrugues de manera molt més eficient i amb la màxima comoditat.

La Polti Vaporella Quick & Comfort està valorada en 69€, tot i que ara pot ser teva de forma totalment gratuïta, simplement subscrivint-te a *La Vanguardia* per 39€ al mes sense compromís de permanència. Amb la subscripció, a més d’aquest regal, tindràs accés a la informació més plural i rigorosa. Amb *La Vanguardia* en paper, que rebràs cada dia a casa teva o podràs anar a buscar al punt de venda que et vagi millor cada dia, podràs llegir tots els articles d’opinió, anàlisis per entendre millor la realitat i grans reportatges. A més, rebràs tots els suplements de *La Vanguardia*: el *QuèFem?* els divendres el *Cultura|s* els dissabtes i el *Magazine* i *Diners* els diumenges. A *www.lavanguardia.com*, la teva subscripció també et dona accés il·limitat a tot el contingut de la web i et podràs descarregar l’edició impresa digital de *La Vanguardia* en PDF, i consultar-la cada dia a partir de les 23 h del dia anterior. Així mateix, pel fet de ser subscriptor, formaràs part del Club Vanguardia i gaudiràs de descomptes en espectacles, restaurants i viatges, així com també en supermercats i gasolineres, entre molts d’altres. A més, no només tu com a subscriptor podràs gaudir de tots aquests avantatges, sinó que podràs designar fins a cinc beneficiaris perquè gaudeixin dels mateixos avantatges que tu.

> **Ser subscriptor de ‘La Vanguardia’ surt a compte, ja que et permet estalviar durant tot l’any**

Afronta la tornada a la rutina diària organitzant tots els teus objectes amb etiquetes personalitzades, indispensables per al dia a dia de l’escola i la guarderia amb Stikets, pagant un 15% menys. A Abacus, podràs proveir-te de tot el material necessari per començar el curs amb 5 € de dte., mentre que a Fnac pagaràs fins a un 25% menys en una gran selecció de productes de cultura i tecnologia. Club Vanguardia també t’ajuda amb descomptes el teu dia a dia: així podràs estalviar temps i diners en els desplaçaments amb el 25% de dte. als pàrquings del grup Saba.

A més, aprofita per omplir la cistella de la compra des de casa sense cues al supermercat *online* de Carrefour, amb 15€ de dte., i gastant 10€ menys en la compra de congelats de La Sirena. Els paladars més exigents també es voldran proveir de la fruita de temporada, fruita exòtica, vins o embotits a Camarasa Fruits, pagant un 10% menys. I, si et ve de gust un caprici per alegrar la tornada a la rutina, al Fornet tindràs un 20% de dte. en compres *online*.

Consulta les condicions dels descomptes i descobreix la resta d’ofertes a clubvanguardia.com. I ara, quan t’hi subscriguis, a més de tot això, podràs emportar-te de regal aquesta planxa per lluir els millors *outfits* sense ni una arruga. I si ja ets subscriptor i també et vols emportar la Polti Vaporella Quick & Comfort, truca al 933 481 482 i informa’t de com es pot aconseguir. ●

QUÈ INCLOU LA SUBSCRIPCIÓ?

- El diari en paper i els seus suplements
- L’edició impresa en tots els teus dispositius
- Accés il·limitat a tots els continguts de la web
- El Club Vanguardia, amb descomptes, sortejos i esdeveniments exclusius
- Planxa Polti Vaporella Quick & Comfort QC110 valorada en 69€, de regal

CON ES POT ACONSEGUIR?

Subscrivint-te per
39€
al mes a
La Vanguardia
a
alta.lavanguardia.com/vaporellapolti

o trucant al
933 481 482

CARACTERÍSTIQUES

Polti Vaporella Quick & Comfort QC110 és la planxa de vapor que permet planxar còmodament tota mena de teixits. L’empunyadura de la planxa ofereix el màxim confort gràcies al coixinet suau. Funciona amb aigua de l’aixeta per garantir-ne la facilitat d’ús.

SEDA, COTÓ, LLI? Amb Polti Vaporella Quick & Comfort pots planxar tots els teixits ajustant la temperatura i el vapor.

EXCEL·LENT PER AGAFAR I MOLT CÒMODA. El coixinet col·locat a l’empunyadura permet fer les sessions de planxa amb la màxima comoditat.

CALOR I RESISTÈNCIA UNIFORME. Polti Vaporella Quick & Comfort té una sola d’acer inoxidable amb orificis concentrats a la punta i els laterals.

SI ET DISTREUS, POLTI VAPORELLA S’APAGA. La funció d’autoapagat s’activa automàticament quan la planxa es deixa inactiva.

CANVIA DE TEIXIT, CANVIA DE TEMPERATURA. Regula la temperatura de la sola i la quantitat de vapor a través dels ajustaments col·locats a la planxa.

POTENT COP DE VAPOR DE 180 GR. El cop de vapor de 180 gr permet planxar de manera més eficaç i eliminar fins i tot les arrugues més complexes.

FÀCIL I A PUNT DE SEGUIDA. Per preparar la planxa necessites aigua de l’aixeta; un cop connectada a l’electricitat, estarà a punt per fer-la servir.

MANTENIMENT A L’ABAST. El sistema de neteja Self Clean, fet amb regularitat, garanteix el funcionament correcte de la planxa en el temps.

PLANXA TAMBÉ ELS DETALLS. Per als amants dels detalls, amb Polti Vaporella Quick & Comfort pots planxar-los, per a un *look* perfecte.

FÈLIX BADIA
Barcelona

Els republicans de Churchill

COL·LECCIÓ MANUEL SURERA

Egipte Un grup d'espanyols del 50 Middle East Commando visitant l'esfinx de Guiza a principis dels quaranta

EL REPORTATGE

Un llibre rescata la història dels 1.200 exiliats que van servir en l'exèrcit britànic durant la Segona Guerra Mundial

Com tants altres de la seva generació, Rafael Ramos Masens (Barcelona, 1919-Birmingham, 1961), fill d'un empresari del ram de la impressió, va combatre en la Guerra Civil. Va participar en la batalla de l'Ebre, en què va ser fet presoner. Es va aconseguir escapar i va travessar la frontera amb França, on es va allistar a la Legió Estrangera i va lluitar contra els alemanys, però després de l'armistici va ser confinat en camps de treball al nord de l'Àfrica. Després del desembarcament aliat del 1942, es va allistar a l'exèrcit britànic i es va incorporar al SAS, la cèlebre unitat de comandos d'elit, en què va exercir missions darrere de les línies nazis, com la instrucció en tècniques militars als partisans italians a inicis del 1945. Membre de tres exèrcits diferents en dos continents i gairebé una dècada de guerra.

La història de Ramos és apassionant, però és una més entre els més de 1.200 exiliats republicans que van lluitar en l'exèrcit del Regne Unit en la Segona Guerra Mundial, un grup molt menys conegut que els que van combatre per França, però que el militar britànic Séan F. Scullion ha rescatat, després de vuit anys de feina, a *Churchill's spaniards* (Els espanyols de Churchill), publicat fa uns dies al Regne Unit.

"Els republicans espanyols van ser a tot arreu durant la Segona Guerra Mundial –explica Scullion–, a França contra els alemanys, a Dunkerque, a Noruega, al Nord de l'Àfrica, a Creta, a Arnhem, al dia D, a l'Orient Mitjà, a Itàlia... a pràcticament tots els escenaris". Tot i això, pocs llibres han relatat la seva història; el precedent del títol que s'acaba de publicar és *Los españoles de Churchill* (Armonia), de Daniel Arasa, de principis dels noranta. Scullion ha anat un pas més enllà d'aquell treball anterior en tant que ha tingut accés a arxius i informació militar que no ha estat disponible fins a època recent i els ha comptabilitzat.

Scullion assenyala que hi ha constància de 1.072 republicans a les ordres de Churchill, tot i que si s'hi sumen els exiliats sobre els quals no hi ha dades precises el nombre s'eleva per sobre de 1.200. D'aquell total, tres quartes parts no van prendre part en els combats a primera línia, però van realitzar funcions d'importància en l'àmbit logístic o de custòdia de presoners. El 25% restant sí que van assumir missions d'alt risc.

La gran majoria dels republicans que es van incorporar a l'exèrcit britànic van arribar-hi després de passar primer pels camps de concentració del sud de França i posteriorment ser voluntaris en l'exèrcit gal. El seu allistament es va produir en dues grans onades, la primera el 1940, després de l'armistici. Aquell any centenars d'exiliats que havien lluitat contra els alemanys a Narvik (Noruega) o França van arribar al Regne Unit. Un grapat d'ells, amb l'evacuació in extremis de Dunkerque.

Però molts dels que s'havien allistat a l'exèrcit francès eren lluny de la metròpolis. És el cas d'un grup de diversos centenars que la rendició davant els alemanys va agafar a l'Orient Mitjà i per als quals trobar-se aleshores en unitats al servei de Vichy era una situació, en el millor dels casos, incòmoda. Molts van acabar travessant les línies per passar-se a l'exèrcit britànic.

"El tracte que els van dispensar va ser bastant millor que el que havien rebut dels francesos –explica Scullion–, entre altres motius perquè els comandaments van veure molt aviat que

COL·LECCIÓ AGUSTÍN ROA VENTURA

Normandia Membres de la núm. 1 Spanish Company a Normandia amb un antiaeri

COL·LECCIÓ DR GRIZI

Itàlia Rafael Ramos, en primer terme, en una missió d'instrucció de partisans

els republicans eren soldats experimentats, disciplinats, ben preparats, especialment en la guerra nocturna i en el maneig d'armes blanques, i molt resistents al clima extrem".

"Com podria oblidar aquells espanyols! Tenint en compte les dificultats de l'idioma o que eren estranys en un exèrcit estranger, crec que els espanyols eren tan bons com la majoria de les tropes britàniques, especialment en funcions de comando", recordaria Bob McGibbon, major del Middle East Commando.

Després de la seva incorporació en l'exèrcit britànic, aquest grup va ser destinat a Creta, on la pressió alemanya forçaria la retirada aliada només uns dies després. Gran part d'ells van ser capturats pels nazis i alguns dels que es van aconseguir escapar només ho van aconseguir després de viure circumstàncies molt difícils, com les del malagueny Francisco Gerónimo, que va fugir dels alemanys durant onze mesos per les muntanyes de l'illa grega abans de ser evacuat.

La segona gran onada d'exiliats en l'exèrcit britànic va arribar a partir de finals del 1942, amb el desembarcament aliat al nord de l'Àfrica dins de l'operació Torxa. Després de l'armistici, els republicans enquadrats en la Legió Estrangera i unitats semblants a les colònies africanes havien estat reclosos en camps de treball de què van ser alliberats amb la invasió. Aproximadament 700 d'aquells homes van entrar a formar part de l'exèrcit britànic.

Les històries dels més de 1.200 republicans són inacabables, tant com àmplies són les funcions a què van ser destinats. Els exemples són molt abundants. Com els dels soldats Fernando Esteve, Josep Vilanova i Vicente Mena, procedents de l'Orient Mitjà, que van formar part de la llegendària 7a divisió blindada, coneguda com les *Rates del desert*, que va lluitar al nord de l'Àfrica. En el cas d'Esteve, per exemple, va prendre part en la batalla de l'Ebre, es va allistar després en un batalló francès de soldats estrangers i és dels pocs que va aconseguir fugir de Creta. Tant ell com Vilanova van ser condecorats per la seva actuació al front italià en els últims mesos del conflicte.

També hi va haver exiliats que van participar en la invasió de Normandia, malgrat que el seu paper és molt poc conegut. És el cas del sergent Antonio García, que va formar part del desembarcament el mateix dia 6 de juny. O d'un nombrós grup de militars espanyols que van estar en operacions darrere de les línies alemanyes en les setmanes següents. Havien estat entrenats anys enrere per actuar com a comandos infiltrats si els nazis haguessin envaït Espanya per atacar Gibraltar, la mai materialitzada operació Fèlix.

La immensa majoria dels més de mil republicans que van formar part de l'exèrcit britànic no van tornar a instal·lar-se a Espanya, i malgrat que el Regne Unit es va plantejar inicialment tornar-ne una part al nord de l'Àfrica, finalment van refer la seva vida en aquell país, on molts van recuperar el seu activisme polític i sindical d'abans de la guerra. Avui la seva història s'esvaeix de manera irremissible; l'últim d'ells va morir el 2023, als 103 anys.●

Els exiliats van prendre part en tots els fronts occidentals: de Dunkerque al dia D, de l'Àfrica a Itàlia

La immensa majoria dels republicans de l'exèrcit britànic van refer la seva vida al Regne Unit

Una qüestió de noms

■ Encara que sembli una anècdota, el nom d'un soldat pot arribar a tenir una gran importància, i de vegades fins i tot marcar la diferència entre la supervivència i la mort. Sobre els republicans espanyols pesava l'amenaça que en cas de ser capturats fossin identificats com a tals, cosa que els encaminava a ser tractats no com a presoners de guerra, sinó com a presos polítics i, en conseqüència, els podia suposar la deportació a camps de concentració. Per això, molts es van acollir a la possibilitat de canviar a la documentació els noms espanyols per d'altres d'anglesos que triessin. Una elecció que no sempre va ser lliure: Scullion explica el cas de l'exiliat que va proposar de dir-se com el cèlebre corsari Francis Drake, apel·latiu que no va ser acceptat pels seus comandaments. En canvi, el grup de republicans que formaven part del 50 Middle East Commando no havien fet aquella gestió quan van ser capturats a la batalla de Creta, de manera que conservaven a la documentació els noms i cognoms espanyols. Al metge de la unitat se li va ocórrer que quan fossin interrogats diguessin que eren britànics d'origen gibraltareny. "Tot el registre es va dur a terme sense que els alemanys sospitessin res", explicaria temps després l'oficial.

Segòvia aplega durant el cap de setmana un centenar d'intel·lectuals

Al planeta Hay

LISBETH SALS / HAY FESTIVAL

Sonsoles Ónega a la intervenció al Hay Festival de Segòvia

IGNACIO OROVIO
Segòvia

Feminitat, algoritmes, el pes del passat, el poder dels mites, Robert Graves, la mort del periodisme... tot hi cap al Hay Festival de Segòvia, que ahir va celebrar la jornada central a la ciutat castellana, gèlida de nit, estiuenca de dia. D'entre els vint actes –més de cent escriptors, periodistes i intel·lectuals passen per la ciutat en tres dies–, en va destacar un pel que fa a popularitat, el que va protagonitzar la periodista Sonsoles Ónega, premi Planeta 2023, que va omplir fins al púlpit l'aula magna de l'IE University, el fabulós convent reconvertit en seu universitària. Ara bé, molts dels altres actes del dia també van penjar el cartell de "complet".

Va entrar a l'aula magna, l'antiga capella del recinte, per la mateixa entrada secundària que feia servir la reina Isabel la Catòlica fa més de cinc-cents anys, i que li permetia accedir fins a un racó del temple i seguir la missa fora de les mirades de la plebs. Però Ónega no va venir a amagar-se de ningú, sinó a mostrar-se i a despullar-se davant el seu públic parlant de *Las hijas de la criada*. Juntament amb l'editora Ana Gavín, que va explicar al principi que l'obra ja ha arribat a les 15 edicions, Ónega –americana blanca, samarreta de Bob Dylan– va reconèixer que no sap per què escriu. Ara ha aconseguit l'èxit, però projectes anteriors li van robar temps amb la seva família i no li van servir de gaire. Va persistir, i ara és aquí: milers d'exemplars al carrer i, aquest estiu, a la platja, gent amb el seu llibre. "És màgic", va dir somrient. Perquè molts dels seus lectors, va dir, són "gent gran que fa l'esforç de llegir-me, i resulta que les meves històries els fan companyia, i això és meravellós".

"Molts dels meus lectors són gent gran i les històries els fan companyia", explica Sonsoles Ónega

Va detallar com va construir la trama, ambientada a la Galícia de fa un segle, amb especial protagonisme per als personatges femenins. "Un editor em va dir una vegada que tinc un trauma amb els homes, perquè sempre els pinto malament... En absolut és així, però en una novel·la hi ha d'haver personatges que odiïs".

A Ónega la va seguir una altra taula, amb els periodistes Jorge Bustos, Teodoro León Gros, Carlos Franganillo i Karina Sáinz Borgo. Van ser convocats a parlar de "la mort del periodisme", i van coincidir que no hi ha cadàver. N'hi podria haver si parléssim del "periodisme del segle XX". Llavors sí. Van coincidir a remarcar, d'una banda, que un individu que diu coses a YouTube no ha de ser necessàriament un periodista i, d'una altra, la importància de les capçaleres dels mitjans, garantia que el que s'hi diu té intenció d'acostar-se a la veritat. Tot i que després, va dir Bustos –d'*El Mundo*– "hi ha les línies editorials". Tots, en qualsevol cas, van alertar de la polarització que comporten els algoritmes. "Han detectat que la ira i la por són grans generadors d'atenció", va dir Gros, autor d'un llibre que es titula... *La muerte del periodismo*.●

GUIA TEMPS LLIURE

TEATRES

BIBLIOTECA DE CATALUNYA (Hospital, 56/M Liceu) **Tots Ocells,** de Wajdi Mouawad, direcció d'Oriol Broggi. Fins al 23/10. Entrades a laperla29.cat i 1,5h abans de cada funció a la taquilla del teatre.

CONDAL (Av. Paral·lel, 91. 93 442 31 32). A partir del 20 de setembre torna **Escape Room 2**. teatrecondal.cat i promen trada.com

GOLEM'S. Sant Lluís, 64.T933518231.**"Will Santt"** 15/9 a 20 h. **"(Pin)Occhio"** 19 i 20/9 a 19h.Venda a golems.cat i taquilla

GOYA (Joaquín Costa, 68. Tel. 93 343 53 23). Del 3 al 12 de setembre **Poncia**. A partir del 18 de setembre torna **Jauría**. teatregoya.cat i promentrada.com

LA BADABADOC TEATRE c/ Quevedo 36 bj Bcn 93 024 5140. **El Viaje de Lilo** 13,14, 16 /09 a las 20 hs y el 15 /09 18hs www.labadabadoc-teatro.com

LA BADABADOC TEATRE c/ Quevedo 36 bj Bcn 93 024 5140. **Coraza Cáscara Casa** de Vane Butera (ARG) del 19 y 26/09 20hs **Nosoltres Qui** del 20 al 30/9 20 hs y dom 18hs

LA PUNTUAL C/ Allada Vermell 15 <M> Jaume I. T 639 305 353 **"Greta, la rateta que escombrava..."** Cia. La Puntual - Eugenio Navarro i Rosa Bigas Titelles de taula + 3 anys. Dv. 18h; Ds. 12h i 18h; Dg. 12h i 17h. A partir de 9€ www.lapuntual.info

LA VILLARROEL (Villarroel, 87. 93 451 12 34). Del 3 al 22 de setembre **Les mans**. L'Off: del 7 al 22 de setembre **L'enterrador**. lavillarroel.cat i promentrada.com

L'AUTÈNTICA C/ Martí 18, T. 699123139 lautenticateatro.com **En Patufet** de la Petita Brownie. A partir de 2 anys. Estrena: 13/9/2024 - dv: 18h, ds: 11h, 12h i 17h i dg: 11h i 12h

ROMEA (Hospital, 51. 93 301 55 04). Del 3 al 29 de setembre **La colección**. teatreromea.cat i promentrada.com

TANTARANTANA TEATRE Les Flors, 22. 934417022. Baixos22: La Material Teatre pres. **Jenin Feat Raval** del 12 al 22/9. Àtic22: L'Absura pres. **In(útil)** a partir 19/9 + info a www.tantarantana.com

TEATRE AKADÈMIA. En mitad de tanto fuego, d'Alberto Conejero. De dx a dss a les 20h i dg a les 18h. Entrades: www.teatreakademia.cat. C.Buenos Aires, 47-49. BCN. Tlf. 934951447

TEATRE DE SARRIÀ Major de Sarrià 117, 93 203 97 72 **Per fi Sol** amb Carles Sans Dj 3 d'oct 20.00h **Un Marit Ideal** d'Oscar Wilde Dv 4 d'oct 20h , Ds 5 d'oct 18h Dg 6 d'oct 18h. Més info i entrades a www.teatredesarria.cat

TEATRE GAUDÍ BCN Sta. MªClaret 120 936035161 **'Assange el poder de la informació'** Dj Dv Ds 19h Dg 17h **Estrena 19/09 'Guitarra quemada. Lorca en el centro'** Dj Dv Ds 21:15h Dg 19:15h Entrades web: teatregaudibarcelona.com

TEATRE NACIONAL DE CATALUNYA (Pl. de les Arts, 1). **Hamlet.02** amb direcció i dramatúrgia de Sergi Belbel. A partir 18 setembre. **Ànima** de Blanca Bardagil, Oriol Burés, Víctor G. Casademunt i Marc Gómez. A partir 26 setembre. Informació i venda entrades: www.tnc.cat

TEATRE POLIORAMA (Tel. 93 317 75 99. La Rambla, 115). A partir del 18 de setembre, **Godspell el musical.** Dir. Emilio Aragón. Venda d'entrades a teatrepoliorama.com

EXPOSICIONS D'ART

(*) Galeries adherides al Gremi de Galeries d'Art de Catalunya.

ART MAR. Tel. 93 488 18 68. www.grup-escola.com

CARTELLERA

NOVETATS

Cartellera elaborada per OneData. comercial@onedata.es

★★★★★ OBRA MESTRA / ★★★★☆ MOLT BONA / ★★★☆☆ BONA / ★★☆☆☆ REGULAR / ★☆☆☆☆ DOLENTA

Pel·lícula	Direcció
No hables con extraños ★★★☆☆	James Watkins
La hojarasca ★★★★☆	Macu Machín
Justicia artificial ★★☆☆☆	Simón Casal
Sidonie en Japón ★★★★☆	Élise Girard
El teorema de Marguerite ★★☆☆☆	Anna Novion
L'àvia i el foraster ★★☆☆☆	Sergi Miralles
Té negro ★★★☆☆	Abderrahmane Sissako
El 47 ★★★☆☆	Marcel Barrena
Estación Rocafort ★★☆☆☆	Luis Prieto

PEL·LÍCULES

●: v.o. subtitulada en castellà / ■: v.o. subtitulada en català / **C**: parlada en català / ▲: en 3D

A

Alien: Romulus 16 A

DIVERSOS. 2024. DIR.: F. ÁLVAREZ. INT.: I. MERCED.

Ciència ficció: Un grup de joves colonitzadors espacials es troben cara a cara amb la forma de vida més terrorífica de l'univers, en una estació espacial abandonada. 119 min.

B

Beetlejuice Beetlejuice 12 A

EUA. 2024. DIR.: T. BURTON. INT.: M. KEATON.

Comèdia: Després d'una inesperada tragèdia familiar, tres generacions de la família Deetz tornen a Winter River. La vida de Lydia fa un tomb. 104 min.

Buffalo Kids APTA

ESPANYA. 2024. DIR.: J. J. GARCÍA GALOCHA.

Animació: Tom i Mary, dos germans orfes, desembarquen a Nova York a finals del segle XIX. Per reunir-se amb el seu oncle, s'aventuren com a polissons en un tren. 81 min.

C

Capitán Avispa APTA

REPÚBLICA DOMINICANA. 2024. DIR.: J. G. GUERRA.

Animació: El Capità Vespa, heroi de Vespatròpolis i del Regne de la Mel, posa a prova la seva noblesa contra la malvada vespa Jacques Poison. 90 min.

Casa en flames 16 A

ESPANYA. 2024. DIR.: D. . DE LA ORDEN. INT.: E. VILARASAU.

Drama: Montse es troba ansiosa de passar un cap de setmana amb tota la família a casa seva a Cadaqués, a la Costa Brava. 110 min.

D

Deadpool y Lobezno 18 A

EUA. 2024. DIR.: S. LEVY. INT.: R. REYNOLDS.

Acció: Lobezno es recupera de les ferides quan es creua amb el xerraire Deadpool, que ha viatjat en el temps per curar-lo amb l'esperança de fer-se amics. 127 min.

Del revés 2 (Inside Out 2) APTA

DIVERSOS. 2023. DIR.: K. MANN.

Animació: Torna la ment d'una Riley recentment incorporada a l'adolescència, just en el moment en què la Caserna General està patint una sobtada reforma. 96 min.

Diabólica 12 A

EUA. 2024. DIR.: C. WEITZ. INT.: J. CHO.

Terror: Curtis i la seva família són seleccionats per provar un nou i revolucionari dispositiu domèstic: un assistent familiar digital anomenat AIA. 123 min.

10 vidas APTA

DIVERSOS. 2023. DIR.: C. JENKINS.

Animació: Beckett és un gat egoista i malcriat que, de manera inesperada, perd la darrera vida. Però no accepta que la seva vida a la Terra s'acabi per sempre. 87 min.

E

El 47 7 A

ESPANYA. 2024. DIR.: M. BARRENA. INT.: E. FERNÁNDEZ.

Drama: Any 1978. Un acte de dissidència pacífica i un moviment veïnal de base transformen Barcelona i canvien la imatge dels seus suburbis per sempre. 110 min.

El conde de Montecristo 12 A

FRANÇA. 2024. DIR.: M. DELAPORTE. INT.: P. NINEY.

Aventura: Tots els somnis del jove Edmundo Dantés són a punt de fer-se realitat. Per fi es podrà casar amb l'amor de la seva vida, Mercedes. 173 min.

El cuervo 18 A

DIVERSOS. 2024. DIR.: R. SANDERS. INT.: B. SKARSGÅRD.

Thriller: Les ànimes bessones Eric Draven i Shelly Webster són brutalment assassinats quan els dimonis del seu fosc passat els arriben. 111 min.

El maquinista de la General APTA

EUA. 1927. DIR.: B. . KEATON. INT.: B. . KEATON.

Comèdia romàntica: Johnny Gray, maquinista, es divideix entre dos amors: la seva locomotora i la xicota. 84 min.

El mayordomo inglés APTA

DIVERSOS. 2023. DIR.: G. LEGARDINIER. INT.: J. MALKOVICH.

Comèdia dramàtica: Andrew Blake decideix deixar la direcció del seu petit negoci per treballar com a majordom a França, el país on va conèixer la seva dona. 100 min.

El teorema de Marguerite 7 A

DIVERSOS. 2023. DIR.: A. NOVION. INT.: E. RUMPF.

Drama: Marguerite és una jove i brillant estudiant de matemàtiques de la prestigiosa escola superior de Lió. Única dona de la promoció, prepara la tesi. 112 min.

El Zak i el Wowo, la llegenda dels... APTA

DIVERSOS. 2024. DIR.: P. DUCHENE.

Animació: En un món ple de màgia, habitat per criatures fantàstiques i monstres, es desenvolupa una èpica aventura protagonitzada per Zak. 85 min.

Estación Rocafort 16 A

ESPANYA. 2024. DIR.: L. PRIETO. INT.: N. AZAHARA.

Suspens: Un misteri que durant anys ha sacsejat l'estació de Metro de Rocafort a Barcelona entra de ple a la vida de la Laura quan hi comença a treballar. 89 min.

G

Gru 4 APTA

EUA. 2024. DIR.: C. RENAUD.

Animació: En Gru i la seva família acullen un nou membre: en Gru Jr., que s'entesta a turmentar el seu pare. 95 min.

H

Herois de Central Park APTA

DIVERSOS. 2023. DIR.: J. DEGRUSON.

Animació: Don és un titella fugitiu amb una imaginació il·limitada i DJ Doggy Dog és un animal de peluix abandonat que necessita un amic. 89 min.

Hotel Bitcoin 12 A

ESPANYA. 2024. DIR.: M. SANABRIA. INT.: A. SAURAS.

Comèdia: Quatre amics, 4.000 bitcoins i un portàtil. Entre festa, usurers, amor, bogeria i crim, han de protegir aquesta pasta fins dilluns. 101 min.

I

Isla perdida (Haunted Heart) 12 A

DIVERSOS. 2024. DIR.: F. TRUEBA. INT.: M. DILLON.

Thriller: Álex és una espanyola que comença una nova feina a l'estiu com a cambrera en un restaurant d'una illa perduda a Grècia. 128 min.

J

Justicia artificial 12 A

DIVERSOS. 2022. DIR.: S. CASAL. INT.: V. ECHEGUI.

Thriller: El govern espanyol anuncia un referèndum per aprovar un polèmic sistema d'Intel·ligència Artificial que promet automatitzar i despolititzar la justícia. 98 min.

L

La trampa 12 A

DIVERSOS. 2024. DIR.: M. N. SHYAMALAN. INT.: J. HARTNETT.

Thriller: Un pare i la seva filla adolescent assisteixen a un concert de música pop, on acaben veient que són al centre d'un succés fosc i sinistre. 105 min.

L'àvia i el foraster 7 A

ESPANYA. 2024. DIR.: S. MIRALLES. INT.: C. FRANCINO.

Comèdia dramàtica: Teresa, la cosidora del poble, rep una proposta especial de Samir, el pakistanès de la fruiteria, que en realitat era sastre al seu país. 116 min.

Longlegs 16 A

DIVERSOS. 2024. DIR.: O. PERKINS. INT.: M. MONROE.

Terror: Una agent descobreix un seguit de pistes que podrien portar-la fins al recargolat criminal i posar fi a la seva terrorífica riuada d'assassinats. 101 min.

M

Mamífera 7 A

ESPANYA. 2024. DIR.: L. TORRES. INT.: M. RODRÍGUEZ SOTO.

Drama romàntic: Lola gaudeix d'una vida feliç amb la seva parella, Bruno, fins que un embaràs inesperat revoluciona els seus plans. 93 min.

MaXXXine 18 A

DIVERSOS. 2024. DIR.: T. WEST. INT.: M. GOTH.

Suspens: Hollywood, anys 80 del segle passat. Maxine Minx, estrella del cinema per a adults i aspirant a actriu, té per fi la seva gran oportunitat. 104 min.

Mi amigo el pingüino APTA

EUA. 2024. DIR.: D. SCHURMANN. INT.: J. RENO.

Drama: En una illa davant de la costa del Brasil, Joao, un pescador solitari, rescata un pingüí ferit i cobert de petroli. Neix entre ells una gran complicitat. 97 min.

N

No hables con extraños 16 A

DIVERSOS. 2024. DIR.: J. WATKINS. INT.: J. MCAVOY.

Terror: Una família nord-americana va convidada a passar un cap de setmana a la idil·lica finca campestre d'una encantadora família britànica. 110 min.

O

Odio el verano 12 A

ESPANYA. 2023. DIR.: F. GARCÍA-RUIZ. INT.: J. LÓPEZ.

Comèdia: Tres parelles han reservat una casa aïllada a les Canàries per passar les millors vacances de la seva vida amb les seves famílies. 103 min.

P

Padre no hay más que uno 4 APTA

ESPANYA. 2024. DIR.: S. SEGURA. INT.: S. SEGURA.

Comèdia: Sembla que Ocho decideix fer el gran pas i demanar matrimoni a la Sara, la filla gran de la família García Loyola, quan fa divuit anys. 99 min.

Parpadea dos veces 16 A

EUA. 2024. DIR.: Z. KRAVITZ. INT.: C. TATUM.

Thriller: Quan el multimilionari de la tecnologia Slater King coneix la cambrera Frida a la seva gala de recaptació de fons, salten espurnes. 102 min.

Pepi Fandango 12 A

ESPANYA. 2023. DIR.: L. STOJEVIC.

Documental: Pepi, supervivent vienès de l'Holocaust, viatja al costat del seu fidel amic i músic Alfred creuant Europa a la recerca del flamenc més autèntic. 80 min.

R

Reinas 12 A

DIVERSOS. 2024. DIR.: K. REYNICKE. INT.: J. LINDO.

Drama: Perú, anys 90. Amb els militars controlant els carrers, dues germanes adolescents i la seva mare estan a punt d'abandonar el país per buscar una vida millor. 105 min.

Romper el círculo 12 A

EUA. 2024. DIR.: J. BALDONI. INT.: B. LIVELY.

Romàntica: Lily Bloom és una dona que se sobreposa a una infància traumàtica per embarcar-se en una nova vida a Boston i perseguir el somni d'obrir el seu negoci. 130 min.

S

Sidonie en Japón 7 A

DIVERSOS. 2023. DIR.: É. GIRARD. INT.: I. HUPPERT.

Drama romàntic: Sidonie viatja al Japó per promocionar la seva primera novel·la. Malgrat totes les atencions del seu editor japonès, Sidonie se sent perduda, sense rumb. 95 min.

T

Té negro 7 A

DIVERSOS. 2023. DIR.: A. SISSAKO. INT.: K.-X. WU.

Drama: Aya, una noia que viu a Costa d'Ivori, sorprèn tothom en dir "no" el dia del casament. Amb la intenció de començar una nova vida, es trasllada a la Xina. 110 min.

The Amazing Spider-Man 2 7 A

EUA. 2014. DIR.: M. WEBB. INT.: A. GARFIELD.

Acció: Peter Parker, Spiderman, s'ha d'enfrontar a l'Electro, un enemic més poderós que ell. 142 min.

Transformers One 7 A

EUA. 2024. DIR.: J. COOLEY.

Animació: Història mai explicada de l'origen d'Optimus Prime i Megatron, i de com van passar de ser germans d'armes a convertir-se en enemics acèrrims. 104 min.

U

Un desastre es para siempre 16 A

EUA. 2023. DIR.: R. KUMBLE. INT.: D. SPROUSE.

Comèdia romàntica: Abby i Travis es desperten després d'una nit boja a Las Vegas, confosos, amb ressaca i, per sorpresa seva, casats. 94 min.

Un silencio 16 A

DIVERSOS. 2023. DIR.: J. LAFOSSE. INT.: D. AUTEUIL.

Drama: Astrid és la dona d'un advocat famós. Silenciada durant 25 anys, l'estabilitat de la seva família s'esquerda sobtadament. 99 min.

Una madre de Tokio 7 A

JAPÓ. 2023. DIR.: Y. YAMADA. INT.: S. YOSHINAGA.

Comèdia: Akio, directiu d'una gran empresa, sent que la seva vida és un desastre. La seva feina l'irrita, la seva dona se n'ha cansat i no entén la seva filla. 111 min.

V

Volveréis 7 A

DIVERSOS. 2024. DIR.: J. TRUEBA. INT.: I. ARANA.

Comèdia romàntica: Després de 15 anys junts, Ale i Alex tenen una idea que podria semblar absurda: organitzar una festa per celebrar la seva ruptura, cosa que sorprèn tothom. 113 min.

CINEMES

BADALONA

OCINE MÀGIC BADALONA 902510500. SALVADOR ESPRIU, 2

Pel·lícula	Sessions
Alien: Romulus	18.10 21.30
Bitelchús Bitelchús	12.15 16.00 17.00 18.10 18.40
Bitelchús Bitelchús	19.15 20.20 20.45 22.30
Buffalo Kids	12.30 16.00 18.00
Capitán Avispa	12.15 16.45
Casa en flames **C**	20.30
Deadpool y Lobezno	16.10 17.45 22.00
Del revés 2	12.15 16.10 20.00
Diabólica	22.45
10 vidas	12.15
El 47	12.00 16.00 18.10 20.20 22.30
El cuervo	22.40
Estación Rocafort	16.00 20.15
Gru 4	12.15 16.00 18.00
Héroes de Central Park	12.15
Hotel Bitcoin	12.00 18.40 20.40 22.40
La trampa	22.00
Longlegs	12.00
Mi amigo el pingüino	16.00
No hables con...	12.00 16.00 18.10 19.30 20.20
No hables con...	22.30
Odio el verano	16.15 18.15 20.15
Padre no hay... 4	20.00
Parpadea dos veces	22.15
Romper el círculo	22.00
Spider-Man 2: Electro	21.45
Transformers One	18.15
Un desastre es...	12.15 20.30 22.30
Zak y Wowo	12.15 16.00 17.45

BARBERÀ DEL VALLÈS

YELMO BARICENTRO 902220922. CARRETERA N-152, KM 6,700

Pel·lícula	Sessions
Alien: Romulus	22.00
Bitelchús Bitelchús	16.00 17.05 18.05 19.20 20.15
Bitelchús Bitelchús	21.35 22.20
Buffalo Kids	15.50 17.45
Deadpool y Lobezno	19.40
Del revés 2	15.45
El 47	15.50 18.00 20.10 22.20
Gru 4	16.20
No hables con...	15.55 18.10 20.25 22.40
Odio el verano	18.25 20.30
Padre no hay... 4	17.50
Parpadea dos veces	22.35
Romper el círculo	20.05 22.25
Transformers One	17.40
Un desastre es...	19.55 22.15

BARCELONA

CINEMA MALDÀ 933019350. PI 5

Pel·lícula	Sessions
Bonnard... ●	13.00
El teorema de... ■	17.00
La quimera ●	19.00
Sidonie en Japón ●	21.15
Siempre nos... ●	15.00

CINEMES GIRONA 902332211. GIRONA 175

Pel·lícula	Sessions
Bitelchús Bitelchús ●	17.40
Buffalo Kids **C**	16.00
Volveréis	19.40

CINEMES TEXAS 933487748. CARRER BAILÈN, 205

Pel·lícula	Sessions
Buffalo Kids **C**	17.00
El teorema de... ■	18.35 20.45
Hipnosis ■	20.45
L'últim estiu ■	18.35
Mamífera **C**	16.30

CINESA DIAGONAL 3D 902333231. SANTA FE DE NOU MÈXIC, S/N

Pel·lícula	Sessions
Alien: Romulus	20.10
Bitelchús Bitelchús	11.45 16.15 18.10 19.00 19.50
Bitelchús Bitelchús	20.45 21.45 22.35
Buffalo Kids	16.00 18.10
Capitán Avispa	12.25 16.30
Casa en flames	20.15
Deadpool y Lobezno	19.15
Del revés 2	17.00
El 47	12.05 15.45 17.55 22.00
El conde de...	21.15
Estación Rocafort	22.40
Gru 4	15.50
No hables con...	12.15 12.30 16.45 19.30 22.05
No hables con...	22.15
Odio el verano	19.40 22.25
Padre no hay... 4	16.20
Romper el círculo	18.40 21.35
Transformers One	17.15
Un desastre es...	12.20 18.45
Zak y Wowo	12.35 15.40 17.40

CINESA DIAGONAL MAR 3D 902333231. AVDA. DIAGONAL 3

Pel·lícula	Sessions
Alien: Romulus	19.45 22.30
Bitelchús Bitelchús	12.00 12.15 12.30 16.15 17.15
Bitelchús Bitelchús	18.00 19.00 20.00 20.45 21.00
Bitelchús Bitelchús	21.45 22.35
Buffalo Kids	12.20 17.10
Deadpool y Lobezno	19.30 22.20
Del revés 2	12.20
El 47	12.25 16.50 18.50 21.30
Estación Rocafort	22.45
Gru 4	16.10
La trampa	16.20
No hables con...	12.15 16.30 18.30 19.15 20.25
No hables con...	22.00
Odio el verano	17.30 21.15
Padre no hay... 4	15.45
Romper el círculo	12.05 15.45 21.50
Transformers One	18.45
Un desastre es...	19.25
Zak y Wowo	12.05 16.00 18.15

CINESA SOM MULTIESPAI 902333231. RÍO DE JANEIRO, 42.

Pel·lícula	Sessions
Alien: Romulus	21.45
Bitelchús Bitelchús	12.00 16.15 16.30 18.00 18.45
Bitelchús Bitelchús	19.15 20.45 21.20 22.00
Buffalo Kids	12.25
Capitán Avispa	12.05
Deadpool y Lobezno	21.55
El 47	12.15 16.30 19.10 21.40
Estación Rocafort	12.15 19.40
Gru 4	15.55
Hotel Bitcoin	12.30 16.05 19.15 22.40
Justicia artificial	20.15 22.35
No hables con...	12.10 12.30 16.40 19.30 20.30
No hables con...	22.15
Odio el verano	18.30 21.15
Romper el círculo	17.40
Spider-Man 2: Electro	21.00
Transformers One	18.45
Un desastre es...	12.20 16.50 20.25
Zak y Wowo	12.05 16.10 18.20

FILMOTECA 933162780. PLAÇA SALVADOR SEGUÍ 1-9

Pel·lícula	Sessions
El maquinista de... ■	17.00
Frenesí ■	21.00
Los pájaros ■	18.00

MOOBY ARENAS DE BARCELONA 902424243. CC ARENAS PLAÇA D'ESPAÑA

Pel·lícula	Sessions
Alien: Romulus	18.40 21.20
Beetlejuice... **C**	16.35
Bitelchús Bitelchús	15.30 17.35 19.45 21.50
Bitelchús Bitelchús ●	19.35 22.00
Buffalo Kids	16.45
Casa en flames	17.30
Deadpool y Lobezno	18.40

CINEMES

Deadpool y Lobezno ● 21.20
Del revés 2 15.30
El 47 15.30 17.35 19.45 21.50
Estación Rocafort 19.35 21.20
Gru 4 16.45
Longlegs 21.20
No hables con... 16.00 18.40 21.20
Odio el verano 18.40
Romper el círculo 16.00 18.40
Un desastre es... 15.30 17.30 22.00

MOOBY ARIBAU 902424243. ARIBAU 5 Y 8-10
Bitelchús Bitelchús 16.00
Casa en flames 17.30 19.45
El 47 16.00 17.30 19.45 22.00
El conde de... 18.15
El conde de... ● 20.50
Longlegs ● 22.00
Romper el círculo ● 18.15 21.40

MOOBY ARIBAU CINEMA 902424243. CARRER ARIBAU, 5
Bitelchús Bitelchús ● 18.00 21.00

MOOBY BALMES 902424243. CARRER BALMES, 422-424
Alien: Romulus ● 16.10 18.50 21.30
Bitelchús Bitelchús ● 15.50 18.00 20.10 22.20
Casa en flames 16.30 18.50 21.10
Deadpool y Lobezno ● 16.00 18.45 21.30
Del revés 2 ● 16.00 18.10
El 47 16.30 19.00 21.20
El conde de... ● 16.00 18.00 20.40
El mayordomo inglés ● 16.10 18.25
Gru 4 16.00
Gru 4 ● 21.40
La trampa ● 21.50
MaXXXine ● 16.30 19.00 21.30
No hables con... ● 16.20 18.40
Parpadea dos veces ● 21.00
Pulp Fiction ● 16.10 18.50 21.30
Romper el círculo ● 21.00
Spider-Man 2... ● 19.25
Volveréis

MOOBY BOSQUE 902424243. RAMBLA DE PRAT 16
Alien: Romulus 21.05
Bitelchús Bitelchús 15.45 17.55 20.05 22.15
Bitelchús Bitelchús ● 16.45 19.00 21.15
Buffalo Kids 15.50 17.20
Casa en flames 17.50 20.05 22.15
Deadpool y Lobezno 21.45
El 47 17.40 19.55 22.10
El conde de... 18.20 20.10
Gru 4 15.50
No hables con... 16.15 19.20 21.40
Odio el verano 15.45 17.55
Romper el círculo 16.00 18.45
Romper el círculo ● 21.30
Volveréis 16.00 18.35

MOOBY GLÒRIES 902424243. CC GLÒRIES (AV. DIAGONAL 208)
Alien: Romulus 19.20
Alien: Romulus ● 21.45
Bitelchús Bitelchús 15.40 17.50 20.00 22.10
Bitelchús Bitelchús ● 16.50 19.00 21.10
Buffalo Kids 17.30
Casa en flames 18.30
Del revés 2 15.45
Del revés 2 ● 17.50
El 47 16.00 18.45 21.15
Gru 4 16.20
Héroes de Central Park 15.40
Longlegs ● 19.55
Los mundos de... ▲ 16.15
No hables con... 16.15 18.45 22.00
No hables con... ● 21.15
Parpadea dos veces ● 21.00
Romper el círculo 18.30
Romper el círculo ● 21.20

MOOBY GRAN SARRIÀ 902424243. RONDA GENERAL MITRE 38-44
Bitelchús Bitelchús ● 16.00 20.05 22.05
Casa en flames 16.00 18.20 21.00
El 47 16.10 18.30 21.00
El conde de... 18.15
El conde de... ● 20.40
El mayordomo inglés 16.15 18.30
El mayordomo inglés ● 21.00
El teorema de... 18.00
Isla perdida... 18.35
L'àvia i el foraster 16.00 18.20
Romper el círculo ● 16.00 21.15
Té negro 16.00 18.00
Té negro ● 21.40
Un silencio 16.00
Volveréis 20.15

PHENOMENA 932527743. SANT ANTONI MARIA CLARET 168
Alien: Romulus ● 16.25
Bitelchús Bitelchús ● 19.00 21.20

RENOIR FLORIDABLANCA 934263337. FLORIDABLANCA 135
Bitelchús Bitelchús ● 16.00 18.05 20.10 22.15

Casa en flames ● 16.00 18.10 20.25 22.35
El 47 ● 16.10 18.20 20.30 22.40
El conde de... ● 16.00 19.15
El mayordomo inglés ● 16.05
Justicia artificial 16.05 18.00 20.00 22.00
Reinas 18.15 22.35
Té negro ● 16.00 18.10 20.20 22.30
Volveréis 20.15 22.30

VERDI HD 932387990. VERDI 32
Alien: Romulus ● 22.30
Bitelchús Bitelchús ● 11.30
El 47 C 11.30 16.00 18.00 20.10 22.20
El teorema de... ● 17.55
Justicia artificial 16.00 20.25
Kinds of Kindness ● 22.00
L'àvia i el foraster C 18.10
Perfect Days ● 22.20
Romper el círculo ● 20.05
Sidonie en Japón ● 16.00 20.10
Un silencio ● 16.00 22.30
Una madre de Tokio ● 18.00 20.10

VERDI KIDS HD BARCELONA 932387990. TORRIJOS 49
Héroes de Central Park 11.30 18.20
Herois de Central... C 16.30

VERDI PARK HD 932387990. TORRIJOS 49
Bitelchús Bitelchús ● 16.00 18.10 20.15 22.20
Casa en flames C 16.00 18.05 20.10 22.15
El mayordomo inglés ● 16.00 18.10 20.20
No hables con... ● 18.05 20.25 22.25
Volveréis 16.00 22.30

YELMO WESTFIELD LA MAQUINISTA 902333231. CC LA MAQUINISTA, POTOSÍ S/N
Alien: Romulus 13.10
Bitelchús Bitelchús 12.00 12.15 13.20 14.15 15.00
Bitelchús Bitelchús 15.45 16.30 17.15 18.00 18.45
Bitelchús Bitelchús 19.30 20.15 21.00 21.45 22.30
Buffalo Kids 12.10 12.45 14.40 14.45 17.05
Buffalo Kids 19.45
Deadpool y Lobezno 13.00 16.40 19.20 22.00
Del revés 2 16.15
Diabólica 15.05
El 47 15.15 17.35 20.00 22.20
El cuervo 12.40
Gru 4 17.15
Harry Potter y el... 12.00
Héroes de Central Park 12.15
Los mundos de... 12.50
No hables con... 12.45 15.55 18.10 20.25 22.40
Odio el verano 16.05 18.30 20.45
Padre no hay... 4 18.35
Parpadea dos veces 22.10
Romper el círculo 17.00 19.40 22.25
Spider-Man 2: Electro 19.15
Transformers One 18.00
Un desastre es... 15.30 20.35 22.45

ZUMZEIG CINEMA 932509140. CARRER BÉJAR, 53
El cuento de la princesa Kaguya 16.15

CORNELLÀ DE LLOBREGAT

KINÉPOLIS FULL . AVINGUDA BAIX LLOBREGAT
Alien: Romulus 11.30 16.30 19.25 22.15
Bitelchús Bitelchús 11.15 12.15 16.00 16.15 17.15
Bitelchús Bitelchús 18.45 19.45 20.15 20.45 21.15
Bitelchús Bitelchús 22.15
Buffalo Kids 11.10 13.10 16.50 19.00
Capitán Avispa 11.20 16.00 18.20
Casa en flames C 16.40 19.15 21.50
Deadpool y Lobezno 11.30 16.00 16.50 19.00 22.00
Del revés 2 11.40 17.15 19.45
10 vidas 11.00 17.10
El 47 12.00 18.00 20.20
El cuervo 17.30 20.30
Estación Rocafort 17.45 20.15
Gru 4 11.45 16.45 19.10
Héroes de Central Park 12.15 13.15 18.45
Hotel Bitcoin 17.00 19.35 22.10
Justicia artificial 17.25 19.30
La trampa 17.50 21.50
Mi amigo el pingüino 11.15 13.30
No hables con... 12.15 16.00 16.45 18.30 19.30
No hables con... 20.45 22.15
Odio el verano 12.00 17.00 19.30 22.00
Padre no hay... 4 12.00 17.00 19.30
Romper el círculo 11.15 16.15 19.15 19.45 22.15
Spider-Man 2: Electro 18.35 19.45
Transformers One 18.00
Un desastre es... 16.50 19.15 21.40 21.55
Zak y Wowo 11.10 13.15 16.00 18.00

GAVÀ

CINESA BARNASUD 902333231. PROGRÉS 69
Alien: Romulus 20.15
Bitelchús Bitelchús 12.20 16.30 18.00 19.15 20.45
Bitelchús Bitelchús 22.00
Buffalo Kids 12.15 15.50
Deadpool y Lobezno 22.10
Del revés 2 16.15

El 47 17.15 21.20
Estación Rocafort 12.25 19.50 22.40
No hables con... 12.30 16.45 19.30 21.40 22.20
Odio el verano 12.00 16.05 17.55
Romper el círculo 12.30 18.30
Transformers One 12.10 18.45

GIRONA

CINEMA TRUFFAUT 972225044. NOU DEL TEATRE, 16
El 47 C 16.00 18.15 20.45
El teorema de... ■ 16.15 18.30
Volveréis 20.30

OCINE GIRONA 3D 902170831. PONT DE LA BARCA 12-14
Alien: Romulus 22.30
Bitelchús Bitelchús 16.00 18.10 19.15 21.30 22.30
Bitelchús Bitelchús ● 20.20
Buffalo Kids 17.30
Casa en flames 16.00 18.10 20.20 22.30
Deadpool y Lobezno 18.00 22.00
Del revés 2 16.15 18.15
Diabólica 22.30
El 47 16.00 18.10 20.20 22.30
El conde de... 19.20
Gru 4 17.15
Hotel Bitcoin 16.10 20.15 22.15
Justicia artificial 16.00 20.30 22.30
La trampa 20.30
No hables con... 16.00 18.10 20.20 22.30
Odio el verano 18.00 20.00
Padre no hay... 4 16.00
Romper el círculo 17.30 20.00 22.30
Transformers One 18.15

GRANOLLERS

OCINE GRANOLLERS 3D 938401590. POL. EL RAMASSAR
Alien: Romulus 18.00 22.30
Bitelchús Bitelchús 16.00 17.00 18.10 18.45 19.10
Bitelchús Bitelchús 20.20 21.00 21.20 22.30
Buffalo Kids 16.00 18.00
Casa en flames C 18.10 20.15 22.20
Deadpool y Lobezno 17.45 20.15
Del revés 2 19.45
Diabólica 19.45
10 vidas 16.00
El 47 16.00 18.10 20.20 22.30
El conde de... 21.30
Gru 4 16.15 18.15
Hotel Bitcoin 16.00 20.15 22.15
La trampa 20.20
Longlegs 22.45
Mi amigo el pingüino 16.00
No hables con... 16.00 18.15 20.30 22.45
Odio el verano 16.00 18.00 20.00 22.00
Padre no hay... 4 16.00
Romper el círculo 17.45 20.10 22.35
The Amazing Spider... 21.40
Transformers One 17.45
Zak y Wowo 16.00 17.00

L'HOSPITALET DE LLOBREGAT

CINESA LA FARGA 3D 902333231. AV. JOSEP TARRADELLAS 145
Alien: Romulus 16.15 21.15
Bitelchús Bitelchús 16.30 18.20 19.15 20.45 22.00
Buffalo Kids 16.00
Deadpool y Lobezno 18.55
Del revés 2 18.05
El 47 20.10
Estación Rocafort 15.50 20.20 22.35
No hables con... 16.45 19.30 21.35 22.15
Odio el verano 17.55
Padre no hay... 4 15.45
Romper el círculo 16.05 22.25
Transformers One 18.45

FILMAX GRAN VIA ACEC 4DX 902180193. AV. GRAN VIA 75
Alien: Romulus 21.00 22.00
Bitelchús Bitelchús 12.30 17.00 17.45 18.30 20.00
Bitelchús Bitelchús 22.00 22.15
Buffalo Kids 12.30 16.00
Deadpool y Lobezno 19.15
Deadpool y Lobezno ▲ 16.30
Del revés 2 12.30 16.15 17.15
El 47 12.30 19.00 21.15
Estación Rocafort 20.15 22.15
Gru 4 12.00 16.45 18.15
Hotel Bitcoin 12.30 17.00 21.45
Mi amigo el pingüino 12.30 17.00
No hables con... 12.30 16.00 18.10 20.20 22.30
Odio el verano 19.15
Romper el círculo 16.30 18.45
Spider-Man 2: Electro 21.30
Transformers One ▲ 19.00
Twisters 19.00 21.30
Un desastre es... 19.15 21.30
Zak y Wowo 12.30 16.15

LLEIDA

SCREENBOX FUNATIC 902125902. PI I MARGALL, 26
Beetlejuice... C 20.30
Buffalo Kids 15.30
Casa en flames C 18.55 20.40 22.30

Del revés 2 16.55
El 47 18.30 20.25 22.30
El cuervo 15.10
El mayordomo inglés 18.45
El teorema de... C 19.00 22.15
El Zak i el Wowo C 17.15
Héroes de Central Park 17.00
Isla perdida... 22.20
Justicia artificial 20.35
Odio el verano 18.35 22.15
Reinas 15.15
Romper el círculo 20.20
Sidonie en Japón 20.55
Sidonie en Japón ● 15.35
Té negro 17.10 22.30
Una madre de Tokio 15.25
Volveréis 15.00 17.00

MANRESA

BAGES CENTRE 938731532. POL. ELS TRULLOLS
Alien: Romulus 17.20 19.45 22.10
Beetlejuice... C 18.30
Bitelchús Bitelchús 18.00 20.00 22.00
Casa en flames C 18.15 20.20 22.25
Deadpool y Lobezno 17.00 19.30 22.00
Del revés 2 17.00
El 47 C 18.00 20.15 22.30
El conde de... 19.00
Gru 4 18.00
Hotel Bitcoin 18.20 20.20 22.20
Justicia artificial 22.15
La trampa 22.00
No hables con... 18.10 20.20 22.30
Odio el verano 18.20 20.25 22.30
Padre no hay... 4 20.00
Romper el círculo 17.00 19.30 22.30
Un desastre es... 20.30 22.30

MONTCADA I REIXAC

CINES MONTCADA 935753929. VERDI 2-4
Alien: Romulus 20.15
Bitelchús Bitelchús 12.40 18.15 20.15
Buffalo Kids 12.30 17.00
Deadpool y Lobezno 18.40
Del revés 2 12.30 16.15
El 47 C 12.40 16.15
Gru 4 12.30 16.15
Hotel Bitcoin 18.00 20.00
No hables con... 18.00 20.00
Odio el verano 12.30 16.15 18.15
Padre no hay... 4 12.30 16.15
Romper el círculo 16.15 18.40
Transformers One 18.15

SABADELL

EIX MACIÀ 3D ACEC 937239800. FRANCESC MACIÀ 39
Alien: Romulus 19.00 22.00
Bitelchús Bitelchús 16.00 18.15 20.30 22.45
Buffalo Kids 16.00
Deadpool y Lobezno 19.00 22.00
El 47 16.00 18.15 20.30 22.45
Hotel Bitcoin 16.00 18.00 20.15 22.30
No hables con... 16.00 18.15 20.30 22.45
Odio el verano 16.00 18.00 20.15 22.30
Romper el círculo 16.00 19.00 22.00
The Amazing Spider... 16.00 19.00 22.00
Zak y Wowo 16.00

IMPERIAL ACEC 3D 937263233. PL. IMPERIAL 4
Alien: Romulus 19.15 22.00
Beetlejuice... C 20.30
Bitelchús Bitelchús 16.00 17.00 18.15 20.30 22.45
Buffalo Kids 16.00
Casa en flames 16.00 18.15 20.30 22.45
Deadpool y Lobezno 19.00 22.00
El 47 16.00 18.15 20.30 22.00 22.45
Justicia artificial 16.00 18.10 20.20 22.30
No hables con... 16.00 18.15 19.00 20.30 22.45
Odio el verano 18.00 20.00
Romper el círculo 16.15 22.15
Un desastre es... 16.30 18.30 22.30
Zak y Wowo 17.00

SALT

ODEÓN GIRONA 972439201. CAMÍ DELS CARLINS 10
Alien: Romulus 22.00
Bitelchús Bitelchús 16.00 17.15 18.00 19.15 20.00
Bitelchús Bitelchús 21.15 22.00
Buffalo Kids 16.00 17.40
Capitán Avispa 16.00 18.00
Deadpool y Lobezno 19.30 22.00
El Zak i el Wowo C 16.00
Estación Rocafort 20.00 22.00
Gru 4 16.00 18.00
Hotel Bitcoin 20.00 22.00
Mi amigo el pingüino 16.00
No hables con... 16.00 18.00 20.00 22.00
Odio el verano 16.00 18.00 20.00 22.00
Romper el círculo 19.30 22.00
Transformers One 18.00
Un desastre es... 20.00 22.00
Zak y Wowo 17.45

SANT CUGAT DEL VALLÈS

CINEMES SANT CUGAT . AV. PLA DE VINYET, 50
Bitelchús Bitelchús 18.05
Bitelchús Bitelchús ● 16.00 22.00
Buffalo Kids 16.00 17.55
Casa en flames C 19.30 21.45
El 47 17.45 20.00 21.45
Té negro 16.30 21.30
Té negro ● 19.00
Volveréis 16.00 19.45

SANT FELIU DE LLOBREGAT

CINEBAIX 936661859. JOAN BATLLORI 21
Beetlejuice... C 17.00 19.00 21.00
Buffalo Kids C 17.00
Casa en flames C 19.00
El 47 C 17.00 19.15 21.30
El teorema de... C 18.30
El Zak i el Wowo C 16.45
Estación Rocafort 21.00
Isla perdida... ● 21.00
Justicia artificial 19.00
Pepi Fandango ■ 21.45
Reinas 16.30
Sidonie en Japón 20.00
Sidonie en Japón ● 16.15
Té negro 18.00
Volveréis 21.00

TARRAGONA

OCINE LES GAVARRES 902170831. AUTOVÍA TARRAGONA-REUS
Alien: Romulus 16.30 19.00 21.15
Bitelchús Bitelchús 12.00 12.15 16.00 17.00 18.15
Bitelchús Bitelchús 18.45 19.30 20.30 21.00 22.00
Bitelchús Bitelchús 22.40
Buffalo Kids 12.15 16.00 18.00 20.00
Capitán Avispa 16.30
Casa en flames C 12.15 18.10 20.20
Deadpool y Lobezno 12.00 16.15 20.15 22.45
Del revés 2 12.00 16.00 18.00
10 vidas 12.15 16.30
El 47 16.00 18.15 20.30 22.40
El conde de... 16.30 21.45
El Zak i el Wowo C 16.00
Gru 4 12.15 15.50 18.30 19.45
Hotel Bitcoin 16.30 20.30 22.30
Mi amigo el pingüino 18.15
No hables con... 15.50 18.00 19.20 20.10 21.30
No hables con... 22.20
Odio el verano 16.30 18.30 20.30 22.30
Padre no hay... 4 12.00 18.30
Romper el círculo 17.45 20.15 22.45
Spider-Man 2: Electro 22.00
Transformers One 18.00
Un desastre es... 20.00 22.00
Zak y Wowo 12.00 17.45

YELMO PARC CENTRAL 902220922. VIDAL I BARRAQUER, 15-17
Alien: Romulus 21.15
Bitelchús Bitelchús 16.15 18.30 20.45 22.00
Deadpool y Lobezno 18.45
El 47 C 15.45 19.30
No hables con... 15.45 18.00 20.15 22.30
Odio el verano 16.30 19.00
Parpadea dos veces 21.30
Transformers One 18.15

TERRASSA

CINE CATALUNYA 937885376. SANT PERE 9
Bitelchús Bitelchús ● 19.05
Casa en flames C 16.45
El 47 C 16.50 19.15

CINESA PARC VALLÈS 3D 902333231. AV. CAN JOFRESA 85
Alien: Romulus 12.20 16.50 19.35 22.25
Bitelchús Bitelchús 12.00 12.15 12.30 16.00 16.15
Bitelchús Bitelchús 17.15 18.00 19.00 20.00 20.45
Bitelchús Bitelchús 21.30 21.45 22.30
Buffalo Kids 12.10 15.45 17.40
Capitán Avispa 12.05 17.00
Casa en flames 20.35
Deadpool y Lobezno 12.05 15.40 18.30 21.30
Del revés 2 12.20 16.15
El 47 12.15 16.35 19.20 22.00
El teorema de... 11.55 18.20 21.25
Estación Rocafort 20.15 22.30
Gru 4 12.15 18.15
Hotel Bitcoin 12.05 16.20 18.50 21.20
Justicia artificial 15.50 19.45 22.10
Mi amigo el pingüino 12.25
No hables con... 12.10 12.35 16.45 17.45 18.30
No hables con... 19.30 20.30 21.15 22.15
Odio el verano 12.25 16.40 19.15 21.50
Padre no hay... 4 15.30 18.35
Parpadea dos veces 15.40
Romper el círculo 16.05 19.05 22.05
Spider-Man 2: Electro 21.00
Transformers One 18.45
Un desastre es... 12.20 16.05 18.25 20.45
Zak y Wowo 11.50 12.30 15.55 16.30 18.05
Zak y Wowo 19.10

Cinquena jornada de Primera Divisió

Entre pals i penals

La Reial va xutar tres cops al pal i el Madrid va marcar dues penes màximes

MIGUEL OSES / AP-LAPRESSE

La celebració. Quan va marcar el seu gol de penal per mans de Sergio Gómez, Vinícius va fer callar la graderia

PRIMERA DIVISIÓ

Cinquena jornada

Partit	Resultat
Betis - Leganés	2-0
Mallorca - Vila-real	1-2
Espanyol - Alabès	3-2
Sevilla - Getafe	1-0
R. Societat - R. Madrid	0-2
Celta - Valladolid	14 h
Girona - Barcelona	16.15 h
Las Palmas - Athletic	18.30 h
At. Madrid - València	21 h
Rayo - Osasuna	Dilluns 21 h

Classificació

	Pt	J	G	E	P	GF	GC
Barcelona	12	4	4	0	0	13	3
R. Madrid	11	5	3	2	0	9	2
Vila-real	11	5	3	2	0	11	8
At. Madrid	8	4	2	2	0	6	2
Girona	7	4	2	1	1	7	4
Alabès	7	5	2	1	2	7	6
Espanyol	7	5	2	1	2	5	5
Osasuna	7	4	2	1	1	5	7
Celta	6	4	2	0	2	10	9
Betis	5	4	1	2	1	3	3
Mallorca	5	5	1	2	2	3	4
Sevilla	5	5	1	2	2	4	6
Leganés	5	5	1	2	2	3	5
Rayo	4	4	1	1	2	4	5
Athletic	4	4	1	1	2	3	4
R. Societat	4	5	1	1	3	3	6
Valladolid	4	4	1	1	2	1	10
Getafe	3	4	0	3	1	1	2
Las Palmas	2	4	0	2	2	4	7
València	1	4	0	1	3	3	7

CARLOS NOVO
Madrid

El Reial Madrid va patir i va guanyar a Anoeta en un partit empatat primer pels pals, fins a tres vegades es va trobar amb la fusta la Reial Societat, i després gràcies a dos gols marcats de penal. La sensació és que el Madrid va venir amb dubtes i se'n va anar amb els tres punts, però sense haver-se aclarit. Podria haver guanyat qualsevol, perquè la Reial Societat va plantejar un gran batalla en la seva millor actuació de llarg aquesta temporada, una cosa que sol ser habitual quan s'enfronten amb els jugadors blancs.

El partit va ser un estira-i-arronsa constant, cosa que el Madrid volia evitar, i Ancelotti va posar en acció d'inici quatre migcampistes, Valverde, Modric, Güler i Brahim. Va pagar els plats trencats Rodrygo, que ja venia a Sant Sebastià força escamnat per la seva absència dels finalistes de la Pilota d'Or.

No li va funcionar al Madrid, que tot i que va tenir més possessió en el primer temps va semblar massa partit per controlar les contres de la Reial, que va arribar amb molt de perill. De seguida Sergio Gómez va comprometre Courtois amb un xut llunyà ajustat al pal, però sobretot va tenir en el primer temps dues ocasions clares, amb dues rematades al travesser amb el porter belga, batut, una del croat Sucic i una altra de Becker, aquest davant de Courtois i sense ningú

REIAL SOCIETAT	**0**
REIAL MADRID	**2**

R. Societat: Remiro, Aramburu, Zubeldia, Aguerd (Pacheco 75), Javi López (Aihen Muñoz 77), Becker (Barrenetxea 62), Zubimendi, Sucic (Turrientes 75), Sergio Gómez, Kubo i Sadiq (Oskarsson 62)
Entrenador: Imanol Alguacil

R. Madrid: Courtois, Carvajal, Militão, Rüdiger, Mendy, Valverde, Modric, Brahim (Rodrygo 23), Arda Güler (Lucas Vázquez 76), Vinícius i Mbappé (Endrick 89)
Entrenador: Carlo Ancelotti

Estadi: Reale Arena, 35.000 espectadors
Àrbitre: Martínez Munuera (c. valenciana)
Targetes: Sadiq, Aramburu, Modric, Pacheco i Barrenetxea
Gols: 0-1 Vinícius (p) (57), 0-2 Mbappé (p) (74)

marcant-lo. El Madrid, a més, va patir molt aviat la lesió muscular de Brahim, el cinquè migcampista que perd Ancelotti (després de Bellingham, Camavinga, Ceballos i Tchouaméni) en aquest nefast començament de temporada en aquest aspecte. Rodrygo es va incorporar a la medul·lar, però no és home de molta brega física ni tampoc un recuperador. Com que tampoc Güler no destaca en aquest aspecte, tota la feina requeia en l'infatigable Valverde i un Modric a qui el físic li arriba fins a un cert punt. Aquesta setmana ha fet 39 anys.

No eren aquests els únics problemes del Madrid. La defensa aguantava bé, però en atac només destacava Mbappé, molt perillós en les seves accions individuals, però poc acompanyat per Vinícius, que durant la primera part no en va encertar ni una i va perdre tots els duels individuals, embrancat, a més, en protestes amb els rivals.

Tampoc no és que la Reial visqués el primer temps gaire tranquil·la. Remiro va fer dues grandíssimes aturades, la primera traient amb els peus una rematada de Mbappé, i la segona, la de més mèrit, repel·lint amb una mà un cop de cap gairebé a boca de canó de Rüdiger després d'un córner.

Mbappé va ser un perill constant, movent-se per tot el front d'atac i a punt va estar de repetir aquí el seu gol de la temporada passada a la Champions amb el PSG. Aquesta vegada la rematada ve ser un misto i no va anar entre els tres pals.

El Madrid va ser superat durant moltes fases, però els penals van anar al rescat dels blancs

La segona part va començar sense canvis de jugadors, però per a desgràcia de la Reial, als quinze segons Sucic va tornar a enviar la pilota al travesser de Courtois, el tercer, de camí cap al rècord.

El partit continuava sent d'anada i tornada, sense un dominador clar quan en el minut 57 es va obrir per al Madrid gràcies a un penal en un gran xut d'Arda Güler que va tocar el braç de Sergio Gómez, que s'estava tapant el cap. Martínez Munuera no en va dubtar i la Reial no el va protestar en excés. Va agafar la pilota Vinícius i el va marcar de gardela ajustada al pal, tot i que li va faltar poc Remiro per arribar-hi.

Va refrescar l'equip Alguacil amb Barrenetxea i Oskarsson. Va voler fer un pas endavant i tancar el Madrid a la seva àrea, cosa que tenia el perill d'oferir molts metres perquè el rival sortís al contraatac.

El partit pintava anguniós per als d'Ancelotti, encara faltaven 25 minuts, quan el VAR va venir a ajudar-los en el minut 72 detectant una trepitjada d'Aramburu sobre Vinícius que no havia vist Martínez Munuera. El valencià va anar al monitor i va xiular la pena màxima, que aquesta vegada va transformar Mbappé enganyant Remiro.

Allà va morir el partit, amb la Reial desencisada, la graderia xiulant l'àrbitre i el Madrid satisfet més per la victòria i l'esforç que no pas pel joc exhibit, encara molt millorable.●

Triomf a Mallorca
Vila-real
El Vila-real continua amb la bona línia. Es va imposar a Mallorca per 1-2 amb gols de Costa i Ayoze. El gol local el va fer Albiol en pròpia porteria.

Primera victòria
Sevilla
Després de dos empats i dues derrotes, el Sevilla va obtenir el primer triomf del curs contra el Getafe a casa gràcies a un únic gol de Navas.

MARTA PÉREZ / EFE

Javi Puado celebrant amb l'afició un dels seus tres gols en la victòria de l'Espanyol contra l'Alabès al RCDE Stadium de Cornellà

Futbol Tres gols del capità donen la segona victòria a Primera als pericos, totes dues consecutives, en un partit en què van començar bé però van acabar patint

Puado catapulta l'Espanyol

ESPANYOL	3
ALABÈS	2

Espanyol: Joan García, El Hilali, Kumbulla, Cabrera, Romero (B. Oliván 85), Tejero (Cardona 58), Král, Aguado (Gragera 58), Jofre (S. Gómez 75), Puado i Véliz (Cheddira 57)
Entrenador: Manolo González

Alabès: Sivera, Tenaglio, Abqar (T. Martínez 64), Sedlar, Manu Sánchez, Stoïtxkov, Blanco (Mouriño 64), Guridi (Jordán 64), Carlos Vicente, Conechny (Villalibre 78), Kike García (Guevara 71)
Entrenador: Luis García

Estadi: RCDE Stadium (24.238 espectadors)
Àrbitre: Pulido Santana (c. canari)
Targetes: grogues a Abqar, Kumbulla, El Hilali, Sivera, Manu Sánchez i Luis García
Gols: **1-0** Puado (21); **1-1** Conechny (35); **2-1** Puado (56); **3-1** Puado (63) p.; **3-2** Tenaglia (68)

CARLOS RUIZ
Cornellà de Llobregat

L'aturada ha servit a l'Espanyol per ressorgir. Aquests dies de tardor anticipada, amb una barreja de dies plujosos i d'altres d'assolellats, de dubtar entre la màniga curta i la jaqueta, els pericos han canviat de pell. L'equip s'ha desfet d'aquella fulla caduca que li donava una imatge de grup voluntariós, amb ganes d'arrelar però incapaç de créixer, i contra l'Alabès, malgrat que va sembrar dubtes en defensa, va ramificar les seves virtuts i va florir un conjunt capaç d'aprofitar les seves ocasions de gol. Només falta que aquesta versió sigui perenne per a gaudi d'un RCDE Stadium que va poder celebrar el segon triomf consecutiu.

El creixement golejador, iniciat la jornada anterior, va brotar amb més força gràcies al capità. Al jugador del planter que fa més d'una dècada que és al club. Al futbolista clau, que va marcar tots els gols del playoff, de l'ascens. A l'ànima i líder dels blanc-i-blaus, encara pendent de renovar. Javi Puado, amb un *hat-trick* que la parròquia espanyolista no veia a Primera des de fa més de deu anys, va ser l'artífex d'una victòria que treu els seus del vagó de cua de la taula i, sobretot, permet agafar confiança a un equip que havia tornat a l'elit amb més incerteses que certeses.

El que no admet dubte és que el vestidor creu cegament en Manolo González. Els pericos, amb tres novetats en l'onze, entre les quals la tornada del lesionat Cabrera, van saltar al camp amb més ambició i criteri. D'entrada es va jugar en el camp d'un conjunt basc tímid, sotmès per la pressió valenta, molt avançada, dels locals.

El bon treball, sense negociar cap esforç i guiats per un incombustible Král, que era a tot arreu, va desembocar en un primer xut llunyà de Carlos Romero i va continuar amb una pilota pentinada de Véliz, en una falta frontal, que va passar molt a prop del pal. L'Espanyol només va pecar en l'inici de massa verticalitat, amb excessives passades imprecises entre la defensa i la davantera a causa de les bones cobertures rivals en la medul·lar. Una cruïlla tàctica que Kumbulla va resoldre amb una bona conducció. L'aventura del central va tenir continuïtat amb una obertura a l'esquerra que va acabar en un doble xut de Tejero. El primer intent del lateral, que ahir jugava més avançat, el va repel·lir Sivera i el segon el va rematar a plaer Puado al segon pal per inaugurar l'electrònic.

L'Alabès va reaccionar immediatament i l'Espanyol va perdre protagonisme. Amb el resultat, els de Manolo González van cedir metres, en espera de caçar un

El jugador del planter va obrir el marcador a plaer, va marcar el segon de cap i va rematar-ho de penal

Aquesta vegada els blanc-i-blaus van exhibir punch, però van sembrar dubtes en defensa

contraatac. Els locals semblaven còmodes amagats, però una mala decisió d'Aguado, que va perdre la possessió en una contra, va desembocar en una senzilla paret entre Carlos Vicente i Guridi que va acabar amb un cop de cap a la xarxa, sense oposició i pràcticament sobre la línia de gol, de Conechny. El cop va fer efecte en un Espanyol que no va reaccionar fins a la segona part.

Després de la represa, el partit va començar sense amo, un desori que moria sense perill en les dues àrees. La pausa i la lucidesa la van posar Tejero i Puado. El madrileny, després d'esquivar el seu rival, va fer una centrada que el capità va rematar amb el cap de manera subtil al segon pal, on no va arribar Sivera. Amb el marcador a favor, l'Espanyol va tornar a optar pel contraatac, però aquesta vegada va obtenir premi immediatament. L'acabat d'ingressar Cheddira va llançar la transició, va córrer a l'espai, va rebre de Cardona i va ser escombrat per Sivera dins de l'àrea. Penal. El marroquí va agafar la pilota per llançar la pena màxima, però era la tarda de Puado, que va arrodonir el seu segon triplet de Lliga com a perico després del que va firmar a Segona contra el Las Palmas el 2021.

Després de retre honors al jugador del planter, bolcada l'afició, l'Espanyol es va entossudir a donar vida a un Alabès que primer va estar a prop del gol per un error de Cabrera i després va aprofitar un mal marcatge de Romero per retallar distàncies. Tenaglia va rematar a boca de canó un córner. Manolo González va abrigar els seus amb un altre central, Sergi Gómez per Jofre, i els pericos van sobreviure des de la seva àrea al setge infructuós, sense gaires arguments, de l'Alabès. Els de Luis García van intentar sense encert espatllar un dels millors dies com a futbolista de Javi Puado.●

González: "Puado sap que té rellevància"

■ En la roda de premsa de Manolo González es va colar, per mèrits evidents, un nom propi. "Me n'alegro molt per Puado perquè de vegades se'l discuteix. Estic content, la feina que fa és encomiable. Veure'l entrenar és un espectacle", va dir l'entrenador de l'Espanyol sobre el futbolista del planter, artífex del triomf amb tres gols, que fins al partit contra l'Alabès estava "contrariat" per no haver marcat encara aquesta temporada. "És conscient de la rellevància que té per a l'equip i el club", va rematar el tècnic del capità. González va destacar "la primera mitja hora" del seu equip i haver "sabut aguantar al final quan el rival ha crescut". "Hem de gaudir perquè sempre trobarem alguna cosa negativa. Serà difícil que no patim en un partit", va afegir. El gallec, que considera "vitals" els partits a casa, també es va posar deures afirmant que als seus "els falta confiança per tenir pausa" en els moments complicats.

Futbol Abans de debutar a la Champions, els dos equips dirimeixen un derbi català amb el record dels dos mastegots gironins de la temporada anterior

Girona-Barça, moltes ganes i comptes pendents

JUAN BAUTISTA MARTÍNEZ
Barcelona

Van fer molt de mal. Però molt. Més enllà del que indiqués la classificació en aquell moment, les dues derrotes que va infligir el Girona al Barça la temporada passada van posar de cap per avall el club blaugrana de portes endins. Dues victòries dels homes de Míchel i no dues victòries qualssevol. Vuit gols, van clavar als blaugrana. Vuit míssils en la línia de flotació barcelonista. A Montjuïc per fer tremolar els fonaments de Xavi Hernández. A Montilivi per cavar el principi del final del tècnic de Terrassa, malgrat que havia estat ratificat dies abans.

"Això no pot ser", va remugar entre dents Joan Laporta aquella tarda des de la llotja. Avui es tornen a veure les cares el Girona i el Barcelona en terreny gironí, on s'ha penjat el cartell de no hi ha entrades. És un altre Barça, amb Hansi Flick al capdavant de les operacions. I també un altre Girona, amb Míchel encara com a capità general però amb novetats importants a la plantilla.

És un altre Barça perquè ha començat la Lliga llançat, malgrat que està minvat d'efectius, amb quatre triomfs, amb un joc ambiciós, eficaç, i amb un ritme de joc i un nivell físic molt destacables. L'equip blaugrana vol continuar amb el seu ple de victòries davant una setmana en

Girona Míchel es mostra convençut que el seu equip farà "un gran partit" contra el Barça, que miraran "a la cara", i no creu que la Champions els distregui

Segur de si mateix

LUIS BUXERES
Barcelona

Dos partits. Vuit gols. Dues victòries. La temporada passada, les matemàtiques del Girona eren les d'Einstein. El difícil semblava fàcil i el Barça va repetir derrota. 2-4 a Montjuïc i 4-2 a Montilivi. Parlar d'humiliació en l'esport no és aconsellable ni bonic, però allò ha quedat marcat amb foc. A Girona en positiu i a Barcelona en negatiu. Ningú no oblida.

Si cal personalitzar en algú aquell èxit gironí és sens dubte en el seu entrenador. I Míchel, tranquil i pausat, sí que demana d'oblidar. Perquè del passat no es viu en el futbol i el curs actual presenta massa reptes per al seu equip per recrear-se amb l'àlbum de fotos. "Els dos partits de l'any passat van ser molt difícils, en certs moments el Barça ens va superar en el joc, però en d'altres els vam superar nosaltres. No espero un partit més difícil que llavors, l'espero diferent perquè l'entrenador és un altre i fa les coses d'una altra manera. Però, per descomptat, penso que podem repetir la victòria, estic convençut que farem les coses bé i mirarem el Barça a la cara", remarcava ahir el tècnic del Girona.

Malgrat que la infermeria de l'equip de Montilivi és gairebé buida, el dubte de Yangel Herrera fins a última hora podria posar en un compromís Míchel, que tampoc no podrà comptar amb Oriol Romeu, que el Barça no deixa jugar per contracte. "Tenim moltes opcions, hem compost una plantilla per lluitar per tot", convenia.

Per preparar el partit contra el Barça, que arriba dies abans de l'històric debut a la Champions dimecres contra el PSG al Parc dels Prínceps, el preparador de Vallecas va assegurar que no ha vist els partits de l'any passat contra el Barça, però, al seu torn, va demostrar que té molt estudiat l'equip de Flick. Els elogis de Míchel cap al seu rival van ser continus i generosos. "És un equip amb molta verticalitat i és evident que està fent les coses bé perquè ha guanyat els quatre partits de Lliga", escalfava el tècnic del Girona. Després entrava una mica més en profunditat en la seva anàlisi: "No només ataca molt bé, també pressiona molt i bé, i recupera la pilota molt aviat". Finalment, arribaven les individualitats: "Lamine Yamal és el jugador més diferencial de la Lliga en l'un contra un, a parer meu, la seva presa de decisions és top. És increïble en un xaval de 17 anys. El seu cap funciona molt ràpid, està per sobre de tots".

Com ha passat tants anys al Barça, ara a Girona la pilota és el fil conductor de tot i Míchel no se n'amaga, ja que reitera les seves ganes de guanyar la possessió, cosa que segons ell ho farà tot "més fàcil". Això sí, tot i que té bona cintura per a les preguntes difícils, el tècnic va haver d'acabar afrontant la comparació entre Flick i Xavi, incòmoda pel seu respecte envers la figura de l'egarenc. "Les comparacions són odioses i si demano que no en fem amb el Girona com voleu que en faci amb el Barça. Pel que he vist, amb Flick pressionen més en els extrems amb Lewandowski una mica més endarrerit. Amb Xavi era diferent, la pressió era més home a home". És l'opinió de Míchel, un tècnic que està segur de si mateix.●

> **Ara mateix, Lamine Yamal és el jugador més determinant de la Lliga en l'un contra un"**
>
> **"Els jugadors saben que la pressió del Barça és 'top', però nosaltres volem la pilota"**
>
> **"Amb Flick, el Barça és molt vertical, pressiona més als extrems; és diferent de Xavi"**
>
> **Míchel**

DAVID BORRAT / EFE

Míchel passant al davant de l'escut del Girona per anar a la sala de premsa de Montilivi

EL RIVAL EUROPEU

El PSG remunta contra el Brest (3-1) i manté el ple

■ Uns dies abans de l'estrena a la Champions de tots dos, el París Saint-Germain va remuntar contra el Brest (3-1) i es manté a dalt de la classificació de la Ligue 1 amb quatre victòries en quatre jornades. Del Castillo va marcar en pròpia porta, però després Dembélé (2) i Fabián, amb un golàs, van capgirar el marcador.

què ha de visitar Montilivi, el Louis II de Mònaco i l'estadi de la Ceràmica de Vila-real. Un repte triple després de l'aturada de seleccions. Esclar que aquest Girona de Champions no es queda enrere pel que fa a compromisos de categoria. Aquest diumenge el Barça, dimecres el Parc dels Prínceps per estrenar-se a Europa contra el PSG i després Mestalla, on l'espera un València amb urgències.

Un carrusel d'emocions i també un test de resistència i potència tant per a barcelonistes com per a blanc-i-vermells. Pot estar naixent una rivalitat? Si els partits entre els dos equips continuen en els mateixos camins que la temporada passada és probable que sí. A Montjuïc el Girona va ser superior en un partit d'anada i tornada. A Montilivi el Barça va perdonar i després ho va pagar amb una caiguda vergonyosa.

Els de Míchel ja no tenen ni Dóvbik, ni Savinho ni Aleix Garcia, i Oriol Romeu, cedit pel Barcelona, no pot jugar perquè el club blaugrana li va imposar la clàusula de la por. Tampoc ja no disposen d'Eric Garcia, que va tornar al Barça, dins d'una intersecció cada vegada més gran entre els dos clubs. Però el tècnic del Girona i el director esportiu, Quique Cárcel, s'han rearmat amb Bryan Gil, el prometedor Asprilla o el campió olímpic Abel Ruiz, amb passat al planter barcelonista.

GIRONA-FC BARCELONA

16.15 h Movistar

ALINEACIONS PROBABLES

Girona: Gazzaniga, Francés, David López, Blind, Miguel, Herrera o Solís, Iván Martín, Tsygankov, Abel Ruiz, Bryan Gil i Danjuma
Entrenador: Míchel Sánchez
Últims partits
E P G G

FC Barcelona: Ter Stegen, Koundé, Cubarsí, Iñigo Martínez, Balde, Casadó, Pedri, Dani Olmo, Lamine Yamal, Raphinha, Lewandowski
Entrenador: Hansi Flick
Últims partits
G G G G

Àrbitre: Muñiz Ruiz (gallec)
VAR: Pizarro Gómez (madrileny)
Estadi: Montilivi

Atesa la falta d'efectius a la medul·lar, Guille Fernández (16 anys) s'estrena a la llista del Barça

També caldrà veure com plantegen els entrenadors el partit. No tant pel que fa a tàctica, ja que el Girona té uns automatismes clars i el Barça en comença a tenir, sinó pel que fa a distribució d'esforços. Durant l'aturada Flick ha perdut per lesió Fermín i la línia medul·lar cada cop va més curta d'efectius, però és possible que introdueixi algun canvi tenint en compte el calendari que ve, amb 7 partits en 22 dies, cinc dels quals fora de casa.

Mentre espera que es vagin recuperant futbolistes com Gavi o Frenkie de Jong, el tècnic blaugrana amb prou feines disposa de Casadó, Pedri i Pablo Torre, també amb passat al Girona, i el recurs d'Eric Garcia per al centre del camp. Per aquesta raó Flick fa debutar en una convocatòria el prometedor migcampista del filial Guille Fernández (16 anys). Un altre més per a la guarderia blaugrana. En canvi, Ansu Fati, en la recta final de la seva recuperació, encara ha d'esperar una mica més. El que no espera és Montilivi. S'intueix un matx vibrant.●

Barça Flick no amaga que té "moltes ganes" de jugar a Montilivi, però no per curar ferides del passat, sinó per demostrar que el seu Barça és un líder fiable

Amb el peu a l'accelerador

CARLES RUIPÉREZ
Barcelona

No va arribar a Barcelona i al Barcelona per curar ferides ni per guarir el passat. Hansi Flick no necessita que li parlin d'afronts d'altres èpoques, encara que siguin bastant recents. Tant li fa què va passar la temporada anterior. La seva feina va començar al juny i no li correspon esclafir velles picabaralles o conrear rivalitats. El seu pla és fer creu i ratlla. Anar a totes en el present. Menjar-se el futur. I el següent per al seu Barça és el Girona, que fins i tot eclipsa l'estrena a la Champions a Mònaco. Però Flick només veu en Montilivi un nou obstacle perquè el líder sumi la seva cinquena victòria a la Lliga i faci el ple al 15.

"No mirem cap enrere, només endavant. Demà (per avui) és un dia important", va explicar l'entrenador del Barcelona. Un missatge que també ha llançat al vestidor. "L'hi he dit a l'equip: portem quatre victòries i volem continuar en el mateix camí".

El tècnic alemany ha revisat les dues golejades del Girona al Barça de Xavi (2-4 i 4-2), però com a pura anàlisi, no per fer-se mala sang. Només per treure'n conclusions. "Es tracta d'un partit de nivell de Champions. Ho van fer molt bé l'any passat. He vist molts partits seus i és impressionant el que està fent l'entrenador", va elogiar Míchel.

Malgrat el gran inici de temporada, Flick no vol que ningú deixi de tocar de peus a terra. Cal continuar amb la mateixa intensitat i exigència. "No guanyarem el Girona si no donem el màxim", va alertar. Un partit que li fa il·lusió per mesurar i temptejar el seu propi equip. "És un test per a la Champions. Tinc moltes ganes de jugar aquest matx", va deixar clar.

Abans de l'aturada de seleccions, el Barcelona va golejar 7-0 el Valladolid i Flick aplaudeix l'instint dels seus futbolistes de buscar més gols fins al final. "Té a veure amb la confiança, amb la seva passió pel futbol i com d'alineats estan amb la nostra idea. Cada partit és diferent, però aquesta és la nostra idea, l'objectiu. Si perdem la pilota, volem recuperar-la per generar més ocasions", va argumentar perquè no aixequin el peu de l'accelerador.

Per això, el seu consell a Lamine Yamal és que no es relaxi. "Està a un altíssim nivell, però a la seva edat pot i ha de millorar. És fantàstic veure'l cada dia, però ha d'avançar, entrenar de valent. Els campions no descansen. És un bon consell que puc donar-li. Si vol ser un gran campió no pot descansar gaire".

En aquest sentit, la dedicació i l'entrega de Raphinha li va de primera per posar-lo com a exemple. I no només pel *hat-trick* de l'última jornada, sinó per haver capgirat la seva situació. "És un jugador brillant, m'encanta veure'l jugar. Que un jugador amb la seva tècnica i la seva experiència doni tot el que té encomana positivitat i energia a la resta", el va lloar.

En la seva idea de tenir l'equip unit i endollat, l'alemany també ha decidit variar el pla, que es va instaurar en els temps de Guardiola, de viatjar –si era possible– el mateix dia del partit i no fer nit. El Barça, que ja es concentra en els partits de casa, va dormir en un hotel a Girona. A diferència dels desplaçaments a Mestalla i Vallecas, els convocats van pujar a l'autobús després de l'entrenament de la tarda per esperar a Caldes de Malavella l'inici del partit, a les 16.15 hores.●

ALEJANDRO GARCÍA / EFE

Hansi Flick ajudant a carregar unes balises durant l'entrenament d'ahir

> **"No guanyarem el Girona si no oferim el màxim; és un test de Champions"**
>
> **"Lamine Yamal pot i ha de millorar; si vol ser un campió, no pot descansar"**
>
> **"Que un jugador com Raphinha ho doni tot encomana positivitat i energia a la resta"**
>
> **Hansi Flick**

EL RIVAL EUROPEU

El Mònaco golejà a domicili l'Auxerre (0-3)

▪ El Mònaco arribarà al partit de dijous contra el Barça amb la moral pels núvols. El conjunt del Principat es va imposar per 0-3 a l'Auxerre amb gols de Kehrer, Vanderson i Zakaria. L'equip monegasc acumula tres victòries i un empat a la Ligue 1 i només ha encaixat un gol.

PER L'ESCAIRE

Santiago Segurola

La disfressa dels penals

On no li arriba amb el joc, li serveixen els penals. Sotmès a una sufocació a Anoeta, el Reial Madrid va arreglar la nit amb la mà que Sergio Gómez va treure a passejar a l'àrea i una trepitjada d'Aramburu a Vinícius, un dels penals que la lupa del VAR s'afana a engrandir. Del primer es va encarregar Vinícius. Del segon, Mbappé. Són com a col·legues i se cedeixen els trastos en els llançaments, ni més ni menys que tres als dos últims partits. Els tres últims gols del Madrid, a més. En termes estrictes, el Madrid continua on era abans de l'aturada internacional. No està ajustat, ni s'acosta a l'autoritària presència de la temporada anterior, però victòries com la d'Anoeta li arreglen el cos a qualsevol.

La Reial Societat va cruixir el Madrid al primer temps i en bona part del segon, a ritme de tambor batent. Va tenir mèrit l'equip guipuscoà, que va arribar al matx en condicions preocupants. Quatre jugadors de la Reial Societat van disputar fa dos mesos la final de l'Eurocopa: Le Normand, Zubimendi, Oyarzabal i Merino, la representació més àmplia de la Lliga espanyola. Dos d'ells –Le Normand i Merino– van sortir traspassats al mercat d'estiu, un a l'Atlètic, l'altre a l'Arsenal. Oyarzabal, el jugador que va marcar el gol que va proclamar la selecció campiona d'Europa, es va lesionar fa 10 dies a Belgrad, en el tradicional viacrucis de la Lliga de les Nacions, on els clubs saben quins futbolistes van, però no quants en tornen sans. De l'equip que ha deixat tanta empremta els últims anys, només quedaven Zubimendi, que va rebutjar l'oferta del Liverpool, i Take Kubo com a representants de prestigi.

ANDER GILLENEA / AFP

Mbappé va fer el segon gol del Madrid, també de penal

D'alguna manera, la Reial Societat és víctima del seu propi èxit, com tantes vegades passa en el futbol. Si eleva el perfil, perdrà els millors futbolistes. Al Girona, que avui s'enfronta amb el Barça, li passa el mateix. Emprendre aquestes transicions salvatges és gairebé un miracle. Així i tot, la Reial Societat va superar al Madrid de punta a punta. Va jugar amb més vigor i més bon ordre. Va atacar sense por i va estavellar tres rematades als pals. Sucic, un migcampista alt, de passada llarga i molta classe, va dirigir una bomba a l'escaire al primer temps. Al segon va irrompre a l'àrea, sense marcatge a la vista, i va col·locar la pilota fora de l'abast de Courtois. El xut va donar un cop al pal. Al mig del festival de la fusta, Becker també va trobar el travesser com a resposta.

Darrere de l'escomesa de la Reial Societat es va ocultar la fragilitat defensiva, l'inexistent pes del seu mig camp, on Güler va naufragar com a interior, i el fluix rendiment de Vinícius. Pel que fa a Rodrygo, que està queixós del paper que rep, va passar per Anoeta sense deixar ni l'empremta. Va substituir el lesionat Brahim i va afegir més motius per sospitar que està desencisat.

El Madrid es va agafar a Mbappé. No acaba d'afinar la punteria i busca socis que no troba. Això sí, les seves aparicions provoquen terror a les defenses. Fora de l'astre francès, el Reial Madrid va ser deficitari en gairebé tots els capítols, incloent-hi el treball defensiu. No es va veure un compromís general i el va pagar amb un patiment que convidava a la derrota, amb tot el que això significava en aquests moments de dubte i escapada del Barça. I llavors Sergio Gómez li va arreglar les coses. Es va voler cobrir d'un cop de pilota i va deixar els braços on no els havia de deixar. Al Madrid, aquella mà li va semblar la mà de Déu.

Tret de Mbappé, el Reial Madrid va ser deficitari en gairebé tots els capítols

---

LOTERÍA NACIONAL

SÁBADO

SORTEO DEL DÍA 14 DE SEPTIEMBRE DE 2024

Diez series de 100.000 billetes cada una

SORTEO 74/24

Lista acumulada de las cantidades que han correspondido a los números premiados, clasificados por su cifra final

Estos premios caducan a los tres meses, contados a partir del día siguiente al de la celebración del sorteo

0		1		2		3		4		5		6		7		8		9	
Números	Euros/Billete	Números	Euros/Billete	Números	Euros/Billete	Números	Euros/Billete	Números	Euros/Billete	Números	Euros/Billete	Números	Euros/Billete	Números	Euros/Billete	Números	Euros/Billete	Números	Euros/Billete
37700	300	37701	300	37702	300	37703	360	37704	300	37705	300	37706	300	37707	300	37708	360	37709	360
37710	300	37711	300	37712	300	37713	360	37714	300	37715	300	37716	300	37717	300	37718	360	37719	480
37720	300	37721	300	37722	300	37723	360	37724	300	37725	300	37726	300	37727	420	37728	360	37729	360
37730	300	37731	300	37732	300	37733	360	37734	300	37735	300	37736	540	37737	300	37738	480	37739	360
37740	300	37741	300	37742	300	37743	360	37744	300	37745	300	37746	300	37747	300	37748	360	37749	480
37750	300	37751	300	37752	300	37753	480	37754	300	37755	420	37756	300	37757	300	37758	360	37759	360
37760	420	37761	5.840	**37762**	**120.000**	37763	5.900	37764	300	37765	300	37766	300	37767	300	37768	360	37769	360
37770	300	37771	300	37772	300	37773	360	37774	300	37775	300	37776	300	37777	300	37778	360	37779	360
37780	300	37781	420	37782	300	37783	360	37784	300	37785	300	37786	300	37787	300	37788	360	37789	360
37790	300	37791	300	37792	300	37793	360	37794	300	37795	300	37796	300	37797	300	37798	360	37799	360
70200	300	70201	300	70202	300	70203	360	70204	300	70205	300	70206	300	70207	300	70208	360	70209	360
70210	300	70211	300	70212	300	70213	360	70214	300	70215	300	70216	300	70217	300	70218	360	70219	480
70220	300	70221	300	70222	300	70223	360	70224	300	70225	300	70226	300	70227	420	70228	360	70229	360
70230	300	70231	300	70232	300	70233	360	70234	300	70235	300	70236	540	70237	300	70238	480	70239	360
70240	300	70241	300	70242	300	70243	360	70244	300	70245	300	70246	300	70247	300	70248	360	70249	480
70250	300	70251	300	70252	10.300	**70253**	**600.000**	70254	10.300	70255	420	70256	300	70257	300	70258	360	70259	360
70260	420	70261	300	70262	300	70263	360	70264	300	70265	300	70266	300	70267	300	70268	360	70269	360
70270	300	70271	300	70272	300	70273	360	70274	300	70275	300	70276	300	70277	300	70278	360	70279	360
70280	300	70281	420	70282	300	70283	360	70284	300	70285	300	70286	300	70287	300	70288	360	70289	360
70290	300	70291	300	70292	300	70293	360	70294	300	70295	300	70296	300	70297	300	70298	360	70299	360
Terminaciones		**Terminaciones**		**Terminaciones**		**Terminaciones**		**Terminaciones**		**Terminaciones**		**Terminaciones**		**Terminaciones**		**Terminaciones**		**Terminaciones**	
5480	1.500	311	300	362	300	7063	1.560	6404	1.500	4265	1.500	936	540	087	300	468	360	329	360
60	120	81	120	542	300	253	480	324	300	385	300	36	240	27	120	38	180	19	180
						53	180	614	300	55	120					8	60	49	180
						3	60											9	60

Ciència

La Fundació Catalunya La Pedrera impulsa el talent en ciència dels joves

Tenir l'oportunitat, amb quinze anys, de viure experiències úniques en centres de recerca i hospitals ha estat, sens dubte, un estímul per a les seves vocacions científiques

A. CAMPMANY

Que pot ser així no en va tenir cap dubte la Fundació Catalunya La Pedrera quan va decidir, ara fa setze anys, endegar un programa per acostar la ciència als possibles futurs professionals. Des d'aleshores i fins avui, la Fundació ha impulsat les vocacions i el talent de més de cinc mil joves estudiants preuniversitaris que han format part dels projectes en l'àmbit de la ciència i l'educació de la Fundació.

La Fundació és una ferma defensora que la ciència i la tecnologia són motors clau per fer avançar la societat, amb aportacions constants que milloren la qualitat de vida dels ciutadans. Malgrat tot, fa quasi quinze anys que la Comissió Europea va constatar que l'alarmant descens de l'interès dels joves pel coneixement científic era una de les amenaces principals per al futur de la Unió (*Informe de la Comissió Europea sobre l'educació científica per al futur d'Europa*, 2007). Pràcticament en paral·lel, el 2008 la Fundació Catalunya La Pedrera va iniciar el programa Joves i Ciència, amb la voluntat d'oferir més oportunitats a alumnes brillants i amb un gran interès per la ciència, per donar resposta a les seves inquietuds, sovint detectades pel professorat, i amb la voluntat de ser un referent en l'impuls de la ciència i l'educació a Catalunya.

Aquest temps, Joves i Ciència ha acompanyat cada any cinquanta joves en el camí cap a la recerca científica, a través de tres anys d'experiències científiques d'excel·lència, que inclouen estades de recerca a l'estranger i en centres de renom. El programa s'ha anat ampliant davant la constatació, els primers anys, que hi havia perfils molt potents que quedaven fora de la selecció inicial. En resposta, la Fundació va ampliar les oportunitats a través de nous programes, com Bojos per la Ciència, Joves per la Medicina, Estades Científiques i Barcelona International Youth Science Challenge. Així, doncs, fins avui, s'han ofert oportunitats conjuntament amb institucions de recerca a més de cinc mil joves, que actualment formen la Comunitat Science Fellows de la Fundació Catalunya La Pedrera, amb membres de perfils diversos pel que fa a especialitats científiques i tecnològiques, generacions que van des d'estudiants de batxillerat fins a postdoctorands i amb presència en més de setanta països.

FUNDACIÓ CATALUNYA LA PEDRERA

Requisits: talent i interès

Si la voluntat principal dels programes de la Fundació és promoure la recerca, la ciència i l'educació amb la intenció de contribuir a formar les noves generacions de científics, i alhora divulgar i reivindicar la feina dels centres de recerca i de la comunitat científica del nostre país, l'accés per a tots els joves és una altra de les seves raons de ser.

El perfil dels participants és el de joves de quinze a divuit anys que han demostrat talent, vocació, interès i voluntat d'aprofitar l'oportunitat que suposa aquesta immersió en l'activitat quotidiana de centres de recerca, hospitals i institucions científiques, independentment del context socioeconòmic, de gènere o d'origen. L'accés es gestiona a través d'un procés de candidatura i selecció, molt similar al que un dia hauran de superar per accedir a oportunitats acadèmiques o al mercat laboral, que, per si sol, és un aprenentatge per als joves que s'hi presenten.

Les xifres

+5.000 joves preuniversitaris han rebut orientació acadèmica i professional

Xarxa prescriptora de:

5.000 docents

9.000 centres educatius

Xarxa col·laboradora de:

+70 centres de recerca

+40 hospitals

+30 universitats

+30 programes de ciència

Una voluntat que no para de créixer

• Joves i Ciència: des del 2008, ha impactat en més de 800 joves. A través d'un acompanyament intensiu durant tres anys, se'ls ofereixen experiències singulars i oportunitats d'incorporar-se a projectes de centres de recerca nacionals i internacionals, juntament amb investigadors i investigadores.

• Bojos per la Ciència: des del 2013, ha impactat en uns 3.000 estudiants de batxillerat. Els cursos consisteixen en sessions teoricopràctiques que es duen a terme els dissabtes, al llarg de l'any acadèmic, impartits per investigadors i a les instal·lacions de centres de recerca de referència de Catalunya.

• BIYSC: des del 2016, ha impactat en més de 800 estudiants d'arreu del món. A través d'un programa de dues setmanes, al juliol i a Barcelona, els joves desenvolupen projectes de recerca per fer front a reptes científics en una dotzena de centres de recerca i hospitals de Catalunya que hi participen.

• Joves per la Medicina: des del 2021, ha impactat en més de 350 nois i noies; enguany, un total de 155 joves a Catalunya i 44 a Madrid (on ha tingut lloc la primera edició). Són 18 sessions teoricopràctiques, en dissabtes al llarg de l'any acadèmic, en diversos hospitals (Hospital del Mar, Hospital Clínic Barcelona, Hospital Germans Trias i Pujol, Hospital de Sant Pau i Hospital de Bellvitge, a Catalunya, i Hospital La Paz i Hospital Puerta del Hierro, a Madrid).

• Estades científiques: des del 2023, ha impactat en uns 100 estudiants. Enguany, uns 45 estudiants han participat en les Estades NewSpace: descobrim les aplicacions de l'espai celebrades a MónNatura Pirineus durant el mes de juliol.

• Comunitat Science Fellows de la Fundació Catalunya La Pedrera: la comunitat dels qui han participat en els diversos programes de ciència de la Fundació Catalunya La Pedrera. Avui ja són més de 5.000 persones en 70 països i cada any se n'hi incorporen 600 de noves.

Copa de l'Amèrica

Lluita sense treva a les semifinals

NO HI HA SEGON

Suso Pérez

La fase de semifinals de la Copa Louis Vuitton a la 37a America's Cup Barcelona 2024 adopta un nou format respecte a les regates de tots contra tots que es van fer als Round Robin: ara hi ha dos enfrontaments fixos, sense canviar de rival, fins que algun guanya cinc regates. Això significa que l'exhaustiva anàlisi de cada prova que fa cada equip se centra exclusivament en un únic contendent: quins *foils* porta, quin joc de veles ha triat... i què ha passat en cada ocasió: qui va guanyar, en quins trams anava més ràpid, amb quines condicions de vent i mar va obtenir millor rendiment.

TONI ALBIR / EFE

El veler suís Alinghi Red Bull competeix a les semifinals de la Copa Louis Vuitton

Nivell desigual. Els enfrontaments de la primera jornada han demostrat la importància que tenia guanyar els Round Robin. Ineos, que va poder escollir rival, té molt avantatge respecte a Alinghi. Fins i tot amb la bona sortida i la molt bona primera cenyida que va fer l'equip suís a la primera mànega, els britànics van acabar avançant-los a mitja regata amb una rapidíssima empopada. A la segona prova del dia no hi va arribar a haver competició després de l'error d'Alinghi abans de la sortida.

Espectacle. La batalla entre Luna Rossa i American Magic està més ajustada i les regates d'ahir van ser molt entretingudes per als espectadors i van mostrar l'atractiu de les proves *match race*, de vaixell contra vaixell. De fet, l'equip dels EUA va fer dues sortides brillants, imposant la seva estratègia de presortida i posant-se davant en els primers trams. Però el resultat també és 2-0 a favor del Luna Rossa després d'una molt sòlida actuació dels italians. És significatiu que no hagi perdut mai una prova contra American Magic. Tampoc a la 36a edició, el 2021.

Canvis. El relleu de Paul Goodison per Lucas Calabrese com a pilot d'American Magic juntament amb Tom Slingsby segurament ha influït en les prestacions de l'equip dels EUA. No ha estat una substitució tàctica o per baix rendiment del titular, sinó per lesió. Com passa en molts altres esports, no és fàcil que el suplent es posi immediatament al màxim nivell.

Actitud. Els equips d'alta competició no deixen mai que entri en joc el desànim. Més encara quan les eliminatòries inclouen successius enfrontaments fins que hi hagi un vencedor i un eliminat. Tot el que passa en cada prova, es guanyi o es perdi, serveix per aprendre i intentar fer-ho millor el pròxim dia. Sigui quin sigui el marcador cal pensar a continuar treballant. La història de la Copa de l'Amèrica avala aquesta actitud. Una de les situacions més espectaculars i recordades és la final del 2013 a San Francisco: els Estats Units perdien 1-8 contra New Zealand i van remuntar fins a guanyar 9-8.

El desafiament de Barcelona. Fins i tot en els dies més estables, com ahir, els regatistes assenyalen les difícils condicions del camp de regates de Barcelona, amb zones de més o menys pressió de vent i rols importants en la direcció. El litoral de la capital catalana és un lloc formidable per a la vela, com es va comprovar als Jocs Olímpics del 1992.

Es confirma el valor de triar rival: Ineos competeix més tranquil contra Alinghi

Arriben els joves. A partir de dimarts i fins al dia 26 es disputa la Unicredit Youth America's Cup, la competició dels joves regatistes (fins a 25 anys). És la tercera edició, amb clara importància. En la primera (2013, a San Francisco) va guanyar New Zealand amb Peter Burling al timó. Tenia 22 anys. El 2017 ja va guanyar la Copa de l'Amèrica i avui és el pilot dominador.

Copa de l'Amèrica Els britànics i els italians compleixen el pronòstic i aconsegueixen els seus dos primers punts a les semifinals

Luna Rossa creixent

PIERGIORGIO M. SANDRI
Barcelona

Va tenir por. Amb 51 anys i sent el patró més veterà de la Copa de l'Amèrica, Francesco Bruni, el timoner del Luna Rossa Prada Pirelli, va reconèixer ahir que, malgrat anotar-se dues victòries contra els nord-americans de l'American Magic, es va espantar. És que el vaixell americà no només va tenir una millor sortida en els dos enfrontaments, sinó que va anar al davant gran part del recorregut. "Vaig témer que no ho aconseguiríem. No m'he sentit mai tan cansat com avui", ha dit l'italià.

El vent que va bufar ahir per la costa barcelonina va ser una mica capritxós, va passar de xaloc a garbí, amb una oscil·lació que va fer embogir els regatistes. Qui aconseguís trobar les zones amb més pressió s'emportaria la victòria.

Ara amb dos triomfs, Itàlia té la semifinal ben encaminada (cal arribar a cinc), però els nord-americans no estan fora del partit, ni de bon tros. Ahir van acabar cedint. El vaixell italià va saber aprofitar les ratxes de vent abans que el seu adversari. En el primer enfrontament va recuperar una barbaritat, gairebé 500 metres de desavantatge amb una velocitat que va arribar a ser deu nusos més alta. Per la seva banda, Tom Slingsby, el patró dels EUA, va dir que sent "frustració" i que van cometre "massa errors".

TONI ALBIR / EFE

El vaixell nord-americà American Magic competint amb el Luna Rossa al litoral barceloní

En aquesta edició de la Copa de l'Amèrica els nord-americans no han aconseguit mai guanyar els italians. Els nord-americans han optat per algunes solucions tècniques discutibles: els seus ciclistes pedalen estirats i mirant a popa, així perden prop d'un 10% de potència, però el vaixell guanya en perfil aerodinàmic. De moment aquesta aposta no l'està pagant.

Per la seva banda, els britànics ahir van complir amb el seu paper i es van anotar una doble victòria contra els suïssos de l'Alinghi. En principi, això dona la raó a sir Ben Ainslie, el timoner de l'Ineos, que va triar els helvètics com contrincants en les semifinals. I això que l'Alinghi Red Bull havia començat bé, amb una conducció excel·lent en la primera part de la primera regata. Però el vaixell britànic va demostrar ser molt ràpid i va guanyar amb més d'un quilòmetre de distància.

SEMIFINALS	
Luna Rossa Prada Pirelli	2 punts
NYYC American Magic	0 punts
Ineos Britannia	2 punts
Alinghi Red Bull Racing	0 punts

Avui la batalla continua. "Esperem veure'ns amb el Luna Rossa a la final", va dir Dylan Fletcher, l'altre timoner de l'Ineos, fet que demostra el nivell d'autoconfiança creixent dels britànics. Entre els italians, encara que hagin perdut una mica de brillantor, també hi ha ganes. "Estic cansat que em diguin que som el vaixell més bonic. Vull guanyar la Copa de l'Amèrica", va dir Max Sirena, el director de l'equip Luna Rossa Prada Pirelli. Primer cal superar les semifinals.●

PORSCHE
Centro Porsche Barcelona
NUEVO CENTRO
SANT CUGAT
4.500M² DE EXPOSICIÓN Y TALLERES A SU DISPOSICIÓN.
APERTURA LUNES 23 DE SEPTIEMBRE.
PORSCHE
Centre Porsche Barcelona
Calle Prat de la Riba, 6.
08173 Sant Cugat del Vallès
(Barcelona)
Tel.: 930 002 783

ENTREVISTA

“No has de ser necessàriament un líder en tots els aspectes”

Sergio Lozano

Jugador de futbol sala

GERARD FERMÍN
Barcelona

Sergio Lozano (35 anys, Alcalá de Henares) és un exemple de resiliència que transcendeix més enllà de l’esport. Capità i llegenda del Barça de futbol sala, Sergio disputa el Mundial després de superar l’última lesió al lligament encreuat anterior del genoll dret, la quarta lesió greu en la seva carrera. Espanya s’estrena avui a les 14.30 h contra el Kazakhstan.

Què espera del Mundial i la pròxima temporada amb el Barça?
Tinc moltes ganes del Mundial. Vull fer un gran paper i divertir-me. I per descomptat que tinc moltes ganes que sigui una bona temporada per rescabalar-me de les males sensacions amb el Barça durant la temporada passada.

Com va acabar la temporada després de tornar de la lesió greu i perdre’s els playoffs?
Cal tenir en compte que porto quatre operacions importants i això fa que el meu cos canviï i hagi d’adaptar-se. M’hauria agradat poder ajudar l’equip als playoffs. És veritat que en cas d’arribar a la final de la Lliga segurament hauria estat en condicions de poder jugar-la, però vam arribar molt minvats. Vam batallar contra moltes circumstàncies tot l’any que no ens van permetre aconseguir l’objectiu.

506 dies després va tornar a una convocatòria amb la selecció. S’esperava la trucada per al Mundial?
El seleccionador (Fede Vidal) sempre m’ha transmès que comptava amb mi. Ell volia que formés part de la selecció si em trobava bé, confia en mi i creu que puc aportar al grup. Al principi no ho tenia clar per com em respondria el genoll, però tenir aquesta confiança de la persona que decidirà sempre ajuda. He sentit el seu suport a tota hora i quan vaig veure el meu nom a la llista va ser una alegria molt gran.

El Mundial és dels pocs títols que encara se li resisteixen. S’exigeix aconseguir-lo?

RFEF

Sergio Lozano en un partit amistós contra els Països Baixos

Vull gaudir d’aquest Mundial. Evidentment que és un objectiu poder guanyar-lo, qui et digui que jugarà un Mundial i que no té com a objectiu guanyar-lo, menteix. Ara mateix no és una meta que hagi de plantejar-me a curt termini. He d’estar bé, ajudar els companys, anar jugant de mica en mica partits i, si es dona l’oportunitat, lluitar per aconseguir-lo. No m’obsessiona guanyar el Mundial, vull gaudir del procés.

Han passat 20 anys des que Espanya va aixecar l’últim Mundial.
Durant els últims anys potser hem tingut una pressió desmesurada per haver de guanyar com generacions anteriors. Antigament era un altre futbol sala. Hi havia dues potències com el Brasil i Espanya, que eren molt dominadores, i ara s’ha igualat tot.

Qui són els preferits?
El Brasil i Portugal. S’ho han guanyat. Després hi ha un elenc de quatre o cinc seleccions que estem capacitades per poder guanyar.

Com va viure la lesió de Carolina Marín? Segur que vostè entén el que s’ha de sentir...
Era a casa amb la meva família i al moment vaig saber que era el creuat. Sabia que ella estava passant un moment molt dur i quins sentiments li passaven pel cap. Va fer un gest molt semblant al meu, volia sortir de la pista pel seu propi peu.

A diferència del Barça, no és el capità de la selecció, però sempre ha destacat per ser un líder.
Al final va molt amb la personalitat i estic totalment d’acord que el capità no ha de ser forçosament el líder, o al revés. A més, no has de ser necessàriament un líder en tot, hi ha líders dins del camp, fora del camp... Hi ha molts tipus de lideratge i tots són bons sempre que siguin per al benefici del grup.

S’imagina retirant-se al Barça? Té contracte fins al 2025...
Sempre he dit que l’última samarreta que vull vestir és la del Barça. No crec que hi hagi problemes ni per la meva part ni pel club, però si alguna cosa he après aquests anys és a no anticipar-me. Cada cosa al seu moment. Soc molt feliç al Barça.●

> Carolina Marín
> **Va fer un gest molt semblant al meu, volia sortir de la pista pel seu propi peu”**

> Objectiu
> **“No m’obsessiona guanyar el Mundial, vull gaudir del procés”**

Atletisme

Ingebrigtsen va més enllà: avui s’estrena en una mitja marató

SERGIO HEREDIA
Barcelona

Avui, Said Auita té 64 anys i és una ombra una mica lànguida que comenta atletisme per a Al-Jazira Sports.

Tot i això, fa uns anys...

Entre el 1983 i el 1990, Said Auita havia guanyat 115 de les seves 119 curses i havia acaparat l’or olímpic del 5.000 a Los Angeles’84 i els rècords mundials del 1.500, el 2.000, el 3.000 i el 5.000.

Si les criatures de l’època l’admiràvem, no només era pels seus èxits, sinó pels seus reptes impossibles, ja que Auita pretenia transcendir: no en tenia prou amb un or olímpic en el 5.000. També el volia en el 800, el 1.500 o el 10.000.

Així doncs, en tots els saraus hi havia, com avui hi ha Jakob Ingebrigtsen (23), la versió moderna de l’Auita *vintage*: Ingebrigtsen diu que vol ser el millor atleta de tots els temps. I, quan ho proclama, s’eleva a si mateix, es declara el favorit sempre, assegura que la pròxima victòria serà un joc per a ell.

I proclama:

–Vull tots els rècords, del 1.500 fins a la marató.

La seva vehemència n’enerva molts i n’apassiona d’altres, i a ningú no el deixa indiferent. I els seus projectes, com els d’Auita, es converteixen en un exercici apassionant. S’analitzen les seves maniobres, s’aplaudeixen els seus èxits o se’n celebren els fiascos.

> **“Vull tots els rècords del món des del 1.500 fins a la marató”, diu la icona noruega**

Encesos debats s’havien obert després de la seva derrota en el 1.500 olímpic de París 2024, on havia estat quart.

I què?

Ingebrigtsen tancaria la qüestió dies més tard, firmant una exhibició perfecta per apuntar-se l’or del 5.000 (i als 23 anys ja té dos títols olímpics: el 1.500 de Tòquio 2020 i el 5.000 d’aquest estiu).

[...]

I ara va més enllà. Avui debuta a la ruta, a la mitja marató de Copenhaguen (9 h espanyola), on l’espera Jacob Kiplimo, or mundial i plusmarquista (57m 31s): el repte és majúscul, però el noruec s’hi veu, clar que s’hi veu.

–Si hi ha una faceta en què em moc millor, és en les distàncies més llargues –diu.●

Fórmula 1 Tercera ‘pole’ del monegasc; Sainz, 3r, i Alonso, 8è

Leclerc, el senyor dels dissabtes de Bakú, vol desfer l’encanteri

TONI LÓPEZ JORDÀ
Barcelona

Charles Leclerc té una relació d’amor i odi amb el circuit de Bakú, un dels més bruts i tramposos del calendari. Li encanta el revirat traçat urbà de 20 revolts, li recorda el Mònaco natal, i se l’ha fet seu: s’ha endut les quatre últimes *poles* (el 15% de les 26 que té). Aquest any també. És l’amo dels dissabtes a l’Azerbaidjan. Tot i això, els diumenges són una altra història... Mai no ha guanyat a Bakú. Espera que sigui avui (13.00 h), sortint davant d’Oscar Piastri i del seu veí Carlos Sainz, tercer. I, sobretot, sense l’amenaça pròxima de Max Verstappen, 6è, ni de Lando Norris, 17è, que no va passar de la Q1 per un error de pilotatge amb una lleu sortida de la traçada.

“És una de les meves pistes preferides, m’agrada moltíssim. És increïble ser a la *pole*, i amb Carlos al tercer lloc és el millor que podíem esperar per jugar en equip. Aquest any tinc un cotxe més fort que l’any passat i espero finalment aconseguir aquesta victòria aquí”, anhela el monegasc, que viu un moment dolç amb tres podis seguits, incloent-hi la victòria de Monza. Avui fins i tot podria superar Norris en el Mundial com a perseguidor d’un Max Verstappen, en hores baixes, superat per primera vegada en 33 curses pel seu company, Checo Pérez (4t). El neerlandès no guanya des de Montmeló el 23 de juny, fa set GP.

Fernando Alonso sortirà 8è, a la dreta de Lewis Hamilton.●

GRAELLA DE SORTIDA

GP de l’Azerbaidjan (13 h, 51 voltes)		
1	Charles Leclerc (Ferrari)	1m41s365
2	Oscar Piastri (McLaren)	1m41s686
3	Carlos Sainz (Ferrari)	1m41s805
4	Sergio Pérez (Red Bull)	1m41s813
5	George Russell (Merced.)	1m41s874
6	Max Verstappen (Red Bull)	1m42s023
7	Lewis Hamilton (Merced.)	1m42s289
8	F. Alonso (Aston Martin)	1m42s369
9	F. Colapinto (Williams)	1m42s530
10	Alex Albon (Williams)	1m42s859
11	Oliver Bearman (Haas)	1m42s968
12	Yuki Tsunoda (RB)	1m43s035
13	Pierre Gasly (Alpine)	1m43s179
14	Nico Hülkenberg (Haas)	1m43s191
15	Lance Stroll (Aston Martin)	1m43s404
16	Daniel Ricciardo (RB)	1m43s547
17	Lando Norris (McLaren)	1m43s609
18	Valtteri Bottas (Sauber)	1m43s618
19	Guanyu Zhou (Sauber)	1m44s246
20	Esteban Ocon (Alpine)	1m44s504

Fires

BNEW 2024 definirà el paper de la sostenibilitat en l'era de la nova economia

CZFB

L'esdeveniment es portarà a terme entre els dies 7 i 10 d'octubre

BNEW reunirà 350 'speakers' de primer nivell nacional i internacional, que oferiran fins a 140 hores de contingut distribuïdes en panels, sessions i debats per contribuir al progrés de la indústria 4.0 i la nova economia

La sostenibilitat a Espanya ha adquirit una gran importància, els últims anys, tant en el terreny governamental com en el sector privat. S'han implementat nombroses iniciatives per fomentar la transició cap a un model més sostenible, alineat amb els objectius de l'Agenda 2030 i el Pacte Verd Europeu.

La sostenibilitat és fonamental per a la transició cap a una nova economia, ja que protegir el medi ambient és una obligació per a totes les nacions i per a les empreses que es vulguin mantenir i prosperar. Així, doncs, dins de l'Estratègia Espanyola d'Economia Circular i Plans d'Acció, un dels objectius quantitatius que s'han d'assolir el 2030 és reduir l'emissió de gasos amb efecte d'hivernacle per sota dels 10 milions de tones de CO_2 equivalent.

Per la funció central que té per a l'economia del futur, la sostenibilitat serà un dels temes amb més interès en la cinquena edició de la Barcelona New Economy Week (BNEW), un esdeveniment disruptiu organitzat pel Consorci de la Zona Franca de Barcelona (CZFB) al DFactory Barcelona, un destacat centre tecnològic global especialitzat en la indústria 4.0, entre els dies 7 i 10 d'octubre.

BNEW reunirà 350 *speakers* de primer nivell nacional i internacional, que oferiran fins a 140 hores de contingut distribuïdes en 100 panels, sessions i debats per compartir coneixements i establir sinergies que contribuiran al progrés de la indústria 4.0 i la nova economia.

Pere Navarro, delegat especial de l'Estat al CZFB, afirma que "l'entitat té el repte de donar suport a la visibilitat i el creixement de BNEW, així com la transformació digital en la indústria 4.0 i la nova economia, i fomentar l'atracció de talent, la innovació i la inversió nacional i internacional".

Aquest any, BNEW estarà format per set àrees temàtiques fonamentals: Sustainability, Aviation, Digital Industry, Mobility, Talent, Health i Experience. Com a element destacat, s'introdueix el vertical BNEW Aviation, un sector que està experimentant avenços significatius en l'era de la nova economia.

En la vertical BNEW Sustainability, els participants proposaran solucions sostenibles perquè les empreses privades i els organismes públics puguin implementar canvis i innovar per contribuir a assolir els ODS. Aquesta vertical es posiciona com a plataforma ideal per presentar solucions sostenibles per al benefici tant del medi ambient com de l'economia.

Alguns dels temes que s'hi abordaran seran els objectius per a l'Agenda 2030, la transformació de la indústria alimentària, empreses disruptives en l'àmbit de la sostenibilitat, reducció de la petjada de carboni entre pimes, microempreses i autònoms, turisme sostenible, tecnologia i economia col·laborativa aplicada a la restauració dels ecosistemes i construcció sostenible, entre d'altres.

IberCaja patrocinarà aquest vertical, com a mostra del seu ferm compromís amb la sostenibilitat, i per això l'entitat acompanya les empreses facilitant-los la necessària transició cap a un model de negoci més sostenible. "La funció del sector financer és fonamental per canalitzar els fluxos de capital cap a projectes i inversions sostenibles", assenyala Myriam Santos-Morán Torrens, directora territorial d'Arc Mediterrani d'IberCaja.

El vertical Aviation s'enfocarà a l'aviació, un sector crucial en l'economia moderna que està apostant fortament per la innovació i la sostenibilitat. En aquest espai, es discutiran les últimes innovacions i estratègies que estan modelant el futur del transport aeri.

A més, l'agenda de BNEW inclourà àrees ja establertes, com ara Digital Industry, on s'abordaran qüestions com ara centres de desenvolupament i innovació tecnològica, robotització i automatització, intel·ligència artificial, IoT i *blockchain*. Aquest segment demostrarà com les tecnologies emergents estan revolucionant la indústria manufacturera i optimitzant l'eficiència operativa.

D'altra banda, Mobility reunirà actors del sector privat i públic per debatre les propostes més innovadores i efectives en mobilitat, centrant-se en solucions que millorin les infraestructures de transport i promoguin una mobilitat més eficient i sostenible.

De la mateixa manera, Talent es concentrarà en les necessitats de formació que sorgeixen a partir dels canvis en els patrons de consum i producció que impulsa la nova economia. Es discutirà com les empreses es poden adaptar a aquests canvis i quines habilitats seran claus per al futur del treball. Pel que fa a Health, s'exploraran les tecnologies aplicades en l'àmbit de la salut, en què destaquen les innovacions més recents en eines digitals. Aquest segment aprofundirà en com aquestes tecnologies poden millorar l'atenció mèdica i la gestió de la salut pública.

Finalment, el vertical Experience oferirà una rica proposta cultural, que permetrà als assistents gaudir de la gastronomia, el disseny, l'art i la música de Barcelona. Aquest segment vol crear una experiència completa que celebri la vibrant cultura de la ciutat i promogui el *networking* entre els participants.

'Networking'

Totes aquestes ponències, repartides en tres platós de televisió de l'edifici DFactory Barcelona, converteixen el BNEW en una potent plataforma digital per fer *networking*, que permet arribar alhora als professionals dels diferents sectors econòmics, a les indústries, a les petites i mitjanes empreses, a les grans corporacions, a les administracions i les institucions i a les start-ups.

Aquest esdeveniment s'ha caracteritzat des del començament pel potencial de *networking*. Aquesta nova edició, es fomentarà més encara, amb activitats presencials, experiències immersives, *afterworks*, etc. Però el CZFB continuarà apostant per un esdeveniment híbrid gràcies a la seva plataforma, on no només es podran seguir totes les ponències, sinó que també es disposarà d'una plataforma digital on, per mitjà d'algoritmes basats en IA, es podran crear agendes B2B, optimitzant el temps dels participants amb el *target* adequat.

Blanca Sorigué, directora general del CZFB i de BNEW, conclou que "BNEW és un esdeveniment de referència en el progrés de la nova economia. Un espai presencial i en línia que evoluciona any rere any per superar les expectatives dels assistents. A BNEW es donen a conèixer novetats, noves tendències i avenços clau que permeten accelerar el salt cap a l'economia del futur: una economia més eficient i sostenible".

“Si et dic l’edat, flipes”

CARLOS NOVO
Madrid

DANI DUCH

La Fàbrica Una imatge de divendres de la façana vidrada de la ciutat esportiva del Reial Madrid, ubicada a Valdebebas

EL REPORTATGE

Quatre jugadors del planter del Madrid, un encara al club, estan processats per haver difós un vídeo de contingut sexual

A punt d’arribar al primer aniversari de l’obertura del sumari contra quatre futbolistes del planter del Reial Madrid, un del Castella i tres llavors del Reial Madrid C, per gravar sense consentiment unes relacions sexuals amb dues noies, una menor d’edat, i després difondre-les via WhatsApp a través dels seus mòbils, el cas ha tornat a cobrar actualitat després que *El Confidencial* hagi revelat part de les converses dels presumptes implicats, en què són molt explícits els comentaris vexatoris.

Els fets van tenir lloc el 15 de juny del 2023 en un bungalou privat de l’Amadores Beach Club de Mogán (Gran Canària). Els quatre jugadors de La Fàbrica eren a l’illa de vacances. Un d’ells és Raúl Asencio, central canari del Castella, on continua. El jugador, segons la seva defensa, és l’únic dels quatre que no era a la cabana en el moment dels fets, però segons l’acusació sí que hauria participat en la difusió de les imatges.

Els altres tres implicats, tots llavors del Reial Madrid C, estan fora del club. Un és Ferran Ruiz Martí, nascut a Olot, lateral dret de 21 anys i des d’aquest estiu al filial del Girona. Un altre és Andrés García Moreno, davanter centre nascut a Inca (Mallorca) i des de l’últim mercat d’hivern a l’Alcorcón. El quart acusat és Juan Rodríguez, un central natural de Vigo i venut aquesta temporada a l’SD Tarazona.

La causa s’instrueix des del 18 de setembre, dies després que la menor i la seva mare anessin a una comissaria de Gran Canària a denunciar els jugadors. Segons ella, tots quatre van quedar amb tres dones per veure’s en un establiment de lleure nocturn. Asencio se’n va anar a la piscina amb una d’elles i els altres tres es van quedar amb les dues restants. Les joves van demanar que no es gravés res, però sempre van tenir la sospita que les havien gravat. Els futbolistes, en un primer moment, van reconèixer que sí que les havien gravat i van accedir a esborrar-ho tot, però no ho van fer i després van difondre les imatges.

La instrucció va quedar en mans de Julio Wood, el titular del jutjat número tres de Bartolomé de Tirajana. La denúncia va ser primer contra Ferran Ruiz i Juan Rodríguez, els que suposadament havien gravat els vídeos, i després es va ampliar als altres dos futbolistes.

El jutge va manar prendre declaració als quatre implicats. Els dos primers es van negar a declarar i els altres dos ho van fer davant el seu advocat.

Segons *El Confidencial*, la Guàrdia Civil ha analitzat vuit discos durs i ha identificat “tots els contactes que van rebre les imatges de la trobada sexual. Es van compartir en cinc xats i en tretze converses en què abunden futbolistes”.

Per l’esmentat mitjà, el vídeo en qüestió va ser compartit “amb cinc jugadors més de les categories inferiors del conjunt blanc i va arribar a unes 32 persones, entre les quals abunden altres futbolistes que juguen o van jugar en altres equips d’Espanya”.

Aquest mitjà ja va explicar la setmana passada que la Guàrdia Civil havia recuperat converses entre els implicats i altres futbolistes de les categories inferiors del club. “Si el pitjor és que en tenia 16”, “si et dic l’edat, flipes”, “però que gosses”, “que brutes”, “puta gitana”, van ser les expressions que van dedicar a les noies en els seus grups de WhatsApp. Fins i tot es vantaven d’haver-los donat cops: “No ets conscient de les *ostias* (sic) que els vam clavar” o “amb el cul i la cara vermells com tomàquets”, va publicar *El Confidencial*.

No va ser fins a finals d’agost que una de les víctimes va descobrir que no s’havia esborrat la filmació. El seu xicot li va comentar que un amic seu havia rebut un vídeo sexual d’ella. Aquest noi va declarar que havia vist “com la seva actual nòvia estava inclinada en una posició amb suport a terra de mans i genolls amb un jove que semblava penetrar-la, mentre el dispositiu d’enregistrament el sostenia un altre jove que era al costat del cap d’ella”, es diu en la instrucció.

“En un dels plans –segons les mateixes fonts– es podia apreciar la presència de l’altra noia, que estava amb un altre jove mantenint sexe oral”. Això va ser el que va provocar que la menor d’edat, acompanyada de la seva mare, anés a la caserna de Santa María de Guía (Canàries) a denunciar.

Les joves van aportar a la instrucció dos arxius d’àudio en què se sentia: “Mira, ho té tot l’equip del Reial Madrid, l’equip d’ells, no sé si altres juvenils, després sé que un de l’equip ho va ensenyar a un amic seu que és d’aquí”. A més, aquesta mateixa noia va indicar que un dels joves li havia dit, per tranquil·litzar-la: “El que passa a les Canàries es queda a les Canàries, no hi ha necessitat de passar-l’hi a ningú”, diu el mitjà.

Un altre acusat, Andrés García, també va compartir suposadament el vídeo sexual amb companys i va fer servir comentaris vexatoris sobre les dues joves. Alguns el felicitaven i ell convidava a repetir-ho amb altres companys, també jugadors del planter del Reial Madrid: “El pròxim cop amb tu”.

La Guàrdia Civil es va personar el 14 de setembre de l’any passat a les instal·lacions de Valdebebas i es va endur els quatre joves per interrogar-los a comissaria. Al cap d’unes hores en van sortir en llibertat amb càrrecs. El Madrid va emetre un escarit comunicat en què es limitava a ajornar les “mesures oportunes” en espera de “tenir coneixement detallat dels fets”.

No hi ha data per al final de la instrucció. Mentrestant, la carrera futbolística dels implicats continua, tres d’ells fora del Reial Madrid, que ja no ha tornat a parlar del tema.●

Una de les noies era menor i els jugadors van compartir el vídeo en diferents grups de WhatsApp

El Girona es protegeix amb Ferran Ruiz

■ Ferran Ruiz Martí, nascut a Olot, és un lateral dret de 21 anys i des d’aquest estiu figura a la plantilla del filial del Girona, de Tercera Federació. Per això, aquest diari es va posar en contacte amb fonts del club de Montilivi per saber quina és la seva posició respecte a la situació jurídica d’aquest futbolista. Les fonts consultades van confirmar que, quan van signar, el futbolista el Girona es va protegir incloent una clàusula al contracte. En cas que Ferran Ruiz fos condemnat, es desvincularia automàticament del club. El Girona va estudiar al detall l’afer amb els seus serveis jurídics abans de fer el pas de contractar el jugador. El seu fitxatge va causar un cert enrenou i el Girona s’ha protegit.

Tenim compradors per a qualsevol tipus de propietat
Si està pensant vendre la seva propietat compti amb nosaltres, tenim clients nacionals i estrangers en llista d'espera que volen comprar aquest mateix any. Demani'ns una valoració sense compromís, l'hi presentarem en pocs dies i després vostè decideixi.
LUXURY REAL ESTATE
Nº1
ON BARCELONA COAST
PREMIUM HOUSES
Excellence in Real Estate
+ DE MIL CENT INMOBLES
1.100
EN LA NOSTRA CARTERA
premiumhouses.com
Per a més informació: +34 93 540 22 22
BARCELONA · MATARÓ · BLANES · SITGES · SANT ANDREU DE LLAVANERES · ALELLA · SANT POL DE MAR · PRIVATE OFFICE BCN

NOVETAT

Els fars davanters en forma d'H identifiquen el Hyundai Santa Fe de cinquena generació

Hyundai
Santa Fe

Espai i confort per a tothom

Hyundai revoluciona el segment D-SUV amb la nova generació del Santa Fe. Disponible des de 57.000 euros

RAMON ORTIZ

Quatre generacions han permès al Santa Fe aconseguir un espai important en el segment dels SUV de mida mitjana. El seu debut, fa 23 anys, va ser l'inici d'una història d'èxit que ha portat Hyundai a matricular més de 41.000 unitats al mercat espanyol. Dissenyat sota la batuta de l'espanyol Eduardo Ramírez, la imatge del nou Santa Fe és un dels seus punts forts.

La seva carrosseria proposa una poderosa presència que reflecteix la tendència cap al gaudi dels espais a l'aire lliure. Per això ha estat dotat amb una part posterior més ampliada, combinada amb una superfície rectangular i una extensa distància entre eixos. La imatge frontal es caracteritza per una línia a nivell de capó molt elevada i fars davanters en forma d'H. La silueta lateral ofereix una línia de sostre plana, generosos parafangs i llantes d'aliatge de fins a 20 polzades. La contraporta posterior és molt ampla per oferir una obertura gran i els llums posteriors també reflecteixen forma d'H. L'espai interior és excel·lent; hi destaca especialment la distància entre les fileres de seients, el confort i amplitud de la tercera fila i un espai de maleter que, en configuració de cinc places, arriba als 725 litres.

Santa Fe PHEV 4x4 Calligraphy
Hyundai.com

Motor	4 cil. gasolina + elèctric
Cilindrada	1.598 cc
Potència màxima	253 CV a 5.500 rpm
Velocitat màxima	180 km/h
De 0 a 100 km/h	9,3 segons
Consum combinat	1,7 litres (WLTP)
Llarg/ample/alt	483/190/177 cm
Pes	2.165 kg
Maleter	725 litres (amb 5 places)
Garantia	5 anys
Preu	**66.370 € (amb descompte)**

L'interior posa èmfasi en elements de disseny horitzontals i verticals que combinen amb el llenguatge de disseny exterior. S'aplica un motiu de disseny en forma d'H al plafó d'instruments i a les sortides d'aire i compta amb útils solucions com un compartiment esterilitzador o un doble sistema de recàrrega sense fil per a smartphones.

Un altre element destacat és la pantalla panoràmica corba, que en les seves 12,3 polzades inclou el conjunt digital d'instruments i el sistema d'informació i entreteniment, facilitant les diferents gestions sense que el conductor hagi de desviar l'atenció de la carretera. Hyundai opta per incloure materials respectuosos en elements com la tapisseria del sostre, les parts posteriors dels seients, o els materials de recobriment del plafó d'instruments, la tapisseria de les portes i als seients. En funció de l'acabament triat, la tapisseria pot ser de tela, cuir, o bé cuir Napa.

S'ofereixen dues opcions del Santa Fe: híbrid HEV i híbrid endollable PHEV amb 54 quilòmetres d'autonomia elèctrica (69 km en ciutat) i tracció total.

La gamma del nou Santa Fe té quatre acabaments: Maxx, Trakk, Tecno i Calligraphy, dotats d'un equipament complet. L'acabament Calligraphy compta amb seients davanters amb funció d'ajustament en configuració relaxació i guantera amb funció esterilitzadora per rajos ultraviolats.●

Les pantalles dobles de 12,3" estan integrades al sistema d'àudio, vídeo i navegació

Combina un disseny exterior robust i delicat amb un interior molt espaiós i versàtil que disposa de set places

Si es fa servir la configuració de cinc places, el nou Santa Fe gaudeix d'un maleter de 725 litres

LA GUANTERA

Lambretta renova una icona de l'estil dels anys 50 i 60, però amb tecnologia actual

Estètica, connectivitat i dinamisme són arguments de pes en aquesta nova Lambretta

La nova G350 Special es posiciona com la nova referència en aquest segment

El retorn d'una clàssica

La firma de Milà que va marcar un nou estil en la dècada dels 50 i 60 renova el seu model

JORDI BOTELLA

De la mà de Moteo Group, la firma Lambretta recupera el seu estil i ho fa amb dos nous models: G350 i G350 Special, que amb la resta de la gamma de 50 i 125 completen un ampli catàleg que cobreix qualsevol necessitat. Però la joia de la corona és sense cap dubte la nova G350 Special, que es postula com el model més potent de la gamma. Amb un motor de 330 cc i una manejabilitat fora de tot dubte gràcies a l'altura de seient de 790 mm, aquesta nova Lambretta que conserva l'habitual bastidor monobuc d'acer es mostra sòlida alhora que àgil en tot tipus de recorregut, sigui per moure's en ambients urbans com per carreteres de revolts, un hàbitat en el qual mostra uns dots d'estabilitat, comoditat i agilitat que sorprenen, convertint-se en un escúter GT molt efectiu. Hi contribueixen el seu sistema de frenada amb disc davanter i posterior, una posició del pilot molt còmoda, així com també les seves suspensions que són capaces d'absorbir qualsevol tipus d'irregularitat, la qual cosa ofereix una sensació d'estabilitat i confiança molt alta.

Però el seu punt fort és l'estètica, formada per una carrosseria que poc o gens ha variat del seu aspecte dels anys 50. S'hi han conservat inalterables els tradicionals plafons laterals metàl·lics i intercanviables, una picada d'ullet als seus orígens que es combina a la perfecció amb un equipament modern com el sistema *keyless* d'arrencada sense clau, una pantalla de TFT a tot color, compartiment d'emmagatzemament, presa d'USB o el seu sistema d'il·luminació full led. Una modernitat necessària que s'ha emmascarat amb molt d'estil en un embolcall clàssic és l'essència bàsica del seu encant.

El preu de la G350 Special és de 6.999 euros. Però per a qui vulgui un escúter més tranquil, encara que igual d'eficaç, Lambretta ofereix el model X300 SR, que se situa en els 5.999 euros i que porta un motor de 275 cc. Té menys potència, però idèntiques prestacions dinàmiques i d'equipament. En suma, Lambretta reinicia la seva activitat al nostre país oferint una qualitat i un nivell d'estil que no passaran desapercebuts.●

Moveo
Flaixos

Tercera generació d'un supervendes

AUDI Q5 Des de fa més de 15 anys, l'Audi Q5 és un dels SUV més populars del segment mitjà a Europa. Audi presenta ara l'última generació del Q5, més modern, espaiós i dinàmic. És el primer SUV basat en la Plataforma Prèmium de Combustió i està propulsat per motors de gasolina i dièsel encara més eficients gràcies a la tecnologia MHEV plus. Impressiona amb un avançat sistema d'*infotainment*, un nou concepte de maneig i control, firmes lluminoses digitals personalitzables i moderns sistemes d'assistència al conductor. L'esportiu Audi SQ5 complementa la gamma, que s'ampliarà amb un PHEV.

El Fiat Grande Panda arriba a finals d'any

ELÈCTRICS El nou Fiat Grande Panda, amb la seva mida de 3,99 metres, arribarà al mercat a finals d'any amb versió híbrida i elèctrica. Inspirat en el Panda dels anys vuitanta, Fiat recupera el nom d'un model històric, però amb un disseny molt atractiu. Promet ser un cotxe per a tothom, amb un preu al voltant dels 19.000 euros. L'elèctric munta una bateria de 44 kWh i un motor de 113 CV i ofereix més de 320 quilòmetres d'autonomia, suficients per cobrir els desplaçaments habituals diaris. I és el primer vehicle del mercat que inclou un cable integrat, que funciona en corrent altern fins a 7 kW.

Ràfegues
Pere Prat
Jurat del Cotxe de l'Any a Europa

Aprendre del grup

Durant els últims anys, la passió pel ciclisme ha experimentat una fantàstica progressió. Gaudir de les bicicletes de muntanya en les jornades de festa no sol comportar excessiu perill de col·lisió amb altres vehicles ja que a les pistes sense asfaltar hi ha poc trànsit motoritzat. Però circular per la carretera és una cosa molt diferent. El millor consell que podem donar als nous aficionats és escoltar la veu de l'experiència emesa pels més veterans, aprendre de les recomanacions que els donaran els companys del grup que porten més quilòmetres a les cames.

Si es vol rodar en grup amb seguretat és fonamental conèixer les indicacions que realitzen els ciclistes amb les mans. També és bàsic establir uns codis propis de veu amb paraules clau, per identificar obstacles i situacions perilloses, a més de definir maniobres com girs o parades. En funció de l'amplada de la carretera, serà més adequat discórrer en fila índia o en paral·lel. En qualsevol cas, serà important mantenir una distància prudencial respecte al company que circula al davant, a fi d'impedir caigudes provocades pel contacte entre rodes.

A la carretera
Per circular en bicicleta amb seguretat el millor és el ritme uniforme

Pedalar amb una cadència uniforme és la millor solució per circular amb seguretat, ja que s'eviten les situacions de risc provocades pels canvis de ritme. Als grups amb experiència també hi ha certes normes de rotació per compartir el liderat i ser solidaris en la lluita contra el vent. I com a norma general, el més adequat és que les nostres accions siguin predictibles per a qualsevol vehicle i la resta de ciclistes.

Economia

Infraestructures aèries

INICIATIVES

Les inversions més grans previstes als aeroports

Barajas. Aena ja ha començat l'ampliació de l'aeroport de Madrid-Barajas, amb una inversió de 2.400 milions d'euros. La remodelació permetrà augmentar el trànsit de passatgers fins a 90 milions cada any; per tant, igualarà alguns dels grans eixos aeris del continent europeu.

El Prat. L'actuació a la T1 de l'aeroport de Barcelona té un pressupost previst de 702 milions d'euros. L'objectiu no és incrementar la capacitat i és independent de la possible ampliació que la nova Generalitat s'ha proposat recuperar i desencallar.

Alacant. L'ampliació comportarà una inversió d'uns 600 milions d'euros, segons va avançar el ministre Óscar Puente en un recent fòrum.

Palma. La remodelació integral tindrà un cost de 559 milions d'euros.

València. Una històrica reivindicació del teixit empresarial de la Comunitat, l'ampliació costarà uns 400 milions.

Tenerife Sud. La transformació completa de l'àrea de la terminal té associada un pressupost de 300 milions d'euros. El maig del 2022 es va inaugurar, a més, una important ampliació.

Tenerife Nord i Lanzarote. Les millores en aquests aeròdroms constaran d'una inversió de 190 milions i 140 milions respectivament.

Aena invertirà 5.000 milions per reformar vuit aeroports pendent del Prat

A més de Barajas, preveu ampliar o remodelar València, Alacant, Tenerife i Palma

MAITE GUTIÉRREZ
Barcelona

La inversió de 702 milions d'euros per a la reforma de la T1 del Prat, avançada divendres per *La Vanguardia*, no és l'única actuació de pes que prepara Aena als aeroports espanyols. La companyia, participada un 51% per l'Estat, preveu ampliar o reformar set aeroports més. En total, i comptant la remodelació de Barcelona –independentment d'una possible ampliació–, la inversió superarà 5.000 milions d'euros.

Les actuacions es troben en diferents fases i tenen diversos objectius. En alguns casos, com ara el de Barajas o València, es tracta d'incrementar la capacitat de passatgers; en d'altres, com ara el de Palma, actualitzar les instal·lacions i millorar els fluxos de trànsit. Tot i això, en tots es modernitzarà la infraestructura en un moment en què l'activitat està en màxims.

Mallorca i Alacant rebran unes de les partides més grans per augmentar la capacitat

L'obra que Aena començarà a la T1 del Prat, en canvi, no permetrà incrementar la capacitat de vols a l'aeroport –se centra en la instal·lació de nous filtres de seguretat, desplaçament de la façana principal i coberta de patis–. La cotitzada espera un acord polític que permeti desencallar l'extensió de Barcelona, com persegueix el president de la Generalitat, Salvador Illa. Mentrestant, avança en els plans per als altres centres aeris del país. El principal i més conegut és l'ambiciosa ampliació de Barajas, a què Aena destinarà 2.400 milions d'euros. El gestor ja ha començat la redacció dels projectes per a l'extensió de les terminals T4 i T4S. També s'hi afegirà la construcció d'un edifici processador, davant de les terminals T123, i la remodelació d'aquestes instal·lacions. Amb l'actuació, s'espera que l'aeroport de Madrid augmenti la capacitat fins a 90 milions de passatgers cada any. El gruix de les obres es desenvoluparà entre el 2027 i el 2031, durant el pròxim període regulatori (DORA III).

L'altra gran transformació en què està immersa Aena és la de l'aeroport de Palma, amb un pressupost de 559 milions d'euros. S'hi desenvolupa una transformació integral de la infraestructura, tercera a Espanya per trànsit de passatgers –va superar els 31 milions el 2023, un 4,7% més que el 2019, el seu anterior rècord–. Les obres van començar l'any passat i s'allargaran tres temporades.

Després d'haver inaugurat el maig del 2022 l'ampliació més gran de l'aeroport Tenerife-Sud, la cotitzada presidida per Maurici Lucena ha posat en marxa un projecte de remodelació total, amb una inversió de 300 milions d'euros. El pla preveu la integració de tota l'àrea terminal de l'aeroport, tant des del punt de vista arquitectònic com amb l'entorn. Entre les millores previstes, hi ha l'ordenació i execució de nous aparcaments i accessos; la revisió de la urbanització i paisatgisme; l'adequació de la sala de recollida d'equipatges;

MARTÍ GELABERT

La T1 del Prat, a la imatge, serà objecte d'una gran remodelació

l'ampliació de les zones de facturació i embarcament, o la incorporació de més serveis comercials. El projecte esmentat també s'inclourà en el DORA III. A més, ha començat l'ampliació de l'aeroport Tenerife Nord i la remodelació del de Lanzarote, amb imports de 190 milions d'euros i de 140 milions respectivament, segons la informació dels ajuntaments.

Altres grans apostes tenen com a protagonistes els aeroports de València i d'Alacant. L'ampliació del primer és una reivindicació històrica del teixit empresarial valencià, que, com el de Barcelona, veu necessària una modernització de la infraestructura i un increment de la capacitat. El 2023 l'aeroport de València va vorejar 10 milions de passatgers, un 22,6% més que el 2022 i un 16,5% més que el 2019. El Consell de Cambres de la Comunitat Valenciana va elaborar un informe aquest any en què xifrava en 1.780 milions d'euros anuals els diners que la regió deixava d'ingressar per no ampliar-lo. El ministre de Transport, Óscar Puente, va confirmar en una recent intervenció en un fòrum l'extensió de l'aeroport, a què Aena destinarà una partida de 400 milions.

La inversió per a l'aeroport d'Alacant serà més abundant: 600 milions a fi d'ampliar una infraestructura que l'últim any va créixer un 19,2%, fins a 15,7 milions de passatgers.

A part d'aquestes iniciatives, ja amb una inversió estimada, n'hi ha en una fase prèvia. Així doncs, Aena també planeja actuacions als aeroports de Màlaga-Costa del Sol (quart per passatgers), Eivissa, Menorca, Bilbao, Santander i Melilla.

Tot això, perquè la companyia considera que el fort creixement del trànsit ha avançat la necessitat d'incrementar la capacitat dels aeroports, segons va comunicar a l'actualització del seu pla estratègic. D'aquesta manera, esperen actuar sobre un conjunt d'aeroports que mouen el 84% del trànsit de viatgers a Espanya.

Els empresaris de la Comunitat Valenciana empenyen per estendre l'aeròdrom de la seva capital

Per això, en el DORA III preveuen doblar la inversió d'anteriors períodes regulatoris (en l'actual ascendeix a 3.000 milions). La possible ampliació del Prat, el futur del qual s'hauria de decidir a començaments de l'any que ve, segons el calendari que s'ha fixat el Govern, suposaria un gran salt en el seu pla d'inversions.●

Iberia i Air Europa apugen de to la batalla per Barajas després de la fusió fallida

Les aerolínies reforcen els plans estratègics i llancen ofertes agressives

SUSANA VERA / REUTERS

Aeronaus d'Iberia i Air Europa a l'aeroport de Barajas de Madrid

FERNANDO H. VALLS
Madrid

La batalla de les dues principals aerolínies espanyoles per Barajas ha començat. O més ben dit, ha tornat amb més intensitat. Unes setmanes després que Iberia renunciés a adquirir el 100% d'Air Europa per les severes condicions imposades per la Comissió Europea a l'operació, les dues companyies han posat en marxa una competició comercial per guanyar clients en detriment dels seus rivals a l'aeroport de Madrid. Les societats que podien haver-se convertit en una de fusionada activen ara un nou full de ruta empresarial per separat i com a fèrries competidores per intentar elevar la seva quota a les instal·lacions aeroportuàries de la capital espanyola en espera de futures operacions empresarials.

Iberia ha estat la primera a moure fitxa. L'aerolínia del grup IAG, que va dissenyar un futur amb Air Europa treballat amb insistència i que fins i tot va proposar d'arribar a cedir més de la meitat de les rutes gestionades per la seva competidora, enllesteix en aquest moment un pla estratègic per als pròxims anys en solitari que donarà a conèixer d'aquí unes setmanes. Alhora, una de les fites que té la companyia en l'horitzó és la incorporació del primer A321XLR a la seva flota, un avenç històric per a l'aviació espanyola, ja que l'aerolínia de bandera espanyola serà la primera a volar amb aquest avió. A més, Iberia recuperarà Tòquio com a destinació directa el 27 d'octubre.

En el terreny comercial, Iberia ha activat la tradicional campanya per allargar la temporada estiuenca amb vols a 140 destinacions, la majoria amb origen o destinació Madrid. Les ofertes van començar el 29 d'agost i s'acaben el 23 de setembre. Iberia ofereix volar entre ciutats espanyoles des de 23 euros per trajecte o a destinacions europees per 28 euros. Els clients d'Iberia podrien travessar l'Atlàntic, amb destinació a Nova York, Miami o Los Angeles, per 184 euros, o volar a Puerto Rico, el Brasil i Bolívia des de 242 euros. Àsia també té preus especials. Volar a Doha costaria des de 358 euros, i a Tòquio, des de final del mes que ve, 366 euros.

Air Europa també ha fet un pas més en la seva proposta de preus els últims dies. L'aerolínia de Globalia va llançar fa uns dies una nova edició de la seva campanya "Time to fly", amb compres de vols fins al 17 de setembre. L'objectiu és guanyar quota de mercat a Barajas, ja que els vols oferts tenen el seu origen a Madrid.

La filial d'IAG lidera la quota a Madrid, amb el 45% de passatgers, i la de Globalia arriba al 16,5%

Comprant l'anada i la tornada els clients podran adquirir bitllets per volar fins al 31 de març a una altra destinació espanyola des de 25 euros per trajecte, i a Europa, per 29 euros. Als Estats Units el cost és de 179 euros per trajecte, i a la resta d'Amèrica, des de 249 euros. La joia de la corona d'Air Europa és el Boeing 787 Dreamliner, dissenyat per a vols de llarg abast.

Iberia lidera amb claredat en aquest moment la quota de Barajas, ja que desplaça el 45,8% dels passatgers. A una certa distància se situa Air Europa, amb el 16,5%. L'objectiu de la fusió era superar el 50% i acostar-se a altres eixos aeris europeus, que desplacen pràcticament dos de cada tres viatgers als seus aeroports de referència.

Cada aerolínia reinicia amb aquestes decisions el seu camí en solitari, tot i que cap de les dues no descarta tancar a mitjà termini altres operacions. El conseller delegat d'IAG ja ha parlat de l'interès del grup hispanobritànic en la portuguesa TAP, en procés de privatització. Air Europa, per la seva banda, ja va ser durant la dècada passada, abans de la crisi de la pandèmia, objecte de desig d'Air France. En aquest moment els directius d'Air Europa defensen que la companyia és viable en solitari.●

El moment dolç de l'aviació

■ L'aviació a Espanya viu un moment històric pel que fa a xifres. Els aeroports d'Aena han registrat durant l'estiu un rècord històric de passatgers, amb 93,5 milions de viatgers entre el juny i l'agost. Des de començament d'any són gairebé 208 milions. Iberia i Air Europa, que estan situades en moment financers diferents, pretenen aprofitar aquesta època daurada. L'aerolínia de Globalia encara ha de fer front a la devolució de 475 milions del rescat que va aprovar la Societat Estatal de Participacions Industrials (SEPI) durant la pandèmia. En aquest moment la companyia ja ha abonat 41,6 milions només en interessos. El reembors total de l'ajuda, dividida en dos crèdits, es durà a terme d'una sola vegada el 2026. La companyia va aconseguir una xifra de negoci d'explotació de 1.364 milions en el primer semestre del 2024, un 6,5% més que l'any passat. Iberia, per la seva banda, va tancar l'any passat amb un benefici d'explotació abans de partides excepcionals de 940 milions i ha anunciat que tornarà a repartir un dividend de 0,03 euros. Aquest any estima créixer un 14%, va avançar el seu conseller delegat, Luis Gallego. IAG va confirmar també fa unes setmanes que continuarà mantenint el 20% d'Air Europa, tot i que només com a inversió financera.

L'alta tecnologia catalana perd força davant la desacceleració global

Les exportacions cauen un 12% el primer semestre de l'any, segons l'Idescat

BLANCA GISPERT
Barcelona

Les empreses catalanes que pertanyen al sector de l'alta tecnologia no passen pel millor moment. Fabricants d'informàtica, òptica i electrònica i, sobretot, grups farmacèutics arrelats històricament al territori tenen dificultats per exportar tant dins com fora de la Unió Europea.

Segons les últimes dades disponibles de l'Idescat, les exportacions d'alta tecnologia han registrat un descens del 12,5% el primer semestre de l'any i han caigut a un valor de 2.836,9 milions d'euros, un nivell que no es registrava des de fa dos anys.

El resultat és a causa d'un descens del 8,9% el segon trimestre, i del 15,8% el primer trimestre. El descens és principalment a causa dels productes farmacèutics, que copen el gran volum de la categoria i que han caigut un 11,9% del gener al juny. Mentrestant, els productes d'informàtica, d'òptica i d'electrònica han perdut un 9%. En la categoria d'"altres", el descens ha estat del 40%, però no és significatiu, ja que es refereix a la indústria aeronàutica i aquesta té un pes irrellevant en l'economia catalana.

Per què té lloc aquest retrocés? Hi ha motius per encendre les alarmes? "Les companyies catalanes no són alienes a la conjuntura econòmica, marcada per la incertesa i les tensions geopolítiques a Rússia i Ucraïna i a l'Orient Mitjà. N'hi ha prou amb analitzar les dades del conjunt de l'Estat per veure que la caiguda no és un fenomen aïllat", comenta Antoni Fita, responsable d'intel·ligència estratègica d'Acció, l'agència per a la competitivitat de l'empresa de la Generalitat.

D'acord amb l'INE, les exportacions espanyoles d'alta tecnologia han retrocedit un 10,8% el primer semestre, una mica per sota del resultat de Catalunya, i, si es revisen les dades del conjunt del 2023, la caiguda és del 12% a tot Espanya, mentre que a Catalunya, les exportacions d'alta tecnologia van créixer el 8%. La raó d'aquesta diferència és que l'any passat Catalunya "va batre el rècord general d'exportacions de tota mena de productes, de manera que va superar la fita dels productes valorats en més de 100.000 milions d'euros", comenta Fita.

D'acord amb l'analista, "és lògic que tard o d'hora la desacceleració es fes notar". Els resultats del primer semestre, diu, "reflecteixen que la resiliència de les empreses catalanes efectivament té un límit i que l'efecte de la conjuntura internacional arriba amb retard a Catalunya".

El professor Xavier Ferràs, especialitzat en tecnologia i innovació a l'Esade, considera la baixada del 12,5% "abrupta i sorprenent" i demana prudència, esperar i veure com evolucionen les exportacions durant la segona meitat de l'any. Encara no hi ha dades, però el panorama no sembla gaire encoratjador, ja que, per exemple, el Banc Central Europeu va rebaixar aquesta setmana el creixement dels països de la zona euro del 0,9% al 0,8% per al conjunt del 2024. Alemanya i França són, amb diferència, els principals països on exporten les empreses catalanes actualment (dades de juny de l'Idescat) i, precisament en el cas germànic, la indústria pateix un retrocés que perjudica la demanda de productes d'alta tecnologia d'altres països.

En tot cas, puntualitza Ferràs, el descens és el primer símptoma d'un canvi en la política comercial cap a un model proteccionista. "Els estats volen deixar de dependre de tercers i prioritzen la relocalització de la indústria, especialment en productes d'alta tecnologia vinculats a la seguretat nacional", apunta el professor.

El fort descens de les exportacions de productes d'alta tecnologia també s'ha fet notar, però amb menys intensitat, en els productes tecnològics que són considerats d'un nivell mitjà o baix. Per exemple, en el cas dels vehicles, la maquinària i els productes químics –que són considerats de categoria tecnològica mitjana-alta–, el descens de les exportacions ha estat del 6%. D'altra banda, en la categoria baixa, que inclou productes alimentaris i tèxtils (entre d'altres), no hi ha hagut cap descens, sinó que les exportacions s'han mantingut estables (amb un creixement del 0,5%). A més, la debilitat de l'economia estrangera també s'ha fet notar en importacions de productes d'alta tecnologia cap a Catalunya. Segons l'Idescat, han caigut un 10% des de començament d'any, en línia amb un descens que ja va començar a tenir lloc a principis del 2023.●

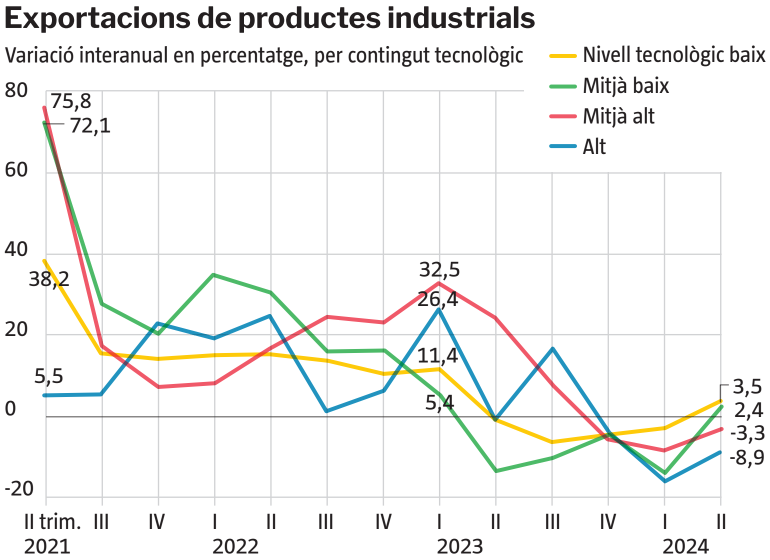

JOAN MATEU PARRA / SHOOTING

Contenidors de mercaderies al port de Barcelona

Exportacions de productes industrials

Variació interanual en percentatge, per contingut tecnològic

FONT: Idescat LA VANGUARDIA

Les vendes a l'estranger de productes farmacèutics expliquen l'abrupte descens

Alemanya i França són, amb diferència, els principals països on exporten les empreses catalanes

Les importacions de tecnologia estrangera cap a Catalunya també han caigut un 10% des de començament d'any

---

Corrent

Pedro Nueno

Ha començat el curs per a gairebé tots els estudiants. Per als polítics, també. Aviat tindran exàmens i corren el risc que si treuen males notes tindran un futur mediocre. Al nostre país hi ha massa polítics. Als Estats Units, on són deu vegades més que nosaltres, tenen dos polítics lluitant per presidir el país: Donald Trump i Kamala Harris. Hi ha altres polítics al capdavant dels molts estats, però, tot i dir-se estats, no busquen la independència.

Si comparem l'estat de Massachusetts, amb capital a Boston, amb l'estat d'Arkansas, la capital del qual és Little Rock, la diferència és enorme. Boston té les millors universitats del món, com Harvard i l'MIT, hospitals de gran qualitat i empreses amb gran prestigi. Tot això porta a disposar de bons edificis, bones connexions i persones de gran nivell. Barcelona és semblant a Boston. Tenim aeroport, port, bones universitats i escoles de direcció d'empreses, bons hotels (i rebem moltíssims turistes), i excel·lents empreses amb desplegament i prestigi internacional. De fet, Boston i Barcelona es van agermanar fa anys. Però si Boston continua pujant, continuem pujant a Barcelona?

Tenim discussions polítiques que no semblen preocupar-se per tot això. Discuteixen temes polítics, que si més autonomia (o independència), que si més impostos per pagar més polítics.

Tenim la sort que una empresa xinesa fabricant d'automòbils s'ha associat amb una empresa espanyola per fabricar cotxes a Barcelona.

Serà el primer fabricant xinès de cotxes a Europa. Però ja hi ha altres empreses xineses que han anunciat que muntaran una planta a Europa. A Espanya vam tenir la sort que els líders europeus i americans del sector –Ford, General Motors, Renault, Volkswagen, Fiat i d'altres– van muntar plantes a Espanya. Això va estimular que alguns fabricants de components també vinguessin a Espanya, però sobretot, que emprenedors espanyols es dediquessin a fabricar components, també que d'altres es dediquessin a distribuir vehicles i s'establís un sòlid sector de l'automòbil que va crear moltíssims llocs de treball. Quan les empreses japoneses van sortir al món també van veure que Espanya era un bon lloc a Europa.

La Xina gestiona bé i té clar que un bon producte és global. Ara tenim una oportunitat nova, que són els vehicles elèctrics. És bo que el president del Govern central visiti la Xina. No podem posar barreres enormes als productes exportats per la Xina o a les empreses xineses que vulguin invertir a Europa o als Estats Units. A la meva escola de direcció d'empreses de la Xina, Ceibs, fem molts esdeveniments empresarials i he tingut ocasió de conèixer molts directius espanyols, europeus i americans molt satisfets per com van de bé les seves empreses allà. Obrim la porta perquè els empresaris d'allà vinguin a Europa des d'Espanya. I si no estem a la Xina encara, anem-hi corrent.

Obrim la porta perquè els empresaris xinesos vinguin a Europa des d'Espanya

LA FINESTRA INDISCRETA

Manel Pérez

Barons del PP: i si parlem de Madrid?

La batalla del finançament trenca amb el ritual polític clàssic. El pacte PSC-ERC és una proposta independent de la resta. Però els barons del PP també han canviat de guió i s'han desmarcat de Madrid. Una tercera via?

La tradició en la crucial batalla del finançament de les comunitats autònomes establia que tot començava a Catalunya. D'allà salpava una nau que carregava solucions per a les seves pròpies necessitats financeres, però que incloïa premisses bàsiques per afavorir la resta de territoris. Era l'única manera d'avançar, encara que fos poc, en el marc establert de la mandra de l'Estat, del Govern central, la multilateralitat negociadora amb totes les comunitats i la passivitat inicial de la majoria d'aquestes últimes.

Aquest era el motor, especialment des que el sistema va fer el gran salt de cedir ingressos dels grans impostos estatals, començant per l'IRPF. Protagonistes d'aquesta fase de maduresa del model, a partir del 1993, van ser els nacionalistes **Jordi Pujol**, president de la Generalitat i el seu conseller d'Economia, **Macià Alavedra**, amb la col·laboració exterior del llavors líder del PSC **Raimon Obiols**, per part catalana; per l'espanyola, el que era president del Govern central, **Felipe González,** i el seu molt reticent ministre d'Economia, **Carlos Solchaga**.

En aquell acord es va tancar la cessió a totes les comunitats del 15% de l'IRPF. I va servir perquè els vots de la coalició dirigida per Pujol, la finada CiU, assegurés amb els seus vots la reelecció de González com a president. Fa falta recordar el que va arribar a dir el PP del frustrat candidat **José María Aznar** sobre aquell acord de millora del finançament a canvi de vots? I com s'havia de dissoldre Espanya, com un terròs de sucre en un got d'aigua?

La situació es va invertir el 1996. El PP va guanyar, però com els socialistes, necessitava els vots de CiU per impulsar Aznar a la presidència. Va ser el pacte del Majestic i entre els nous protagonistes, pels convergent, hi havia l'avui president de Foment, **Josep Sánchez Llibre**. Pels populars, el defenestrat **Rodrigo Rato** i el que seria successor d'Aznar, **Mariano Rajoy**. El contingut de l'acord va ser, en essència, idèntic al dels socialistes, més diners (tot i que no només) per al finançament (de totes les comunitats autònomes) a canvi dels vots per a Aznar. Però el seu cor material va ser força més rellevant. Però no només perquè, d'entrada, es va ampliar la cessió de l'IRPF al 30% (durant les legislatures del PP aquest percentatge pujaria al 33% i s'hi afegirien el 35% de l'IVA i el 40% dels especials).

Encara més rellevant va ser la seva lletra política: "Aquest nou model de finançament s'haurà de basar en els principis de suficiència financera, corresponsabilitat fiscal i garantia de la solidaritat entre les diverses nacionalitats i regions". Nacionalitats? O aquesta: "La solidaritat (...) es materialitzarà en la igualació dels serveis essencials a tots els ciutadans". Com s'assembla a algunes de les frases de l'injuriat pacte PSC-ERC.

DANI DUCH

L'autoproclamada unitat d'acció dels barons del PP no és tal

És curiosa la semblança de moltes frases del pacte PSC-ERC amb el del Majestic entre PP i CiU

A més, els signants es "comprometen a promoure i impulsar l'atribució a les comunitats autònomes de capacitat normativa en els tributs cedits". Allà es va introduir per primera vegada aquella idea, ara convertida en pecat capital.

Finalment, es proposava que "es buscarà el consens entre la hisenda central i les comunitats autònomes", per al nou sistema pactat entre PP i CiU. Una cosa semblant a la llavor del diable de la bilateralitat. Llavors li va tocar al PSOE, sota el guiatge, entre d'altres, d'**Alfonso Guerra** i **Txiki Benegas**, treure a passejar el fantasma del final de la "igualtat entre els espanyols" i la fallida de l'Estat a causa d'aquell "desastre" d'acord.

Ayuso s'agita: la màquina madrilenya d'agafar no es toca!; els barons surten replicaires

El 2009, aquesta vegada amb **Antoni Castells**, conseller socialista de la Generalitat presidida per **José Montilla**, i amb **José Luis Rodríguez Zapatero** al capdavant del Govern espanyol, es va pactar cedir fins al 50% de l'IRPF i de l'IVA i el 58% dels especials. És el model vigent.

Cal recordar altre cop tot el que va dir el PP? Les comunitats que presidia en aquell moment, set, es van abstenir en el Consell de Política Fiscal. I ja es va apuntar, per primera vegada, a l'emergent factor Madrid, només com a queixa. Caldria esperar uns anys perquè fos com a força política autònoma, el que passa actualment. Eren els primers balbotejos de la criatura engendrada per l'*aznarato*. El seu conseller d'Economia, **Antonio Beteta**, quan la presidenta de la Comunitat era l'atrevida **Esperanza Aguirre**, es va lamentar de no poder-hi votar en contra i va deixar anar floretes que anticipaven l'actual discurs de l'alumna avantatjada de tots dos, **Isabel Díaz Ayuso**: "Per aconseguir que un català valgui el que dos madrilenys ha calgut torturar molt les xifres; que Madrid, els ciutadans de la qual són els que més impostos paguen, sigui l'única que, en aquest sentit, continua estant per sota de la mitjana, és una cosa intolerable".

I aquí continuem fins ara, tot i que amb més supèrbia, avarícia i insolidaritat, amb una Ayuso desbocada, ressuscitant, ella tan moderna, l'espantall de la usurera burgesia catalana tan del segle XIX espanyol. Fins que va arribar el postprocés, amb **Salvador Illa** a la presidència de la Generalitat. Els papers han canviat. La proposta catalana ja no s'até al ritual de proposar un model general espanyol, encara que hi pugui encaixar en un si **Pedro Sánchez** i **María Jesús Montero** ho proposen. La Generalitat, via pacte PSC-ERC, ha fet el pas, sí, però d'una altra manera. Què farà la resta?

Al principi, el guió semblava el de sempre. Ayuso i els seus –mitjans, opinants i *think tanks*– sortint en tromba. Engegar a rodar tot el que faci olor de canvi o millora. La màquina d'agafar de la resta de territoris no es toca! Però aquesta vegada, la resta dels barons del PP insinuen més maduresa. Ja saben que el que és bo per a Madrid, "la comunitat més important d'Espanya", segons la seva presidenta, no ho és necessàriament per a ells, al contrari. Per això els **Mazón**, **Moreno Bonilla**, **Prohens**, **Rueda** (no hi caben tots) tenen el seu propi full de ruta: seure a parlar, per separat, amb l'*usurpador* Sánchez. La bilateralitat avança! Ara només els falta anar una mica més enllà i començar a parlar de Madrid. Hi ha possibilitats d'una d'insòlita i inèdita tercera via en el finançament autonòmic?

DARRERE DE L'EMPRESA

Deu anys al capdavant del banc

IÑAKI DE LAS HERAS
Madrid

Ana Botín (Santander, 1960) és digna successora de la nissaga. De petita, li agradava asseure's a escoltar el seu avi i el seu pare parlar de finances. El primer, Emilio Botín, conversava sobre inversions industrials davant del seu fill, del mateix nom, i la neta no perdia atenció. "Construïm sobre les espatlles de gegants", assegura ara en una entrevista difosa pel banc evocant aquest record d'infantesa. El projecte empresarial s'aixeca sobre "fonaments sòlids", conclou.

Aquests dies fa deu anys del moment en què li va tocar agafar el relleu. La nit del 9 de setembre del 2014, el seu pare va morir inesperadament i l'endemà el consell d'administració del banc va acordar nomenar-la presidenta. Amb el sector bancari encara convalescent després de la Gran Recessió, li va correspondre gestionar una de les entitats més grans del món i torejar amb alguna crisi més, internes i externes. Arribava al càrrec després de passar per JPMorgan i el mateix Santander, tant liderant Banesto, el negoci al Regne Unit, o l'obertura de filials al Brasil, l'Argentina o Mèxic.

Botín va començar la gestió al capdavant del Santander amb una ràpida i vistosa ampliació de capital de 7.500 milions d'euros i, poc després, amb el nomenament de José Antonio Álvarez com a conseller delegat. Ho va dur a terme juntament amb un canvi cultural, conegut com *The Santander Way*, que ha posat les bases del nou model. "M'ha tocat consolidar i reinventarnos", diu.

A mitjans del 2017 va abordar el seu primer gran moviment corporatiu amb la compra del Popular, declarat en resolució. Va costar un euro, però venia acompanyat d'un voluminós deute que va exigir una nova ampliació de capital per 7.000 milions. Hi va haver més emocions fortes. Un temps després va tenir lloc el fallit fitxatge com a conseller delegat d'Andrea Orcel, avui al capdavant de la italiana Unicredit, que va acabar en un conflicte judicial encara pendent del Tribunal Suprem.

ANA BOTÍN

Presidenta executiva de Banco Santander

■ La continuadora de la prestigiosa nissaga de banquers fa una dècada que lidera l'entitat, en què ha abordat un canvi cultural i el gran gir digital. L'aniversari coincideix amb un moment dolç per a la banca.

GUSI BEJER

Es declara feminista i se sent orgullosa "d'haver aconseguit els números de manera correcta"

Després d'un llarg període de tipus d'interès ultrabaixos, els últims anys de la gestió de Botín els han marcat la pandèmia –ella mateixa va oferir un nou canal d'interlocució amb empleats anomenat *Ask Ana*– i un nou cicle monetari que ha portat els beneficis del banc a nivells rècord. En aquest temps, la presidenta del banc ha anat desenvolupant la seva pròpia estratègia acompanyada d'un nou conseller delegat, Héctor Grisi.

L'esquema de gestió es basa ara en unitats de negoci globals i en la simplificació de productes. Tenint escala planetària, per què no repetir el model de manera senzilla en cada país? S'han llançat negocis globals de banca d'inversió, patrimonis o banca minorista, tot assentat sobre un enfocament molt digital. "La tecnologia ja no és una funció de suport, sinó part integral del negoci", assegura.

Botín, que treballa en el llançament a l'octubre del banc digital Open Bank als Estats Units, ha abraçat el nou paradigma digital, convençuda que el futur en depèn. "Si no tenim un producte digital que és igual o millor que qualssevol dels competidors, bancs i no bancs, no sobreviurem", afegeix.

Del que se sent més orgullosa d'aquests deu anys és d'"haver aconseguit els números de la manera correcta". Trobar l'equilibri entre el resultat immediat i aconseguir un creixement sostenible és, segons diu, "el més difícil del càrrec". Mentrestant, ha anat mostrant un perfil més humà, amb gestos de complicitat a l'ecologisme i la defensa del feminisme. "Em sorprèn que hi hagi persones que qüestionin que jo pugui ser feminista", va arribar a dir. És una manera, va afegir, de "donar suport a la igualtat d'oportunitats".

En aquests deu anys, el Santander ha passat de 5.800 milions de benefici a una previsió de 12.200 milions per a aquest any. També ha elevat de l'11% al 15% la rendibilitat i ha millorat la solvència passant el capital de bona qualitat del 8% al 12,3%. El nombre de clients ha augmentat de 60 milions a 168 milions. El que no ha anat tan bé és el preu de l'acció, que ha caigut un 10% aquesta dècada, "en línia amb la banca europea", diuen des de l'entitat.●

Repsol es reuneix amb Veneçuela en plena crisi diplomàtica

FERNANDO H. VALLS Madrid

Repsol va mantenir divendres una reunió amb la vicepresidenta executiva de Veneçuela, Delcy Rodríguez, en plena crisi diplomàtica amb Espanya. El director de la unitat de negocis de la multinacional espanyola, Luis Antonio García Sánchez, va ser citat pel Govern veneçolà a Caracas. Segons va informar ahir el canal estatal de televisió, l'objectiu de la trobada va ser abordar les "aliances estratègiques" i avançar en la "cooperació energètica".

"El nostre país continua avançant en els plans de cooperació energètica i en les aliances amb empreses que, com Repsol, confien i inverteixen en la primera reserva petroliera del món", va assenyalar Rodríguez. La televisió veneçolana va oferir imatges de la trobada i es va referir a la "sinergia" entre el país caribeny i Repsol amb l'objectiu de "consolidar la seva posició [la de Veneçuela] com a líder al mercat energètic global, per promoure el desenvolupament i l'estabilitat econòmica a través d'aliances estratègiques i cooperació internacional".

L'energètica, que extreu gas i petroli, té una exposició patrimonial de 259 milions

Repsol és la multinacional espanyola amb una activitat més important a Veneçuela. Disposa d'una mica més d'un centenar de treballadors i centra l'activitat en el gas, una activitat essencial per a la població del país caribeny, i el petroli. El cru, precisament, permet que la companyia espanyola pugui cobrar part del deute que té pendent. L'exposició patrimonial de Repsol a Veneçuela és de 259 milions.●

Lotto 6/49

14 de setembre
Combinació guanyadora:
5-6-11-13-39-48
Complemen: **31** Reint: **2**
Joker: **388867**

	EUROS
6	1.000.000,00
5+C	45.330,77
5	1.657,92
4	58,25
3	8,05

El Gordo

8 de setembre
Combinació guanyadora:
3-6-10-38-51
Número clau (reint): **3**

GUANYADORS		EUROS
5+1	1	6.072.239,81
5+0	1	157.720,73
4+1	15	1.911,77
4+0	155	215,84
3+1	893	42,82
3+0	7.297	17,03
2+1	16.148	5,92
2+0	124.535	3,00
0+1	269.382	1,50

Primitiva

14 de setembre
Combinació guanyadora:
9-11-19-23-44-46
Complemen: **24** Reint: **8**
Joker: **1595178**

GUANYADORS		EUROS
6+R	–	–
6	–	–
5+C	1	199.708,20
5	188	1.947,51
4	10.851	49,08
3	197.465	8,00
R.	1.168.666	1,00

Bonoloto

14 de setembre
Combinació guanyadora:
7-10-15-22-37-47
Complementari: **27**
Reintegrament: **8**

GUANYADORS		EUROS
6	2	166.177,06
5+C	3	40.285,35
5	118	512,10
4	5.338	16,98
3	88.505	4,00
R.	431.259	0,50

Once

14 de setembre
37810
Sèrie: **022**

Cuponazo

13 de setembre
6.000.000 €
43478
Sèrie: **017**

Euro Dreams

12 de setembre
Combinació guanyadora:
16-27-31-34-38-39
Somni: **1**

GUANYADORS		EUROS
6+1	–	–
6	–	–
5	95	171,84
4	4.292	61,14
3	65.500	7,45
2	405.342	2,50

Eurojackpot

13 de setembre
Combinació guanyadora:
2-3-17-40-44
Sols: **4-8**

GUANYADORS		EUROS
5+2	–	–
5+1	–	–
5	6	184.084,00
4+2	50	3.643,70
4+1	658	346,00
3+2	2.557	111,20
4	1.332	111,20
2+2	36.929	18,50
3+1	31.078	18,50
3	64.664	18,50
1+2	184.035	9,30
2+1	474.282	9,30

Euromillones

13 de setembre
Combinació guanyadora:
10-15-17-31-42
Estrelles: **4-12**
Codi 'El milió': **GLJ90382**

GUANYADORS		EUROS
5+2	–	-
5+1	3	252.503,66
5+0	5	35.408,56
4+2	23	2.397,59
4+1	749	135,62
3+2	1.516	70,84
4+0	2.144	35,20
2+2	21.197	17,80
3+1	35.525	11,85
3+0	94.256	8,31
1+2	111.292	8,53
2+1	509.083	5,87
2+0	1.330.865	3,62

Trio

14 de setembre

MIGDIA	VESPRE
784	**619**

La Grossa

13 de setembre
32351
Sèrie: 14

Pot acumulat per al següent sorteig:
El Gordo, 4.500.000 euros. **La Primitiva,** 13.400.000 euros.
6/49, 1.000.000 euros. **Eurojackpot,** 30.000.000 euros.
Euromillones, 41.000.000 euros.